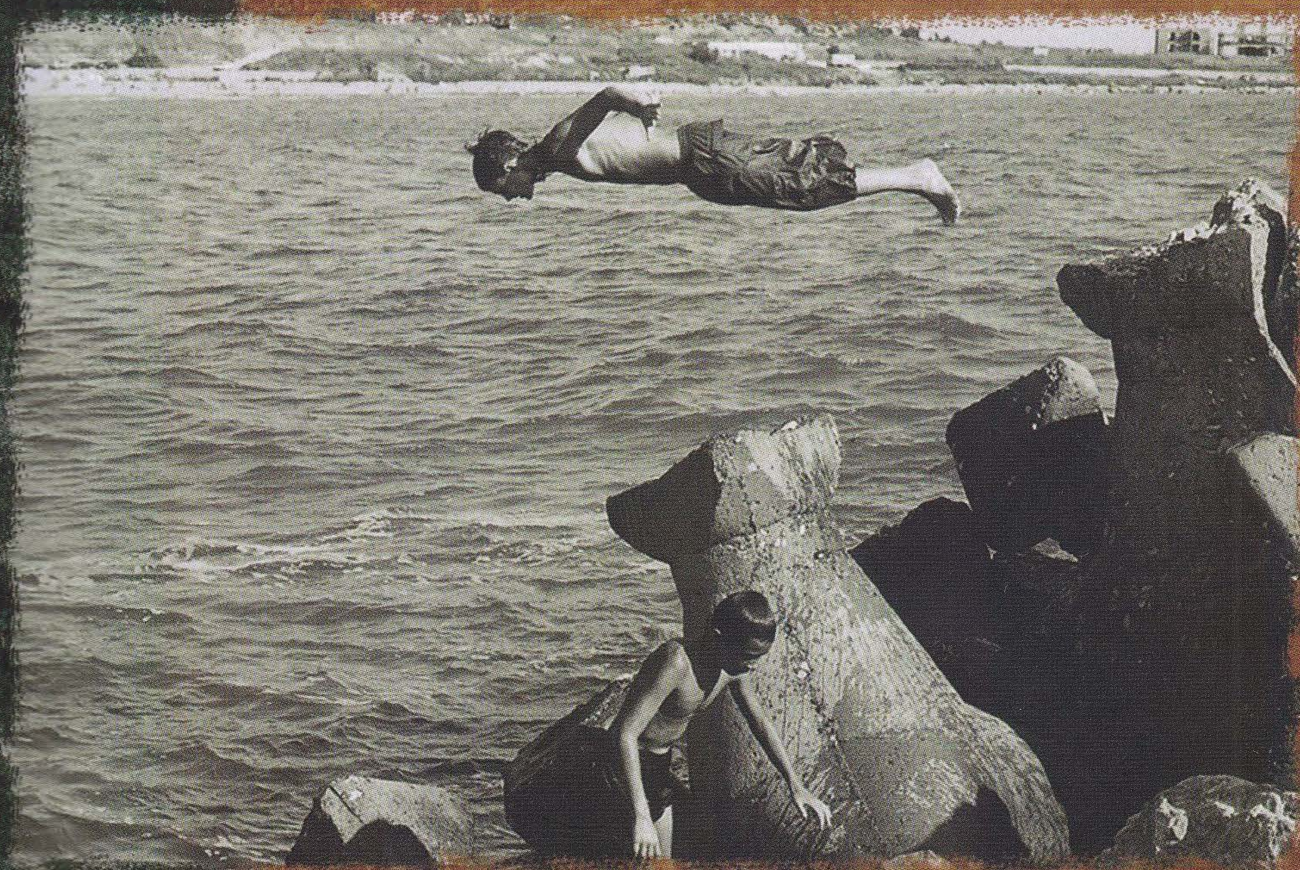
John Eldredge

eu, Bărbatul

Călătoria inițiatică a unei inimi neîmblânzite

În inima unui bărbat sunt încrustate, încă de la Facerea lumii, câteva întrebări esențiale care nu pot primi un răspuns curat stând tolănit confortabil în fotoliul din sufragerie cu telecomanda în mână și ronțăind semințe: ***Cine sunt? Din ce stofă sunt croit? Care îmi este destinul? Încotro să mă avânt?*** *Expansiunea valorilor occidentale asupra sufletului omului mătură sub covor toate posibilele răspunsuri. Societatea vrea un* ***bărbat-eficient****, aseptic, robotizat, iar Biserica își dorește un* ***bărbat-de-treabă****, devreme acasă, care nu bea, nu fumează, nu înjură și se poartă cu copiii ca o mamă.*

John Eldredge, în această carte incomodă și curajoasă, propune o redefinire a masculinității din perspectiva Sfintei Scripturi, fiind convins că în straturile de adâncime ale inimii, fiecare bărbat adevărat visează la o bătălie care trebuie câștigată, la o aventură care trebuie trăită și la o prințesă care trebuie salvată. Autorul pledează cu o însuflețire fermecătoare pentru un ***safari*** *al inimii, pentru recuperarea unui suflet masculin care să tânjească după aventură, pasiune și libertate.*

Editura AQUA FORTE

ISBN 973-7758-04-8

John Eldredge

eu, Bărbatul

Călătoria inițiatică
a unei inimi neîmblânzite

Editura Aqua Forte, Cluj-Napoca

Dedic această carte băieților mei: Samuel, Blaine și Luke. Îmi plac inimile voastre de luptători. Sunteți pe drumul cel bun.

MULȚUMIRILE AUTORULUI

Recunoștința mea cea mai profundă se îndreaptă spre cei care m-au ajutat să urc acest munte: Ei sunt, fără vreo ordine anume: Sam, Blaine, Jenny, Aaron, Morgan, Cherie, Julie, Gary, Leigh, Travis, Sealy și Stasi. Brian și Kyle de la Thomas Nelson. Mulțumesc grupului de poker de joi seara, precum și tuturor celor care se roagă pentru mine, de aproape și de departe.

Lui Brent, pentru că m-a învățat mai multe decât oricine altcineva despre ceea ce înseamnă să fii bărbat și lui Craig, pentru faptul că a ridicat sabia.

INTRODUCERE

Știu, aproape că îmi vine să îmi cer iertare. *Dumnezeule mare – chiar mai era nevoie de încă o carte pentru bărbați?* Nu prea. Avem nevoie de altceva. Mă tem că avem nevoie de *îngăduință*.

Îngăduința de a fi ceea ce suntem – bărbați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Permisiunea de a trăi din adâncul inimii și nu pe baza unei liste cu lucrurile pe care „trebuie" și "s-ar cuveni" să le facem, lucruri care i-au făcut pe mulți să ajungă obosiți și plictisiți.

Majoritatea mesajelor adresate bărbaților eșuează în cele din urmă. Motivul este simplu: ele ignoră ceea ce este mai adânc și mai adevărat în *inima* unui bărbat, pasiunile sale reale, și încearcă doar să îl modeleze prin diverse forme de presiune. „Iată cum trebuie să fiți. Așa se cuvine să fie un bun tată/ soț/ creștin/ credincios". Fiecare poate să își aleagă una din aceste variante. Bărbatul este responsabil, sensibil, disciplinat, credincios, ascultător, îndatoritor etc. Multe din acestea sunt calități admirabile, fără îndoială. Nu am nici o îndoială că purtătorii acestor mesaje sunt bine intenționați. Dar drumul spre iad, după cum știm prea bine, este pavat cu bune intenții. Faptul că mesajele lor constituie un eșec total este deja evident pentru toată lumea.

Nu, bărbații au nevoie de altceva. Au nevoie de o înțelegere profundă a motivelor pentru care tânjesc după aventuri și bătălii și Frumusețe – o înțelegere a motivelor pentru care Dumnezeu i-a făcut *tocmai pentru acest scop*. Trebuie să pricepem mai bine de ce doresc femeile ca cineva să lupte pentru ele, să fie atrase în aventuri și de ce doresc să fie *ele* Frumoasa care trebuie salvată din castelul captivității.

Așa că vă ofer această carte, nu pentru a vă mai da „șapte pași" pentru a fi un creștin mai bun, ci ca pe o expediție într-un *safari* al inimilor pentru recuperarea unei vieți în libertate, plină de pasiune și aventură. Cred că îi va ajuta pe bărbați să își regăsească inimile – dar și pe femei la fel. Mai mult, le va ajuta pe femei să îi înțeleagă pe bărbații lor și îi va ajuta să ducă viața pe care și unii și alții și-o doresc. Aceasta este rugăciunea mea înălțată pentru voi.

J.E.

Nu criticul contează, nu cel care îți arată cum poate să se împiedice un bărbat puternic, sau care sunt locurile unde făptuitorul ar fi putut să lucreze mai bine. Meritul aparține omului care coboară în arenă, a cărui față este plină de praf, de transpirație și sânge, care se luptă cu curaj... care cunoaște marile entuziasme, marile dăruiri, cel care se consumă pe sine pentru o cauză demnă, care cunoaște cel mai bine biruința finală și care, în cazul cel mai rău, dacă nu reușește, cel puțin eșuează pentru că și-a asumat riscuri mari, astfel încât locul lui nu va fi niciodată alături de sufletele reci și sperioase care n-au cunoscut vreodată victoria sau înfrângerea.

- Teddy Roosevelt

Împărăția cerurilor se ia cu năvală și cei ce dau năvală pun mâna pe ea.

- Matei 11:12

CAPITOLUL UNU

INIMA CA O PRADĂ

Inima unui om este ca o apă adâncă

- Proverbe 20:5

Viața spirituală nu trebuie trăită la periferie. Ea este mereu un ținut de graniță și cei care o trăim trebuie să acceptăm și chiar să ne bucurăm de faptul că ea rămâne neîmblânzită.

- Howard Macey

Unde-ncepe vestul vreau să călăresc pe bidivii
Nu pot să văd în ochi garduri și frânghii
Nu mă îngrădiți!

- Cole Porter

În sfârșit, iată-mă înconjurat de sălbăticie. Vântul ce suflă prin vârfurile pinilor din spatele meu vuiește asemenea oceanului. Valurile pornesc din marele albastru de deasupra, spărgându-se pe creasta muntelui pe care am urcat, undeva în șirul muntos Sawatch din centrul statului Colorado. Sub mine se întinde o priveliște asemenea unei mări de tufișuri, zeci de kilometri la nesfârșit, netulburată de vreo prezență. În reprezentarea celebră a lui Zane Grey, peisajul acesta are culoare vineție, dar aproape tot anul el este de fapt de un gri argintiu. În ținutul acesta poți călări zile la rând fără să întâlnești nici țipenie de om. Astăzi am făcut o expediție pe jos. Deși soarele strălucește și după-amiaza aici, la mijlocul continentului, aerul nu se încălzește mai mult de zece grade, iar sudoarea escaladării versantului îmi dă acum fiori reci. Este sfârșit de octombrie, iarna e aproape. În depărtare, la aproape cincizeci de kilometri spre sud-sudvest, Munții San Juan sunt deja acoperiți cu zăpadă.

În haine îmi stăruie parfumul de salvie înmiresmată, curățindu-mi mintea cu fiecare respirație adâncă – aerul fiind destul de rarefiat la aproape trei mii de metri. Mă văd obligat să mă odihnesc din nou, deși știu că fiecare pauză mărește distanța dintre mine și ținta spre care mă îndrept. Cu toate acestea, avantajul a fost întotdeauna de partea sa. Deși urmele găsite azi dimineață erau proaspete – de abia câteva ore – aceasta nu-mi oferă nici o certitudine. Un mascul de elan poate parcurge cu ușurință în acest răstimp kilometri întregi de ținut sălbatic, mai ales dacă este rănit sau dacă încearcă să scape de urmăritori.

Wapiti, după cum îl numeau indienii, este una dintre creaturile cel mai *greu de găsit* sub paralela patruzeci și opt. Ei sunt regii fantomatici ai ținuturilor înalte, mai circumspecți și mai atenți decât căprioarele, ceea ce îi face și mai greu de urmărit. Trăiesc la mari înălțimi și într-o singură zi pot călători la o distanță mai mare decât oricine altcineva. În mod special, se pare că acești masculi posedă un al șaselea simț cu care percep prezența umană. Mă apropiasem de câteva ori, dar în clipa următoare animalul dispăruse, topindu-se fără nici un zgomot în pâlcurile de plopi de munte, atât de dese, încât ai fi crezut că nici măcar un iepure nu putea trece pe acolo.

Nu a fost întotdeauna așa. Timp de secole, elanii au trăit în preerie, în libertate, pascând în turme impresionante ierburile bogate. În primăvara lui 1805, Merriwether Lewis descria trecerea unor turme de mii de exemplare migrând în timp ce el însuși căuta o trecătoare spre nord-vest. Adesea, cei mai curioși se apropiau atât de mult, încât puteau să arunce în ei cu bețe, ca și când nu ar fi fost decât niște bucolice vaci de lapte adunate pe mijlocul drumului. Dar, spre sfârșitul secolului, expansiunea spre vest îi împinsese pe elani până

departe spre culmile Munților Stâncoși. Acum aparițiile lor sunt sporadice, elanii ascunzându-se prin păduri asemenea haiducilor, până când căderile de zăpadă îi obligă să coboare pentru iernat. Dacă îi căutăm acum, o facem respectând condițiile pe care ei le impun, manifestându-se ca umbre nebănuite dincolo de limitele civilizației.

Acesta este motivul pentru care am venit aici.

Iată de ce mai rămân, lăsând bătrânul mascul să se facă nevăzut. Știți, vânătoarea mea are foarte puțin de a face cu elanii. Știam asta de la bun început. Altceva caut eu de fapt, aici, în sălbăticie. Caut o pradă încă și mai greu de prins... ceva care însă nu poate fi atins fără ajutorul sălbăticiei.

Îmi caut inima.

O INIMĂ NEÎMBLÂNZITĂ

Eva a fost creată în frumusețea luxuriantă a grădinii Paradisului. Dar Adam, dacă vă amintiți, a fost creat *în afara* Grădinii, în sălbăticie. În consemnarea începuturilor noastre, al doilea capitol al Genezei ne spune foarte clar: bărbatul a fost creat în sălbăticie, de partea neîmblânzită a creației. Abia după aceea este adus în Eden. Și de atunci, băieții nu se simt niciodată confortabil când sunt îngrădiți, iar bărbații simt o dorință nestăvilită de a explora. Tânjim să ne întoarcem. Este momentul în care majoritatea bărbaților revin la viață. Cum a spus John Muir: când un bărbat urcă în munți, el se întoarce de fapt acasă. Miezul inimii bărbatului nu este domesticit, *și asta e bine.* „Nu mă simt viu într-un birou“, era expresia dintr-o reclamă Northface. „Nu mă simt viu într-un taxi. Nu mă simt viu pe trotuar.” *Amin,* vă zic. Concluzia? „Explorați fără încetare.“

Genul masculin nu are nevoie de prea multe încurajări. Aceste lucruri vin de la sine, ca și dragostea înnăscută pentru hărți. În 1260, Marco Polo se îndrepta spre China, iar în 1967, pe când aveam șapte ani, împreună cu prietenul meu, Danny Wilson, am încercat să săpăm o groapă în curtea din spatele casei noastre drept până în centrul pământului. Când am ajuns la patru metri adâncime am renunțat, dar chiar și așa am creat până la urmă o cetate pe cinste. Celebra traversare a Munților Alpi de către Hannibal este similară acelui moment din viața fiecărui băiat când, traversând pentru prima oară singur strada, intră în familia marilor exploratori. Scott și Amundsen s-au luptat pentru cucerirea Polului Sud, Peary și Cook și-au disputat cercetarea Polului Nord, iar vara trecută, când le-am dat băieților mei ceva mărunțiș lăsându-i apoi să meargă până la magazin cu bicicletele să-și ia un suc, ai fi zis că le-am dat un ordin de plecare în căutarea Ecuatorului. Magellan a pornit spre vest, în jurul Americii de Sud – în pofida avertismentelor tuturor cum că el și echipajul lui vor cădea

de la marginile pământului în gol – iar Huck Finn pornește în jos pe Mississippi ignorând amenințări similare. Powell a coborât pe râul Colorado spre Marele Canion, cu toate că – și nu *pentru că* – nimeni nu mai făcuse acest lucru înainte și toți spuneau că este imposibil.

Așa că, împreună cu băieții, am adăstat pe malurile râului Snake (șarpe) în primăvara lui '98, sperând că pornirea aceea atavică se va estompa. Zăpada care se topea era mai înaltă în acel an, neobișnuit de mare, iar râul ieșise din matcă urcând printre copacii de pe ambele maluri. În mijlocul râului, care spre sfârșitul verii este limpede ca oglinda și care în ziua aceea arăta ca laptele cu cacao, curgeau bușteni cu crengile mai mari decât o mașină și câte și mai câte. Umflat, noroios și rapid, râul Snake părea să ne fie inaccesibil. Nu mai erau alții care să se aventureze cu canoele pe apă. Uitasem să vă spun că ploua cu găleata?! Dar noi aveam canoe noi-nouțe și țineam deja vâslele în mână și, evident că nu mai coborâserăm niciodată pe râul Snake într-o canoe, de fapt nu mai coborâserăm pe nici un râu în viața noastră, da' ce mai conta. Ne-am aruncat în apă și am pornit spre necunoscut, avântându-ne aidoma lui Livingstone care a pătruns în interiorul Africii întunecate fără să știe ce îl așteaptă.

Aventura, cu primejdiile și sălbăticia ei, reprezintă o dorință spirituală adânc înscrisă în sufletul bărbătesc. Inima bărbatului tânjește după un loc în care nimic nu este prefabricat, modulat, fără grăsimi, închis ermetic, închiriat, on-line sau gata de pus în cuptorul cu microunde; un loc în care nu există date limită, telefoane celulare sau întâlniri de afaceri, un loc unde mai poate respira sufletul. Un loc unde, în cele din urmă, spațiul din jurul nostru este identic cu spațiul inimii noastre. Să ne gândim la eroii din textele biblice: Moise nu se întâlnește cu Dumnezeul cel viu la magazinul universal. El îl găsește (sau este găsit) undeva prin deșertul Sinai, departe de viața confortabilă pe care o ducea în Egipt. Același lucru este valabil în cazul lui Iacov, în Mesopotamia. Unde s-a dus Ilie pentru a-și reface forțele? În sălbăticie. La fel a făcut și Ioan Botezătorul, la fel vărul lui, Isus, care este *condus de către Duhul* în sălbăticie.

Indiferent ce ar fi căutat pe acele meleaguri, ei se aflau și în căutarea propriei identități. Adânc în inima omului sunt înrădăcinate câteva întrebări fundamentale care pur și simplu nu pot fi rezolvate stând pe fotoliul din sufragerie. Cine sunt? Din ce sunt făcut? Care este destinul meu? Frica ne face să stăm acasă, acolo unde lucrurile sunt ordonate și curate și se află *sub control*. Dar răspunsurile la întrebările cele mai profunde nu se găsesc la televizor sau în frigider. Acolo, în nisipurile deșertului arzător, pierdut în pustiurile fără urmă, Moise a primit o misiune și un scop în viață. A fost scos în evidență, chemat la ceva mai înalt decât și-a imaginat vreodată, mult mai serios decât a fi director de întreprindere, sau „prinț al Egiptului". Sub

stelele unei țări străine, în miezul nopții, Iacov a primit un nume nou, numele său adevărat. Nu a mai fost un abil neguțător de mărfuri, a devenit cineva care se înfruntă cu Dumnezeu. Încercarea sălbăticiei prin care a trecut Hristos este, în sensul cel mai adânc, un test al *identității* Sale. „Dacă ești cine crezi că ești"... Dacă un bărbat vrea să afle vreodată cine este și care este motivul venirii sale pe lume, atunci trebuie să pornească în această călătorie de bună voie.

Trebuie să își regăsească inima.

AGRESIUNEA VALORILOR VESTULUI ASUPRA SUFLETULUI

Modul în care se desfășoară viața unui bărbat din zilele noastre face ca inima lui să fie împinsă în zonele cele mai pustii ale sufletului. Ore în șir petrecute în fața ecranului calculatorului, vânzând pantofi la supermarket, ședințe, „întâlniri de afaceri", convorbiri telefonice. Lumea oamenilor de afaceri – unde trăiesc și mor majoritatea americanilor – are nevoie de o ființă eficientă și punctuală. Politicile și practicile corporațiilor sunt concepute cu un singur scop: domesticirea bărbatului astfel încât să lucreze cât mai eficient. Dar sufletul refuză să fie domesticit; el nu știe nimic despre programe cotidiene, despre date limită și despre declarații de profit. Sufletul tânjește după pasiune, libertate și *viață*. Ori, așa cum spunea D. H. Lawrence: „Nu sunt un mecanism". Un bărbat are nevoie să simtă ritmurile pământului; el trebuie să țină în mâini ceva real – vâslele unei bărci, o pereche de frâie, duritatea unei frânghii, sau pur și simplu o lopată. Poate bărbatul să trăiască toată viața îngrijindu-se ca unghiile să îi fie curate și frumos aranjate? Acesta să fie visul oricărui băiat?

Societatea în ansamblul său nu știe ce să se facă cu bărbații. După ce a petrecut treizeci de ani încercând redefinirea masculinității ca fiind ceva sensibil, cert, ușor de utilizat și, ei bine, chiar ușor feminizat, acum societatea a ajuns să îi acuze pe bărbați că nu sunt destul de bărbați. Băieții, tot băieți, auzim cum răsuflă disperați unii. De parcă dacă un bărbat vrea să ajungă la maturitate cu adevărat atunci trebuie să își abandoneze natura sălbatică, ori dorința de aventuri și călătorii și se va așeza la locul lui, va rămâne veșnic la mama acasă. „Unde au dispărut toți bărbații *adevărați*?" este subiectul de discuție pentru spectacole televizate și tema favorită pentru cărți de mare succes. *I-ați transformat pe toți în femei*, îmi vine să le răspund. Rezultatul este o confuzie a sexelor pe care nu s-a mai produs la un nivel atât de amplu în întreaga istorie a omenirii. Cum poate un bărbat să conștientizeze că este bărbat, dacă scopul lui cel mai înalt este acela de a-și cizela bunele maniere?

Și apoi, din păcate, intervine biserica. Creștinismul, așa cum există el astăzi, a făcut un lucru cumplit bărbaților. Dacă stau să mă gândesc bine, cred că majoritatea bărbaților din biserică consideră că Dumnezeu i-a adus pe pământ pentru a fi băieți de treabă. Problema lor constă în faptul că, cel puțin așa se spune, nu reușesc să își țină cuvântul, nu știu să fie lideri spirituali, nu știu să vorbească cu soțiile lor, nu știu să își crească odraslele. Dar, dacă încearcă din răsputeri toate acestea, atunci vor ajunge pe cea mai înaltă culme devenind... niște băieți buni. Acesta este modelul suprem al maturității creștine: niște băieți de treabă, mereu în banca lor. Nu fumează, nu beau și nu înjură; asta ne face pe noi să fim *bărbați*. Aș vrea să îi întreb pe bărbații care citesc aceste rânduri: în toate visele voastre de băieți aflați la pubertate v-ați imaginat vreodată că veți deveni băiați de treabă? (Doamnelor, Prințul viselor voastre era plin de curaj... sau pur și simplu era numai un băiat de treabă?)

Vorbind serios acum – oare exagerez? Cei care știți ce se întâmplă în majoritatea bisericilor, priviți în jur și puneți-vă întrebarea ce înseamnă să fii deopotrivă bărbat și creștin? Nu ascultați ce vi se spune, gândiți-vă care este realitatea. Nu există nici o îndoială. Trebuie să recunoașteți că astăzi creștinul este... plictisit. Într-o tabără organizată de biserică discutam cu un tip pe la vreo cincizeci de ani, care îmi vorbea despre călătoria lui prin viață ca bărbat. „Am încercat cât am putut în ultimii douăzeci de ani să fiu un bărbat bun, așa cum mi-o cere biserica." A făcut o lungă pauză. „Îndatoritor", mi-a spus el, „despărțit de inima mea". *O definiție perfectă*, m-am gândit. *Din păcate a atins exact punctul vulnerabil.*

Așa cum se lamentează Robert Bly în *Iron John*: „Unele femei, dacă își doresc un bărbat, vor ca el să fie pasiv; biserica dorește un bărbat îmblânzit – apoi îl hirotonește preot; universitatea dorește un bărbat domesticit – apoi îl numește profesor universitar; firmele își doresc... un bărbat aseptic, fără barbă, fără scrupule". Toate compun imaginea unei „expansiuni" a valorilor occidentului împotriva sufletului bărbaților. Astfel *inima* bărbatului modern este izgonită într-un loc străin, într-o țară necunoscută, aidoma unui animal rănit care își caută un ascunziș. Femeile știu, și se plâng că nu au acces la inima bărbaților lor. Și bărbații știu, dar adeseori nu sunt în stare să explice de ce simt că nu au inima. Ei știu că inimile lor sunt hăituite, dar adeseori nu știu cum să le dea de urmă. Biserica dă din cap a nemulțumire și se miră de ce nu reușește să aibă mai mulți bărbați înscriși în programele de studiu pe care le organizează. Răspunsul este pur și simplu următorul: bărbații nu au fost chemați să trăiască și să descopere adâncul sălășluit în inimilor lor.

O CHEMARE

Însă Dumnezeu este cel care a creat inima bărbatului, a pus-o înlăuntrul fiecăruia dintre noi, iar prin aceasta ne-a făcut o *chemare*. Vino, trăiește ceea ce ți-am pregătit. Dați-mi voie să evit toată discuția cu privire la conflictul dintre natură și educație și întrebarea dacă „sexualitatea este înnăscută sau nu?", printr-o singură observație: bărbații și femeile sunt făcuți după chipul lui Dumnezeu ca *bărbați* și ca *femei*.

„Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut" (Geneza 1:27). Așadar, știm că Dumnezeu nu are trup, deci caracterul unic nu poate să aibă o natură fizică. Genul fiecăruia trebuie să se manifeste la nivel sufletesc, în acele locuri profunde și nepieritoare dinlăuntrul nostru. Dumnezeu nu creează ființe la modul general, ci ne face în mod distinct – bărbat sau femeie. Cu alte cuvinte, există o inimă feminină și o inimă masculină, care în felul lor propriu reflectă sau prezintă lumea din inima lui Dumnezeu.

Dumnezeu a *vrut* ceva anume atunci când a dorit să apară omul, iar dacă vrem să ne găsim vreodată pe noi înșine, atunci în primul rând trebuie să găsim această intenție. Ce a așezat El în inima bărbatului? În loc să ne întrebăm ce crede fiecare că ar trebui să facă pentru a deveni o ființă mai bună (ca bărbat, sau ca femeie pentru cititoarele mele), eu aș prefera să întreb: *Ce vă face să prindeți viață?* Ce vă tulbură inima? Călătoria în care pornim acum ne duce spre o lume străină multora dintre noi. Trebuie să intrăm în acele ținuturi care nu au un traseu bine stabilit. Această chemare la explorare ne conduce spre inimile proprii, spre cele mai adânci dorințe ale noastre. Așa cum scria dramaturgul Christopher Fry: *Viața e o ipocrizie dacă nu o pot trăi din plin, urmând chemarea vocii lăuntrice!*

Există trei dorințe pe care le-am găsit atât de adânc înscrise în inima mea, încât știu acum că nu le mai pot ignora fără a-mi pierde sufletul. Ele se găsesc la temelia a ceea ce sunt și doresc să fiu. Îmi analizez copilăria, cercetez literatura de specialitate, am posibilitatea să îi ascult cu mare atenție pe mulți bărbați și sunt tot mai convins că aceste dorințe sunt universal valabile, reprezintă indicii pentru masculinitatea însăși. Ele pot fi interpretate greșit, uitate sau așezate într-un loc greșit, dar în inima oricărui bărbat există o disperată nevoie de a găsi o bătălie care merită dusă, o aventură care merită trăită, o frumusețe care merită salvată. Aș vrea să vă gândiți o clipă la filmele care le plac bărbaților, la lucrurile cu care își ocupă timpul liber și mai ales la aspirațiile băieților – veți vedea că am dreptate.

O BĂTĂLIE CARE MERITĂ ORICE EFORT

Am pe un perete o poză cu un băiețel de vreo cinci ani, cu părul tuns periuță, cu obraji mari și cu un zâmbet șugubăț. Este o fotografie veche, culorile sunt tot mai șterse, dar imaginea depășește limitele timpului. Este o dimineață de Crăciun din 1964, iar eu tocmai deschisesem cadoul cel mai bun pe care îl poate primi un băiețel de sărbătorile de iarnă – un set de două pistoale țintuite cu perle, echipate complet cu tocuri de piele neagră, o cămașă roșie de cowboy cu broderii descriind doi mustangi sălbatici pe ambele părți ale pieptului, cizme negre lucioase, o bandană roșie și o pălărie cu borurile întoarse. După ce mi-am pus echipamentul și nu l-am mai dat jos timp de câteva săptămâni, cu toții și-au dat seama că acesta nu era nicidecum un „costum"; constituia o *identitate*. Evident, un crac al pantalonilor este băgat în cizmă, iar celălalt spânzură pe-afară, dar aceasta amplifica doar imaginea mea de persoană „venită tocmai din sălbăticie". Îmi țin degetele mari înfipte în centura cu pistoalele, am pieptul scos în față pentru că sunt înarmat și sunt foarte periculos. Bandiților, păzea! În orașul ăsta nu este loc și pentru mine și pentru voi.

Cape și spade, camuflaje, bandane și pistoale cu ținte – iată *uniformele* băieților. Băieții tânjesc să afle că sunt puternici, că sunt periculoși, că trebuie să fie luați în considerare. Câți părinți nu au încercat în zadar să îi împiedice pe băieții lor să se joace cu pistoalele? Renunțați. Dacă nu le veți achiziționa voi armele necesare, băieții și le vor procura indiferent din ce materiale ar fi făcute ele. Când stăteau la masă, băieții mei își ronțăiau biscuiții din făină graham și apoi îi modelau în formă de pistoale. Fiecare băț sau fiecare crenguță poate să devină o suliță, sau chiar mai bine, un aruncător de rachete. În pofida modului în care educatorii moderni concep modelele pedagogice, nu este vorba despre o tulburare psihologică produsă de programele violente de televiziune sau despre un dezechilibru chimic. Agresivitatea face parte din modul de *concepere* a masculinității; suntem programați în acest sens. Atâta timp cât credem că omul este făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, atunci am face bine să ne amintim și că *„Domnul este un războinic viteaz: Numele Lui este Domnul"* (Exodul 15:3).

Jocurile în care pier uciși nenumărați oameni, unde vărsarea de sânge este o condiție obligatorie pentru distracție nu le-au inventat niște fetițe. Hocheiul, de exemplu, nu a fost o creație feminină. Nici boxul. Un băiat simte nevoia să pornească la atac – același lucru îl simte și orice bărbat, chiar dacă nu este vorba decât de o mingiuță albă așezată pe un teren de golf. Dorința lui este să îi dea una de să ajungă până la cer. Pe de altă parte, băieții mei nu pot să stea la

discuții în fața unui pahar de ceai. Nu își sună prietenii la telefon ca să discute cu ei despre relațiile lor. Se plictisesc de jocurile care nu conțin nici un element de periculozitate, concurență sau vărsare de sânge. Jocurile de cooperare bazate pe „interdependența relațională" sunt lipsite de sens pentru ei. „Nu moare nimeni?", se întreabă, fără să le vină să creadă. „Nimeni nu câștigă? Care e scopul?" Natura universală a acestei tendințe trebuie să ne convingă: băieții sunt războinici, numele unui băiat este legat de natura lui. Iar acestea nu sunt acțiuni infantile. Când băieții se joacă de-a războiul ei își repetă rolurile într-o dramă mult mai amplă. Într-o bună zi s-ar putea să aveți nevoie de acel băiat ca să vă apere.

Soldații Uniunii care au asediat zidul de la Bloody Angle; trupele aliate care au luat cu asalt plajele din Normandia sau nisipurile de la Iwo Jima – ce ar fi fost ei fără această parte profundă a inimii lor? Viața *are nevoie* de bărbați neînfricați – a căror dăruire să nu fie blocată de teamă. Rănile pe care acești bărbați le vor primi în viață îi vor face să își piardă inimile, dacă vor fi educați doar pentru blândețe. Lucrul acesta este adevărat mai ales în apele tulburi ale relațiilor umane, unde bărbatul se simte cel mai puțin pregătit să avanseze. Așa cum spune Bly: „În orice relație este nevoie din când în când de curaj".

Cu toate acestea, dorința poate fi ascunsă din pricina neglijării continue, iar bărbatul poate să simtă că nu este pregătit pentru confruntările despre care știe că îl așteaptă. Sau este posibil ca viața lui să ia o turnură întunecată, cum se întâmplă cu găștile de cartier. Însă dorința este mereu prezentă. Fiecare bărbat vrea să își asume rolul de erou. Fiecare bărbat *trebuie* să știe că este puternic. Nu femeile au transformat *Braveheart* într-unul dintre cele mai populare filme din acest deceniu. *Tigrii zburători, Podul peste râul Kwai, Cei șapte magnifici, Shane, High Noon, Salvați soldatul Ryan, Top Gun*, filmele din seria *Die Hard*, *Gladiator* – sunt filme care plac bărbaților pentru că le arată ceea ce își dorește inima lor, ceea ce este așezat în interiorul lor încă din ziua facerii.

Vrem nu vrem, există ceva neînfricat în inima oricărui bărbat.

AVENTURA VIEȚII

„Mamei mele îi place să își petreacă vacanțele în Europa". Vorbeam cu un prieten despre dragostea noastră comună pentru Vestul sălbatic și despre motivele care ne-au făcut să părăsim coasta de est a Statelor Unite. „Bănuiesc că pentru ea este foarte bine. Acolo există multă cultură. Dar eu am nevoie de sălbăticie". Conversația noastră pornise de la *Legendele toamnei*, filmul despre viața a trei tineri pe la începutul secolului nostru care ajung la

maturitate trăind la ferma părintească din Montana. Alfred, cel mai vârstnic, este un om pragmatic și precaut. El merge în Marele Oraș și devine om de afaceri, iar, în cele din urmă, ajunge politician. Cu toate acestea, ceva dinlăuntrul lui se stinge. Devine un om lipsit de consistență. Samuel, cel mai tânăr, este în multe feluri încă un băiețel blând – citit, sensibil, timid. El este ucis încă la începutul filmului și ne dăm seama că nu a fost pregătit pentru bătălie.

Un alt personaj este Tristan, fiul mijlociu. Inima lui este sălbatică. Tristan întruchipează Vestul sălbatic – el prinde și îmblânzește un armăsar sălbatic, se luptă cu un urs grizzly având doar un cuțit, și cucerește o femeie frumoasă. Încă nu am întâlnit un bărbat care să își dorească să fie Alfred sau Samuel. Și nici nu am întâlnit vreo femeie care să își dorească să se mărite cu un astfel de bărbat. Este și motivul pentru care în America imaginea *cowboy*-ului a căpătat proporții mitice. El întruchipează dorința oricărui bărbat, încă din pruncie – aceea de a porni „spre Vest", a găsi un loc în care are posibilitatea să fie tot ce știe că a fost menit să fie. Pentru a împrumuta descrierea făcută de Walter Brueggeman lui Dumnezeu: „Sălbatic, primejdios, fără opreliști și liber".

Haideți să ne oprim o clipă și să lămurim ceva. Nu sunt „Marele vânător alb". Nu păstrez animale moarte pe pereții casei mele. La liceu nu am fost jucător de fotbal american. De fapt, în timpul școlii aveam vreo 60 de kilograme și nu prea eram atletic. În ciuda viselor mele din copilărie, nu am devenit pilot de curse sau de avioane de vânătoare. Nu mă interesează programele de sport de la televizor, nu îmi place berea ieftină și cu toate că am un jeep vechi, roțile lui nu sunt ridicol de mari. Vă spun toate acestea pentru că bănuiesc că mulți cititori – oameni de treabă – vor fi tentați să respingă gândurile mele punându-le pe seama unui fel de strigăt de luptă al unui bărbat de tip *macho*. Nici vorbă. Pur și simplu caut, aidoma multor bărbați (și sper că și femei), masculinitatea adevărată.

Când iarna nu ne oferă destulă zăpadă, băieții mei își aduc săniile în casă și își dau drumul cu ele pe scări în jos. Deunăzi, soția mea i-a surprins că agățau o frânghie de la fereastra camerei lor aflată la etajul doi al casei, pregătindu-se să coboare în rapel pe perete. Rețeta pentru distracție este destul de simplă atunci când ai de crescut băieți: la orice activitate adăugați un element de periculozitate, amestecați totul cu puțină explorare, stropiți cu ceva distrugere pe deasupra, și veți câștiga. Modul în care schiază reprezintă un exemplu perfect. Urcați pe vârful celei mai înalte pante, își ațintesc schiurile direct în jos și pornesc, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Iar stilul acesta nu dispare cu vârsta; pur și simplu cresc pericolele.

Un judecător de vreo șaizeci de ani, un *gentleman* sudist în adevăratul sens al cuvântului, îmbrăcat la costum și papion, cu o

manieră de exprimare elegantă, m-a luat deoparte în timpul unei conferințe. Cu glas scăzut, aproape cerându-și scuze, mi-a vorbit despre iubirea lui pentru navigație, pentru ocean, despre modul cum și-a construit, împreună cu un prieten, propria ambarcațiune. A urmat o mică strălucire în privire. „În urmă cu câțiva ani navigam pe lângă țărmurile Bermudei când, deodată, am fost loviți de o furtună puternică dinspre nord-est. Pe bune, a venit de niciunde. Valuri de zece metri loveau o ambarcațiune de cincisprezece metri făcută de doi amatori. Am crezut că o să murim cu toții". A urmat o pauză, pentru efectul dramatic, și apoi mi-a mărturisit: „A fost momentul cel mai plăcut din toată viața mea".

Comparați propriile trăiri de la vizionarea ultimelor aventuri ale lui James Bond sau ale lui Indiana Jones din filmele de acțiune cu, să zicem, participarea la un studiu biblic. Succesul garantat al tuturor filmelor noi de acest gen ne arată un lucru – aventura este înscrisă în inima bărbatului. Și aici nu e vorba numai de „distracție". Aventura *solicită* ceva din noi, ne pune la încercare. Deși poate că ne umplem de spaimă atunci când ne confruntăm cu încercări de acest gen, în același timp tânjim să fim testați, să descoperim dacă avem calitățile necesare. De aceea am pornit în josul râului Snake în pofida tuturor considerentelor raționale, de aceea eu și prietenul meu am trecut printr-un ținut bântuit de urși grizzly în tentativa noastră de a găsi un loc bun de pescuit, de aceea am plecat la Washington când eram tânăr, pentru a vedea dacă pot să reușesc în acele ape colcăind de rechini. Dacă un bărbat își pierde această dorință, dacă spune că nu-și dorește o astfel de experiență, lucrul acesta se datorează numai faptului că nu știe dacă are capacitățile necesare, crezând că va pica la examen. Așa că se hotărăște că e mai bine să nici nu încerce. Din motive pe care sper să le lămurim mai târziu, cei mai mulți bărbați urăsc necunoscutul și, aidoma lui Cain, doresc să se așeze și să își înalțe propriul oraș, să ajungă cât mai sus în viață.

Dar nu există scăpare – există ceva sălbatic în inima fiecărui bărbat.

O FRUMUSEȚE CE TREBUIE SALVATĂ

Romeo o are pe Julieta, Regele Arthur se luptă pentru Ginevra, Robin o salvează pe frumoasa Marian, iar eu nu voi uita niciodată când mi-am sărutat prima oară iubita din școală. Era în toamna celui de-al șaptelea an de școală. Am întâlnit-o pe Debbie la cursul de teatru, și m-am îndrăgostit până peste cap. Era o clasică iubire languroasă: o așteptam după repetiții, îi duceam cărțile până la vestiar. În clasă făceam schimb de bilețele, vorbeam la telefon toată noaptea. De fapt nu prea le băgasem în seamă pe fete până în acel

moment. Această dorință se naște puțin mai târziu în călătoria unui băiat spre bărbăție, dar, atunci când acest lucru se întâmplă, universul său se întoarce cu susul în jos. În orice caz, îmi doream să o sărut, dar nu reușeam să îmi adun destul curaj – până în ultima noapte a reprezentației. Ziua următoare era deja vacanța de vară, ea pleca din oraș, iar eu știam că era acum ori niciodată. În culise, pe întuneric, i-am strecurat un sărut rapid și ea mi-a dat înapoi unul mai lung. Vă mai amintiți scena din E.T., când băiețelul zboară cu bicicleta prin dreptul lunii? Deși am pedalat până acasă pe mica mea bicicletă veche, sunt sigur că nu am atins pământul nici măcar o dată.

Nu este nimic mai plin de inspirație pentru un bărbat decât o femeie frumoasă. Ea te poate face să asediezi o cetate, să ucizi un balaur, să treci peste parapeți. Sau, mai bine, să înscrii un eseu. Într-o zi, în timpul turneului de baseball pentru copii, fiul meu Samuel a avut parte de o inspirație. Îi plăcea baseballul, dar ca și toți băieții care abia încep, nu era sigur dacă avea talent pentru a deveni un mare jucător. Sam este primul nostru născut și, ca toți primii născuți, este extrem de precaut. Înainte să dea o lovitură, lasă mai întâi câteva mingi să treacă de el, iar când lovește, nu lovește din plin; toate loviturile lui până în acel moment au fost modeste. Oricum, în timp ce Sam ieșea pe teren în după-amiaza aceea, prietena lui din vecini, o fetiță drăguță și blondă, apare pe marginea câmpului. Ridicată pe vârfuri ea îl strigă și îi face semne cu mâna. Prefăcându-se că nu o observă, își ia o poziție amplă, apucă bâta cu mai multă putere, se uită la aruncător cu o privire aprigă. Prima lovitură trece dincolo de limita terenului!

Orice bărbat vrea să fie eroul unei frumoase. Tinerii care mergeau la război duceau cu ei pozele iubitelor în portmoneu. Piloții care merg în misiune își vopsesc o fată frumoasă pe botul avioanelor; echipajele bombardierelor B-17 din timpul celui de-al doilea război mondial le-au dat fortărețelor lor zburătoare nume cum ar fi *Eu și drăguța mea* sau *Frumoasa din Memphis*. Ce ar fi Robin Hood sau Regele Arthur fără femeile pe care le iubesc? Bărbați singuratici ducând lupte însingurate. Indiana Jones și James Bond nu ar fi aceiași dacă nu ar avea câte o frumoasă alături, pentru care, inevitabil, trebuie să se lupte. Vă dați seama, nu este numai faptul că un bărbat își dorește să intre în bătălie; el are nevoie de un motiv *pentru care* să se lupte. Vă mai amintiți cuvintele lui Neemia către cei câțiva luptători curajoși gata să apere Ierusalimul fără ziduri? „Nu vă temeți... luptați-vă pentru frații voștri, pentru fiii voștri și pentru fiicele voastre, pentru soțiile voastre și pentru casele voastre". Bătălia în sine nu este îndeajuns; un bărbat are nevoie de romantism. Nu este îndeajuns să fie erou; faptul că este un erou *pentru cineva* în mod special, pentru femeia pe care o iubește. Lui Adam i s-a dat vântul și

marea, caii și vulturii, dar așa cum spune Dumnezeu Însuși, lucrurile nu au fost bune până la apariția Evei.

Da, există ceva plin de pasiune în inima fiecărui bărbat!

INIMA FEMEII

Există de asemenea trei dorințe pe care le găsesc esențiale pentru inima unei femei, care nu sunt cu totul diferite de dorințele bărbatului, dar care, cu toate acestea, rămân în mod distinct feminine. Nu toate femeile își doresc să aibă de dat o bătălie, dar fiecărei femei îi place ca cineva să se lupte *pentru* ea. Ascultați dorințele inimii unei femei: ea vrea mai mult decât să fie băgată în seamă – ea vrea să fie *dorită*. Ea vrea să fie căutată. „Vreau doar să fiu prioritatea cuiva", mi-a spus o prietenă care avea cam treizeci de ani. Iar visele ei din copilărie despre un cavaler cu armură strălucitoare care să vină să o salveze nu sunt doar fantezii de fetiță; ele se află în miezul inimii femeii și al vieții pentru care ea știe că a fost concepută. La fel cum Zach se întoarce la Paula în *Ofițer și gentleman*, Frederick se întoarce la Jo în *Little Women*, iar Edward se întoarce să îi jure iubire veșnică lui Eleanor în *Sense and Sensibility*.

De asemenea, fiecare femeie își dorește să *ia parte* la o aventură. Unul dintre filmele favorite ale soției mele este *Omul din Snowy River*. Îi place scena în care Jessica, frumoasa și tânăra eroină, este salvată de Jim, eroul ei, iar împreună se duc călare spre sălbăticia pustiului australian. „Vreau să fiu ca Isabo din *Ladyhawk*", mi-a mărturisit o altă prietenă. Da, vreau să fiu apreciată, căutată și disputată. Dar de asemenea îmi doresc să fiu puternică și să *iau parte* la aventură". Astfel că mulți bărbați fac greșeala de a crede că femeia *este aventura*. Dar acesta este momentul când orice relație începe să intre pe o pantă descendentă. O femeie nu vrea să reprezinte aventura; ea vrea să fie cuprinsă în ceva mai mare decât ea însăși. O prietenă îmi spunea: „Știu ce sunt și știu că nu sunt o aventură. Așa că atunci când un bărbat încearcă să mă convingă în acest sens, mă plictisesc imediat. Știu povestea. Du-mă într-o direcție necunoscută".

În cele din urmă, fiecare femeie își dorește să aibă o frumusețe pe care să o dezvăluie. Nu doar să o invoce, ci pe care să o descopere. Majoritatea femeilor simt povara presiunii de a fi frumoase încă de mici, dar nu mă refer la acest lucru. Ele cunosc dorința profundă de a *fi* frumusețea însăși, pur și simplu, de a trăi acest sentiment încântător. Aproape toate fetițele se joacă de-a prințesele, se costumează în mirese sau se dau în vânt după fuste „care se învârtesc", după rochițele ample care se umflă când ele se rotesc pe călcâie. Cu rochița cea mai frumoasă, fetițele se prezintă în sufragerie învârtindu-se și răsucindu-se. Dorința lor este aceea de a cuceri

atenția taților. Soția mea își amintește cum, fetiță de patru-cinci ani fiind, se cocoța pe măsuța din bucătărie și cânta până nu mai putea. *Mă vedeți?* se întreabă inima oricărei fetițe. *Sunteți atrași de ceea ce vedeți?*

Lumea ucide inima unei femei când îi cere să fie dură, eficientă și independentă. Din păcate, și creștinismul a pierdut inima femeii. Intrați în orice biserică americană, uitați-vă în jur și puneți-vă întrebarea: ce este o femeie creștină? Iarăși, nu ascultați ce vi se spune, încercați să înțelegeți singuri ceea ce se întâmplă. Nu există nici o umbră de îndoială. Trebuie să recunoașteți că femeia creștină este... plictisită. Tot ce am oferit sufletului femeii este presiunea de a deveni „o bună slujitoare". Nimeni nu se luptă pentru inima ei, nu există nici o mare aventură în care să fie cuprinsă; prin urmare, fiecare femeie se îndoiește tot mai mult că ar avea o frumusețe care să trebuiască dezvăluită.

CALEA INIMII

Ce ați prefera să se spună despre dumneavoastră: „Harry? Sigur că îl cunosc. Este un tip cu adevărat drăguț, la locul lui". Sau, „Sigur, îl știu pe Harry. Este un tip tare, chiar periculos... la modul pozitiv". Dar dumneavoastră doamnelor? Dumneavoastră ce fel de bărbat ați prefera ca partener? (Unele femei, rănite de o masculinitate defectă, pot să opteze pentru bărbatul „sigur"... și apoi, peste ani, să se întrebe de ce nu există pasiune în căsnicia lor, de ce el este rece și distant). Dar în privința feminității dumneavoastră, ce ați dori să se spună despre voi – că sunteți o femeie „capabilă de muncă" sau că sunteți „o femeie atrăgătoare"? Cred că acum înțelegeți ce vreau să spun.

Ce-ar fi dacă...? Dar dacă dorințele cele mai profunde din inimile noastre ne spun adevărul, descoperindu-ne viața pe care suntem *meniți* să o ducem? Dumnezeu ne dă ochi să vedem; El ne dă urechi ca să auzim; El ne-a creat o voință pentru a putea alege și ne-a dat inimile pentru a putea *trăi*. Modul cum ne purtăm cu inimile noastre este totul. Un bărbat *trebuie* să știe că este puternic; *trebuie* să știe că are calitățile necesare. O femeie *trebuie* să știe că este frumoasă; *trebuie* să știe că merită să fie disputată în bătălie. „Dar nu înțelegeți", mi-a spus o femeie. „Trăiesc cu un bărbat lipsit de consistență". Nu, conținutul este acolo. Inima lui este acolo. Poate v-a scăpat, aidoma unui animal rănit, mereu undeva prea departe pentru a fi găsit, mereu cu un pas înaintea voastră. Dar este acolo. „Nu știu când am murit", mi-a spus un alt bărbat. „Dar mă simt ca și când aș consuma aerul degeaba". Îl înțeleg. Inima voastră pare a fi moartă și dispărută, dar

ea este acolo. Este ca ceva sălbatic, puternic și curajos, care așteaptă să fie eliberat.

Așadar nu aveți aici o carte despre „cele șapte lucruri pe care un bărbat trebuie să le facă pentru a deveni un tip de treabă". Este o carte despre recuperarea și eliberarea inimii omului, a pasiunilor, a adevăratei sale naturi, care ne-a fost dăruită de Dumnezeu. Este o invitație de a da buzna în câmpiile din Bannockburn, de a porni spre Vestul sălbatic, de a păși peste marginea prăpastiei și de a salva o Frumoasă. Dacă vreți să aflați cine sunteți cu adevărat *ca bărbat*, dacă vreți să descoperiți o viață ce merită trăită, dacă urmează să vă îndrăgostiți profund de o femeie și dacă nu doriți să semănați confuzie printre proprii voștri copii, pur și simplu trebuie să vă recuperați inima. Trebuie să vă îndreptați spre înălțimile sufletului, în sălbăticie și în regiunile necartografiate ale acestuia, urmărind și identificând acea pradă greu de prins.

CAPITOUL DOI

DUPĂ CHIPUL ȘI ASEMĂNAREA CUI?

Cum de a fost crucificat cel care le spunea oamenilor să se poarte frumos unii cu alții? Ce guvern ar fi acela care i-ar executa pe Domnul Rogers sau pe Căpitanul Cangur?

- Philip Yancey

Dacă e sigur? V-am spus eu că ar fi sigur? Bineînțeles că nu! Dar este un băiat bun.

- C.S. Lewis

Aceasta este o mlădiță
A acelei vițe biruitoare, dar să ne temem
De înnăscuta sa putere și soarta care îi urmează.

- Henric al-V-lea (Shakespeare)

Vă mai amintiți de mititelul despre care vă povesteam, cu cizmulițele lucioase și cu perechea de pistoale asortate? Cea mai frumoasă parte a poveștii este faptul că era o poveste imaginară. Aveam un loc anume unde trăiam o viață de vis. Bunicul, tatăl tatălui meu, era un cowboy adevărat, care avea propria sa fermă de animale în estul statului Oregon, între deșert și râul Snake. Și, deși eu am fost crescut la oraș, renașterea produsă în viața mea și adevăratul câmp de pregătire pentru propria mea călătorie spre bărbăție a avut loc în acea fermă, unde băiețandrul care eram își petrecea vacanțele de vară. O, aș dori tuturor băiețeilor asemenea noroc. De-ar putea petrece zile întregi pe câmpuri urcați pe tractoare și pe camioane, de-ar putea călări și îmblânzi armăsari, de-ar putea pescui în lacuri. În fiecare an, timp de trei luni minunate, eu eram Huck Finn. Cât de mult îl iubeam pe bunicul – „Bunu" cum îi spuneam. Parcă-l văd și azi cum se uita la mine, cu degetul mare vârât la curea, zâmbind și spunându-mi: „Încalecă, băiete".

Într-o după amiază, Bunu m-a dus în oraș la magazinul meu preferat. În magazin se vindea un amestec de produse, bunuri alimentare, obiecte pentru fermă, diverse materiale de construcții și menaj. Era magazinul clasic al Vestului Sălbatic, destul de sec, dar plin cu o minune de unelte, șei, pături și zorzoane, scule de pescuit, cuțite de buzunar și arme de vânătoare. Mirosea a fân proaspăt și a gaz lampant, a piele și a praf de pușcă și a benzină – toate cele care încălzesc inima unui băiețel. În vara aceea, Bunu avea o problemă cu populația tot mai mare de porumbei care se oploșise la fermă. Ura păsările acelea murdare de care se temea că le vor transmite ceva boli animalelor sale. „Șobolani zburători", le spunea. Bunu s-a dus direct la raionul de arme, și-a luat o pușcă BB, iar într-o cutie de lapte și-a cumpărat cam un milion de cartușe și mi le-a dat mie să le țin. Bătrânul vânzător s-a uitat puțin uimit la mine, privindu-mă peste rama ochelarilor. „Nu e prea mic pentru asta?" Bunu și-a pus mâna pe umărul meu și a zâmbit: „Este nepotul meu, Hal. El îmi duce pușca de vânătoare".

DE UNDE VENIM?

Poate că atunci când am intrat în magazinul universal eram un băiețel fricos, dar când am ieșit eram șeriful Wyatt Earp, Rangerul Singuratic, Kit Carson și oricare alt erou al Vestului. Aveam o identitate și un loc în istorie. Eram îmbiat la primejdie. Când un băiețel devine bărbat, când un bărbat află ce înseamnă să fie bărbat, nu are de ales. Un bărbat *trebuie* să știe de unde vine și din ce material este compus. Unul din momentele importante din viața bunului meu

amic Craig - poate *cel mai* important - a fost ziua în care a reluat numele tatălui său. Tatăl lui Craig, Al McConnell, a fost ucis în timpul războiului din Coreea, pe când Craig avea doar patru luni. Mama lui s-a recăsătorit, iar Craig a fost adoptat de către tatăl lui vitreg, un căpitan de marină destul de acru care îi spunea „Pescăruș" lui Craig de fiecare dată când se enerva pe el; și fiindcă tot e vorba despre identitate, despre un loc în istorie, tatăl lui îi spunea: „Craig, parcă ai fi un pescăruș - nu ești bun decât să stai, să cârâi și să mai lansezi câte un găinaț".

Când Craig a ajuns bărbat, a aflat adevărul despre moștenirea lui - că tatăl său a fost un războinic ucis pe câmpul de luptă. Că, dacă el ar fi trăit, plănuia să intre în lupta misionară, să ducă Evanghelia acolo unde nimeni nu mai fusese. Craig a descoperit că tatăl bunicului său adevărat a fost William McConnell, primul misionar din America Centrală, un om care și-a pus viața în pericol pentru a-l duce pentru prima oară pe Hristos unui popor păgân. Craig și-a schimbat numele în McConnell și împreună cu acesta și-a recăpătat o parte dintr-o mult mai nobilă identitate, un loc mult mai primejdios în istorie. Numai de-am fi cu toții atât de norocoși. Mulți bărbați se rușinează de tații lor. „Ești ca și taică-tău", devine o săgeată pe care multe mame nemulțumite o aruncă înspre fiii lor. Majoritatea bărbaților pe care îi cunosc încearcă cu greu să *nu* devină ca și tații lor. Dar atunci pe cine mai pot ei urma în viață? De unde vor extrage sentimentul puterii?

Poate că ar fi mai bine să ne îndreptăm căutarea spre izvoare, către acea rădăcină uriașă din care ies toate ramurile. Cine este Acela din care credem că ne tragem, a cărui imagine o poartă fiecare om? Cum arată el? Inițial, în căutarea bărbătească pentru propria tărie, a ști că suntem creați după chipul lui Dumnezeu nu pare a fi o mare încurajare. Pentru cei mai mulți Dumnezeu este fie îndepărtat, fie prea slab - lucruri care se aplică de multe ori părinților trupești. Să fim cinstiți - care este imaginea pe care o avem despre Isus *ca bărbat*? „Nu este El blând și umil?" îmi atrăgea atenția un prieten. „Vreau să zic că imaginile pe care le avem despre El ne arată un personaj tandru înconjurat de copii. Un fel de Maică Tereza." Da, acestea sunt imaginile pe care le putem vedea în multe biserici. De fapt, acestea sunt *singurele* imagini pe care le vedem despre Isus. După cum am spus și mai înainte, ele ne lasă cu impresia că a fost cel mai de treabă bărbat de pe pământ. Un fel de bunicuț cu barbă care spune povești de adormit copii. A sugera să fim ca și El e un îndemn să devenim cu toții pasivi și blegi. Să fim drăguți. Să fim de treabă. Să fim ca Maica Tereza.

Eu unul aș prefera să mi se spună să fiu ca William Wallace.

O INIMĂ CU ADEVĂRAT DE NEÎNFRÂNT

Wallace, dacă vă mai amintiți, este eroul filmului *Braveheart*. El este poetul războinic care a devenit eliberatorul Scoției la începutul secolului al paisprezecelea. Când Wallace a intrat pe scena istoriei, Scoția ajunsese de câteva secole sub pumnul de fier al Angliei. Ultimul rege era cel mai rău dintre toți - Edward Longshanks. Un tiran nemilos, Longshanks a distrus Scoția, ucigându-i fiii și violându-i fiicele. Nobilii scoțieni, presupuși protectori ai turmei, adunau și ei poveri grele pe umerii poporului, umplându-și pungile prin alianța cu Longshanks. Wallace a fost primul care i-a sfidat pe opresorii englezi. Înfuriat, Longshanks și-a trimis armatele pe câmpia Sterling pentru a distruge răzmerița. Muntenii scoțieni au coborât la luptă cu sutele și miile. Era timpul socotelilor. Dar nobilii, niște lași cu toții, nu au dorit să lupte. Ei voiau un tratat cu Anglia prin care să dobândească mai multe pământuri și mai multă putere. Ei sunt fariseii tipici, birocrații... administratorii religioși.

Fără un conducător, scoțienii au început să își piardă din tăria inimii. Unii după alții, apoi tot mai mulți, au început să fugă. În acel moment Wallace apare în mijlocul războinicilor săi, cu fața vopsită în albastru, gata de luptă. Ignorându-i pe nobili - care au mers să parlamenteze cu căpitanii englezilor pentru a obține o înțelegere - Wallace face apel la inimile scoțienilor înfricoșați. „Fii ai Scoției... ați venit să luptați ca niște oameni liberi, și chiar sunteți niște oameni liberi". El le oferă o identitate și un motiv pentru a lupta. El le amintește că o viață petrecută în frică nu este o viață adevărată, că toți până la ultimul vor muri în cele din urmă.

„Când veți fi pe patul de moarte, peste mulți ani, veți vrea să dați toate zilele trăite pentru a vă întoarce în această zi și pentru a le spune dușmanilor că viața ne-o pot lua, dar că nu pot să ne ia niciodată libertatea!" și le spune că sunt vrednici, că au resursele necesare. La finalul acestui discurs emoționant, oamenii încep să aplaude. Sunt pregătiți. Apoi prietenii lui Wallace îl întreabă:

> *„Bun discurs. Ce ne facem acuma?"*
> *„Fiți voi înșivă."*
> *„Tu unde te duci?"*
> *„Mă duc să mă bat."*

În sfârșit, cineva îi înfruntă pe tiranii englezi. În vreme ce nobilii jonglează cu pozițiile lor sociale, Wallace se aruncă în luptă și le întrerupe micile negocieri. Se ia la harță cu nobilii englezi și astfel începe bătălia de la Sterling - o bătălie care va marca începutul eliberării Scoției.

Revenind - oare Isus seamănă mai mult cu Maica Tereza sau cu William Wallace? Răspunsul este că... depinde. Dacă ești lepros, dezmoștenit al sorții, paria al societății pe care nimeni nu a vrut *niciodată* să îl atingă tocmai pentru că era „necurat", dacă tot ce ți-ai dorit a fost un singur cuvânt blând, atunci Hristos este întruchiparea unei dulci milostenii. El vine la tine și îți atinge inima. Pe de altă parte, dacă ești un fariseu, unul dintre auto-numiții polițiști ai doctrinei... ai mare grijă. În mai multe împrejurări Isus „se ia la bătaie" cu acești ipocriți celebri. Să luăm de exemplu parabola femeii neputincioase din Luca 13. Iată contextul: fariseii sunt aidoma nobililor scoțieni - și ei, la rândul lor, pun poveri pe umerii poporului lui Dumnezeu, fără să ridice un deget în ajutorul oamenilor. Mai mult, sunt atât de legați de Lege încât susțin cu tărie că vindecarea în ziua de Sabat este un păcat, pentru că înseamnă „a munci". Ei au răsturnat voința lui Dumnezeu în asemenea hal încât au ajuns să creadă că omul este făcut pentru Sabat și nu Sabatul pentru om (Marcu 2:27). Hristos a mai avut o serie de confruntări cu ei, unele pe aceeași temă, lăsându-i pe acești trădători „plini de furie" (Luca 6:11).

Oare Isus umblă în vârful picioarelor, să nu îi deranjeze când problema reapare, pentru a nu „tulbura apele" (termen preferat al multor conducători ai zilelor noastre)? Renunță la orice discuție pentru a păstra „unitatea Bisericii"? Nici vorbă. El intră direct în miezul problemei, îi întărâtă, se ia la bătaie. Să vedem povestea așa cum este ea:

> *„Isus învăța pe norod într-o sinagogă în ziua Sabatului. Și acolo era o femeie stăpânită de optsprezece ani de un duh de neputință; era gârbovă, și nu putea nicidecum să-și îndrepte spatele. Când a văzut-o Isus, a chemat-o, și i-a zis: Femeie, ești dezlegată de neputința ta. Și-a întins mâinile peste ea: îndată s-a îndreptat, și slăvea pe Dumnezeu. Dar fruntașul sinagogii, mâniat că Isus săvârșise vindecarea aceasta în ziua Sabatului, a luat cuvântul și a zis norodului: Sunt șase zile în care trebuie să lucreze omul; veniți, deci, în aceste zile să vă vindecați, și nu în ziua Sabatului!"*
> (Luca 13:10-14)

Vă vine să credeți ce zice tipul ăsta? Ce om de două parale. N-a înțeles nimic. Hristos este furios.

> *„Fățarnicilor, le-a răspuns Domnul; oare în ziua Sabatului nu-și dezleagă fiecare din voi boul sau măgarul de la iesle, și-l duce de-l adapă? Dar femeia aceasta, care este o fiică a lui Avraam, și pe care Satana o ținea legată de optsprezece ani, nu*

trebuia oare să fie dezlegată de legătura aceasta în ziua Sabatului? Pe când vorbea El astfel, toți potrivnicii Lui au rămas rușinați; și norodul se bucura de toate lucrurile minunate pe care le făcea El" (Luca 13:15-17).

O BĂTĂLIE CARE MERITĂ SĂ FIE DUSĂ

Hristos își cheamă inamicul, îl prezintă în adevărata lumină și îl face de rușine în fața tuturor. Se comportă Domnul ca un *domn*? Nu și dacă te afli în slujba dușmanilor Săi. Dumnezeu are o luptă de dus, iar bătălia aceasta se duce pentru libertatea noastră. Așa cum spune Tremper Longman: „Aproape toate cărțile din Biblie - Vechiul și Noul Testament – în aproape fiecare pagină ni se vorbește despre caracterul războinic al acțiunilor lui Dumnezeu". Mă întreb dacă egiptenii care au ținut poporul lui Israel sub bici l-ar descrie pe Yahwe drept un Tip-de-treabă?! Ciumă, boli, moartea primilor născuți - nu mai pare a fi foarte „cavaler", nu-i așa? Ce-ar avea de spus Domnișoara Maniere Elegante despre cucerirea țării făgăduinței? Oare omuciderea în masă intră sub definiția „Iubește-ți aproapele"?

Vă mai amintiți de omul din sălbăticie, Samson? Avea o biografie masculină destul de impresionantă: ucidea lei cu mâna goală, i-a distrus și i-a nenorocit pe filistenii care s-au folosit de soția lui pentru a-l înfrânge și, după ce ei au dat-o unui tovarăș de-al lui, a omorât o mie de oameni cu o falcă de măgar. Nu era un tip cu care să te încurci. Dar, ați remarcat? Toate aceste evenimente s-au produs când „*Duhul Domnului* a venit peste el" (Judecători 15:14, sublinierea mea). Așadar, să lămurim o chestiune: nu sunt susținătorul unei imagini de tip „masculul feroce", „bărbatul *macho*". Nu vreau să spun că trebuie să ne ducem cu toții la sala de forță și apoi să ieșim pe plajă unși cu ulei și să dăm cu nisip în ochii fariseilor fricoși. Aș vrea doar să ne eliberăm de imaginea foarte greșită pe care o avem despre Dumnezeu - și mai ales despre Isus - și prin urmare a oamenilor care sunt purtătorii acestei imagini. Dorothy Sayers scria că biserica a reușit „cu mare eficiență să șlefuiască unghiile Leului din Iudeea", transformându-l într-un „animal de casă adaptat pentru nevoile unor curatori palizi și pentru câteva bătrânici pioase". Este acesta Dumnezeul pe care îl găsim în Biblie? Lui Iov - care a pus la îndoială tăria lui Dumnezeu, i se răspunde:

„*Tu dai putere calului și-i îmbraci gâtul cu o coamă ce fâlfâie? Tu-l faci să sară ca lăcusta? Nechezatul lui puternic răspândește groaza. Scurmă pământul, și, mândru de puterea lui, se aruncă asupra celor înarmați; își bate joc de frică, nu se teme, și nu se dă*

înapoi dinaintea săbiei. Zăngănește tolba cu săgeți pe el, sulița și lancea strălucesc, fierbe de aprindere, mănâncă pământul, n-are astâmpăr când răsună trâmbița. La sunetul trâmbiței parcă zice: Înainte! De departe miroase bătălia, glasul ca de tunet al căpeteniilor și strigătele de luptă." (Iov 39:19-25)

Calul războiului, armăsarul, întruchipează inima neclintită a Creatorului. La fel suntem și noi; fiecare dintre noi este „o mlădiță din acea viță biruitoare". Sau cel puțin așa a fost la început. Un bărbat poate fi cunoscut prin impactul pe care îl are asupra ta. Te plictisește? Te sperie prin nazismul său doctrinar? Te face să îți vină să strigi datorită faptului că e atât de drăguț? În Grădina Ghetsimani, la miezul nopții, o mulțime de bătăuși cu „torțe, lămpi și arme" vin să îl ia pe Hristos. Remarcați lașitatea gestului - de ce nu l-au luat în timpul zilei, din centrul orașului? Oare Isus se face mic de frică? Nu, El merge și îi înfruntă în mod direct.

„Isus, care știa tot ce avea să I se întâmple, a mers spre ei, și le-a zis: Pe cine căutați? Ei I-au răspuns: Pe Isus din Nazaret! Isus le-a zis: Eu sunt! Iuda, vânzătorul, era și el cu ei. Când le-a zis Isus: Eu sunt, ei s-au dat înapoi, și au căzut jos la pământ. El i-a întrebat din nou: Pe cine căutați? Pe Isus din Nazaret, i-au zis ei. Isus a răspuns: V-am spus că Eu sunt. Deci, dacă Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă." (Ioan 18:4-8)

Aici este vorba despre tărie. Simpla forță a prezenței curajoase a lui Isus dă peste cap întreaga adunătură. Cu câțiva ani în urmă un om bun mi-a dat o copie a unui poem de Ezra Pound despre Hristos, intitulat „Balada Bunului Frățâne". A devenit poezia mea preferată. Scrisă din perspectiva unui om care l-a urmat pe Hristos, probabil Simon Zelotul, ea capătă semnificație dacă înțelegem termenul de „frățâne" ca variantă veche pentru *tovarăș*, sau *însoțitor la drum*:

Pierdut-am cel mai bun frățâne
Luat de preoți și de păzitori?
El îi iubea pe toți cei bravi
Pe mări în bărci navigatori.

Armată când veni să-l ia pe Omul Nost'
Cu zâmbetul pe buze i-a primit,
„Să plece-ai mei", a spus Bunul Frățâne
„De nu, pe toți v-am osândit".

Și ne-a trimis printre încrucișate suliți
Cu râsete și umilinți sfruntate
De ce nu m-ați luat pe când mă perindam
Prin ale urbei uliți desfundate?

Băut-am slava din vinul bun și roș
În ultima tovărășie,
Nu fuse popă calp Bunul Fârtate
Ci fost-a om de omenie.

Văzutu-l-am luat de vreo o sută
Cu mâinile legate-n sfori
De cei ce țin lăcașul sfânt și prea înalt
Ca pe-ale lor comori...

Văzutu-l-am luat de vreo o mie
Pe ale Galileii dealuri,
Se văicăreau iar El mergea înalt,
Cu ochi-adânci ca apele în valuri,

Ca marea care nu adăpostește călători
De vânturi liber bântuită
Grăit-a dintr-o dat cu glas puternic
Ca marea la Ghenezaret acoperită.

Stăpân al oamenilor, El, Bunul Frățâne,
Cu vântul și cu marea s-a alăturat
Și de-au crezut că e zdrobit prea Bunul Frate
Pe veșnicie ei s-au înșelat.

Isus nu este un „popă calp" și nici un băiat de-altar cu fața palǎ, cu părul făcut cărare la mijloc, vorbind încet, evitând confruntările și care, la sfârșit, este ucis pentru că nu mai are încotro. El lucrează în lemn, le poruncește ascultare docherilor din Galileea, El este Domnul oștirilor, căpitanul armatelor de îngeri. Iar când Hristos se va întoarce, se va afla în fruntea unei oști înfiorătoare, călărind pe un cal alb, înarmat cu o sabie cu două tăișuri, cu mantia scufundată în sânge (Apocalipsa 19). Acum avem o imagine ceva mai apropiată de cea a lui William Wallace, decât de cea a Maicii Tereza.

Fără îndoială - există ceva neînfricat în inima lui Dumnezeu.

CUM RĂMÂNE CU AVENTURA?

Dacă aveați dubii cu privire la dragostea lui Hristos pentru sălbăticie, petreceți o noapte în pădure... singuri. Faceți o plimbare prin furtună. Faceți baie la un loc cu balenele ucigașe. Enervați un mascul de elan. De fapt, a cui a fost ideea asta? Marea Barieră de Corali cu rechinii ei albi, junglele Indiei cu tigrii săi, deșerturile din sud-vestul Statelor Unite și toți șerpii veninoși de acolo - pot fi ele descrise drept niște locuri „drăguțe"? Cea mai mare parte a pământului nu ne oferă siguranță, dar fără discuție pământul este bun. Lucrul acesta l-am înțeles destul de târziu, printr-o expediție pentru a găsi izvoarele râului Kenai din Alaska. Cu prietenul meu Craig, pescuiam somoni și crapi curcubeu giganți, care trăiau în acele ape înghețate. Știam că pe-acolo umblă urșii, dar nu ne-am dat seama cât de serioasă era situația până când nu am intrat adânc în pădure. Semnele prezenței ursului grizzly erau pretutindeni - somoni scoși din albia râului, cu capul sfâșiat. Era plin de excremente de animal sălbatic, cam de dimensiunea unui cățeluș de casă. Vedeam urme adânci de gheare prin copaci, cam la nivelul capului nostru. *Suntem terminați*, m-am gândit. *Ce căutăm noi aici?*

Atunci mi-a trecut prin cap ideea că, la urma urmelor, Dumnezeu a făcut toate aceste lucruri, El le-a descris ca fiind *bune*, pe toți sfinții! Acesta este modul în care ne transmite El că preferă aventura, primejdia, riscul, elementul surpriză al vieții. Întreaga Sa creație este *sălbatică* prin excelență, ceea ce pe undeva înseamnă că lui Dumnezeu așa îi place. Cum rămâne cu propria Sa viață? Știm că și El are o luptă de dat - dar oare există vreo *aventură* dumnezeiască? Vreau să spun, El oricum știe tot ce urmează să se întâmple, nu-i așa? Cum poate să facă loc riscului în existența Sa, când pare să țină totul sub control?

Într-o încercare de a asigura suveranitatea lui Dumnezeu, teologii au exagerat afirmându-și convingerile și ne-au lăsat descrierea unui Dumnezeu care joacă șah la ambele capete ale tablei, mișcându-și atât piesele Sale, cât și pe ale noastre. Evident, lucrurile nu stau așa. Dumnezeu este o persoană care își asumă riscuri imense. Fără îndoială că cel mai mare risc dintre toate a fost acela de a oferi îngerilor și oamenilor liberul arbitru, incluzând și libertatea de a-l respinge - nu doar o singură dată, ci în fiecare zi. Ne face Dumnezeu să păcătuim? „Nicidecum!" afirmă Pavel (Galateni 2:17). Prin urmare, nu poate să pună în mișcare toate piesele de pe tabla de șah, pentru că oamenii păcătuiesc tot timpul. Îngerii căzuți și oamenii își folosesc puterile pentru a comite zilnic rele înfiorătoare. Oprește oare Dumnezeu fiecare glonț care se îndreaptă spre o victimă nevinovată? Împiedică El relațiile dintre adolescenți, care generează

sarcini nedorite? Există ceva și mai riscant pe lume decât suntem pregătiți să acceptăm.

Cei mai mulți dintre noi facem tot ce ne stă în putere pentru a *reduce* factorul de risc din viețile noastre. Ne punem centurile de siguranță, ne supraveghem colesterolul și practicăm controlul sarcinii. Cunosc câteva cupluri care au hotărât să nu aibă copii deloc, pentru că pur și simplu nu sunt dispuși să își asume durerile de inimă cauzate de prezența copiilor. Cum va fi dacă se vor naște cu vreo boală fără vindecare? Cum va fi dacă se vor întoarce cu spatele la Dumnezeu și la părinții lor? Cum va fi dacă...? Se pare că Dumnezeu lasă deoparte toate precauțiile. Deși *știe* prea bine ce se va întâmpla. Oricâtă strângere de inimă, câtă suferință și cât dezastru aveau să urmeze neascultării noastre, Dumnezeu a ales să aibă copii. Și spre deosebire de părinții exagerați în grija lor, care înlătură orice element de opțiune din mâna copiilor lor, Dumnezeu ne-a dat o remarcabilă posibilitate de a alege. El nu i-a *făcut* pe Adam și pe Eva ca să i se supună. El a riscat. Și-a asumat un risc enorm, cu consecințe nebănuite, i-a lăsat și pe alții să pătrundă în istoria Sa, lăsând opțiunile altora să influențeze radical această istorie.

Aceasta este lumea pe care a făcut-o. Aceasta este lumea în care trăim acum. Iar Dumnezeu nu fuge de dezastrul pe care l-am provocat noi în ea. El viețuiește, aproape cu bucurie, cu eroism desigur, într-o relație dinamică cu noi și cu lumea noastră. „Apoi Domnul a intervenit" este probabil formula cea mai frecventă în Scriptură, într-o formă sau alta. Priviți istoria așa cum o scrie El. Există un episod în care copiii lui Israel sunt în fața Mării Roșii, fără scăpare, cu armatele lui Faraon în urma lor, însetate de sânge. Abia apoi apare în scenă Dumnezeu. Îi avem pe Șadrac, Meșac și Abed-Nego, care sunt salvați numai după ce sunt aruncați în cuptorul încins. Abia apoi apare Dumnezeu. El nu se împotrivește mulțimii care îl vrea pe Isus ucis și îngropat... și abia apoi se face cunoscut. De ce credeți că lui Dumnezeu îi place să redacteze povești incredibile? Pentru că *îi place să izbândească*. Îi place să ne arate că nu se teme de riscuri.

Limitarea riscurilor și calculul precis al urmărilor nu sunt proprii caracterului Divinității. Dimpotrivă. În majoritatea situațiilor, Dumnezeu chiar lasă obstacolele să se adune până când totul devine imposibil. Împotriva lui Goliat, un militar experimentat și un asasin înveterat, trimite... un păstor, un copilandru cu pistrui, înarmat cu o praștie. Cei mai mulți conducători de oști doresc să intre în bătălie cu cât mai mulți soldați. Dumnezeu reduce armata lui Ghedeon de la treizeci și două de mii la trei sute. Apoi această adunătură de pripas este echipată cu făclii și cu oale de lut. Și nu este un simplu accident faptul că Dumnezeu se decide să riște într-o bătălie sau două. V-ați

gândit la modul cum a fost concepută transmiterea Evangheliei? Dumnezeu trebuie să transmită omenirii un mesaj fără de care aceasta ar pieri... pentru totdeauna. Care este planul Său? Mai întâi își alege cel mai imposibil grup: câteva prostituate, niscaiva pescari fără școală, chiar și un vameș. Apoi ne lansează nouă provocarea. Incredibil.

Relația lui Dumnezeu cu noi și cu lumea în care trăim este exact așa: o *relație*. Cum se întâmplă în orice relație, există un grad oarecare de nesiguranță, ba chiar și posibilitatea veșnic prezentă a faptului că vom fi răniți. Riscul cel mai mare pe care ni-l putem asuma este *acela de a iubi*, pentru că, așa cum spunea C. S. Lewis: „Când iubești, inima ta rămâne prinsă și se poate chiar să fie zdrobită, indiferent care ar fi obiectul iubirii tale. Dacă vrei să fii sigur că ea va rămâne intactă nu trebuie să o dai nimănui, nici măcar unui animal". Dar Dumnezeu își dăruiește inima, iar și iar și iar, până când, în cel mai strict sens al cuvântului, începe să sângereze. Disponibilitatea lui Dumnezeu de a-și asuma riscuri este uimitoare – ea depășește cu mult ceea ce am putea să facem noi dacă ne-am afla în locul Lui.

Încercarea de a împăca atotputernicia lui Dumnezeu și liberul arbitru al omului a blocat Biserica timp de secole. Trebuie doar să acceptăm cu smerenie faptul că aici intervine o taină, așa cum fără îndoială există ceva aspru și neîmblânzit în inima lui Dumnezeu.

O FRUMOASĂ PENTRU CARE SĂ TE LUPȚI

Și toată sălbăticia Lui, precum și toată neclintirea Sa sunt inseparabile de sufletul Său romantic. Faptul că teologii n-au reușit să spună mai multe despre aceasta ne arată ceva despre teologii înșiși și mai puțin despre Dumnezeu. Muzică, vin, poezie, apusuri de soare... toate sunt invențiile *Lui*, nu ale noastre. Noi doar am descoperit ceea ce a pregătit deja pentru noi. Îndrăgostiții și tinerii căsătoriți își aleg locuri exotice cum ar fi Hawaii, insulele Bahamas sau Toscana, pe fundalul cărora să se deruleze iubirea lor. Dar a cui a fost ideea apariției acestor insule și locuri minunate? Să vă dau câteva exemple mai aproape de experiența noastră. A cui a fost ideea conceperii ființei umane în așa fel încât sărutul să fie un lucru atât de delicios? Iar Dumnezeu nu s-a oprit doar la atâta, după cum știu toți îndrăgostiții. Începând cu ochii, Regele Solomon se delectează cu iubita lui pe tot parcursul nopții nunții. El îi îndrăgește părul, zâmbetul, buzele de pe care „curge dulceața ca mierea", unde „laptele și mierea stau sub limba ei". Trebuie să remarcați modul cum *coboară* dezmierdările:

Gâtul tău este ca turnul lui David
zidit cu eleganță...
Amândoi sânii tăi sunt ca doi pui de cerb...

Până se coboară ziua
și până fug umbrele
voi veni la tine, muntele de mir
și la tine, deal de tămâie (Cântarea 4:4-6).

Iar soția lui îi răspunde: „Să intre preaiubitul meu în grădina lui și să mănânce din roadele ei alese!" (Cântarea 4:16) Ce fel de Dumnezeu e Acela care ar fi pus Cântarea Cântărilor în canonul Sfintei Scripturi? Serios vorbind, v-ar veni să credeți că o carte atât de erotică și de scandaloasă ar fi putut fi pusă în Scriptură de către majoritatea creștinilor pe *îi cunoașteți*? Ce expresie delicată și poetică: „doi pui de cerb". Nu este pornografic, dar să recunoaștem că nici nu putem să explicăm textul doar printr-o „metaforă teologică". Ar fi o prostie. De fapt, Dumnezeu Însuși ne vorbește din Cântarea Cântărilor, cel puțin o dată în întreaga carte. Solomon tocmai și-a dus iubita în camera de nuntă, unde cei doi se dedau la toate cele cunoscute îndrăgostiților. Dumnezeu binecuvântează totul șoptind: „Mâncați prieteni, beți, da, beți din belșug, preaiubiților!..." (Cântarea 5:1), oferindu-le, ca și când ar fi nevoie, îndemnul Său propriu. Apoi trage perdeaua cu mâna Lui.

Dumnezeu are o inimă romantică, având El Însuși o Mireasă pentru care să se lupte. Este un soț iubitor și gelos, obiectul geloziei Sale fiind inima poporului Său și libertatea acestuia. După cum spune, cu atâta îndreptățire, Francis Frangipane: „Salvarea este modelul pe care Dumnezeu îl pune mereu în practică".

„De dragostea Sionului nu voi tăcea,
de dragostea Ierusalimului nu voi sta liniștit,
până nu se va arăta dreptatea Lui ca lumina
și mântuirea Lui ca o făclie care arde...
Cum se bucură mirele de mireasa lui,
așa se va bucura Dumnezeul tău de tine" (Isaia 62:1, 5)

Și deși ea i-a fost necredincioasă, deși a căzut în captivitatea dușmanului, Dumnezeu este în stare să miște cerul și pământul pentru a o recâștiga. El nu va precupeți nici un efort pentru a o elibera:

Cine este acesta, care vine din Edom, din Boțra, în haine roșii,
în haine strălucitoare, și calcă mândru, în plinătatea puterii Lui?

- Eu sunt Cel care am făgăduit mântuirea, și am putere să izbăvesc! - Dar pentru ce Îți sunt hainele roșii, și veșmintele Tale ca veșmintele celui ce calcă în teasc? - Eu singur am călcat în teasc, și nici un om dintre popoare nu era cu Mine; i-am călcat astfel în mânia Mea, și i-am zdrobit în urgia Mea; așa că sângele lor a țâșnit pe veșmintele Mele, și Mi-am mânjit toate hainele Mele cu el. Căci în inima Mea era o zi de răzbunare, și venise anul celor răscumpărați ai Mei. (Isaia 63:1-4)

Extraordinar! Ce să mai vorbim despre eroii cu inima neînfrântă. Iată un băiat neîmblânzit, neînduplecat și pasional. Eu nu am auzit niciodată pe nimeni vorbind astfel. Dacă stau bine să mă gândesc, nici măcar în biserică nu am auzit pe nimeni vorbind astfel. Dar acesta este Dumnezeul cerului și al pământului! Leul lui Iuda.

BĂIEȚEI ȘI FETIȚE

Acesta este adevăratul nostru Tată, vița din care se trage inima bărbatului. O iubire puternică și plină de curaj. Așa cum scria George MacDonald:

Tu ești viața mea - eu râul, tu izvorul.
Pentru că ochii tăi stau deschiși eu întrezăresc;
Pentru că tu ești tu însuți, de-aceea eu viețuiesc.

Am remarcat că adeseori le spunem băieților noștri *să nu*... Să nu se urce acolo, să nu spargă nimic, să nu fie agresivi, să nu fie gălăgioși, să nu facă deranj, să nu își mai asume atâtea riscuri. Dar concepția lui Dumnezeu - în care i-a făcut pe băieți după asemănarea Lui - conține un *da* fără ezitare. Fiți neînduplecați, fiți sălbatici, fiți plini de pasiune. Evident, nimic din toate acestea nu diminuează faptul că și femeile sunt după asemănarea lui Dumnezeu. Masculinul și femininul sunt prezente în toată creația. Așa cum spunea Lewis, „Genul constituie o realitate mai profundă decât sexualitatea... o polaritate fundamentală care separă toate creaturile". Avem soarele și avem luna și stelele; există munții cu înălțimi amețitoare și câmpurile cu flori sălbatice care cresc pe stânci. Leul este cumplit la vedere, dar ați văzut vreodată o leoaică? Există ceva sălbatic în inima unei femei, dar aceasta este feminină în profunzime, mai mult *seducătoare* decât înfricoșătoare.

Eva și fiicele ei sunt de asemenea „o mlădiță din acea viță biruitoare", dar într-un mod miraculos de diferit. Fiind consilier și prieten, dar mai ales ca soț, am fost onorat de primirea în

profunzimile inimii Evei. Adeseori când sunt alături de o femeie, mă pomenesc mirându-mă în tăcere. *Ce îmi poate transmite ea despre Dumnezeu? Știu prea bine că El vrea să spună lumii ceva prin intermediul Evei - dar ce anume?* Și după atâția ani de ascultare a strigătului inimii feminine, sunt convins fără urmă de îndoială de aceasta: Dumnezeu vrea să fie iubit. El vrea să fie prioritatea cuiva. Cum am putut să ignorăm acest lucru? Din scoarță-n scoarță, de la început până la sfârșit, strigătul inimii lui Dumnezeu este acesta: „De ce nu mă alegeți pe Mine?" Mă uluiește cât de smerit, cât de *vulnerabil* este Dumnezeu în această privință. „Mă veți găsi ,,, spune Domnul, „dacă mă veți căuta cu toată inima" (Ieremia 29:13). Cu alte cuvinte, „Căutați-mă, urmăriți-mă - vreau să umblați după Mine". Uimitor lucru, așa cum zice Tozer: „Dumnezeu așteaptă să fie dorit".

Este evident că Dumnezeu nu dorește pur și simplu o aventură, ci o aventură a *împărtășirii*. El nu trebuia cu orice preț să ne creeze, dar a *dorit* acest lucru. Deși cunoaște numele fiecărei stele și împărăția Lui se întinde pe mai multe galaxii, plăcerea lui Dumnezeu este să facă parte din viețile noastre. Știți de ce adeseori nu ne răspunde imediat la rugăciuni? Pentru că vrea să discute cu noi, iar uneori acesta este singurul mod prin care ne poate face să stăm locului și să *vorbim* cu El. Inima Sa tânjește după o relație, pentru aventura împărtășirii până la capăt.

Și, desigur, Dumnezeu are atâtea frumuseți de dezvăluit. Există un motiv al atracției exercitate de femeie asupra bărbatului. Eva este cununa creației. Dacă urmărim povestea Genezei cu atenție, vom vedea că fiecare nou stadiu al creației este mai bun decât cel anterior. Mai întâi totul este lipsă de formă, gol și întuneric. Dumnezeu începe să conceapă materialele brute, ca un artist care lucrează cu o schiță butucănoasă sau cu o bucată neprelucrată de lut. Lumina și întunericul, uscatul și marea, pământul și cerul - este începutul care prinde formă. Cu un cuvânt, întreaga lume a florilor va împodobi pământul. Soarele, luna și stelele vor umple cerul. În mod sigur, lucrarea Lui exprimă o mare atenție la detaliu și la expresivitate. Urmează peștii și păsările, turturelele și vulturii pleșuvi. Urmează animalele sălbatice, toate creaturile de care ne minunăm. O știucă este o creatură uimitoare, dar un cal este cu adevărat magnific. Se poate auzi ritmul în crescendo, cum se amplifică, ca o mare simfonie care se dezvoltă și care crește mai înaltă și tot mai înaltă.

Apoi urmează Adam, triumful lucrării mâinilor lui Dumnezeu. Nici unui alt membru al lumii animale Dumnezeu nu i-a spus: „Ești imaginea mea, după chipul și asemănarea mea". Adam poartă asemănarea lui Dumnezeu în neînfricoșata, sălbatica, pasionata sa inimă. Și totuși, au mai rămas unele detalii de rezolvat. Mai există și Eva. O dată cu ea creația ajunge la punctul maxim, la superlativ. Ea

constituie ultima retușare a lui Dumnezeu. Și tot ce poate Adam să spună este „Fantastic!". Eva întruchipează frumusețea și misterul și tandra vulnerabilitate a lui Dumnezeu. După spusele poetului William Blake: „Corpul femeii este o bucată din veșnicie prea măreață pentru ochiul bărbatului".

Motivul pentru care o femeie dorește să dezvăluie frumusețe, explicația faptului că se întreabă: *Găsești încântare în mine?* se datorează pur și simplu dorinței lui Dumnezeu de a face la fel. Dumnezeu are o frumusețe captivantă. După cum se roagă David: „Un lucru cer de la Domnul și-l doresc fierbinte: aș vrea să... privesc frumusețea Domnului" (Psalmul 27:4). Poate să existe vreo îndoială în privința dorinței lui Dumnezeu de a fi *slăvit?* Faptul că dorește să fie văzut, că dorește ca noi să fim pătrunși de ceea ce vedem? Așa cum scria C. S. Lewis: „Frumusețea feminină este rădăcina bucuriei femeii și a bărbatului... dorința de a se bucura de propria frumusețe este ascultarea Evei, iar pentru amândoi în cel iubit iubitorul degustă propria sa încântare".

Aceasta este o descriere prea simplistă, recunosc. Sunt mult mai multe de spus, iar aici nu avem de a face cu categorii imuabile și rigide. Un bărbat trebuie să fie tandru uneori, iar o femeie va simți din când în când nevoia de a fi neînduplecată. Dar dacă un bărbat este numai tandru, simțim că ceva este în neregulă undeva, iar dacă o femeie este doar cumplită, sentimentul este că ea nu se comportă așa cum ar trebui. Dacă vom privi în profunzimile naturii băieților și a fetițelor, cred că vă veți da seama că nu sunt departe de adevăr. Putere și frumusețe. Așa cum spune psalmistul:

> *O dată a vorbit Dumnezeu*
> *de două ori am auzit:*
> *că puterea este a lui Dumnezeu.*
> *A Ta, Doamne, este și iubirea.* (Psalm 62:11-12)

CAPITOLUL TREI

ÎNTREBAREA CARE ÎL BÂNTUIE PE ORICE BĂRBAT

Tragedia vieții constă în ceea ce moare în fiecare om în timpul vieții sale.

- Albert Schweitzer

El începe să moară, iar dorințele îl părăsesc.

- George Herbert

Mai ești acolo?
Spune o rugăciune pentru cel prefăcut
Care a început atât de tânăr și de puternic
Numai pentru a se da bătut.

- Jackson Browne
„Prefăcutul"
(© 1976 Swallow Turn Music)

Grădina zoologică din orașul nostru a avut timp de mai mulți ani cel mai mare leu african pe care l-am văzut vreodată. Un mascul imens, de aproape două sute cincizeci de kilograme, cu o coamă minunată și cu niște gheare enorme. *Panthera leo*. Regele Animalelor. Desigur, era închis în cușcă, dar trebuie să vă spun că barele acelea nu îmi ofereau prea multă liniște când mă aflam la trei metri de ceva care în oricare altă situație m-ar fi tratat ca pe un mic dejun ușor. Sincer vă spun că simțeam nevoia de a-mi ocroti băieții păstrându-i la o mare distanță, de parcă fiara putea să se arunce asupră-ne dacă ar fi dorit. Și, cu toate acestea, leul rămânea preferatul meu și ori de câte ori ceilalți copii mergeau la maimuțe sau la tigri, eu rămâneam în urmă câteva minute în prezența acestei creaturi atât de puternice, nobile și ucigașe. Probabil că era teama amestecată cu admirație, poate că era numai faptul că inima mea suferea pentru biata felină.

Această creatură cumplită și minunată ar fi trebuit să bântuie liberă prin savană, domnind peste teritoriul său, inculcând frica în inimile fiecărei sălbăticiuni, doborând zebre și gazele oricând ar fi dorit. În schimb, își petrecea fiecare oră din fiecare zi și noapte, în fiecare an, singur, într-o cușcă mai mică decât o cameră de copii, primind mâncarea printr-o ușiță metalică. Uneori noaptea, după ce orașul adormea, îi auzeam răcnetul coborând de pe dealuri. Suna mai mult întristător decât înfricoșător. Niciodată pe parcursul vizitelor mele nu mă privea în ochi. Îmi doream lucrul acesta cu disperare, doream pentru binele lui o șansă de a mă privi, mi-ar fi plăcut să fiu copleșit de acea privire. Dar el zăcea doar, obosit de acea greutate profundă care vine din plictiseală, înghițind încet, rostogolindu-se din când în când, de pe-o parte pe alta.

După ani de stat în cușcă, leul a ajuns să nu se mai creadă leu... întocmai cum un bărbat ajunge să nu mai creadă că este bărbat.

LEUL LUI IUDA?

Este bărbatul neînduplecat... pasional... și are el o inimă sălbatică? Nu veți afla acest lucru de la creaturile din jurul nostru care poartă pantaloni. Dacă bărbatul este imaginea Leului lui Iuda, atunci cum se face că există atât de multe femei singure, atât de mulți copii fără tați și atât de puțini *bărbați* prin preajmă? Cum se face că lumea pare plină de „caricaturi“ ale masculinității? De exemplu, tipul care locuiește în spatele casei noastre. Își petrece tot sfârșitul de săptămână în fața micului ecran, uitându-se la sport în timp ce fiii lui se joacă pe-afară - fără el. Locuim în același loc de nouă ani și cred că nu l-am văzut jucându-se cu băieții lui mai mult de două ori. De ce se întâmplă asta? De ce nu se *implică*? Sau tipul de peste drum, care

conduce motociclete Harley Davidson și are o camionetă imensă, poartă o geacă de piele, umblând cu un fel de cizme ciudate. Și eu care credeam că James Dean a murit de mult. Ce o fi cu el? Are caracteristicile unui bărbat, dar pare mai degrabă un personaj de desen animat, cu trăsături exagerate.

Cum se explică faptul că atunci când bărbații privesc în inimile lor nu găsesc nimic curajos sau periculos, dar în schimb descoperă mânie, poftă și teamă? De cele mai multe ori, mă tem în loc să fiu neînfricat. De ce? În urmă cu o sută cincizeci de ani, Thoreau scria: „Cei mai mulți bărbați duc o viață de disperare tacită", și se pare că nimic nu s-a schimbat. După cum se zice și în *Braveheart*: „Toți oamenii mor; dar și mai puțini trăiesc cu adevărat". Astfel că majoritatea femeilor își duc viața într-o tăcută resemnare, renunțând la orice speranță de a găsi un bărbat adevărat.

Între adevărata viață a bărbatului obișnuit și dorințele sale este o distanță ca de la cer la pământ. Fără nici o bătălie de dus, în afară de problemele din trafic, de la reuniunile de serviciu sau cu facturile de plătit. Băieții care se întâlnesc la o cafea în fiecare marți dimineața la cafeneaua locală și fac schimb de versete din Biblie - care e marea lor confruntare? Sau tipii care se văd la sala de popice, fumând și servind câteva beri - și ei sunt în aceeași situație. Săbiile și castelele adolescenței lor au fost de mult înlocuite cu creioane și birouri, renunțând la pistoalele de apă și la coifurile de cavaleri pentru jeepuri și case mai mari. Poetul Edwin Robinson a surprins disperarea tăcută despre care vorbesc astfel:

Miniver Cheevy, prunc al disprețului făcut
Crescut subțire și bătut de vreme;
Plângând de ce s-a mai născut
Avea motive, nu te teme.

Miniver îndrăgea trecutul
Când săbiile străluceau și armăsarii tropăiau,
Și chip de-erou neîntrecutul
Pe dans de-ndată îl puneau..

Miniver Cheevy s-a născut mult prea târziu,
S-a scărpinat în cap și-a cumpănit;
Miniver a tușit și-a zis ***așa mi-e scris să fiu,***
Și-apoi s-a dus și s-a machit.

Fără o bătălie nemaipomenită în care bărbatul să trăiască și să moară, partea neînduplecată din natura sa devine tot mai slabă și rămâne undeva în adâncime transformându-se într-o mânie

nemărturisită care pare fără justificare. Cu câțiva ani în urmă zburam spre Vestul Statelor Unite. Era timpul mesei și chiar în timp ce se servea masa tipul din fața mea își lăsă scaunul pe spate cât putu, scuturându-l de câteva ori pentru a se asigura că a ajuns la capăt. Am vrut să-i dau una de să-l trimit la clasa întâi. Un prieten de-al meu avea niște probleme cu magazinul lui de jucării, pentru că puștii care intrau îl „enervau" și el se rățoia la ei. Nu prea era o atitudine bună pentru afacerea lui. Mulți bărbați, oameni de treabă, recunosc că își pierd adesecori cumpătul în fața copiilor lor. Mai există și alții, de exemplu tipul care s-a oprit la semafor în fața mea deunăzi. S-a făcut verde, dar nu s-a mișcat; cred că nu era atent. L-am claxonat o dată pentru a-i atrage atenția asupra faptului că deja se adunaseră vreo douăzeci și ceva de mașini în spatele nostru. Cât ai clipi individul a sărit din mașină, amenințându-mă, gata de bătaie. Adevărul este că voiam cu disperare să mă înfrunt cu el acolo. Bărbații sunt mânioși și nici măcar nu prea înțeleg de ce.

Cum se face că sunt atât de multe „văduve ale sportului", femei care își pierd bărbații în fiecare sfârșit de săptămână pe terenurile de golf sau în fața televizorului? Cum se face că atâția bărbați sunt dependenți de sport? De ce se pierd atâția în carierele lor? Din același motiv. Am remarcat deunăzi că *Wall Street Journal* își face reclamă cu sloganul „o aventură în capitalism". Știu câțiva băieți care petrec ore în șir pe Internet, cumpărând și vânzând acțiuni. Evident, există în asta un sentiment al riscului și al exaltării. Cine ar putea să îi învinovățească? Restul vieții lor se duce între obligațiile de serviciu și rutina cumplită. Nu e nici o coincidență faptul că mulți bărbați își găsesc câte o aventură amoroasă, dar nu se îndrăgostesc, nici măcar nu e vorba despre sex, ci, după cum recunosc chiar ei, au nevoie de o aventură. Multor bărbați li se spune să renunțe la spiritul de aventură și să fie „responsabili", prin aceasta înțelegând o viață dusă numai în numele datoriei. Tot ce le rămâne sunt imaginile adunate pe un perete al vieții trecute, sau câteva obiecte adunate în garaj. Ed Sissman scrie:

Bărbații peste patruzeci
Se scoală nopțile, privesc luminile orașului
Și se întreabă cumpănit:
Când au luat-o pe un drum greșit
De ce o fi viața atât de lungă?

Sper că ați înțeles. Dacă un bărbat nu găsește acele lucruri pentru care inima lui este concepută, dacă nu este niciodată chemat să trăiască din adâncul inimii pentru acele lucruri, le va căuta într-un fel sau altul. De ce reprezintă pornografia o atracție atât de mare pentru

bărbați? Pentru că fiecare caută să găsească frumusețea, dar fără o inimă neînfricată și pasională ea nu poate fi găsită, câștigată sau păstrată. Cu toate că un bărbat se simte atras cu putere de femeie, el nu știe cum să se lupte pentru ea și nici măcar ce *înseamnă* să se lupte pentru o femeie. Mai degrabă o consideră un mister pe care știe că nu îl poate înțelege și astfel, la nivel sufletesc, rămâne la distanță. Iar în mod intim, în secret, el recurge la imitații. Ce face ca pornografia să fie atât de atrăgătoare este mai mult faptul că există ceva pierdut în viața bărbatului, ceva ce îl face să se *simtă* ca un bărbat, fără să trebuiască să se implice. Cu cât un individ se simte mai puțin ca un bărbat adevărat în prezența unei femei reale, cu atât este mai vulnerabil la tentațiile porno.

Astfel, inima unui bărbat, condusă spre partea întunecată a sufletului, respinsă în cele mai profunde lucruri la care tânjește, iese la iveală în locurile cele mai abjecte. Sigur, un bărbat se luptă, iar rănile și lucrurile de care nu poate scăpa sunt mult mai profunde decât atâta, dar acestea sunt motivațiile de profunzime. Așa cum ne avertizează poetul George Herbert: „El începe să moară, iar dorințele încep să îl părăsească". Și mai vreți să știți ceva? Cu toții înțelegem ce se întâmplă. Fiecare bărbat știe că s-a întâmplat ceva, ceva nu a mers cum trebuia... dar nu știe exact despre ce e vorba.

TEMERILE NOASTRE

Mi-am petrecut zece ani din viață în teatru, ca actor și regizor. Aceștia au fost, în cea mai mare parte, ani fericiți. Eram tânăr, plin de energie și mă pricepeam destul de bine la ceea ce făceam. Soția mea făcea parte din trupa de teatru pe care o conduceam și aveam o mulțime de prieteni. Spun toate acestea pentru a mă face mai bine înțeles în cele ce urmează să vi le descopăr. În pofida faptului că amintirile mele din teatru sunt aproape toate reminiscențe fericite, am în continuare un coșmar care se repetă. Iată ce se întâmplă în vis: mă pomenesc dintr-o dată într-un teatru - cu o scenă mare, ca pe Broadway, genul de scenă pe care orice actor aspiră să joace. Luminile în sală sunt difuze, iar scena este luminată amplu, astfel încât din poziția mea de pe scenă văd publicul ca prin ceață, dar simt că sala este plină. Dar momentul nu mă încântă deloc. Sunt paralizat de frică. Piesa se desfășoară și eu am un rol central. Dar habar n-am ce piesă este. Nu știu nici măcar ce rol trebuie să joc, nu îmi știu replicile și nici măcar nu știu când e rândul meu să vorbesc.

Aceasta este temerea cea mai profundă a unui bărbat: de a fi expus, de a fi surprins, de a fi descoperit ca impostor, ca și când nu ar fi un bărbat adevărat. Visul nu are nimic de a face cu actoria; ea este doar contextul fricii mele. Fiecare avem propriile spaime. Un bărbat

poartă imaginea lui Dumnezeu în tăria sa, nu atât fizic, cât sufletește. Indiferent dacă știe sau nu parabole biblice, dacă există ceva ce știe orice bărbat este conștiința faptului că a fost creat să *izbândească*. Cu toate acestea se îngrijorează... *Voi putea? Voi reuși?* Când lucrurile devin complicate, când sunt cu adevărat importante, voi putea să fac ce trebuie? Ani la rând sufletul meu a trăit în această tulburare. Adesecori mă trezeam dimineața cu o nervozitate care nu avea o sursă directă. Adesea stomacul îmi era strâns de emoții. Într-o zi, bunul meu prieten Brent, m-a întrebat: „Ce vei face când nu vei mai fi actor?" Atunci mi-am dat seama că întreaga mea viață era o punere în scenă, de parcă aș fi fost întotdeauna „în spectacol". Simțeam că în orice împrejurare trebuia să mă dovedesc capabil. După ce dădeam o reprezentație sau predam o lecție de actorie, aveam nevoie de ceea ce spuneau alții, sperând că ei vor spune că totul a mers bine. Simțeam că fiecare sesiune de consiliere era un nou test: *Voi mai reuși încă o dată? Oare ultimul meu succes a fost și cel din urmă?*

Unul dintre clienții mei a obținut o promovare și o mărire de salariu. A venit la mine foarte deprimat. *Pentru numele lui Dumnezeu*, mă gândeam. *Cum e posibil?* Fiecare bărbat își dorește să fie apreciat și, dacă e și bine plătit pe deasupra, e cu atât mai bine. El mi-a mărturisit că, deși aprecierile i-au picat bine, știa că tot ce va urma va fi o cădere și mai abruptă. Mâine, va trebui să o ia de la capăt, să reînceapă meciul de unde l-a lăsat. Fiecare bărbat simte că lumea îi cere să fie ceva în privința căruia are mari îndoieli că dispune de materia necesară pentru a reuși. Este un lucru general valabil; n-am întâlnit încă un bărbat onest care să nu recunoască acest fapt. Da, există mulți bărbați neclintiți care se întreabă despre ce vorbesc; pentru ei, viața este bună și totul le merge bine. Nu vă lăsați păcăliți. Dacă nu există o răsfrângere adevărată și profundă a tăriei autentice, nu este decât un castel din cărți de joc, și totul se va prăbuși mai devreme sau mai târziu. Fie va ieși la suprafață mânia, fie va fi vorba de un viciu. Migrene, un ulcer sau poate o aventură amoroasă.

Sincer vorbind - cum vă vedeți pe voi înșivă ca bărbați? Ați alege cuvinte cum ar fi *puternic*, plin de *pasiune* și *primejdios*? Ați avea curajul să îi întrebați pe oamenii importanți din viața voastră ce cred *ei* despre voi ca bărbați? Ce cuvinte vă temeți că vor alege? Am vorbit despre filmul *Legendele toamnei*, despre felul cum fiecare bărbat vrea să fie ca Tristan. Dar cei mai mulți se văd doar ca simpli bărbați. Am vorbit cu mai mulți bărbați despre filmul *Inimă neînfricată* și deși fiecare dintre ei ar dori să fie ca William Wallace, primejdiosul erou-războinic, cei mai mulți se percep pe ei înșiși ca Robert the Bruce, slăbănogul, bărbatul intimidat care cedează sub presiune. Mie mi-ar plăcea să fiu ca Indiana Jones; dar mă tem că sunt mai mult ca Woody Allen.

Comicul Garrison Keillor a scris o piesă foarte nostimă despre acest lucru intitulată *Cartea băieților*. Înțelegând într-o bună zi că nu era sincer cu privire la el însuși ca bărbat, s-a apucat să redacteze o listă cu slăbiciunile și punctele lui forte:

LUCRURI UTILE PE CARE LE POT FACE

Să fiu drăguț.
Să fac patul.
Să sap o groapă.
Să scriu cărți.
Să cânt alto sau bass.
Să mă orientez pe hartă.
Să conduc mașina.

LUCRURI UTILE PE CARE NU LE POT FACE

Să tai copaci mari și să îi transform în butuci și lemne de foc.
Să dresez un cal, un câine sau să păstoresc o turmă de animale.
Să conduc o barcă fără să pun în pericol viața altora.
Să arunc cu mingea, cu bumerangul sau discul.
Să încarc, să curăț și să trag cu pușca. Sau cu arcul. Sau să utilizez orice armă, suliță, plasă, capcană ori pușcă mitralieră pentru a-mi obține mâncarea.
Să mă apăr cu mâinile goale.

Keillor se confesează: „Poate că pentru unele *persoane* aceste elemente ar fi firești, dar eu nu cunosc nici o asemenea persoană... Pentru un bărbat, nu e prea bine. O femeie s-ar uita la lista asta și ar zice: 'Ce contează că un om nu poate conduce o barcă? Sau să arunce cu harponul? Trăim în secolul douăzeci'. Dar aceasta este o perspectivă feminină asupra masculinității". Eu și Craig glumeam pe tema asta în timp ce înaintam prin pădurile Alaskăi pline de urși grizzly. Singurii oameni pe care îi întâlniserăm toată ziulica fuseseră niște localnici care tocmai plecau. Arătau de parcă ar fi fost scoși din revistele pentru maniacii războiului - înarmați până în dinți, cu pușcoace, pistoale, muniția aruncată peste umăr, cu ditamai cuțitele la ei. Erau pregătiți băieții. Aveau tot ce le trebuia. Dar noi? Noi aveam un fluier. Vorbesc serios. Asta a fost tot ce ne-am luat cu noi în traseul primejdios prin sălbăticie: un fluier. Ce mai domnișoare. Craig a recunoscut de la început: „Eu - ce pot eu să fac? De-adevăratelea? Tot ce știu este să pun în priză faxul de la serviciu".

Cam așa se simt majoritatea bărbaților când e vorba de predispoziția lor de a se lupta, de a trăi asumându-și riscuri, de a găsi

frumusețea. Noi umblăm cu fluierul după noi. Vedeți, deși *dorința* de luptă, de aventură și de a salva frumusețea există, deși visele noastre de băiețandri sunt pline de lucruri din acestea, nu mai considerăm că avem resursele necesare pentru a le duce la bun sfârșit. De ce bărbații nu își asumă rolul de bărbați? De ce nu își oferă puterea unei lumi care are disperată nevoie de ea? Din două motive foarte simple: pentru că ne îndoim de faptul că am avea destulă forță pentru a o oferi și altora și pentru că suntem aproape siguri că dacă am oferi-o, ceea ce avem nu ar fi îndeajuns. Ceva nu este în regulă și știm cu toții că lucrurile stau așa.

Ce s-a întâmplat cu noi? Răspunsul se află în parte în istoria trecută a masculinității și în detaliile istoriei personale a fiecărui bărbat.

LA CE E BUN UN BĂRBAT?

De ce l-a creat Dumnezeu pe Adam? Care e rostul unui bărbat? Când știm pentru ce a fost creat un lucru, atunci știm și ce scop îndeplinește în viață. Un câine de vânătoare se simte bine în apă; unui leu îi place vânătoarea; uliului îi place să planeze peste câmpii. Pentru asta au fost creați. Dorința dezvăluie concepția, iar concepția destăinuie destinul. În cazul oamenilor, conceperea noastră este și ea strâns legată de destinele noastre. Să luăm cazul aventurii. Adam și toți fiii ce i-au urmat au primit o misiune incredibilă: să conducă și să supună, să fie rodnici și să se înmulțească. „Adam, iată întreg pământul. Explorează-l, cultivă-l, îngrijește-l - este regatul tău". Aoleu... ce mai provocare! Aceasta presupune permisiunea de a face mult mai mult decât pur și simplu să treci strada pe la zebră. Este porunca de a trece Ecuatorul; este misiunea de a construi cetatea Camelot. Pe atunci, Edenul era numai o grădină; toate celelalte erau sălbatice, cel puțin așa știm acum. Nici un râu nu fusese descoperit, nici un ocean nu fusese traversat, nimeni nu se urcase pe nici un munte. Nimeni nu descoperise atomul, combustia cu injecție sau simfonia a cincea a lui Beethoven. Era o pagină albă, așteptând să fie scrisă. O pânză goală, gata să fie zugrăvită.

Cei mai mulți bărbați consideră că sunt pe pământ numai pentru a pierde vremea - iar acest lucru îi pierde și pe ei. Dar adevărul este exact la polul opus. Secretul din inima fiecăruia, fie el acela de a construi o ambarcațiune și de a porni pe mare, fie acela de a redacta o simfonie și de a o pune în operă, fie acela de a planta un câmp neroditor și de a-l îngriji - toate aceste lucruri ne sunt menite. De aceea suntem aici. Să căutăm, să construim, să cucerim - nu trebuie să îi spui unui băiețel despre aceste lucruri din simplul motiv că *acesta este scopul său în viață*. Dar pentru asta trebuie să își asume riscuri, să

înfrunte primejdii și tocmai aici apar problemele. Suntem dispuși să trăim la nivelul de risc pe care Dumnezeu ni-l pretinde? Ceva din noi ne face să ezităm.

Să discutăm despre o altă dorință - de ce tânjește orice bărbat după o bătălie numai a lui? Pentru că atunci când pătrundem în povestea din Geneza, pășim într-o lume aflată în plin război. Liniile de demarcație au fost deja trasate. Răul ne așteaptă să facem următoarea mișcare. Undeva înainte de grădina Raiului, în taina veșniciei trecute, a avut loc o lovitură de stat, o răzmeriță, o tentativă de asasinat. Lucifer, prințul îngerilor, căpitanul gărzii, s-a răzvrătit împotriva Sfintei Treimi. El a încercat să preia tronul ceresc prin forță, susținut de o treime din oștirea îngerească, în rândul căreia a reușit să își răspândească propria răutate. Ei au eșuat, și au fost alungați din prezența Treimii. Dar nu au fost distruși, iar bătălia nu s-a încheiat. Dumnezeu are un dușman... la fel și noi. Bărbatul nu a venit pe lume într-un serial de comedie de televiziune sau într-o telenovelă; el intră într-o lume aflată în plin conflict. Filmul la care participăm nu este *Home Improvement*; este *Saving Private Ryan*. Vor fi multe, multe bătălii de dus pe diverse alte câmpuri de luptă.

Și, în cele din urmă, de ce tânjește Adam după o frumoasă pe care să o salveze? Pentru că există Eva. El trebuie să o dorească, iar ea va avea nevoie de el. De fapt, în prima și cea mai mare bătălie a lui Adam i se cere să se elibereze, să se lupte pentru Eva. Dar, înainte de orice, să descriem scena cu mai mare atenție. Înainte ca Eva să fie scoasă din pieptul lui Adam și înainte ca acesta să rămână cu o durere care nu îl va părăsi până când ea nu se va întoarce la pieptul lui, Dumnezeu îi dă lui Adam unele sugestii cu privire la modul în care trebuie să se îngrijească de creație, cu privire la rolul lui în desfășurarea istoriei. Ele sunt simple și destul de generoase: „Poți să mănânci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci" (Geneza 2:16-17). Bun, toți am auzit de asta. Dar important este și ce Dumnezeu *nu* îi spune lui Adam.

Nu există nici un avertisment și nici o indicație cu privire la ceea ce urmează să se întâmple: Ispitirea Evei. Lucrul acesta este uluitor. Foarte important este faptul că din conversația lui Adam cu Dumnezeu lipsește ceva de genul: „Aha, Adam, era să uit! Săptămâna viitoare, pe la patru după amiaza, tu și cu Eva o să vă plimbați prin grădină și o să se întâmple ceva foarte periculos. Adam, asculți? Destinul veșnic al omenirii atârnă de această clipă. Așadar, uite ce trebuie să faci..." Nu i se spune așa ceva. Nici măcar nu i se sugerează lucrul acesta, din câte știm noi. Pentru numele lui Dumnezeu - *de ce nu*?! Pentru că Dumnezeu *are încredere* în Adam. De aceea l-a făcut - pentru a izbândi în orice încercare. Adam nu are

nevoie de instrucțiuni detaliate pentru că a fost creat *tocmai* cu acest scop. Are tot ce îi trebuie, totul este la îndemâna lui, în modul său de concepere, în inima sa.

Nu mai trebuie să vă spun că povestea nu se termină cu bine. Adam dă greș; el nu reușește să o ajute nici pe Eva și nici restul omenirii. Să ne punem întrebarea: unde era Adam când șarpele o ispitea pe Eva? El era chiar acolo: „ea a dat și soțului ei, care era lângă ea și a mâncat" (Geneza 3:6). În ebraică „lângă ea" înseamnă chiar acolo, umăr lângă umăr. Adam nu este undeva în pădure; nu are nici un alibi. El se află chiar acolo, urmărind evoluția întregii povești. Ce face Adam? Nimic pe sfânta lume! Tace mâlc, nu ridică nici măcar un deget[1] [Trebuie să îi menționez pe Crabb, Hudson și Andrews care sugerează acest lucru în lucrarea *Tăcerea lui Adam*.]

Nu își asumă nici un risc, nu se luptă, nu încearcă să o salveze pe Eva. Primul nostru tată - cel dintâi bărbat adevărat - a rămas paralizat, și-a negat natura și a rămas pasiv. Și fiecare bărbat care i-a urmat, fiecare fiu al său, poartă în inimă același eșec. Fiecare bărbat repetă păcat lui Adam, în fiecare zi. Nu vrem să riscăm, nu vrem să luptăm și nu vrem să o salvăm pe Eva. Suntem exact ca așchia care nu sare departe de trunchi.

Să nu o uităm pe Eva. Trebuie spus că și ea înșală toate așteptările. Eva îi este dată lui Adam ca *ezer kenegdo* - sau cum au spus unii dintre traducători, „ajutorul lui" sau „sprijinul" lui. Nu pare prea mult, nu-i așa? Mă gândesc la un ajutor de bucătar. Dar Robert Alter spune că acest termen este „celebru pentru dificultatea traductibilității lui". Înseamnă ceva cu mult mai puternic decât „ajutor". Înseamnă „cel care îți salvează viața". Expresia mai este utilizată cu referire la Dumnezeu doar atunci când cineva are nevoie cu disperare de ajutorul Lui. „Nimeni nu este ca Dumnezeul lui Israel, El trece pe ceruri ca să îți vină în ajutor" (Deuteronom 33:26). Eva este dătătoare de viață; ea este aliata lui Adam. Îndemnul pentru asumarea spiritului de aventură le-a fost dat amândurora. Amândoi vor trebui să lupte împreună.

Eva este înșelată... destul de ușor, așa cum arată prietenul meu Jan Meyers. În cartea *The Allure of Hope*, Jan spune așa: „Eva era convinsă că Dumnezeu îi ascundea ceva". Nici măcar lucrurile extraordinare din Paradis nu o puteau convinge că inima lui Dumnezeu era bună: „Când Eva [a fost înșelată], arta de a fi femeie a fost aruncată pentru totdeauna în pustiul stăpânirii de sine și al singurătății". Azi, fiecare fiică a Evei dorește să își „stăpânească mediul, relațiile, Dumnezeul". Ea nu mai este vulnerabilă, acum este acaparatoare. Nu mai dorește doar să facă parte din aventură; acum dorește să o controleze cu totul. În ceea ce privește frumusețea ei, fie o ascunde din frică sau mânie, fie o utilizează pentru a-și asigura o

poziție socială. „De teamă că nimeni nu va ridica vocea în favoarea noastră, pentru a ne proteja, și că nimeni nu se va lupta pentru noi, începem să ne recreăm pe noi înșine și rolul nostru în istorie. Ne manipulăm mediul astfel încât să nu ne mai simțim atât de lipsite de apărare". Eva căzută va deveni fie rigidă, fie acaparatoare. Simplu spus, Eva nu ne mai poftește. Ori se ascunde în lumea oficială, ori pretinde ca Adam să vină să o ia. Sau de cele mai multe ori, o combinație stranie a ambelor ipostaze.

FĂȚARNICII

Adam știe prea bine că a dat-o în bară, că nu i-a reușit ceva, că nu mai este ceea ce a fost pregătit să fie. Adam nu numai că ia o decizie greșită; el pierde ceva fundamental propriei naturi. Este prins într-o capcană, își pierde puterile, iar el știe. Ce s-a întâmplat? Adam se ascunde. „Ți-am auzit glasul în grădină și mi-a fost frică, pentru că sunt gol și m-am ascuns" (Geneza 3:10). Nu trebuie o diplomă în psihologie pentru a-i înțelege pe bărbați. O dată ce înțelegem versetul acesta, cu toate consecințele ce izvorăsc din el, bărbații pe care îi cunoaștem vor deveni niște cărți deschise. Ne ascundem, fiecare dintre noi. Conștienți de faptul că nici noi, la rândul nostru, nu suntem ceea ce ar trebui să fim, cu o frică disperată de a nu fi descoperiți, îngroziți de a nu fi văzuți drept ceea ce suntem și nu suntem, suntem nevoiți să ne ascundem prin tufișuri. Ne ascundem prin birourile noastre, prin sălile de sport, în spatele ziarului de dimineață și, cel mai adesea, în spatele propriei personalități. Mare parte din ceea ce vedem atunci când avem de a face cu bărbații pe care îi cunoaștem este o fațadă, o frunză de smochin mai complexă, o deghizare strălucită.

Conducând spre casă într-o noapte cu un prieten cu care luasem cina, discutam în mașină vrute și nevrute despre viață, căsătorie și muncă. Pe măsură ce conversația devenea tot mai profundă, el a început să îmi mărturisească o serie de greutăți cu care se confrunta. Apoi mi-a spus în felul următor: „Adevărul este, John, că simt ca și când toată viața aș fi jucat o mare cacealma... urmând ca într-o bună zi să fiu depistat ca impostor". Am fost foarte uimit. Era un tip popular și plin de succes, pe care cei mai mulți oameni pe care îi cunoștea îl plăceau din primul moment. Inteligent, expresiv, arătos și atletic, este căsătorit cu o femeie frumoasă, are o slujbă minunată, conduce ultimul model de mașină de teren și trăiește într-o casă mare. Nici un element exterior nu ne transmite ideea că „nu este un bărbat adevărat". Dar înlăuntru, e cu totul altă poveste. Și așa este întotdeauna.

Înainte de a spune cuiva coșmarul meu despre momentul când sunt pe scenă și nu am nimic de zis, un prieten mi-a mărturisit că și el, la rândul său, are un coșmar care se repetă. Este vorba despre o crimă și despre FBI. Se părea că, în visul lui, el ucidea pe cineva și îngropa corpul în spatele casei. Dar autoritățile sunt pe urmele lui, iar el știe că în orice clipă locul crimei va fi identificat și va fi prins. Visul ia sfârșit mereu chiar înainte ca să fie capturat și se trezește scăldat într-o sudoare rece. „Din clipă în clipă, voi fi prins", acesta este un subiect destul de cunoscut pentru majoritatea bărbaților. Adevărul este că, cei mai mulți dintre noi, ne prefacem toată viața. Alegem doar acele bătălii pe care știm sigur că le vom câștiga, numai acele aventuri în care putem fi siguri că suntem în stare să ne descurcăm, numai acele frumuseți despre care știm sigur că le putem salva.

V-aș întreba, pe toți aceia care nu știți prea multe despre mașini: cum vorbiți cu mecanicul vostru? Știu și eu câte ceva despre cum se repară o mașină, dar nu prea multe, iar atunci când sunt la mecanic mă simt neputincios. Deci, ce îmi rămâne de făcut? Mă prefac, îmi asum o mască. Mă fac că sunt degajat, iau imaginea tipului relaxat așa cum îmi imaginez că sunt „tipii" care stau de povești între motoare și aștept ca el să mi se adreseze. „Se pare că e amestecul din combustibil", zice. „Da, așa mă gândeam și eu". „Când a fost ultima oară când i-ați făcut o revizie generală?", mă întreabă mecanicul. „O, habar n-am... să tot fie câțiva ani." (Presupun că discutăm despre carburator, dar n-am nici cea mai vagă idee când a fost reparat.) „Ei bine, ar fi cazul să ne ocupăm de chestia asta chiar acum, altfel veți rămâne pe ceva drum de țară, într-o zonă complet izolată, și va trebui să îl reparați singur". „Mda", răspund eu lejer, ca și când nu m-ar fi deranjat ideea de a repara ceva despre care n-aveam nici cea mai mică idee unde se află. Vă mai amintiți, tot ce aveam cu mine în sălbăticie era un fluier? Îi spun să facă totuși reparația, iar el îmi întinde mâna, o mână unsuroasă, genul de mână care spune: „cunosc foarte bine sculele de mecanic", așa că nu prea am de ales! Sunt îmbrăcat la patru ace, cu sacou și cravată, pentru că urmează să fac o prezentare la un dineu pentru femei, dar nu-i chip să îi zic: „Păi, nu prea aș vrea să mă murdăresc pe mâini", așa că îi iau mâna și i-o scutur zdravăn.

Sau cum rămâne cu voi, băieții din lumea afacerilor: cum vă comportați în sălile de conferințe, când lucrurile se încing? Ce spuneți când Șeful cel Mare vă face să transpirați? „Jones, ce naiba se întâmplă acolo în departamentul tău? Proiectul băieților tăi a rămas în urmă cu trei săptămâni!!!" Încercați să scăpați de pisica moartă? „De fapt, domnule, am trimis planurile la departamentul lui McCormick de câteva săptămâni și așteptăm rezultatele ofertei". Sau vă faceți că nu știți? „Zău? Nu știam că lucrurile stau chiar așa. Voi

lua măsuri imediat". Poate că veți reuși să scăpați basma curată printr-o șmecherie: „Lucrarea respectivă e o bagatelă, domnule... o dăm gata săptămâna asta". Cu ani în urmă, am avut parte de o experiență cam traumatizantă în lumea afacerilor; liderul organizației era un tip extrem de intimidant. În biroul lui căzuseră multe capete. Planul meu erau pur și simplu să îl evit cu orice preț; când îl întâlneam pe coridoare, chiar și într-o conversație „amicală", mă simțeam de fiecare dată de parcă aș fi avut zece ani.

Dar cum rămâne cu lumea sporturilor? Nu cu mulți ani în urmă, m-am oferit să conduc echipa de baseball a fiului meu. Aveam o întâlnire obligatorie la care trebuia să participe toți antrenorii înainte de sezonul sportiv, pentru a prelua echipamentul și pentru a asista la „pregătire". Departamentul nostru de recreație a angajat un sportiv profesionist, un localnic, pentru a ne ține o prelegere. Spectacolul cu măști care a avut loc a fost de-a dreptul incredibil. O gașcă de părinți chelioși, cu burdihanele pline de bere ciocnindu-se, discutau despre vremurile în care făcuseră sport, lansând comentarii despre sportivii profesioniști ca și când i-ar fi cunoscut personal, scuipând care pe unde apucau (pe bune că nu glumesc). „Atitudinea" lor (și acesta este un cuvânt îmblânzit) era atât de umflată, încât era impenetrabilă. Era cea mai mare adunătura de farsori pe care o văzusem în viața mea...

Să fiu sincer, nici biserica la care merg nu e altfel. Același tip de reuniune are loc duminică de duminică, numai regulile sunt diferite. Dave se întâlnește cu Bobby la intrarea în biserică. Amândoi își poartă măștile vesele, deși nici unul nu e prea fericit. „Hei Bob, ce mai faci?". Bob este de fapt furios pe nevastă-sa și e gata să o părăsească, dar spune: „Grozav, Dave, excelent. Domnul e mare!" Dave, pe de altă parte, nu mai crede în bunătatea lui Dumnezeu de câțiva ani buni, de când a fost omorâtă fiică-sa. „Chiar așa, Dumnezeu este bun, tot timpul. Sunt fericit că sunt pe lume, slavă Domnului". „Și eu. Ei bine, am să mă rog pentru tine!" Aș vrea să îi văd pe toți rugătorii de ocazie de prin biserici *rugându-se* de-adevăratelea atunci când promit că se roagă. Fac prinsoare că nu sunt prea mulți. „Și eu o să mă rog pentru tine. Bun, tre' să plec! Să fii sănătos." „Sănătate", este expresia noastră pentru: „Gata cu discuția, m-aș duce și nu vreau să par prea nesimțit, așa că o să spun ceva care pare plin de semnificație și de afecțiune", dar, de fapt, Dave nu dă doi bani pe sănătatea lui Bob.

TĂRIA PIERDUTĂ

Mai întâi s-a produs căderea lui Adam, și apoi a tuturor fiilor săi. După aceea, ce se întâmplă? Oameni violenți, bărbați lipsiți de vlagă. Tăria lor s-a degradat. Cain îl ucide pe Abel, Lameh îi amenință pe

toți că îi va ucide. Dumnezeu în cele din urmă inundă pământul din pricina violenței oamenilor, dar apoi aceștia își reiau obiceiurile. Uneori violența este fizică, dar de cele mai multe ori este verbală. Cunosc creștini care pot să spună soțiilor lor lucruri îngrozitoare. Sau pur și simplu le ucid cu tăcerea lor; o tăcere cumplită, rece. Știu pastori, băieți plini de energie și de dragoste la amvon care, din siguranța birourilor lor, trimit prin internet mesaje pline de duritate angajaților lor. E o lașitate, în cele din urmă. Am fost uimit să citesc jurnalele comandanților din timpul războiului civil și să văd cum bărbați despre care puteam să credem că sunt niște eroi s-au dovedit a fi tocmai contrariul. „Durii, cei care sunt întotdeauna gata de lupte de stradă, se dovedesc a fi niște lași în bătăliile desfășurate în câmp deschis", scrie un caporal. Un sergent din aceeași divizie se declară de acord: „Nu cunosc nici un bătăuș gata oricând să se ia la pumni cu alții, dar care să nu fie un laș pe câmpul de luptă". Violența, indiferent în ce formă s-ar manifesta ea, este o mască a *fricii*.

Dar cei care doresc să reușească, bărbații care se zbat din greu în viață, care își fac drum înainte cu coatele? Cei mai mulți dintre ei sunt motivați tot de frică. Nu toți, dar majoritatea lor. Ani buni am fost și eu motivat de reușită tipul A, un perfecționist care se zbătea din greu în tot ce făcea. Ceream mult de la mine și de la cei care lucrau cu mine. Soției mele nu îi plăcea să mă sune la serviciu pentru că, zicea ea, „iarăși îți pui vocea de serviciu". Cu alte cuvinte, se vede frunza de smochin. Toată încrederea aceea falsă și supradimensionată, ca de altfel și toate zbaterile, izvorau din frică - o frică ce spune că, dacă nu voi proceda astfel voi fi perceput ca un bărbat mai puțin credibil. Niciodată să nu te lași surprins, niciodată să nu lași garda jos, să dai sută la sută din capacitate. Persoanele motivate de succes constituie forma socială acceptabilă a bărbaților violenți, care exagerează într-un fel sau altul. Victimele lor sunt căsniciile, familiile și sănătatea proprie. Până când un bărbat nu recunoaște cu onestitate acest lucru și ceea ce se află în spatele acțiunilor lui el va provoca multe dezastre.

Apoi există bărbații pasivi. Avraam reprezintă un bun exemplu în acest sens. El se ascunde mereu în spatele fustei soției atunci când lucrurile iau o turnură negativă. Când el și familia lui sunt împinși de foamete să meargă în Egipt, el îi spune lui Faraon că Sarai este sora lui pentru a nu fi ucis; o pune pe ea în primejdie pentru a-și salva propria piele. Faraonul o duce pe Sarai în haremul lui, dar întreaga mascaradă este dezvăluită când Dumnezeu îi lovește pe egipteni cu boli. Am putea crede că Avraam a învățat o lecție din această experiență, dar nu - el face același lucru mai târziu când se mută în Neghev. De fapt, fiul lui, Isaac, va continua tradiția, punând-o în pericol pe Rebeca în același mod. Păcatele tatălui sunt transmise mai departe. Avraam este un om bun, prieten al lui Dumnezeu. Dar în

același timp este laș. Cunosc mulți oameni ca el. Bărbați care nu pot să își asume responsabilități față de femeile pe care le duc după ei de ani de zile. Bărbați care nu pot să își spună opiniile în fața pastorului și să îi spună acestuia ce cred despre el. Pastori și lideri ai comunității creștine care se ascund în spatele frunzei de smochin a bunătății și a „spiritualității" și care niciodată nu se confruntă cu o situație dificilă. Tipi care își organizează cu grijă dosarele. Bărbați care se ascund în spatele ziarului sau al televizorului și care nu discută cu adevărat cu soțiile și copiii lor.

Și eu sunt ca el - sunt un adevărat fiu al lui Avraam. V-am spus deja că în primii ani de teatru totul mergea bine - dar aceasta nu este întreaga poveste. Am avut și o relație extraconjugală... cu serviciul meu. M-am căsătorit apoi fără să fi rezolvat sau măcar să fi cunoscut problemele profunde ale propriului suflet. Dintr-o dată, în prima zi după căsătorie, am fost confruntat cu realitatea faptului de a avea o femeie alături ca tovarăș permanent de drum și eu habar nu aveam ce însemna cu adevărat să o iubesc, nici dacă aveam resursele necesare pentru a-i oferi ceea ce ea aștepta de la mine. *Ce se va întâmpla dacă eu îi voi oferi tot ce aveam ca bărbat și nu va fi îndeajuns?* Este un risc pe care nu eram pregătit să mi-l asum. Dar știam că aveam resursele necesare pentru a reuși în teatru, astfel încât, încetul cu încetul, am început să petrec tot mai mult timp acolo. Noaptea târziu, la sfârșit de săptămână, în cele din urmă toată ziua. Mă ascundeam, ca Adam, fugind de faptul că tăria mea era solicitată și că în fond, mă îndoiam că dispun de destulă putere.

Situația e clară: când Adam și Eva au căzut, acest lucru a cutremurat întreaga omenire. O eroare fatală a pătruns în concepția originală, iar aceasta a fost transmisă fiecărui fiu și fiecărei fiice a lor. Băieții și fetițele intră fără excepție în lume pregătiți să fie răniți sufletește. Chiar dacă acest lucru nu poate fi exprimat în cuvinte, fiecare bărbat este bântuit de întrebarea: „Sunt eu un bărbat adevărat? Am resursele necesare... atunci când va fi nevoie?" În continuare, urmează o poveste pe care o cunoaștem mult, mult prea bine.

CAPITOLUL PATRU

RANA

Mama micuțului Billy îi spunea întotdeauna exact ce avea voie și ce nu avea voie să facă. Toate lucrurile pe care avea voie să le facă erau plictisitoare. Toate lucrurile pe care nu avea voie să le facă erau interesante. Unul din lucrurile pe care NICIODATĂ, DAR NICIODATĂ nu avea voie să le facă, cel mai încântător dintre toate, era acela de a merge până la poarta grădinii singur și de a explora lumea de dincolo.

- Roald Dahl, *The Minpins*

În lumină stă boxerul
Luptător din tată-n fiu
Ducând cu el amintirea
Fiecărui pumn ce l-a trântit la pământ
și l-a lovit până a plâns
de furie și rușine
„Plec de-aici, voi pleca"
Dar un luptător nu pleacă niciodată.

- Paul Simon
„Boxerul"
(© 1968 Paul Simon)

Cred că am fost singurul din întreaga companie care am trecut prin Normandia fără să fiu rănit.

- Soldat William Craft, Regimentul 314 Infanterie

Povestea căderii lui Adam este povestea fiecărui bărbat. Este o poveste simplă, directă și aproape mitică în scurtimea și profunzimea ei. Astfel, fiecare bărbat intră în lume gata să fie rănit. Apoi urmează povestea pe care o știm cu toții - propria noastră poveste. O poveste unde cele întâmplate lui Adam par simple, iar cele ce ni se întâmplă nouă par complexe; există mai multe personaje, iar intriga este uneori greu de urmărit. Dar rezultatul este întotdeauna același: o rană sufletească. Fiecare băiat, în călătoria lui spre bărbăție, primește o săgeată drept în miezul inimii sale, în locașul tăriei lui. Pentru că această rană nu este discutată prea des de către bărbați, și de prea puține ori ajunge să fie vindecată, fiecare dintre noi o purtăm. Iar rana aceasta ne este dată de cele mai multe ori de către tații noștri.

O ÎNTREBARE CHEIE

Într-o după-amiază călduroasă de august, cu mai mulți ani în urmă, împreună cu băieții mei mă cățăram pe munte într-un loc numit Grădina zeilor, aproape de casa noastră. Turnurile din piatră roșie de acolo păreau niște spini ieșiți din coloana vertebrală a unei fiare uriașe ce tocmai venise din străfundurile timpului. Ne plăcea foarte mult să ieșim pe munte, iar dragostea aceasta trecea dincolo de spiritul de aventură. Era ceva acolo în confruntarea cu zidul de stâncă, în acceptarea provocării de a-l îmblânzi, în chemarea încercării și în afirmarea propriei bărbății. În plus, băieților le plăcea oricum să se cațere pe orice - pe frigider, pe lemnărie, pe copacii vecinului - așa că era mai bine să se cațere pe-afară. În plus, era o scuză bună pentru a face niște cumpărături, pentru a achiziționa niște super-echipamente. Oricum, când sunt la cățărat cu băieții ne urcăm întotdeauna cu protecție, adică înainte de urcare asigurăm frânghia de o stâncă aflată sus, iar eu controlez urcușul de jos. Astfel, îi pot antrena pe măsură ce se cațără, pot să le văd fiecare mișcare, pot să îi ajut în punctele mai dificile. Sam a fost primul care s-a urcat în după amiaza aceea, iar după ce și-a legat frânghia de carabinieră, și-a început ascensiunea.

Lucrurile au mers bine până când s-a lovit de o stâncă proeminentă, care, chiar și atunci când ești ancorat, te face să te simți în pericol și destul de vulnerabil. Sam nu putea să treacă de stâncă și treptat a început să se sperie pe măsură ce stătea atârnat tot mai mult. Apoi au început să îi curgă lacrimile. Încercând să îi redau încrederea cu cât mai multă blândețe, i-am spus să coboare, că nu era obligatoriu să urcăm în ziua aceea stânca respectivă, că văzusem una care era mai interesantă. „Nu", mi-a spus el, „vreau să mă cațăr pe asta". L-am înțeles. Vine o vreme când pur și simplu trebuie să ne confruntăm cu

provocările din viața noastră și să nu mai dăm bir cu fugiții. Așa că l-am ajutat să treacă peste ieșitura aceea făcându-i puțin avânt, iar el a prins viteză și curaj. „Excelent, Sam! Mergi bine. Asta e... acum întinde mâna dreaptă... da, acuma împinge-te în piatra aceea... o mișcare foarte bună"...

De remarcat este faptul că o parte fundamentală a oricărui sport bărbătesc conține acest gen de „încurajări verbale". Este modul în care noi ne susținem reciproc, fără să ni se pară că ne afirmăm. Bărbații se laudă în mod direct de prea puține ori, așa cum fac femeile: „Ted, îmi plac pantalonii tăi scurți la nebunie. Arăți minunat astăzi". Noi, bărbații, ne lăudăm indirect, prin intermediul realizărilor noastre. „Mda, faină lovitură, Ted. Ce mișcare tare ți-a ieșit". Pe măsură ce Sam avansa, îi ofeream cuvinte și sfaturi încurajatoare. A ajuns într-un alt punct dificil, dar de data aceasta a trecut de el fără nici o problemă. Din câteva mișcări a fost pe vârf. „Bravo, Sam! Ești un *bărbat de nestăvilit*". Sam și-a încheiat urcușul și în timp ce cobora panta am început să îl leg pe Blaine de frânghie. După zece sau cincisprezece minute, am uitat toată întâmplarea. Dar nu și Sam. În timp ce îl instruiam pe fratele lui cu privire la urcuș, Sam s-a apropiat cumva de mine și m-a întrebat cu o voce scăzută: „Tati... chiar ai crezut că sunt de nestăvilit?"

Dacă pierzi un asemenea moment, poți să pierzi inima unui băiețel pentru totdeauna. Nu este o întrebare ca oricare - este chiar *întrebarea*, cea pe care orice băiat și orice bărbat dorește să și-o pună. Am resursele necesare? Sunt destul de puternic? Până când un bărbat nu *știe* că este bărbat va încerca toată viața să dovedească acest lucru și în același timp se va retrage din orice situație care ar putea să arate contrariul. Majoritatea bărbaților trăiesc o viață întreagă hăituiți de această întrebare, sau sunt copleșiți de răspunsul pe care l-au primit.

DE UNDE VINE BĂRBĂȚIA?

Pentru a putea înțelege cum a fost rănit bărbatul, trebuie să înțelegem adevărul fundamental al călătoriei unui băiat spre masculinitate. Bărbăția ne este *dată*. Un băiat învață cine este și ce este de la un bărbat, sau din tovărășia cu alți bărbați. El nu poate să învețe acest lucru din altă parte. Nu poate să învețe de la alți băieți, și nu poate să învețe din lumea femeilor. Planul a fost de la bun început acela că tatăl va pune temelia în inima unui băiețel și că îi va transmite toate cunoștințele esențiale, toată încrederea în puterea lui. Tatăl este primul bărbat din viața unui băiat și va rămâne mereu cel mai important bărbat. Mai presus de orice, el va răspunde *întrebării* fiului său și îi va da acestuia un nume. În toată istoria omenirii, așa

cum ni s-a transmis prin Scriptură, tatăl este cel care dă binecuvântarea și prin urmare își „numește" fiul.

Adam primește un nume de la Dumnezeu, și de asemenea puterea de a numi. El o numește pe Eva și prin urmare cred că sunt îndreptățit să spun că își numește și feciorii. Știm că Avraam îi dă nume lui Isaac și deși fiii lui Isaac, Iacov și Esau sunt numiți de către mama lor, ei caută cu disperare *binecuvântarea* care nu poate să vină decât din mâna tatălui lor. Iacov este binecuvântat și, un secol mai târziu, sprijinindu-se în toiagul său, trece această binecuvântare către fiii lui - el le dă nume și identitate. „Iuda este un leu tânăr... Isahar este un măgar osos... Dan va fi un șarpe pe drum... Peste Gad vor năvăli cete înarmate, dar și el se va năpusti peste călcâiele lor și le va urmări... Iosif este vlăstarul unui pom roditor... arcul lui a rămas tare" (Geneza 49:9, 14, 17, 19, 22, 24). Tatăl Botezătorului îi spune Ioan, deși întreaga familie dorea să îi dea numele tatălui său, Zaharia. Chiar și Isus a trebuit să audă aceste cuvinte de confirmare din partea Tatălui său. După ce este botezat în Iordan, înainte de atacul cumplit asupra identității Sale în pustie, Tatăl îi vorbește: „Tu ești Fiul Meu prea iubit; în Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea" (Luca 3:22). Cu alte cuvinte, „Isus, sunt foarte mândru de tine; ai tot ce îți trebuie pentru a reuși".

Există o altă poveste în care tatăl este cel care dă nume, poveste care mă intrigă. Ea se desfășoară în jurul lui Beniamin, ultimul născut al lui Iacov. Rahela naște un băiat, dar va muri în urma acestei nașteri. Cu ultima suflare, ea îl numește Ben-Oni, care înseamnă „fiul durerii mele". Dar Iacov intervine și îl numește Beniamin - „fiul dreptei mele" (Geneza 35:18). Aceasta este o acțiune fundamentală, când un băiat nu își mai primește identitatea de la mama lui, ci de la tată. Trebuie să remarcăm faptul că este nevoie de o *intervenție* activă a bărbatului; întotdeauna este așa.

MAME ȘI FII

Un băiat este adus pe lume de mama lui, iar ea constituie centrul universului său pentru primele luni și pentru primii ani de viață tandră. Ea îl hrănește la sân, îl protejează și îl crește; îi cântă, îi citește, îl veghează, așa cum spune zicala: „ca o cloșcă puii". Adeseori îi dă nume de alint, denumiri tandre ca „mielușelul meu", sau „drăguțul mamei", sau chiar „prietenuțul meu". Dar un băiat nu poate ajunge bărbat cu un nume ca acesta, darmite cu un nume ca „fiul durerii". Atunci vine vremea pentru o schimbare, când începe să caute afecțiunea și atenția paternă. El vrea să se joace cu mingea împreună cu tatăl lui, vrea să se ia la trântă cu el, vrea să-și petreacă timpul cu el în aer liber sau în atelierul acestuia. Dacă tata nu

lucrează acasă, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori, atunci când vine seara acasă acest lucru se transformă în evenimentul cel mai important din ziua unui băiat. Soția mea poate să spună când s-a întâmplat acest lucru cu fiecare dintre băieții noștri. Este un moment greu din viața oricărei mame, când tatăl îi răpește rolul de soare al universului copilului.

Puține mame fac acest lucru în mod conștient; câteva nu fac nimic în această privință. Multe femei le cer fiilor să umple golul sufletesc lăsat de soții lor. Dar băiatului îi rămâne această întrebare lăsată fără răspuns, iar el nu poate să primească răspunsul de la mama lui. Feminitatea nu poate niciodată să confere masculinitate. Mama mea îmi spunea adeseori „iubițelule", dar tatăl meu mă striga „tigrule". În ce direcție credeți că dorește să se îndrepte un băiețel? Va avea nevoie de mama lui pentru mângâiere (la cine va fugi atunci când își julește genunchii?), dar va apela la tata când va fi vorba de aventuri, de o șansă să își pună la încercare puterile, și de cele mai multe ori, când va avea nevoie de un răspuns la întrebarea lui. Deunăzi am primit un exemplu tipic în privința acestor roluri care se înfruntă în inima copilului. Conduceam pe șosea și băieții discutau despre tipul de mașină pe care și-ar dori-o atunci când vor avea vârsta necesară pentru a conduce. „Mă gândesc la un Humvee, sau la o motocicletă, poate chiar un tanc. Ce zici, tati?" „Eu aș alege un Humvee. Poți chiar să pui o mitralieră deasupra lui". „Dar tu ce zici, mami - ce mașină ți-ar plăcea să-mi iau?" Vă imaginați ce i-a spus... „Una sigură".

Stasi, soția mea, este o mamă minunată, dar de atâtea ori și-a mușcat limba ca să nu zică nimic, încât uneori mă gândesc cum de mai are limbă, într-atât e de mare hotărârea ei să nu obiecteze când eu și băieții pornim în câte o aventură care se va lăsa cu distrugere și vărsare de sânge. Prima ei reacție - „ceva sigur" - este pe cât de naturală, pe atât de ușor de înțeles. La urma urmei, și ea este întruchiparea tandreții divine. Dar dacă o mamă nu îi permite fiului său să devină periculos, dacă ea nu îl va lăsa pe tată să își ia fiul într-o aventură, îl va lipsi de șansa de a fi bărbat. Tocmai am citit povestea unei mame, divorțată de soțul ei, care era furioasă din cauză că dorea să îl ducă pe fiul lor la vânătoare. A încercat să obțină un ordin judecătoresc pentru a-l împiedica să îl învețe pe băiat cum se folosesc armele de vânătoare. Aceasta este lipsirea deliberată de bărbăție, emascularea. „Mama mea nu mă lăsa niciodată să mă joc cu soldățeii de plastic", mi-a spus un tânăr odată. Altul mi-a zis: „Locuiam undeva în estul Statelor Unite, aproape de un parc de distracții. Aveam un *montaigne russe* - modelul vechi de lemn. Dar mama nu-mi dădea voie niciodată să mă duc". Aceasta este emascularea, iar băieții se cuvine să fie salvați de aceasta prin intervenția activă a tatălui, sau a unui alt bărbat.

Tipul de intervenție despre care vorbesc este descris cu multă forță în filmul *O lume perfectă*. Kevin Costner joacă rolul unui deținut evadat care ia ostatic un băiețel și împreună cu acesta se îndreaptă spre graniță. Dar pe măsură ce povestea se desfășoară, vedem că ceea ce pare a fi tragedia băiețelului este de fapt *scăparea* acestuia. Băiatul poartă la început, când îl răpește Kevin Costner, niște pantaloni scurți. Așa ar vrea cele mai multe mame să rămână fiii lor, fie și numai la nivel inconștient. Ar vrea să aibă alături un mielușel. În zilele ce urmează, zile petrecute „împreună pe drum" aș adăuga eu, Costner și băiatul - care nu are tată - devin tot mai apropiați. Când află că mama băiatului nu i-a dat niciodată voie să meargă în parcul de distracții, Costner se înfurie. Scena următoare ni-l prezintă pe băiat, cu brațele ridicate în aer, urcând și coborând dealuri și văi cățărat pe acoperișul unui tren. Aceasta este chemarea în lumea bărbaților, o lume plină de primejdii. *Afirmarea* se află conținută în această chemare. „Te vei descurca; locul tău este aici".

Aici vine momentul în care Costner îi cumpără băiatului o pereche de pantaloni lungi (simbolismul filmului este uluitor), dar băiatul nu vrea să se schimbe de față cu el. El este un băiețel timid, rușinos, care nici măcar nu a zâmbit pe tot parcursul poveștii. Costner simte că se întâmplă ceva:

„Care e problema - nu vrei să îți văd cocoșelul?" „Este... mititel". „Cum?" „Păi este cam mititel". „Cine ți-a spus așa ceva?"

Băiețelul, pe care îl cheamă Philip, rămâne tăcut. Este tăcerea emasculării și a rușinii. Absența vocii paterne este puternică și limpede. Așa că lui Costner nu îi rămâne decât să intervină și să îi zică: „Hai să vedem... dă-i drumu' sau te-mpușc". Băiatul se dezbracă speriat. „Nu, Philip. Asta este o lungime numa' bună pentru un băiat de vârsta ta." De-odată apare un zâmbet pe fața băiețelului, ca și când ar fi ieșit soarele, și știm că o mare barieră a fost depășită.

DE LA O TĂRIE LA O ALTĂ TĂRIE

Masculinitatea este o *esență* greu de exprimat, dar la care un băiețel tânjește în mod natural, tot astfel cum tânjește după mâncare și apă. Este ceva transmis de la bărbat la bărbat. „Modul tradițional de educare a băieților", remarcă Robert Bly, „care durează de mii și mii de ani, îi face pe tați și pe fii să locuiască împreună, aproape unii de alții - criminal de aproape - pentru ca tații să își învețe fiii o meserie: poate creșterea animalelor, poate tâmplăria, fierăritul sau croitoria". Tatăl meu m-a învățat să pescuiesc. Petreceam împreună zile în șir, într-o barcă pe lac, încercând să prindem pește. Nu voi uita niciodată, dar niciodată, plăcerea lui de a mă vedea prinzând un pește. Dar peștele nu era niciodată cel mai important lucru. El era

plăcerea, contactul, prezența masculină care se lăsa atât de impresionant asupra mea. „Așa băiatu' tatii, Tigrule! Trage-l! Foarte bine... asta e!" Ascultați-i pe bărbații care vorbesc cu drag despre tații lor și veți auzi același lucru. „Tatăl meu m-a învățat să repar tractoare... să joc baseball... să vânez păsări". În pofida detaliilor, cel mai important lucru transmis prin masculinitate este binecuvântarea.

„Tații și fiii din majoritatea culturilor tribale se tolerează reciproc fără nici un efort", spune Bly. „Fiul are multe de învățat, astfel că tatăl și fiul petrec multe ore împreună punându-se reciproc la încercare, făcând vârfuri de săgeată, reparând o lance sau urmărind un animal isteț. Când tatăl și fiul petrec atâtea ore împreună (lucru care ar trebui să se întâmple și în zilele noastre) putem spune că se produce aproape un schimb esențial, unde o substanță similară hranei trece dinspre corpul vârstnic spre cel mai tânăr." Iată de ce băieților mei le place să se ia la trântă cu mine și orice băiat sănătos vrea să facă același lucru cu tatăl lui. Le place contactul fizic, să se repeadă asupra mea, să se frece de obrajii mei ca șmirghelul, înconjurați de tăria mea, punându-și la încercare puterea lor cu a mea.

Această *punere la încercare* este fundamentală. Pe măsură ce creșteau, băieților mei le plăcea tot mai mult să facem meciuri de box. Luke și cu mine tocmai am făcut un meci azi dimineață. Eram jos, pregătind micul dejun; Luke a simțit că are posibilitatea de a mă ataca, se strecoară jos pe scări și mă surprinde în tăcere; când este aproape, lansează o lovitură. Mă doare, iar ei *trebuie să vadă* că mă doare. Au oare o putere ca cea a tatălui lor? Este ea tot mai mare, devine reală, plină de substanță? Nu voi uita niciodată ziua când Sam mi-a făcut buzele să sângereze, din greșeală, când ne luptam. Prima oară s-a dat înapoi de frică, stând în așteptare, mi-e rușine să recunosc, de teamă c-o să-l caftesc de-a binelea. Din fericire, în acea împrejurare mi-am șters sângele, am zâmbit și i-am spus: „Maaamă... ce lovitură ca lumea", el a zâmbit; nu, a *radiat* de bucurie. Își scosese cornițele la mine. În curând toată casa a aflat, iar frățiorii lui mai mici au apărut pe scenă, cu ochii cât cepele să vadă sângele pe care l-a provocat unul dintre ei. Se deschiseseră noi posibilități. Poate că tinerii lupi îl puteau doborî de-acum pe bătrânul lider al haitei.

„Societățile vechi credeau că un băiat devine bărbat numai printr-un ritual și prin efort" - numai printr-o „intervenție activă a unui bărbat mai vârstnic", ne reamintește Bly. Tatăl sau un alt bărbat trebuie să intervină direct, iar mama trebuie să îl lase să plece. Bly ne descrie un ritual tribal, care presupune participarea tuturor bărbaților care îl duc pe un băiat pe calea inițierii. Dar în acest caz, atunci când se întoarce, mama băiatului se preface că nu îl mai cunoaște. Ea cere să fie prezentată „tânărului bărbat". Aceasta este o imagine minunată a modului în care o mamă poate să participe la trecerea fiului ei spre

lumea tatălui. Dacă nu face aceasta, mai târziu lucrurile pot deveni extrem de dificile - mai ales în căsnicie. Băiatul dezvoltă o relație cu mama care este aproape un incest emoțional. Loialitatea sa este scindată. Iată de ce Scriptura ne spune: „De aceea *va lăsa omul* pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de soția sa" (Geneza 2:24, sublinierea autorului).

Uneori, când mama este prea acaparatoare, băiatul va încerca să se rupă de ea, într-un mod violent. Lucrul acesta se petrece de cele mai multe ori în adolescență și presupune adeseori un comportament urât, uneori se spun lucruri neplăcute de către tânărul revoltat. Mama se simte respinsă, iar el se simte vinovat, dar băiatul știe că *trebuie* să plece. Aceasta a fost și povestea mea, iar relația mea cu mama nu s-a mai îmbunătățit niciodată. Am descoperit că mulți bărbați, oameni în toată firea, sunt supărați pe mamele lor, dar nu pot să spună de ce. Pur și simplu știu că nu vor să le mai aibă pe-aproape; se caută prea puțin. Așa cum îmi mărturisea prietenul meu David: „Nu îmi place să o sun pe mama. Întotdeauna îmi spune ceva de genul, 'Ce bine îmi pare să îți aud vocea, puiule'. Am douăzeci și cinci de ani și maică-mea insistă să mă considere mielușelul ei". Într-un fel, pentru el apropierea mamei pune în primejdie călătoria masculinității, de parcă ar putea fi tras iarăși înapoi. Este o spaimă nejustificată, dar ea dezvăluie faptul că ambele ingrediente esențiale ale acestei treceri lipsesc: Mama nu vrea să îi dea drumul, Tata nu l-a luat cu el.

Oricare ar fi scăpările mamelor, ele pot fi depășite prin implicarea tatălui. Să revenim la povestea cu cățăratul împreună cu Sam: „Chiar credeai că sunt un bărbat de nestăvilit sus, acolo?" El nu m-a întrebat: „Credeai că sunt un băiat de treabă?" M-a chestionat cu privire la tăria lui, la primejdioasa lui capacitate de a reuși. Trecerea unui băiețel în lumea bărbăției presupune multe momente similare. Rolul taților este acela de a le pregăti calea, de a-i chema pe băieți să intre în această lume și de a fi pregătiți pentru momentul acela, de a putea da inimii băieților răspunsul *da, ești în stare*. Ai tot ce îți trebuie pentru a reuși. Iată de ce toate rănile adânci își găsesc sursa la tată. După cum spune Buechner: „Dacă străinii și locurile necunoscute pot să tulbure lumea copiilor, pentru a le distruge această lume este nevoie de oamenii pe care ei îi cunosc și îi iubesc cel mai mult".

RANA TATĂLUI

Dave își amintește ziua când a primit lovitura. Părinții lui se certau în bucătărie, iar tatăl său o agresa verbal pe mama lui. Dave a luat-o pe mama lui de-o parte, iar tatăl său a explodat: „Nu îmi amintesc ce a spus, dar îmi amintesc ultimele lui cuvinte. 'Ești un mucos legat de fusta maică-ti', a strigat la mine. Apoi a ieșit." Probabil că, dacă Dave

ar fi avut o relaţie mai puternică cu tatăl lui în acea perioadă, o asemenea rană ar fi putut să fie mai puţin intensă, s-ar fi vindecat mai târziu prin cuvinte de iubire. Dar lovitura a venit după ani de distanţă creată între ei. Tatăl lui Dave era adeseori plecat cu afaceri de dimineaţa până seara, iar ei petreceau prea puţin timp împreună. Mai mult, Dave simţea o dezamăgire continuă din partea tatălui său, fiindcă nu era un sportiv prea bun, ceea ce reprezenta un mare minus în ochii tatălui. El avea în schimb, o foame spirituală şi adeseori mergea la biserică, lucru pe care tatăl său nu punea mare preţ. Iar acele cuvinte au venit ca o lovitură finală, ca o condamnare la moarte.

Leanne Payne spune că atunci când relaţia dintre tată şi fii este corectă: „arborele tăcut al puterii masculine dinlăuntrul tatălui protejează şi hrăneşte crenguţele fragile de bărbăţie din fiul său". Tatăl lui Dave a luat un topor şi a dat o lovitură crâncenă tânărului copăcel. Cât de mult mi-aş dori ca acesta să fie un caz izolat, dar sunt dezamăgit de faptul că trebuie să spun că am auzit nenumărate poveşti ca aceasta. Cunosc un băieţel pe care îl cheamă Charles, căruia îi plăcea să cânte la pian, dar tatăl şi fraţii lui erau nişte băieţi duri. Într-o zi, s-au întors de la sala de sport şi l-au găsit aşezat la clape. Cine ştie câte se mai adunaseră în ani de ironii şi dispreţ în sufletul tatălui său, dar de această dată l-au lovit, iar fiul a primit în plin ambele şarje: „Eşti un fătălău". Un bărbat de vârsta tatălui meu mi-a spus cum a crescut în timpul crizei economice, vremuri grele pentru familia lui, când tatăl său, un alcoolic aflat mai mult în şomaj, l-a pus să muncească la ferma unui vecin. Într-o zi, pe când se afla pe câmp, a văzut maşina tatălui său apropiindu-se; nu îşi mai văzuse tatăl de săptămâni, şi s-a repezit în întâmpinarea lui. Înainte să ajungă acolo, tatăl apucase cecul cu salariul fiului şi, văzându-l pe acesta cum se apropie, a sărit în maşină şi a luat-o la sănătoasa. Băieţelul avea doar cinci ani.

În cazul taţilor violenţi, întrebarea băieţilor primeşte un răspuns devastator: „Am tot ce îmi trebuie? Sunt şi eu un bărbat, tată?" „Nu, eşti doar un prichindel ascuns după fusta mamii, un tâmpit, un fătălău, un pescăruş." Sunt descrieri destul de dure care definesc viaţa unui bărbat. Rănile jignitoare sunt ca explozia unui glonţ în plin piept. Acestea pot cauza rele nebănuite când mai implică şi abuzuri verbale, fizice sau sexuale care continuă ani la rând. Fără nici un ajutor, mulţi bărbaţi nu îşi mai revin niciodată. Încă un lucru despre rănile cauzate de jigniri - ele sunt evidente. Rănile pasive nu sunt vizibile; sunt cronice, aidoma cancerului. Pentru că sunt subtile, ele adeseori nu sunt uşor de recunoscut ca răni şi prin urmare sunt mai greu de vindecat.

Tatăl meu era în multe privinţe un om bun. El mi-a arătat Vestul Sălbatic, m-a învăţat să pescuiesc şi să ridic o tabără. Îmi mai amintesc

și acum de sandvișurile cu ouă prăjite pe care ni le pregătea la cină. Mergeam la ferma tatălui meu și lucram vară de vară, iar împreună cu el am văzut o mare parte din vestul Statelor Unite, mă ducea în lungi călătorii cu mașina din sudul Californiei până în Oregon, adeseori făcând ocolișuri pentru a pescui în Idaho și Montana. Dar aidoma celor mai mulți bărbați din vremea lui, tatăl meu nu își pusese niciodată problema rănilor proprii, căzând în patima beției atunci când viața lui a luat-o pe o pantă descendentă. Aveam pe-atunci cam unsprezece-doisprezece ani - o vârstă critică în călătoria masculinității, vârstă la care întrebarea fundamentală începe să iasă la suprafață cu adevărat. Chiar în momentul când aveam nevoie cu disperare să înțeleg ce înseamnă să fii bărbat și dacă eram pregătit pentru acest lucru, tatăl meu a dat bir cu fugiții, a căzut într-o tăcere profundă. Avea un atelier în spatele casei, atașat de garaj, și petrecea ore în șir acolo, singur, citind, dezlegând cuvinte încrucișate și înghițind cantități uriașe de alcool. Aceasta este o rană grea.

După cum spune Bly: „A nu primi binecuvântarea tatălui poate cauza o rană profundă... A nu-ți vedea tatăl atunci când ești mic, a nu fi niciodată alături de el, a avea un tată îndepărtat, un tată absent, un tată prea ocupat cu serviciul, iată alte surse de durere." Tatăl prietenului meu, Alex, a murit când el avea patru ani. Soarele universului lui a apus, fără a mai răsări vreodată. Cum ar putea un băiețel să înțeleagă așa ceva? Fiecare după amiază Alex stătea la geam, așteptându-l pe tatăl lui să vină acasă. Acest lucru a ținut un an. Am avut mulți pacienți ai căror tați pur și simplu au plecat de-acasă fără a se mai întoarce vreodată. Tatăl lui Stuart a făcut la fel, s-a pornit și dus a fost, iar mama lui, o femeie cu probleme, a fost incapabilă să îl crească. Divorțul sau abandonul sunt răni care lasă urme, pentru că băieții (sau fetițele) consideră că, dacă s-ar fi purtat altfel, tăticul lor ar fi rămas acasă.

Unii tați lasă urme dureroase prin simpla lor tăcere, ei sunt prezenți, dar sunt absenți pentru propriii lor copii. Tăcerea este asurzitoare. Îmi amintesc că, atunci când eram copil, doream ca tatăl meu să moară, și mă simțeam cumplit de vinovat pentru această dorință. Înțeleg acum că doream ca cineva să îmi confirme durerea ce mă rănea. Tatăl meu nu mai era prezent, dar pentru că, fizic, mai era acolo, nu era nici plecat. Așa că purtam cu mine o rană pe care nimeni nu o putea vedea sau înțelege. În cazul taților pasivi, taciturni sau absenți întrebarea rămâne fără răspuns: „Am resursele necesare? Sunt eu un bărbat adevărat, tati?" Tăcerea lor constituie însuși răspunsul: „Nu știu... mă îndoiesc... va trebui să îți dai seama singur... probabil că nu".

EFECTELE RĂNII

Fiecare bărbat duce cu el o rană. Nu am întâlnit nici un bărbat care să nu sufere din această pricină. Indiferent cât de bună ar părea viața noastră, trăim într-o lume defectă, plină de oameni defecți. Părinții noștri, mama sau tata, indiferent cât sunt de minunați, sunt departe de a fi perfecți. Ea este fiica Evei, el este fiul lui Adam. Așa că nu poți trece prin viață fără să te alegi cu vreo rană. Iar fiecare rană, fie ea agresivă sau pasivă, duce cu ea un *mesaj*. Mesajul pare a fi final și adevărat, absolut adevărat, pentru că este transferat cu multă putere. Reacția noastră față de acest mesaj ne marchează personalitatea într-un mod semnificativ. De aici izvorăște o personalitate falsă pe care o purtăm cu noi. Orice om pe care îl întâlnim are o personalitate falsă, o poză, care este în strânsă legătură cu rana pe care a primit-o. Să încerc să mă fac mai bine înțeles.

Mesajul transmis împreună cu rana mea (tatăl meu dispărând în umbra propriilor bătălii) era pur și simplu acesta: *Ești singur pe lume, John. Nimeni nu te susține, nimeni nu îți va arăta calea și, mai presus de orice, nimeni nu îți va spune dacă ești sau nu un bărbat adevărat. Întrebarea fundamentală a sufletului tău nu are un răspuns, și nu vei primi niciodată un răspuns la ea.* Ce poate face un băiețel în această situație? Mai întâi, eu am devenit un adolescent neascultător. Am fost dat afară din școală, am avut chiar și cazier. Adeseori considerăm că este o urmare a „revoltei adolescentine", dar acestea sunt de fapt strigăte de ajutor, apeluri pentru *implicare*. Chiar și după ce Dumnezeu m-a salvat în mod miraculos pe când aveam nouăsprezece ani, după ce am devenit creștin, rana a rămas aceeași. După cum îmi spunea bunul meu prieten, Brent: „Dacă devii creștin nu înseamnă că te și vindeci pe loc. Săgețile pe care le-am primit mi-au rămas adânc înfipte în piept, deci unele răni pline de mânie nu au cum să mi se vindece."

Am amintit mai înainte faptul că ani de zile am fost un tânăr plin de pasiune, un perfecționist, un ambițios, un om care dorea să fie independent. Lumea recompensează o asemenea ambiție; marea majoritate a bărbaților de succes care citesc această carte sunt porniți spre reușită. Dar în spatele meu se găsea un lanț de victime - oameni pe care îi rănisem sau îi ignorasem - inclusiv propriul meu tată. Aceleiași porniri îi căzuse victimă și căsnicia mea și desigur, inima mea era în aceeași situație. Pentru a duce o asemenea viață trebuie pur și simplu să îți ignori inima, sau să o biciuiești. Nu vei recunoaște niciodată care îți sunt nevoile; nu vei recunoaște niciodată că ești lovit. Este povestea creării falsului sine. Dacă ați fi întrebat-o pe soția mea în timpul primilor zece ani de căsătorie dacă aveam o relație bună, probabil că ar fi răspuns afirmativ. Dar dacă cineva ar fi

întrebat-o dacă lipsea ceva din viața ei, dacă simțea că există un defect fatal, atunci ar fi putut răspunde imediat: *bărbatul meu nu are nevoie de mine*. Înțelegeți, acesta era angajamentul meu, *nu am nevoie de nimeni*. În cele din urmă, rana era adâncă și nevindecată, iar mesajul conținut de această rană părea definitiv: sunt de unul singur pe lume.

Un alt prieten, Stan, este un avocat de succes și un tip cu adevărat de treabă. Când avea vreo cincisprezece ani, tatăl lui s-a sinucis - și-a pus țeava puștii în gură și a apăsat pe trăgaci. Familia a trebuit să renunțe la trecut, să ascundă totul, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. Nu au mai vorbit niciodată despre acest lucru. Mesajul conținut de această lovitură cumplită suna cam așa: *Trecutul tău este foarte întunecat, masculinitatea din familia ta este de nedescris, orice urmă de sălbăticie este violentă și malefică*. Efectul a dus la un alt tip de angajament: „Nu voi face niciodată ceva ce ar putea fi considerat câtuși de puțin periculos, sau riscant, sau sălbatic. Niciodată nu voi fi asemenea tatălui meu (câți bărbați nu trăiesc cu un asemenea angajament?). Nu voi face nici un pas în acea direcție. Voi fi cel mai drăguț bărbat de pe lume - tandru, creativ, emotiv, calm". Iar acum, Stan urăște fiecare lucru din viața lui; urăște faptul că este mereu considerat prea îngăduitor, că nu este destul de puternic, că nu poate să spună niciodată nu, că nu poate să se confrunte cu nimeni.

Acestea sunt cele două opțiuni. Oamenii fie exagerează rezultatele rănii și devin impulsivi (bărbații violenți), fie dau înapoi și devin pasivi (bărbații retrași). Adeseori avem de-a face cu amestecul amândurora. O bună dovadă găsim în dublul mesaj al tinerilor de vârsta studenției: o ținută care spune: „Sunt periculos", sau o șapcă de baseball pusă invers care spune: „Dar de fapt sunt un băiețel; nu cereți nimic de la mine". Care trebuie luat în considerare? Ești puternic, sau ești slab? Vă mai amintiți de Alex, cel care stătea la ușă așteptându-și tatăl care nu se va mai întoarce niciodată? Nici nu v-ar fi trecut prin cap care era povestea lui dacă l-ați fi cunoscut în timpul facultății. Era un bărbat de bărbat, un fotbalist fără pereche, un băutor înveterat, un tip care ducea o viață dură, pe care toți băieții îl respectau. Avea o mașină de teren, mesteca tutun, îi plăcea să meargă în excursii. Putea chiar să mănânce sticlă. Vorbesc serios. Era un soi de poantă pe care o făcea pe la petreceri, manifestare finală a unei forțe periculoase. Pur și simplu mușca dintr-un pahar, mestecа încet și înghițea. Pe vremea când lucra ca bodyguard la un bar primejdios, era un spectacol foarte impresionant în care își scotea duritatea în evidență. Dar era numai un spectacol - o mască a lui „Gică durul".

Dar Charles, băiatul artist, pianistul căruia tatăl său îi spunea „fătălău" - ce credeți că s-a întâmplat cu el? Din acea zi, nu a mai cântat niciodată la pian. Anii au trecut și, cu toate că este deja un bărbat în toată firea, nu știe nici acum ce se va alege cu viața lui. Nu

are pasiuni, nu are o carieră care să îi placă. Așa că nu este în stare să își asume responsabilități față de femei, nu se poate căsători pentru că este atât de nesigur pe el însuși. Dar desigur - inima lui fusese extirpată, undeva pe la începutul poveștii. Dave are și el aproape treizeci de ani, și cu toate astea pare pierdut, nesigur, plin de o mare ură de sine. Nu se simte bărbat adevărat și crede că nici nu va ajunge vreodată să fie bărbat. Ca atâția alții, și el se luptă cu încrederea de sine în preajma femeilor și în preajma bărbaților pe care îi consideră a fi bărbați adevărați. Stuart, al cărui tată l-a abandonat, a devenit un bărbat lipsit de emoții. Personajul lui favorit în copilărie era Spock, extraterestrul din *Star Trek* care nu are viață sentimentală. Stuart este astăzi om de știință și soția lui trăiește într-o singurătate imensă.

Și tot așa mai departe. Rana se produce și aduce cu ea un *mesaj*. În acea clipă băiatul își ia un angajament, alege un mod de viață care generează un sine fals. Undeva în profunzime se află o adâncă nesiguranță. Bărbăția lipsește din centrul vieții lor. Mulți se simt închiși - fie paralizați, fie incapabili să se miște, sau neputând să se oprească. Desigur, oricare fetiță are o poveste asemănătoare. Dar vom vorbi despre aceasta în capitolul următor, făcând o paralelă cu modul în care un bărbat se luptă pentru inima unei femei. Doar câteva cuvinte trebuie să mai spunem despre ceea ce se întâmplă cu un bărbat după ce este rănit.

CAPITOLUL CINCI

BĂTĂLIA PENTRU INIMA UNUI BĂRBAT

Acum ești departe, numai Dumnezeu știe unde
Ești unul dintre invalizii umblători.

- Jan Krist
„Walking Wounded"
de Jan Krist și Paul Murphy

A-i restitui unui bărbat inima este cea mai grea misiune de pe pământ.

- din filmul *Michael*

Fără luptă, nu căpătăm nimic cu adevărat remarcabil.

- Bruce Cockburn

Acum câţiva ani, fiul meu mijlociu, Blaine, a făcut marea trecere în clasa întâi. Este un pas uriaş pentru orice copil - a părăsi confortul şi siguranţa casei părinteşti, a sta toată ziua la şcoală, a fi printre „copiii mari". Dar Blaine este un băieţel curajos şi plin de încredere, un conducător înnăscut, şi ştiam că totul va merge ca pe roate. În fiecare seară la cină el ne delecta cu poveşti din timpul zilei. Era o mare distracţie să ne reamintim de bucuriile primelor zile de şcoală - cutiile noi cu micul dejun, creioanele numărul doi nou nouţe, penarul cu creioane colorate şi cu ascuţitoare, o băncuţă nouă, prieteni noi. Am aflat toate detaliile despre învăţătoare, sala de gimnastică, despre modul cum se jucau în pauze, despre faptul că el devenise liderul tuturor jocurilor care se desfăşurau la şcoală. Iar apoi, într-o seară, a fost foarte tăcut: „Ce s-a întâmplat, Tigrule?", l-am întrebat. Dar nu a vrut să îmi spună, nici măcar nu îşi ridica privirea din pământ. „Ce s-a întâmplat?" îl întrebam, dar el nu voia să vorbească. În cele din urmă, s-a dovedit că era vorba de bătăuşul şcolii. Unul dintre „bătăuşii" din clasele mai mari îl împinsese şi el căzuse în faţa tuturor prietenilor lui. Îi curgeau lacrimi grele pe obraji în timp ce ne povestea întâmplarea.

„Blaine, uită-te la mine". Şi-a ridicat încet ochii îngreunaţi de lacrimi, cu multă ezitare. Ruşinea îi era întipărită pe faţă. „Vreau să mă asculţi cu mare grijă. Data viitoare când un bătăuş o să te trântească la pământ, iată ce trebuie să faci - mă asculţi, Blaine?" El a dat din cap, privindu-mă cu ochii măriţi. „Vreau să te ridici... şi vreau să dai în el... cât poţi tu de tare". O privire plină de bucurie ruşinată s-a ivit pe chipul lui Blaine. Apoi a zâmbit.

Dumnezeule mare - de ce i-am dat un astfel de sfat? Şi de ce era el atâta de încântat? De ce o parte din *noi* este încântată, în timp ce alte părţi sunt îngrozite?

Da, ştiu că Isus ne-a spus să întoarcem şi celălalt obraz. Dar versetul acesta a fost de prea multe ori interpretat greşit. Nu putem să îi învăţăm pe băieţii noştri să îşi folosească forţa de care dispun *luându-le această tărie*. Credeţi-mă, Isus era capabil să reacţioneze. Dar El a ales o altă cale. Şi cu toate acestea, noi credem că trebuie să ne lăsăm copiii să fie umiliţi, batjocoriţi în faţa colegilor, goliţi de toată puterea şi demnitatea lor, să îi abandonăm într-un loc plin de înjosire pentru că Isus doreşte aceasta? Toată viaţa vor fi lipsiţi de bărbăţie! Din acel moment vor fi pasivi şi plini de frică. Vor creşte şi nu vor şti niciodată ce înseamnă să îţi aperi poziţia, nu vor şti niciodată cu adevărat ce înseamnă să fii bărbat. Bineînţeles, băiatul va fi foarte îndatoritor, chiar drăguţ, plin de amabilitate, atent la toate gesturile şi atitudinile sale. Poate va părea plin de moralitate, poate că va arăta ca şi când ar întoarce celălalt obraz, dar tot ce va avea va

fi *slăbiciunea*. Nu poți să întorci un obraz pe care nu îl ai. Bisericile noastre sunt pline de bărbați de acest fel.

În acel moment, sufletul lui Blaine atârna în cumpănă. Apoi tot focul i-a revenit în privire și rușinea a dispărut. Dar pentru mulți, mult prea mulți bărbați sufletele lor continuă să stea în cumpănă pentru că nimeni, *absolut nimeni* nu i-a chemat niciodată să fie periculoși, să își cunoască puterile, să descopere din ce material sunt făcuți. „Simt că înlăuntrul meu se găsește un ocean în furtună, iar eu continuu să mă străduiesc să îi fac apele calme și pașnice", mi-a mărturisit un tânăr prieten, care avea vreo douăzeci de ani. „Mi-ar plăcea să fiu periculos", mi-a spus el cu un suspin. „Vrei să zici... că se poate? Mă simt de parcă ar trebui să cer voie cuiva". Cum se face că un tânăr trebuie să ceară voie pentru a putea să fie bărbat? Pentru că atacurile împotriva lui continuă și după ce a fost rănit. Nu vreau să rămâneți cu o impresie greșită - un bărbat nu este rănit doar o dată, ci de multe, de foarte multe ori pe parcursul vieții sale. Aproape fiecare lovitură sfârșește prin a ajunge în același loc: venind împotriva puterilor lui. Viața îl lipsește de ce are mai bun, tot luându-i câte o vertebră, până când la urma urmelor va rămâne fără coloană vertebrală.

LOVITURA DE GRAȚIE

Am citit în urmă cu câțiva ani despre cazul unui băiețel foarte mic care a suferit o traumă cumplită în timpul unei operații: penisul lui a fost „înlăturat accidental". Evenimentul s-a produs în anii '70, iar decizia de atunci s-a luat reflectând într-un fel opinia larg răspândită conform căreia „rolurile sexuale" nu sunt parte componentă a creației, ci sunt simple forme culturale putând fi schimbate și inversate reciproc. Organele lui genitale au fost refăcute în forma lor feminină, iar el a fost crescut ca o fetiță. Povestea este o parabolă a timpurilor noastre. Este exact ce încercăm să facem cu băieții noștri, începând din primii ani de viață. Așa cum spune Christina Hoff Sommers în cartea ei, *Războiul împotriva băieților*: „Nu este o epocă potrivită pentru a fi băiat în America". Cultura noastră s-a întors împotriva esențelor masculinității, încercând să le sece cât mai curând posibil. Exemplar este faptul că modul în care s-au produs crimele de la liceul Columbine din Littleton, Colorado, a ajuns să fie folosit împotriva băieților în general.

Ne amintim cu toții de tragicele evenimente din aprilie 1999. Doi băieți au intrat în biblioteca școlii și au început să tragă; când totul s-a terminat, treisprezece victime și cei doi atacatori erau morți. Sommers este alarmată de observațiile lui William Pollack, directorul Centrului pentru bărbați de la spitalul McLean - și eu sunt la fel de îngrijorat. Iată ce spunea directorul: „Băieții din Littleton sunt doar

vârful aisbergului. Iar aisbergul îl reprezintă băieții *în general*." Ideea, larg răspândită în cultura noastră, este aceea că natura agresivă a băieților este inerent negativă, iar noi trebuie să îi transformăm în fetițe. Instrumentul principal în această operațiune este sistemul public de educație. Dascălul de gimnaziu este confruntat cu o problemă incredibilă: să facă ordine într-o sală plină de băieți și fete și să promoveze învățarea. Principalul obstacol în acest nobil scop este acela de a-i face pe băieți să stea liniștiți, să tacă și să fie atenți... o zi întreagă. E ca și când ai încerca să oprești valurile mării. Băieții nu sunt făcuți așa, iar nu acesta este modul în care ei pot fi convinși să învețe. Mai bine am schimba noi modul în care ne educăm băieții, decât să încercăm să schimbăm masculinitatea.

După cum arată Lionel Tiger în cartea lui, *Declinul bărbaților*, băieții sunt de trei sau patru ori mai predispuși decât fetele la tulburări de atenție (ADD). Cel mai probabil, aceștia nu sunt bolnavi, ci, așa cum sugerează Tiger: „Înseamnă pur și simplu că ei sunt înclinați spre mari mișcări musculare și acțiuni ofensive... Băieții, ca grup, par să prefere acțiunile relativ ample, bazate pe mobilitate în detrimentul comportamentelor fizice restrictive și calme pe care le recompensează sistemul școlar și în care fetele par să se simtă mai bine".

De parcă n-am ști! Autorul ar trebui să vină la noi acasă să asiste la cină. Cu trei băieți în jurul mesei (plus un bărbat cu inimă de copil), lucrurile ies de sub control destul de des. De cele mai multe ori, scaunele devin instrumente de lucru. Băieții le folosesc de multe ori ca pe echipamentele de protecție în gimnastică. Câteva seri în urmă, îl priveam pe Blaine cum se balansa cu scaunul sprijinindu-se pe burtă, ca un acrobat. În același timp Luke, mezinul nostru, dispăruse din raza mea vizuală. Sau, mai bine zis, în locul lui la masă nu se mai vedea decât o pereche de șosete bălăngănindu-se cu vârful în sus. Soția mea se făcea că nu vede nimic. Dar nu și sistemul nostru de învățământ. După cum spune Tiger:

> *Numărul băieților considerați în esență „bolnavi" doar pentru că preferă tipare de joacă neagreate de structurile școlare este cel puțin de trei, patru ori mai mare decât al fetelor aflate în aceeași situație. Responsabilii cu consilierea psihologică, plini de bune intenții, le prescriu calmante pentru atenție deficitară, cum este Ritalin... Situația este de neconceput. Utilizarea medicamentelor într-o manieră disproporționată în cazul băieților trădează eșecul autorităților de a înțelege diferențele sexuale... Singura boală a băieților este aceea de a fi masculi.*

Dar aceasta nu se întâmplă doar în școli. (Mulți dintre educatori, trebuie să recunoaștem, fac o muncă eroică.) Ce se întâmplă prin biserici? Un tânăr a venit de curând la mine plin de mânie și tulburare. Era frustrat de felul cum tatăl lui, un conducător al bisericii, îl îndruma în viața sportivă. El era jucător de baseball, iar echipa lui ajunsese în finalele pe oraș. În noaptea de dinaintea marelui meci, când ieșea pe ușă, tatăl lui l-a oprit pur și simplu și i-a zis: „Nu vreau să aud că te duci acolo să „îi distrugi" - nu cred că e un lucru bun". Nu inventez nimic. E cel mai ridicol lucru care i se poate spune unui sportiv de șaptesprezece ani. „Mai bine poartă-te frumos... mai bine, nu le fă nimic. Fii drăguț. Fii cel mai simpatic băiat pe care echipa adversă l-a văzut vreodată." Cu alte cuvinte, fii *molâu*. Este un exemplu foarte bun despre ce așteaptă Biserica de la bărbați. Cineva spunea într-o carte că Biserica pare a fi masculină în exterior, dar că sufletul ei s-a feminizat.

Castrarea se produce și în căsnicie. Femeile sunt adesea atrase de partea sălbatică a bărbaților, dar atunci când au găsit un bărbat cu care să se așeze la casa lor, scopul nevestelor devine domesticirea acestei sălbăticii. În mod ironic, dacă el se lasă învins, o va urî pentru aceasta, iar ea se va întreba unde s-a dus pasiunea. Majoritatea căsniciilor sfârșesc aici. O femeie obosită și însingurată m-a întrebat deunăzi: „Cum să îl fac pe soțul meu să prindă iarăși viață?" „Îndeamnă-l să fie primejdios", i-am zis. „Vreți să spuneți că trebuie să îl las să își cumpere motocicleta aceea, nu?" „Aha". A dat înapoi, cu chipul plin de dezamăgire. „Știu că aveți dreptate, dar nu suport ideea. După atâția ani abia ce l-am îmblânzit".

Să ne amintim de leul care stătea în cușca prea mică pentru el. De ce i-am pus pe bărbați în cușcă? Din același motiv pentru care a ajuns și leul acolo. Din același motiv pentru care l-am pus și pe Dumnezeu în aceeași situație: este primejdios, emană ceva periculos. Pentru a-l parafraza pe Sayers, am tăiat ghearele *Puiului* leului lui Iuda. Bărbatul este un lucru primejdios. Femeile nu declanșează războaie. Majoritatea crimelor violente nu sunt făcute de femei, iar femeile nu reprezintă majoritatea populației din închisorile noastre. Acțiunea de la Columbine nu a aparținut unor fetițe. Evident, ceva nu este în regulă cu sufletul masculin, iar modul în care am decis să ne raportăm la acesta constă în faptul de a înlătura natura primejdioasă... pentru totdeauna.

„Credem că societatea produce o sursă interminabilă de băieți", spune Robert Bly, „dar se pare că produce tot mai puțini bărbați". Există două motive simple: nu știm cum să îi inițiem pe băieți să devină bărbați; și, în al doilea rând, *nu suntem siguri ce vrem cu adevărat*. Vrem să îi socializăm, evident, dar îndepărtându-i de tot ce este înfiorător, sălbatic și plin de pasiune. Cu alte cuvinte, să îi

îndepărtăm de masculinitate și să îi conducem spre o natură feminizată. Dar Sommers ne spune că am uitat un adevăr simplu: „Energia, spiritul de întrecere și înfruntarea corporală a bărbaților normali și cumsecade este cauza a tot ceea ce este bun pe lume". Sommers ne aduce aminte că în timpul masacrului de la Columbine: „Seth Houy a ocrotit cu propriul corp o fetiță îngrozită, adăpostind-o de gloanțe; Daniel Rohrbough, care avea doar cincisprezece ani, a plătit prețul final atunci când, cu riscul vieții, a ținut ușa deschisă pentru ca alții să scape".

Această tărie atât de importantă pentru bărbați este ceea ce îi face să fie *eroi*. Dacă un cartier este sigur, lucrul acesta se datorează puterii bărbaților. Sclavia a fost oprită prin tăria bărbaților, cu un preț cumplit pentru ei și familiile lor. Naziștii au fost opriți de către bărbați. Apartheidul nu a fost înfrânt de către femei. Cei care au renunțat la locurile lor în bărcile de salvare ale *Titanicului*, pentru ca femeile și copiii să scape, cine au fost ei? Și să nu uităm - un Bărbat s-a lăsat crucificat pe crucea Calvarului. Aceasta nu înseamnă că femeile nu pot fi eroice. Cunosc nenumărate femei pline de eroism. Nu vreau decât să vă reamintesc că Dumnezeu i-a făcut pe bărbați ceea ce sunt pentru că lumea dorește cu ardoare ca ei să fie exact așa. Da, un bărbat este un lucru primejdios. La fel este un bisturiu. Poate să te rănească sau să îți salveze viața. Un bisturiu nu mai e bun dacă se tocește sau dacă e bont, ci dacă ajunge în mâna cuiva care știe cum să îl folosească.

Dacă ați fost vreodată în preajma unei crescătorii de cai, știți că un armăsar poate pune mari probleme. Armăsarii sunt puternici, foarte puternici, și sunt extrem de încăpățânați. În mod normal, nu le place să fie călăriți, și pot deveni extrem de agresivi - mai ales dacă sunt și iepele pe-aproape. Un armăsar este greu de îmblânzit. Dacă vreți un animal sigur, mai liniștit, atunci există o soluție foarte simplă: castrați-l. Un animal castrat este foarte ascultător. Poate fi dus de nas; va face tot ce i se spune fără a se opune prea tare. Există o singură problemă: după aceea nu mai poate da viață. Nu mai reușește să facă aceleași lucruri pe care le pot face armăsarii. Un armăsar este primejdios, desigur, dar dacă avem nevoie de viața pe care o poate da, atunci trebuie să ne asumăm și primejdia. Ele merg mână în mână.

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DE FAPT?

Să zicem că este 6 iunie, 1944, în jurul orei 7 și 10 dimineața. Sunteți soldat în al treilea val care coboară pe plaja Omaha. Mii de alți bărbați au coborât înaintea voastră și acum este rândul vostru. Săriți afară din barca Higgins și vă îndreptați spre țărm, pretutindeni vedeți corpurile camarazilor căzuți - plutind pe apă, legănați de

valuri, abandonați pe mal. Înaintând pe nisip vedeți alte mii de oameni răniți. Alții abia se mai târâie. Lunetiștii aflați pe dealuri continuă să îi doboare unii după alții. Pretutindeni se vede numai durerea și disperarea. Dezastrul este aproape copleșitor. Când ajungeți la poalele dealului, singurul punct de siguranță, întâlniți grupe întregi de oameni fără conducători. Sunt speriați de bombe, uimiți și îngroziți. Mulți și-au pierdut armele, cei mai mulți nu mai vor să se miște. Spaima îi paralizează. Văzând toate acestea, la ce concluzie ați ajunge? Cum ați evalua situația? Indiferent cum am vedea lucrurile, trebuie să recunoaștem, războiul este *cumplit*, și nimeni nu ar putea afirma contrariul și nici n-ar considera că este o afirmație exagerată.

Dar nu gândim viața în termeni atât de limpezi și nu sunt sigur încă de ce. Uitați-vă în jur - ce veți vedea? Ce vedeți în viețile bărbaților cu care lucrați, lângă care trăiți, cu care mergeți la biserică? Sunt ei cuprinși de o libertate plină de pasiune? Sunt ei niște luptători? Sunt femeile lor recunoscătoare pentru felul în care bărbații lor le iubesc? Sunt copiii lor străluminați de afirmarea de sine? Ideea ar putea să devină aproape ridicolă, dacă nu ar fi atât de tragică. Bărbații au fost distruși pretutindeni. Peste tot în preajma noastră întâlnim femei și bărbați cu viețile distruse, morți sufletește, de pe urma rănilor suferite. Ați mai auzit expresia: „este doar umbra unui bărbat"? Bărbații și-au pierdut inimile. Mulți sunt încă în viață, dar sunt răniți de moarte. Încearcă să se târască înainte, dar le este destul de greu să își revină, continuă să primească lovitură după lovitură. Știți prea bine că alții sunt prizonieri deja, zăcând în închisorile disperării, ale dependenței, ale nepăsării sau ale plictiselii. Lumea arată ca un câmp de luptă, un fel de plajă Omaha a sufletului.

Și chiar așa este. Trăim astăzi ultimele clipe ale unui război lung și distrugător împotriva inimii bărbaților. Știu - sună exagerat de dramatic. Aproape că nu am vrut să folosesc termenul „război", de teamă să nu mă puneți imediat într-un grup de creștini sperioși care aleargă de colo colo încercând să îi mobilizeze pe cei din jur cu spaime imaginare numai pentru a-și promova propriile scopuri economice sau teologice. Dar acum nu vreau să răspândesc frică; vorbesc cu onestitate despre natura lucrurilor ce se întâmplă cu noi... sau mai degrabă *împotriva noastră*. Și până când nu vom accepta situația așa cum este ea, nu vom ști nici ce să facem. De fapt, cei mai mulți dintre noi se simt abandonați sau trădați de Dumnezeu. Într-un fel, am crezut că devenind creștini problemele noastre vor lua sfârșit, sau cel puțin se vor reduce considerabil. Nimeni nu ne-a spus vreodată că am intrat în linia întâi, și suntem de-a dreptul speriați de faptul că se trage în noi.

Războiul nu s-a terminat nici după ce aliații au cucerit plajele Normandiei. Într-un anumit sens, el abia a început. Stephen Ambrose ne-a oferit multe povești de neuitat despre urmările celebrei debarcări în *Soldați și cetățeni*, o descriere a modului în care Aliații au câștigat războiul. Multe din aceste povești sunt prin semnificația pe care o poartă niște parabole. Iată ce s-a întâmplat după ziua Z. Ne aflăm pe 7 iunie, 1944:

> *Gen. de brigadă Norman „Olandezul" Cota, aghiotantul comandantului diviziei 29, a ajuns lângă un grup de infanteriști blocați de către niște naziști adăpostiți într-o fermă. El l-a întrebat pe căpitanul care îi comanda de ce nu făceau nici un efort să ocupe clădirea. „Domnule, germanii sunt înăuntru și trag în noi", a răspuns căpitanul. „Ei bine, uite ce zic eu, căpitane", a zis Cota, desprinzând două grenade de la brâu. „Tu și cu oamenii tăi trageți în ei. Eu voi lua un pluton, iar voi urmăriți-ne cu atenție. O să vă arăt cum trebuie să ocupați o clădire plină de germani". Cota și-a condus plutonul până lângă o ridicătură de teren, cât mai aproape de clădire. Deodată, a chiuit și a început să alerge, cu tot plutonul după el, răcnind ca niște sălbatici. După ce au aruncat grenadele prin geamuri, Cota și un alt bărbat au spart ușa din față, aruncând câteva grenade înăuntru, au așteptat explozia și apoi au dat buzna în casă. Germanii dinăuntru care au supraviețuit s-au năpustit spre ușa din spate, încercând să scape. Cota s-a îndreptat spre căpitan și i-a zis: „Ai văzut cum se cucerește o casă", a zis generalul cu respirația tăiată. „Înțelegi? Acum știi cum trebuie să procedezi?" „Da, domnule".*

Care este lecția pe care o putem extrage din această poveste? De ce erau băieții aceia blocați? În primul rând, păreau a fi surprinși de faptul că se trage asupra lor. „Trag în noi, domnule". Bineînțeles că trag! Asta se întâmplă când ești la război - cineva trage în tine. Ați uitat? Ne-am născut într-o lume aflată în plin război. Scenele pe care le trăim nu fac parte dintr-un film de televiziune, este o bătălie crâncenă. Nu ați remarcat niciodată cu câtă precizie sunteți loviți? Loviturile pe care le primim - nu sunt accidente produse la întâmplare. Ele ajung până în miezul lucrurilor. Charles voia să ajungă pianist, dar nu a mai pus mâna pe clape niciodată. Eu am avut un dar și o chemare de a vorbi cu inimile oamenilor. Dar rana pe care o primisem a fost menită pentru a rămâne un singuratic, departe de inima mea și a celorlalți. Chemarea lui Craig era aceea de a predica evanghelia, aidoma tatălui și bunicului lui. Rana lui a reprezentat o încercare de a-l îndepărta de chemarea aceasta. El era doar un amărât de *pescăruș*, vă mai amintiți? Tot ce putea să facă era să piuie

neajutorat. Nu v-am povestit despre Reggie. Tatăl lui l-a rănit atunci când a încercat să fie cel mai bun la școală. „Ești atât de prost, încât nu vei reuși niciodată să ajungi la facultate". El voia să ajungă doctor, dar nu și-a urmat visul niciodată.

Și tot așa mai departe, poveștile sunt identice. Rana este prea bine țintită și mult prea consistentă pentru a se produce întâmplător. Este o încercare de a ne doborî; de a ne malforma, de a ne distruge puterea și de a ne scoate din acțiune. Rănile pe care le primim au fost concepute special pentru noi, cu o exactitate uluitoare. Sper că înțelegeți despre ce vorbesc. Știți de ce se produc aceste atacuri? Pentru că Dușmanul se teme de voi. Sunteți extrem de primejdioși. Dacă veți reuși vreodată să vă recuperați inimile, să trăiți cu curajul de care dispuneți, îi veți pune mari probleme. Veți face multe pagube... dinspre partea binelui. Vă amintiți cât de curajos și de eficient a fost Dumnezeu în istoria omenirii? Sunteți o mlădiță ce iese din acea viță victorioasă.

Să revenim la a doua lecție pe care o putem extrage din parabola despre urmările Zilei Z. Alt motiv pentru care bărbații aceia zăceau acolo, la pământ, incapabili să se miște este acela că nimeni nu le-a arătat înainte cum se cucerește o cazemată. Ei au fost antrenați, dar nu pentru așa ceva. Marea majoritate a bărbaților nu au fost niciodată inițiați într-ale bărbăției, nu au avut pe cineva care să le arate cum se procedează și, mai ales, cum să se lupte pentru inimile lor. Eșecul atâtor părinți, al unei culturi castratoare și al unei Biserici pasive i-a lăsat pe bărbați fără nici o țintă.

De aceea m-am apucat să scriu această carte. M-am hotărât să vă vorbesc despre felul cum *puteți* să vă recâștigați inimile. Dar trebuie să vă avertizez - dacă vreți să vă recuperați inima, dacă vreți să vi se vindece rana și să vă recăpătați puterea și să vă găsiți adevăratul nume, va trebui să luptați pentru toate acestea. Ce reacție aveți la auzul cuvintelor mele? Nu se mișcă nimic înlăuntrul vostru, o dorință acută de a trăi? Și nu apare nici o altă voce care vă sfătuiește să aveți grijă, una care chiar vrea să anuleze ceea ce am spus? *Este melodramatic. Câtă aroganță.* Sau, *poate unii cred în chestii din astea, dar eu nu cred.* Sau, *nu știu... oare chiar merită?* Aici începe deja bătălia. Vedeți? Nu inventez.

ÎN CĂUTAREA UNUI RĂSPUNS

În primul și în primul rând, trebuie totuși să aflăm ce anume nu ne-au spus niciodată tații noștri, sau ni s-a spus într-un mod foarte confuz. *Trebuie să știm* cine suntem și dacă suntem pregătiți. La cine vom găsi răspunsul? Pentru a vă ajuta să găsiți răspunsul la Întrebare, să mai ridic o problemă: Ce s-a întâmplat în fond cu întrebarea

voastră? Unde a ajuns ea? Vedeți, întrebarea fundamentală a unui bărbat nu dispare. El se poate strădui ani la rând să scape de ea, mutând-o din centrul atenției, pentru a putea să „trăiască liniștit". Dar ea nu dispare. Este o nevoie atât de profund înscrisă în sufletele noastre încât ne obligă să găsim o soluție. De fapt, ea este cea care ne conduce în tot ceea ce facem.

Am petrecut câteva zile în toamna trecută cu un tip de succes, pe care să zicem că îl cheamă Peter. El m-a găzduit în timpul unei conferințe desfășurată pe coasta de est a Statelor Unite, iar atunci când Peter m-a luat de la aeroport a venit cu ultimul model de Land Rover, atrăgând atenția tuturor. *Faină mașină*, mi-am zis. *Tipul ăsta o duce bine.* Ziua următoare ne-am plimbat cu BMW-ul lui 850CSi. Peter locuia în cea mai spațioasă casă din oraș și mai avea și o casă de vacanță în Portugalia. Nimic din ce avea nu fusese moștenit; a muncit pentru fiecare cui. Îi plăceau cursele de Formula Unu și pescuitul de somoni zburători în Noua Scoție. Îmi plăcea de el de-adevăratelea. *Iată un bărbat adevărat*, mi-am zis. Și totuși, ceva lipsea. S-ar putea crede că un om ca el este plin de încredere, sigur pe sine, echilibrat. Și, evident, părea să fie exact așa la prima vedere. Dar petrecând o vreme împreună mi-am dat seama că era... ezitant. Avea toate aparențele masculinității, dar nici o trăsătură a acesteia nu se făcea simțită din miezul ființei lui.

După mai multe ore de discuții, a recunoscut că a ajuns să înțeleagă. „Mi-am pierdut tatăl la începutul acestui an - din cauza cancerului. Dar nici măcar nu am plâns când a murit. Știi, nu am fost niciodată prea apropiați". A, da, știam ce urmează. „Toți acești ani, zbătându-mă din greu să reușesc... nu m-am simțit bine niciodată. Pentru ce m-am străduit atât? Acum înțeleg... încercam să câștig aprecierea tatălui meu". A urmat o tăcere lungă și tristă. Apoi Peter mi-a spus încet, printre lacrimi, „Nu am reușit niciodată". Desigur că nu, niciodată nu e altfel. Indiferent ce ai face, indiferent cât de departe ai ajunge în viață, lucrul acesta nu îți va vindeca rana și nici nu îți va spune cine ești. Dar, vai, câți bărbați nu cad în capcana aceasta.

După ani buni în care a încercat să reușească în ochii lumii, un prieten continuă să se agațe cu încăpățânare de aceeași idee. Stând în cabinetul meu, sângerând din toate rănile posibile, îmi spune: „Cine este adevăratul armăsar? Ăla care face bani mulți". Vă dați seama că el nu câștigă prea mult, așa că poate să urmărească în continuare o iluzie.

Bărbații pornesc în căutarea sufletului lor pentru că au nevoie de confirmări din toate părțile. Brad este un băiat de treabă care multă vreme a fost în căutarea semnificațiilor ce izvorăsc din sentimentul apartenenței. După cum îmi spunea: „Din rănile mele am înțeles cum

să îmi fac viața: o să îmi găsesc un grup în care să mă simt bine, voi face ceva incredibil, ceva ce își doresc toți ceilalți, voi fi cineva". Mai întâi a fost gașca de băieți de la școală; apoi a fost echipa de lupte libere; ani mai târziu, a fost grupul de slujire. Era într-o căutare disperată, după cum recunoștea singur. Dar nu a mers totul strună. Când la începutul anului lucrurile nu au fost exact așa cum dorea el în câmpul slujirii, și-a dat seama că trebuia să plece. „Inima mea e arsă, iar toate rănile și săgețile se întorc asupra mea. Nu am simțit niciodată o asemenea durere. Aud cum mi se strigă: 'Nu ți-ai găsit locul. Nimeni nu te vrea. Ești singur'".

Unde va găsi un bărbat confirmarea? În ceea ce deține? În cei care îi acordă atenție? În frumusețea soției? În restaurantul unde mănâncă? În modul cum face sport? Lumea aplaudă zadarnica zbatere: câștigă milioane, candidează pentru poziții oficiale, obține o promovare, să ai succes... *să fii* cineva. Nu simțiți ironia? Răniții se târăsc pe plajă în timp ce lunetiștii îi vânează. Dar cel mai periculos loc în care un bărbat își poate duce căutarea, locul unde ajunge indiferent ce cale urmează, este femeia.

RECURSUL LA EVA

Vă amintiți de povestea cu primul meu sărut, de copila fermecătoare de care mă îndrăgostisem în clasa a șaptea și de felul în care credeam că o astfel de ființă îmi poate face bicicleta să zboare? M-am îndrăgostit de Debbie în același an în care tatăl meu a ieșit din peisaj, anul în care mi-am primit rana cea mai adâncă. Felul cum s-au derulat lucrurile nu a fost o simplă coincidență. În dezvoltarea unui băiețel vine o vreme de maximă importanță când tatăl trebuie să intervină. Momentul apare în primii ani de adolescență, undeva între unsprezece și cincisprezece ani, în funcție de fiecare băiat. Dacă această intervenție nu are loc, băiatul se confruntă cu un dezastru; următoarea fereastră care se deschide în sufletul lui este sexualitatea. Debbie mă făcea să mă simt într-al nouălea cer. Nu puteam să exprim lucrul acesta în cuvinte, pe vremea aceea nu știam prea bine ce se întâmpla cu mine. Dar, în adâncul inimii simțeam că am descoperit răspunsul la întrebarea care mă preocupa. O fetiță frumoasă crede că sunt cel mai bun. Ce poate să își dorească mai mult un băiat? Am găsit-o pe Julieta, prin urmare eu trebuie că sunt Romeo.

Când s-a despărțit de mine, a început ceva ce s-a dovedit a fi o lungă și tristă poveste a căutării „femeii care mă va face să mă simt bărbat". Am trecut de la o prietenă la alta încercând să găsesc un răspuns. *A fi eroul unei frumoase* - aceasta era dorința mea profundă, imaginea a ceea ce înseamnă, la urma urmelor, a fi bărbat. Bly o numește Căutarea Femeii cu părul de Aur.

El vede o femeie la capătul celălalt al încăperii și știe imediat că este „Ea". Renunță la relația în care era implicat, o urmează, simte o pasiune sălbatică, este stimulat la maximum, ritmul inimii îi crește, devine obsedat. După câteva luni totul se prăbușește în jurul lui; ea devine o femeie ca toate celelalte. El este uimit și tulburat. Apoi vede o altă față strălucitoare undeva într-un colț al unei camere, iar vechea siguranță revine.

De ce este pornografia una dintre cele mai acaparatoare forme de dependență din universul bărbaților? Evident, realitatea este aceea că un bărbat este condiționat vizual, că imaginile și elementele vizuale îi stimulează pe bărbați mai mult decât se întâmplă în cazul femeilor. Dar motivul cel mai profund este acela că o frumusețe seducătoare ajunge în profunzimile sufletului masculin și împlinește pofta disperată de a-și vedea bărbăția confirmată, o bărbăție de existența căreia nici măcar nu știa, mișcându-l într-un fel pe care mulți bărbați nu l-au cunoscut niciodată. Trebuie să înțelegeți - este vorba de un lucru mult mai profund decât picioare frumoase, sâni perfecți sau o relație sexuală satisfăcătoare. Este vorba de ceva aproape mitologic. Gândiți-vă cât de departe merg bărbații când este vorba de descoperirea femeii cu părul aurit. S-au disputat multe dueluri pentru frumusețe și s-au dus multe războaie pentru ea. Vă dați seama de faptul că fiecare bărbat și-o amintește pe Eva. Suntem bântuiți de imaginea ei. Într-un fel ciudat credem că, dacă am găsi-o, dacă am recupera-o, atunci ne-am recâștiga o dată cu ea bărbăția de mult pierdută.

Vă amintiți de băiețelul din filmul *O lume perfectă*, pe care îl chema Philip? Mai știți de ce se temea el? De faptul că penisul lui era jalnic de mic. Așa se manifestă la cei mai mulți bărbați sentimentul emasculării. Mai târziu în viața unui bărbat, spaima cea mai mare este impotența. Dacă nu poate avea o erecție ca lumea, atunci nu este în stare de nimic. Dar și varianta opusă este la fel de problematică. Dacă un bărbat are erecții, ei bine, atunci se simte puternic. Se simte plin de forță. Vă spun, pentru mulți bărbați Întrebarea cheie a vieții este direct conectată la organul lor sexual. Dacă se simt eroi la nivel sexual, atunci, oameni buni, devin eroi adevărați. Pornografia este atât de atrăgătoare tocmai pentru că oferă acestor bărbați răniți, înfometați, ideea că există sute de frumuseți gata să li se dăruiască. (Desigur, nu se dăruiesc unui singur bărbat, dar atunci când el este singur cu imaginile, simte că ar fi destinate exclusiv lui).

Este incredibil - câte filme nu se axează în jurul acestei înșelătorii? Urmărește, cucerește și amăgește în pat frumoasa, iar după această reușită vei fi bărbat. Vei fi aidoma lui James Bond. Vei fi un armăsar!

Este o minciună profundă, ascunsă într-un adevăr etern. Eva *este* grădina plăcerii (Cântarea 4:16). Dar ea nu este totul în ordinea necesităților, nu este tot ce ne trebuie - nici pe departe. Răspunsul la întrebarea pe care o cauți poate rămâne de neatins pentru totdeauna. Nu e ca și cum ai umbla de ici-colo în căutarea lui. Ajungi undeva, dar răspunsul e doar o himeră. Răspunsul la întrebarea noastră nu va fi niciodată, dar niciodată găsit aici. Să nu mă înțelegeți greșit. O femeie rămâne un lucru captivant. Mai captivant decât orice altceva din creație. „Corpul gol al femeii este o bucată de veșnicie mult prea mare pentru ochiul bărbatului". Feminitatea poate *stimula* masculinitatea. Știți prea bine cât de puternic stimulent poate fi. Soția mea îmi arată puțin pieptul, puțin coapsele și sunt gata de acțiune. Sistemul intră în alertă generală. Îmi spune cu voce suavă ce bărbat grozav sunt și pot fi gata să mă arunc în prima fântână pentru ea. Dar feminitatea nu poate niciodată să *ofere* masculinitate. E ca și când am cere unui diamant să ne dea un zimbru. Ca și când am cere unui câmp cu flori sălbatice să ne dea o mașină de colecție. Sunt esențe cu totul diferite.

Când un bărbat caută răspuns la întrebarea vieții lui într-o femeie, atunci se întâmplă una din două: dependență sau emasculare.

Dave, al cărui tată i-a lăsat un gol în piept zicându-i „băiatu' mamii", a găsit răspuns la problema lui prin femei. De curând mi-a mărturisit că are o obsesie pentru femeile tinere. Vă dați seama de ce - ele reprezintă o amenințare mult mai mică. O femeie tânără nu ridică nici măcar jumătate din problemele obișnuite. De aceea se poate simți ca un bărbat. Sfiala lui Dave față de obsesia lui nu îl face să se oprească. O femeie mai tânără pare răspunsul la întrebarea lui, *iar el are nevoie acută să găsească un răspuns*. Dar știe prea bine că este o căutare zadarnică. Mi-a mărturisit acest lucru într-o discuție: „Chiar dacă m-aș căsători cu o femeie frumoasă, voi ști întotdeauna că există undeva o femeie mult mai frumoasă. Așa că nu pot să nu mă gândesc - oare aș putea-o cuceri?"

E o minciună. Așa cum zice Bly, este o căutare fără sfârșit. „Aici regăsim sursa unei disperări imense la anumiți bărbați și sursa suferinței multor femei". Și cât de des nu am întâlnit acest fenomen! Fratele unui bun prieten a ajuns la marginea prăpastiei cu câțiva ani în urmă când prietena lui s-a despărțit de el. Era un tip de mare succes, celebru ca sportiv în timpul liceului, ajuns avocat cu mari șanse de reușită. Dar ducea în sine povara unui tată alcoolic și plecat mai tot timpul de acasă, care nu i-a dat niciodată ceea ce așteaptă orice băiat. Ca și mulți alții, el și-a luat inima cu întrebarea ei cu tot și a încredințat-o femeii. Când aceasta l-a părăsit, prietenul meu mi-a spus: „A fost ca și când i-ai fi dat un brânci în apă. S-a prăbușit, a

început să bea, să fumeze la greu. Chiar a plecat din țară. A fost distrus".

De aceea, mulți bărbați se tem în taină de soțiile lor. O soție te cunoaște mai bine decât oricine altcineva, dormind împreună, ea știe din ce ești făcut. Dacă bărbatul îi dă puterea de a-i confirma masculinitatea, atunci îi conferă și capacitatea de a-i *nega* bărbăția. Este o capcană primejdioasă. În urmă cu mai mulți ani un pastor mi-a spus că toată viața a încercat să o mulțumească pe soția lui, iar ea îi tot dă nota patru. „Poate că nu ea ar trebui să țină catalogul", i-am sugerat eu. „Dar ea cel puțin așa crede... iar eu pic la fiecare materie". Un alt bărbat, Richard, a devenit încă din primii ani de căsnicie extrem de agresiv verbal cu soția lui. Părerea lui despre viață era aceea că el era menit să fie Romeo, iar ea trebuia să fie Julieta. Când ea s-a dovedit a nu fi Femeia cu părul aurit, el a devenit foarte nervos. Pentru că, înțelegeți, aceasta presupunea și faptul că el nu era un bărbat capabil de eroism. Îmi amintesc de o imagine cu Julia Roberts fără să fie îmbrăcată și machiată ca în filme; *O*, mi-am dat dintr-o dată seama, *păi e numai o femeie ca toate celelalte*.

„El vedea în mine o sursă de confirmare", mi-a spus o tânără despre bărbatul cu care se întâlnea. Inițial, fusese atrasă de el, fiind captivată mai ales de natura dragostei lui. „De aceea m-am și despărțit de el". Am fost uluit de capacitatea ei de a înțelege și de curajul de care a dat dovadă. Calități întâlnite de prea puține ori, mai ales la tinerele din ziua de azi. Ce minunat este la început să fii obiectul unei obsesii. Să fii percepută ca o zeiță poate fi un lucru copleșitor. Dar, în cele din urmă, când romantismul dispare, totul se transformă într-o imensă presiune. „Îmi tot spunea, 'Mă îndoiesc că am destule calități, iar tu îmi confirmi faptul că nu le am'. Trag nădejdea că într-o zi, acest om îmi va mulțumi".

Pe mine mă contrariază faptul că homosexualii știu mult mai bine decât noi cum stau lucrurile în această privință. Ei știu că ceea ce le lipsește este dragostea *masculină*. Problema lor este aceea că și-au sexualizat nevoia. Joseph Nicolosi spune că homosexualitatea reprezintă o încercare de a vindeca rana internă umplând-o cu masculinitate, fie că e vorba de iubirea masculină absentă, fie că este puterea bărbătească ce le lipsește acestor oameni. Și aceasta, la rândul ei, este o căutare zadarnică, de aceea un număr mare de relații homosexuale nu durează, de aceea mulți homosexuali trec de la un bărbat la altul și de aceea mulți suferă de depresie, existând nenumărate cazuri de dependență de droguri. Nevoia lor nu poate fi satisfăcută în acest mod.

De ce am înșirat atâtea despre căutarea confirmării și a răspunsului la întrebarea noastră? Pentru că răspunsul adevărat nu poate fi cunoscut până când nu aflăm răspunsul eronat. Atâta timp

cât urmărim o iluzie, cum putem să ne confruntăm cu realitatea? Dorința există; ea locuiește în sufletele noastre ca o poftă disperată, indiferent cu ce am încerca să o stăvilim. Dacă recurgem la Eva pentru a obține un răspuns la întrebarea noastră, ea ne va răni inima. Acum, după mulți ani, știu prea bine lucrul acesta. De fapt, nici unul din lucrurile pe care le caută bărbații pentru a descoperi sentimentul identității de sine nu constituie un răspuns satisfăcător. Nu există decât o singură sursă de unde putem primi răspunsul la întrebarea care ne frământă. Așa că, indiferent unde ați căutat până acum răspunsul la întrebare, trebuie să renunțați. Trebuie să vă îndepărtați de aceste surse. Abia atunci va începe adevărata călătorie.

CAPITOLUL ȘASE

VOCEA TATĂLUI

Nici un bărbat nu poate să poarte, pentru un timp prea îndelungat, un chip pentru el însuși și un altul pentru ceilalți fără ca în cele din urmă să nu fie el însuși amăgit în privința adevărului.

- Nathaniel Hawthorne

Esse quam videri.
A fi, mai degrabă decât a părea.

Cine îi poate da unui bărbat propriul său nume?

- George Macdonald

Verile în câmpiile din estul statului Oregon sunt fierbinți, uscate și pline de praf. Când soarele era sus pe cer temperaturile puteau depăși 30 de grade, așa că munca grea la fermă se făcea dimineața devreme, târziu după amiaza sau seara, când aerul rece adia prin valea râului aflat la poalele dealului. Uneori, reparam bazinele de irigație în miezul zilei, ceea pentru mine era o scuză bună pentru a mă uda din cap până în picioare. Țopăiam în jurul bazinului, lăsând apa plină de noroi să îmi înmoaie pantalonii de blugi. De multe ori ne pierdeam vremea mergând spre fermă să bem un ceai cu gheață. Tatei îi plăcea ceaiul foarte îndulcit, așa cum se bea în sudul Statelor Unite. Stăteam la masa de bucătărie, înghițeam câteva pahare unul după altul și povesteam despre evenimentele din timpul zilei, sau făceam planuri despre vânzarea animalelor la târg, sau despre modul cum ne vom petrece restul după-amiezii.

Într-o după masă târzie din vara celui de-al treisprezecelea an al vieții mele, împreună cu tata făceam ritualul obișnuit când, deodată, s-a ridicat de la masă și a mers întins la fereastră. Bucătăria dădea spre sud și de acolo se vedea un câmp întins de orz, iar apoi începea pășunea. Ca și ceilalți fermieri, tata își cultiva propriile furaje pentru vitele și caii pe care îi creștea iarna. L-am urmat la fereastră numai pentru a vedea că o vițică o luase hai-hui și intrase în câmpul de ovăz. Mi-am amintit că bunicul îmi spusese că este primejdios pentru o vacă să înghită ovăz proaspăt; acesta li se umfla în stomac aidoma drojdiei și putea să le spargă una din cele patru încăperi stomacale. Tata era evident enervat, cum numai un văcar se poate supăra pe vacile lui. Eu, pe de altă parte, începeam să freamăt de emoție. Nu putea fi vorba decât de aventură.

„Du-te și pune șaua pe Tony și alungă vițica", mi-a spus, așezându-se iarăși în scaunul lui, punându-și cizmele una peste alta. Comportamentul lui indica în mod clar că nu avea de gând să mă însoțească; de fapt, n-avea de gând să se ducă niciunde. În timp ce el își turna încă un pahar de ceai cu gheață, prin mintea mea treceau consecințele a ceea ce spusese. Mai întâi, asta presupunea ca eu să îl găsesc pe Tony și să îi pun harnașamentul - era cel mai mare cal de la fermă. Eu mă temeam de Tony, dar amândoi știam că era cel mai bun cal de condus vitele. Trebuia să îi pun șaua și să pornesc călare în urmărirea vițelușei. Singur. După ce am procesat informațiile, mi-am dat seama că înțepenisem acolo de o bună bucată de vreme și că era timpul să o iau din loc. Ieșind pe ușa din spate prin verandă spre grajd simțeam două lucruri cum mă cuprind cu forță: spaimă... și mândrie.

Majoritatea momentelor care ne schimbă viața sunt conștientizate abia mai târziu. Nu aș putea să vă spun de ce, dar știam că trec peste un prag al vieții mele de bărbat tânăr. Tata avea încredere în mine, și

indiferent ce credea el despre mine, faptul că avea încredere în mine mă făcea să am și eu încredere în propriile mele puteri. În ziua aceea am prins vițica... și chiar mai mult decât atât.

DORINȚA DE A FI INIȚIAT

Un bărbat trebuie să își cunoască numele, trebuie să știe că este vrednic. Și când spun „a ști" nu gândesc în termeni moderniști, raționaliști. Nu vreau să spun că ideea trece prin cortex și că ulterior primește o acceptare intelectuală, ca și când ar fi vorba despre cunoștințele noastre referitoare la bătălia de la Waterloo sau despre stratul de ozon - este modul în care oamenii „cunosc" divinitatea sau adevărurile creștinismului. Este vorba de o cunoaștere adâncă, un tip de cunoaștere care se produce atunci când am trăit o experiență, când am fost prezenți, am pătruns în adâncimile evenimentelor într-un mod de neuitat. Așa cum „Adam a cunoscut-o pe femeia lui", iar ea i-a dăruit un fiu. Adam nu avea cunoștințe *despre* Eva; el o cunoscuse în mod intim, printr-o experiență în trup și suflet derulată la cel mai profund nivel. Există cunoașterea *despre ceva* și cunoașterea *a ceva*. Când e vorba de întrebarea noastră fundamentală, atunci avem nevoie de această cunoaștere din urmă.

În filmul *Gladiator*, a cărui acțiune se desfășoară în secolul al doilea după Hristos, eroul este un războinic din Spania pe care îl cheamă Maximus. El este conducătorul armatelor romane, un general îndrăgit de soldați și de către vârstnicul împărat, Marcus Aurelius. Fiul cel ticălos al împăratului, Commodus, află despre planul acestuia de a-l numi împărat pe Maximus în locul lui, dar înainte ca Marcus să anunțe succesiunea, Commodus își strangulează tatăl. Apoi îl condamnă imediat pe Maximus la pedeapsa cu moartea, iar pe soția și pe fiul acestuia îi condamnă la moarte prin crucificare și incinerare. Maximus reușește să scape, însă prea târziu pentru a-și salva familia. Prins fiind de către niște negustori de sclavi, este vândut ca gladiator. Aceasta reprezintă prin ea însăși o condamnare la moarte, dar aici este vorba despre Maximus, un luptător neînfricat, care nu numai că supraviețuiește, dar ajunge campion. În cele din urmă, este dus la Roma să fie prezentat lui Commodus (care desigur credea că Maximus a murit de mult). După o uimitoare dovadă de curaj și o răsturnare nesperată de situație, împăratul coboară în arenă pentru a-l cunoaște pe viteazul gladiator, a cărui identitate rămâne ascunsă sub vizetă.

COMMODUS: Faima ta este binemeritată, Spaniolule. Nu cred că a existat vreodată un gladiator care să se măsoare cu tine... De

ce nu se dezvăluie eroul și să ne spună cum îl cheamă cu adevărat? (Maximus tace.) Ai un nume?
MAXIMUS: Numele meu este Gladiator. (Se întoarce și pleacă.)
COMMODUS: Cum îndrăznești să te întorci cu spatele la mine?! Sclavule! Îți vei da jos coiful și îmi vei spune cum te cheamă.
MAXIMUS: (Își dă jos casca foarte, foarte încet și se întoarce cu fața la dușmanul lui.) Numele meu este Maximus Decimus Meridius, Comandant al armatelor Nordului, General al legiunilor Felix, slujitor credincios al adevăratului împărat, Marcus Aurelius. Sunt tatăl unui fiu asasinat, bărbatul unei soții ucise, și îmi voi duce răzbunarea până la capăt, în viața aceasta sau în cealaltă.

Răspunsul lui crește ca intensitate aidoma unui val uriaș, devenind tot mai mare și mai puternic, pe măsură ce se apropie de mal. De unde poate un bărbat să afle așa ceva - să afle care îi este numele adevărat, un nume care nu îi poate fi luat niciodată? Această cunoaștere sufletească profundă vine numai printr-un proces de *inițiere*. Trebuie să afli de unde vii; trebuie să te lupți cu o sumedenie de dificultăți care să te pună la încercare; trebuie să-ți fi asumat călătoria; trebuie să te fi confruntat cu dușmanul. Dar, așa cum mi se plângea un tânăr: „Sunt creștin de la cinci ani, însă nimeni nu mi-a arătat ce înseamnă să fii bărbat cu adevărat". Acum, acest tânăr bărbat se simte pierdut. S-a mutat la capătul celălalt al țării pentru a fi împreună cu iubita lui, dar ea l-a părăsit, deoarece el nu știe cine este și care este scopul lui în viață. Ca acest om sunt foarte mulți alții, o lume plină de astfel de bărbați - o lume de bărbați neinițiați.

Biserica ar vrea să creadă că îi inițiază pe bărbați, dar nu este așa. Ce a făcut Biserica din bărbați? Ce le cere să devină? Niște oameni morali. Asta nu ajunge nici pe departe. Moralitatea este un lucru pozitiv, dar moralitatea nu este niciodată un scop în sine. Pavel spune că Legea ne este dată pentru a descrie relația dintre educator și învățăcel, și nu pentru a se aplica fiului. Fiul este chemat la mult mai mult decât atât. El primește cheile mașinii familiei; el are privilegiul de a merge împreună cu tatăl într-o misiune periculoasă. Sunt mereu uimit de profunzimea scenei de la finalul Războiului Civil, chiar după bătălia de la Appomattox, unde generalul Robert E. Lee s-a predat generalului Ulysses S. Grant. Timp de cinci ani, Lee a condus armatele din Virginia de Nord prin cele mai cumplite încercări cunoscute de soldați vreodată. S-ar putea crede că aceștia sunt fericiți că în sfârșit s-a terminat totul. Dar oamenii lui Lee se agățau de harnașamentul calului acestuia implorându-l să nu plece, cerându-i încă o șansă de „a-i face praf pe blestemații de yankei". Lee devenise tatăl lor, le oferise acelor oameni ceva ce unii dintre ei nu avuseseră

niciodată - o identitate și un loc într-o istorie mai amplă decât propria lor existență.

Fiecare bărbat are nevoie de cineva ca Robert E. Lee, sau ca acel general de brigadă din divizia a 29-a: „Ați văzut cum se ia cu asalt o cazemată. Ați înțeles? Acum știți cum se procedează?" „Da, domnule." Avem nevoie de cineva care, asemenea bunicului meu, să ne învețe să „încălecăm". Dar Lee a dispărut de mult, generalii de brigadă sunt tot mai rari, iar bunicul a murit de câțiva ani buni. Unde vom găsi ceea ce căutăm? Cine ne poate ajuta? Trebuie să ne îndreptăm spre cea mai nebănuită sursă.

CUM ESTE UN BĂRBAT INIȚIAT DE DUMNEZEU

Cu câțiva ani în urmă, într-un moment al călătoriei mele când mă simțeam mai pierdut ca oricând, am auzit o prelegere a lui Gordon Dalby, care tocmai scrisese *The Healing of the Masculine Soul* [Vindecarea sufletului bărbatului]. El spunea că, în pofida trecutului oricărui bărbat și a neputinței propriului tată de a-l iniția, Dumnezeu poate suplini rolul inițiatorului, oferind tot ceea ce lipsește. Speranța a renăscut în mine, dar am respins acest gând cu cinismul pe care mă învățasem să îl folosesc pentru a-mi îndepărta majoritatea lucrurilor bune care se nășteau în sufletul meu. După mai multe săptămâni, poate chiar luni mai târziu, eram în sufragerie, citeam și mă rugam dimineața devreme. Așa cum se întâmplă în majoritatea „momentelor de pace", am sfârșit prin a mă uita pe fereastră către soarele ce tocmai răsărea. Am auzit cum Isus îmi șoptea următorul lucru: „Aș vrea să te învăț." Mintea mea nu a apucat să proceseze, să disece și să pună la îndoială întreaga experiență, când inima mea a și sărit în sus și a zis *da*.

„Cine îi poate da unui bărbat ceea ce îi lipsește, propriul său nume?", se întreabă George MacDonald. „Numai Dumnezeu, pentru că nimeni nu vede cu o limpezire mai mare decât El ce este omul." Imaginea Sa se răsfrânge pe piatra cea albă amintită în Apocalipsa printre nenumăratele recompense pe care Dumnezeu le va da acelora care au „biruit". Primim un nume „nou" numai în înțelesul în care nu este numele pe care ni l-a dat lumea, adică nu este numele pe care l-am primit o dată cu rana. Nici un bărbat nu va găsi înscris pe acea piatră numele „băiatul mamei", sau „grăsunelul", sau „pescărușul". De fapt, acest nume nou nu este cu adevărat nou atunci când înțelegem că acesta este numele nostru *adevărat*, numele care ne aparține, „acea ființă la care El s-a gândit atunci când ne-a conceput în pruncie, și care i-a stăruit în minte pe tot parcursul îndelungat al creației și al mântuirii". Psalmul 139 ne face limpede faptul că am fost planificați și creați în mod unic, alcătuiți încă din pântecele mamei de

către Dumnezeu Însuși. El se gândea la cineva anume, iar acel cineva poartă numele nostru.

Acel cineva a trecut printr-o cumplită încercare, și cu toate acestea Dumnezeu rămâne fidel împlinirii acelei creații. Oferirea pietrei albe ne arată în mod clar aceasta - iată ce vrea El. Istoria relației omului cu Dumnezeu este istoria modului în care Dumnezeu ne cheamă, ne duce într-o călătorie și ne dă adevăratul nume. Majoritatea semenilor noștri cred că este povestea unui Dumnezeu care stă pe tronul Său ceresc și abia așteaptă să ne dea una peste cap atunci când nu rămânem în banca noastră. Nimic mai puțin adevărat. El l-a creat pe Adam pentru aventuri, bătălii și frumusețe, ne-a creat pentru a dobândi un loc unic în istoria Lui și este hotărât să ne readucă la modelul inițial. Așa că Dumnezeu l-a chemat pe Avram din Urul Caldeii și l-a trimis într-un ținut pe care acesta nu îl văzuse niciodată, undeva la marginile lumii, iar pe drum Avram va primi un nou nume. El devine *Avraam*. Dumnezeu îl ia pe Iacob și îl duce undeva prin Mesopotamia, pentru a-l învăța lucruri pe care acesta nu le poate afla stând lângă mămica lui. Când se întoarce acasă după misterioasa luptă cu îngerul, el șchioapătă, dar are un nume nou.

Chiar dacă tații noștri și-au făcut datoria, ei nu ne pot conduce decât o parte din drum. Vine o vreme când trebuie să abandonăm tot ce ne este cunoscut și să ne îndreptăm spre necunoscut alături de Dumnezeu. Saul era un tip care chiar credea că înțelege cum stau lucrurile și căruia îl plăcea rolul în care fusese distribuit. El era eroul principal al propriului său serial intitulat: „Saul, Răzbunătorul". După o mică problemă pe drumul Damascului, el devine *Pavel*; și în loc să se întoarcă la comportamentul vechi cu care se obișnuise este îndrumat drept în Arabia unde, timp de trei ani, va învăța direct de la Dumnezeu. Isus ne arată că inițierea poate să se producă chiar și atunci când ne-am pierdut tații sau bunicii. El este fiul unui tâmplar, ceea ce înseamnă că Iosif a putut să îl ajute în primii ani ai călătoriei Sale. Dar atunci când ne întâlnim cu Isus tânăr, Iosif nu mai apare. Isus are un nou învățător - adevăratul său Tată - și de la acesta trebuie să învețe cine este El cu adevărat și care îi sunt puterile reale.

Inițierea presupune o călătorie și o serie de încercări, prin care ne descoperim adevăratul nume și adevăratul loc în istorie. Cartea lui Robert Ruark, *The Old Man and the Boy* [Bătrânul și băiețelul] reprezintă un exemplu clasic pentru acest tip de relație. În poveste apare un băiețel care are nevoie de foarte multe îndrumări, iar alături de el este un bătrân care dispune de multă înțelepciune. Dar inițierea nu se produce într-o sală de clasă; ea are loc *în câmp liber*, unde lecțiile despre pământ și animale și anotimpuri se transformă în lecții mai ample despre viață și despre sine și despre Dumnezeu. Prin fiecare test se produce o *revelație*. Băiatul trebuie să își țină ochii larg

deschiși să își pună întrebările potrivite. Învățând să vânezi păsări sălbatice ajungi să înveți despre tine însuți: „Sunt istețe ca focul, și de fiecare dată când ai de-a face cu ele dovedești ceva despre propria ta persoană".

Majoritatea oamenilor înțeleg greșit viața și acțiunea îndelungată a lui Dumnezeu. „Cred că pur și simplu încerc să îl conving pe Dumnezeu să îmi facă viața mai ușoară", mi-a mărturisit un client, dar lucrul este valabil pentru cei mai mulți semeni ai noștri. Ne punem false întrebări. Cei mai mulți se întreabă: „Dumnezeule, de ce ai lăsat să mi se întâmple una ca asta?" Sau: „Doamne, de ce nu vrei să... (fiecare poate să umple spațiul liber - să mă ajuți să reușesc, să îi ajuți pe copiii mei să se îndrepte, să îmi rezolvi problemele din căsnicie - știți mai bine decât mine care sunt motivele pentru care vă tot plângeți). Dar pentru a porni într-o călătorie de inițiere cu Dumnezeu aceasta presupune un nou set de întrebări: Care este lecția pe care vrei să mi-o dai? Care sunt problemele din inima mea pe care vrei să mi le arăți prin această întâmplare? Ce vrei să mă faci să văd? La ce îmi ceri să renunț? De fapt, Dumnezeu încearcă de foarte mult timp să ne inițieze. Îl împiedică doar modul în care noi ne-am raportat greșit la rana noastră și viața care a rezultat din această abordare.

DISPREȚ PENTRU RANA NOASTRĂ

„Bărbaților li se spune în mod repetat atunci când sunt doar niște băieței că o rană dureroasă este o sursă de rușine", notează Bly. „O rană datorită căreia nu ne continuăm joaca este o rană tipică pentru fetițe. Un bărbat adevărat continuă să meargă înainte, târându-și după el toate mațele". Ca oricare bărbat care și-a rupt piciorul la maraton, trebuie să sfârșim cursa, chiar dacă asta înseamnă a ne târî pe pământ fără un cuvânt. Acest gen de neînțelegere este cauza pentru care cei mai mulți semeni ai noștri își consideră propriile răni o imensă sursă de rușine. Un bărbat nu trebuie să sufere, sau cel puțin nu trebuie să permită suferinței să se vadă. Am văzut prea multe filme în care eroul pozitiv este lovit de o săgeată, o rupe și continuă lupta; sau și mai rău, este împușcat, dar cu toate acestea poate să traverseze un canion imens și să îi învingă pe băieții răi. Așa că majoritatea bărbaților bagatelizează rănile pe care le-au primit. „Nu e mare lucru. Mulți oameni sunt răniți în tinerețe. Acuma sunt bine." Regele David (despre care nu se poate spune că era sperios) nu se poartă așa. „Sunt sărac și lipsit", recunoaște el în mod deschis, „și îmi este rănită inima înăuntrul meu" (Psalmul 109:22).

Sau, poate că unii vor recunoaște ce s-a întâmplat, dar vor nega faptul că au fost răniți crezând că au meritat să pățească așa ceva.

După mai multe luni de consiliere, discutând despre rana lui, despre legământul lui și despre imposibilitatea de a primi Răspunsul prin intermediul femeilor, i-am pus lui Dave următoarea întrebare simplă: „Ce ar putea să te convingă că ești bărbat?“ „Nimic“, mi-a spus. „Nimic nu mă poate convinge.“ Stăteam fără să spunem un cuvânt și îmi curgeau lacrimile pe obraji. „Ți-ai acceptat rana, nu-i așa, Dave? Ți-ai asumat mesajul acesteia ca fiind implacabil. Ai ajuns să crezi că tatăl tău avea dreptate în privința ta.“ „Da“, mi-a spus, fără să dea vreun semn de emoție. Am mers acasă și am plâns - pentru Dave și pentru mulți alți bărbați pe care îi știam și pentru mine, deoarece am înțeles că și eu, la rândul meu, îmi asumasem rana și nu reușisem de atunci să îmi văd de viața mea. Capul sus, după cum ni se spune. Singurul lucru care depășește ca amploare drama prin care trecem este natura tragică a modului în care ne raportăm la ea.

Dumnezeu este neclintit în hotărârea Sa de a fi alături de noi, de a reface și de a elibera bărbăția inimilor noastre. Însă o rană a cărei existență nu este recunoscută și a cărei prezență trece fără lacrimi este o rană care nu se poate vindeca. O rană acceptată este o rană fără vindecare. O rană despre care credem că e justificată este o rană ce rămâne deschisă. Iată de ce Brennan Manning zicea: „Viața spirituală începe cu acceptarea existenței unui eu rănit“. Chiar așa? Cum se poate una ca asta? Explicația este simplă: „Ceea ce este negat nu poate fi vindecat.“ Înțelegeți, tocmai de aici vin problemele. Cei mai mulți bărbați neagă existența rănii - neagă că ea s-a produs, neagă prezența durerii și mai ales neagă faptul că această rană le condiționează modul în care trăiesc în prezent. Astfel că inițierea omului de către Dumnezeu trebuie să ia o cale sinuoasă; o cale ce pare ciudată și chiar crudă.

El ne va atinge în chiar locul în care am fost răniți.

DISTRUGEREA EULUI FALS

Din miezul rănirii noastre se dezvoltă un sine fals. Găsim câteva daruri care ne ajută, și încercăm să trăim de pe urma acestora. Stuart era bun la matematică și la științele exacte. El și-a zăvorât inima și și-a pierdut toată energia încercând să își pună la punct masca de „Spock“, robotul rece și detașat din serialul Star Trek. Acolo, în sfera academică, el se simțea în siguranță; acolo era recunoscut și recompensat. Alex era bun la sport și de aici a apărut imaginea sa de bărbat dur, a devenit un animal care înghițea sticlă. Stan a devenit cel mai de treabă om de pe pământ. „În povestea vieții mele“, recunoștea el, „am vrut să fiu prezentat drept Băiatul Bun.“ Eu însumi am devenit un perfecționist încăpățânat; acolo, în perfecțiunea mea, am găsit siguranță și recunoaștere. „Când aveam opt ani“, mărturisește

Brennan Manning, „impostorul, sau falsul meu sine, a fost zămislit ca un mijloc de apărare în fața durerii. Impostorul lăuntric îmi șoptea: 'Brennan, nu mai fi tu însuți niciodată pentru că nimeni nu te place așa cum ești. Inventează-ți un eu nou pe care toată lumea să îl admire și nimeni nu va ști." De remarcat este formula cheie: „ca un mijloc de apărare în fața durerii", ca un mijloc de salvare de sine. Impostorul constituie planul nostru de scăpare.

Așa că Dumnezeu trebuie să ne ia totul. Lucrul acesta se întâmplă adesea la începutul călătoriei noastre de inițiere. El ne împiedică planurile de scăpare și distruge eul nostru fals. În ultimul capitol vă spuneam despre planurile lui Brad de auto-salvare: el va aparține unui „grup select". Chiar și după ce a eșuat de mai multe ori, îndurerându-și inima în mod repetat, nu a renunțat. Pur și simplu credea că ținta lui era greșită; dacă ar fi descoperit grupul *potrivit*, atunci planurile lui ar fi dat roade. Planurile noastre de scăpare sunt greu de abandonat; ele se agață ca scaiul de inima noastră. Dumnezeu l-a adus pe Brad în punctul în care acesta a crezut că a găsit grupul *cel bun*, iar apoi tot Dumnezeu l-a împiedicat în eforturile lui de a-și croi loc în interiorul acelui grup. Brad mi-a scris o scrisoare în care îmi povestea prin ce trecea:

> *Dumnezeu mi-a luat totul, m-a golit de toate lucrurile. Mai demult oamenii mă admirau. Știam ce urmează să facă. M-a adus în punctul în care rănile cele mai adânci ale inimii mele și săgețile primite - și păcatul - au ieșit la iveală. Deplângeam apariția tuturor acestor imagini care reprezentau proiecția a ceea ce voiam să devin - prezentator, consilier, aparținând unui grup - și era de parcă Isus îmi cerea să renunț la ele. M-a surprins ce a ieșit din inima mea - o spaimă incredibilă. Și apoi, imaginea neputinței de a le obține. Din inima mea a ieșit o frază: „Vrei să mor! Dacă renunți la toate acestea atunci eu nu voi mai aparține nimănui și nu voi mai fi niciodată cineva. Îmi ceri să mor." A fost speranța mea de mântuire.*

De ce ar fi Dumnezeu atâta de crud? De ce să facă un lucru atât de cumplit încât să ne rănească în chiar locul celei mai profunde răni? Isus ne-a avertizat că acela care „va voi să își scape viața, o va pierde" (Luca 9:24). Hristos nu spune aici *bios*, prin urmare nu vorbește despre viața noastră fizică. Pasajul nu se referă la dorința de a ne scăpa propria piele prin evitarea martiriului sau ceva asemănător. Termenul folosit de Hristos pentru „viață" este *psyche* - cuvântul care descrie sufletul, sinele nostru profund, inima noastră. El ne spune că lucrurile menite să ne salveze psihicul, sinele, acele planuri menite să ne salveze și să ne protejeze viața lăuntrică - acelea vor fi de fapt

lucrurile care ne vor distruge. „Multe căi i se par drepte omului, dar la urmă sunt căi ale morții", ni se spune la Proverbe 16:25. Falsul sine, planul nostru de salvare, poate să ni se pară drept. El ne ocrotește de durere și ne asigură puțină dragoste și admirație. Dar eul fals este o minciună; întreg planul este construit pe înșelăciune. Reprezintă o capcană mortală. Dumnezeu însă ne iubește prea mult pentru a ne abandona. Așa că ne chinuie, în multe, multe feluri diferite.

Pentru a-l conduce pe bărbat spre rana sa, pentru a putea începe procesul vindecării și pentru a-l conduce spre eliberarea eului celui adevărat, Dumnezeu va distruge falsul sine. El va îndepărta tot ce constituia o resursă a vieții pentru noi. În filmul *The Natural* [Talent înnăscut] Robert Redford este un jucător de baseball pe care îl cheamă Roy Hobbs, poate cel mai înzestrat jucător al tuturor timpurilor. El este copilul minune al liceului, un talent înnăscut care are șansa de a juca în liga profesionistă. Dar speranțele lui de a avea o carieră în lumea celor mari sunt distruse atunci când Hobbs este pe nedrept condamnat la închisoare pentru omucidere. Ani mai târziu, vedem un Hobbs îmbătrânit, căruia i se oferă o a doua șansă. El este angajat de către New York Knights, devenind, dintr-un necunoscut, participant la finala campionatului național. În cele din urmă, mobilizează toată echipa, devenind centrul speranțelor și al visurilor acesteia.

Momentul culminant al filmului este jocul pentru câștigarea campionatului. Este finalul rundei a noua. Pittsburgh are 2 puncte și echipa Knights nu are nici unul. Jucătorii de la Knights mai au două lovituri. Unul dintre coechipieri este în prima poziție, iar altul este în a treia în momentul când Hobbs intră în acțiune. El este singura lor speranță. Acum e acum. În această clipă, trebuie să știți ceva, ceva fundamental pentru întreaga poveste. Încă din vremea când era licean, Hobbs juca cu o bâtă de baseball pe care o făcuse el însuși din miezul unui copac ce fusese lovit de trăznet în fața casei lor. Sunt înscrise pe marginea bâtei însemnul trăznetului și cuvintele „băiatul minune". Această bâtă este simbolul măreției lui, exprimă calitatea lui de sportiv care nu a jucat niciodată în viață cu o altă bâtă. Strângând în mâini „băiatul minune", Hobbs intră pe teren. Ratează din prima lovitură. A doua minge este o greșeală personală, mult prea înaltă și în afara terenului. A treia este o lovitură puternică de-a lungul primei linii de câmp. Se pare că a înscris, dar și mingea aceasta cade în afară. În timp ce se întoarce la punctul de lovire, Hobbs își vede bâta întinsă pe jos... ruptă în bucăți. La ultima lovitură o distrusese.

Este un moment crucial în viața unui bărbat; momentul în care toate lucrurile pe care se bazează sunt distruse, când bâta lui de aur se rupe în mii de bucățele. Investițiile pe care le-ai făcut eșuează;

firma îți desface contractul de muncă; biserica nu te mai acceptă; ești lovit de boală; soția te părăsește; afli că fetița ta este însărcinată. Ce poate să facă? Va rămâne în joc? Se va ascunde în hruba lui? Se va zbate ca un disperat pentru a încerca să refacă totul, așa cum fac cei mai mulți bărbați? Adevărata probă a oricărui bărbat, începutul reînvierii, are loc de fapt atunci când nu se mai poate baza pe lucrurile care constituiau fundamentul vieții lui. *Adevărata călătorie începe atunci când eul nostru fals pierde.* Un moment ce pare o veșnicie trece în timp ce Hobbs stă nemișcat, uitându-se la bucățile sfărâmate, privind stricăciunile. Bâta nu mai poate fi refăcută. Apoi îi spune băiețelului care stătea pe banca de rezerve: „Bobby, du-te și adu-mi o campioană". Primește o nouă bâtă, rămâne în joc, reușește să înscrie și să câștige meciul.

Dumnezeu îi va lua pentru totdeauna „bâta". A reușit să distrugă falsul sine pentru totdeauna. Stuart „s-a salvat" devenind un om lipsit de emoții. Anul trecut soția lui l-a părăsit. Se săturase de existența bidimensională a lui. Ce femeie vrea de fapt să fie căsătorită cu Spock, personajul lipsit de emoții din Star Trek? Alex a suferit de curând din cauza unor atacuri de panică și neliniște care aproape că nu i-au mai permis să iasă din casă. Tot eșafodajul lui de tip dur s-a prăbușit. Inițial, nimănui nu-i venea să creadă; nici lui Alex nu-i venea să creadă. El era invincibil, cel mai tare bărbat din lume. Dar totul era un mijloc de protecție față de rana de care suferea. Pierderile noastre nu trebuie neapărat să fie atât de dramatice. Un om poate pur și simplu să se trezească într-o bună zi și să se simtă pierdut, pierdut așa cum se descria pe sine Dante: „În miezul vieții mele, m-am trezit într-o pădure întunecată, unde calea dreaptă era cu totul pierdută".

Cât despre mine, m-am dus la Washington ca un tânăr dornic de a ajunge ceva în viață, de a dovedi ceva, de a câștiga credibilitate. Lucrul condamnabil era acela că am reușit. Darurile mele au lucrat împotriva mea, acționând în favoarea mea. Eram recunoscut și răsplătit. Dar întreaga experiență mă făcea să mă simt ca un supraviețuitor - nu era ceva ce izvora dintr-un centru profund, ci părea ceva ce trebuie demonstrat, depășit, detectat. La sfârșitul a doi ani m-am trezit într-o bună zi și mi-am dat seama că îmi uram viața.

După cum vorbește și Manning despre impostura lui: „Am învățat din greu, am luat note excelente, am avut bursă la liceu, dar eram urmărit în fiecare clipă de spaima abandonării și de sentimentul că nimeni nu voia să mă ajute".

Există un moment de cumpănă, acela în care Dumnezeu pare pornit împotriva a tot ce însemna viața noastră. Satana pândește această șansă, și intră în scenă pentru a-l acuza pe Dumnezeu în inimile noastre. *Vezi*, ne spune, *Dumnezeu este mânios pe tine. L-ai dezamăgit. Dacă te-ar fi iubit, ar face ca totul să fie mai lin. Să știi că nu*

îți vrea binele. Dușmanul ne ispitește să ne întoarcem întotdeauna la preluarea controlului, la recuperarea și reconstruirea falsului nostru eu. Nu trebuie să uităm că Dumnezeu distruge impostorul care se ascunde în noi din dragoste. Așa cum ni se aduce aminte în epistola către Evrei, este vorba de fiul care are nevoie de disciplina divină, de aceea nu trebuie să disperăm (12: 5-6).

Dumnezeu ne lovește pentru a ne putea mântui. Noi credem că ne va distruge, dar dimpotrivă, El urmărește exact opusul - trebuie să fim salvați de ceea ce ne va distruge cu adevărat. Dacă vrem să mergem cu El în călătoria inițierii masculinității, atunci trebuie să ne îndepărtăm de falsul nostru eu - să renunțăm la el, să îl abandonăm de bună voie. Pare o nebunie; pare că devenim extrem de vulnerabili. Brad a renunțat să mai caute grupul pe care și-l dorea. Stuart a început să își deschidă inima pentru emoții, relații și pentru toate lucrurile pe care le îngropase cu mult timp în urmă. Alex a încetat să mai „mănânce sticlă", a încetat să mai facă pe bărbatul dur pentru a se concentra asupra celor din adâncul inimii. Eu am renunțat să fiu perfecționist, am plecat din Washington și am pornit în căutarea inimii mele. Pur și simplu trebuie să acceptăm chemarea de a renunța la toate lucrurile pe care ne bazam și să ne aventurăm în necunoscut împreună cu Dumnezeu. Putem să facem lucrul acesta noi înșine, sau putem aștepta până în clipa în care Dumnezeu va distruge totul în jurul nostru.

Dacă nu înțelegeți care ar putea fi falsul vostru sine, atunci un punct de pornire ar putea fi tocmai lansarea acestei întrebări celor care lucrează și trăiesc în preajma voastră: „Ce impresie vă fac? Cum e să trăiești cu cineva ca mine (sau să lucrezi cu cineva ca mine)? *Nu aveți* libertatea de a spune ceva în preajma mea?" Dacă nu reușiți să spuneți un singur cuvânt la o reuniune pentru simplul motiv că simțiți că ați putea spune o prostie, atunci înseamnă că a venit timpul să vă exprimați cu voce tare. Dacă singurul lucru pe care îl faceți este să îi dominați pe toți ceilalți, pentru că sentimentul de îndreptățire izvorăște din faptul că sunteți pus să conduceți, atunci este cazul să tăceți câteva clipe. Dacă ați ales sportul pentru că acolo vă simțiți cel mai bine, atunci poate că este timpul să mergeți acasă și să stați cu familia. Dacă nu mergeți niciodată să faceți sport cu alți bărbați, atunci e vremea să mergeți la sala de sport cu băieții și să faceți câteva pase. Cu alte cuvinte, înfruntați-vă spaimele pornind cu capul înainte. Renunțați la frunza de smochin; ieșiți din ascunzătoare. Pentru câtă vreme? Mai mult decât v-ar conveni; atât de mult încât să stârniți problemele ascunse, încât să faceți ca rana profundă să devină evidentă.

Pierderea falsului sine este dureroasă; deși este o mască, este una pe care o purtăm ani de-a rândul, iar pierderea acestei măști poate să

fie similară cu pierderea unui prieten. În spatele măştii se află toată durerea şi spaima de care fugeam, de care ne ascundeam. Când le vom lăsa să iasă la iveală, faptul acesta ne va tulbura mai tare decât orice cutremur.

Dar nu am ajuns la capătul drumului; este doar linia de demarcaţie a acestuia. Călătoria aceasta duce spre libertate, vindecare şi autenticitate.

ÎNDEPĂRTAREA DE FEMEIE

Pe măsură ce ne îndepărtăm de falsul nostru sine, ne vom simţi tot mai vulnerabili şi mai expuşi pericolelor. Vom fi foarte tentaţi să căutăm scăpare în acele locuri care ne oferă adăpost, în acele locuri unde am găsit consolare şi odihnă. Pentru că majoritatea bărbaţilor au căutat în femeie sentimentul masculinităţii, trebuie să ne îndepărtăm şi de acest loc. *Să nu credeţi că vă cer să vă părăsiţi soţiile.* Tot ce vreau să spun este să încetaţi să mai recurgeţi la femeie pentru a primi confirmarea propriei persoane, să nu îi mai cereţi ei să lupte pentru voi. Unii bărbaţi cred că aceasta ar însemna să îşi dezamăgească soţiile. Dacă aţi fost un bărbat pasiv, care aţi încercat să nu vă deranjaţi soţia ani de zile, ca nu cumva să faceţi ceva care să tulbure apele, atunci a sosit vremea provocării. Afirmaţi-vă identitatea în faţa femeii cu care trăiţi; provocaţi-i sentimentele cele mai puternice. Pentru aceia care sunt violenţi (inclusiv pentru bărbaţii care urmăresc doar succesul în viaţă), aceasta înseamnă renunţarea la *orice formă de abuz*. O veţi elibera din poziţia de obiect al mâniei voastre pentru a renunţa de fapt la poziţia ei de reper al masculinităţii voastre: nu ea trebuie să vă facă bărbat. Pocăinţa pentru un bărbat impulsiv presupune ca el să devină *blând*. Ambele tipuri de bărbaţi recurg mereu la femeie, dar pocăinţa depinde de modul în care fiecare a abordat până în prezent relaţia cu femeia lui.

Pe mulţi tineri i-am sfătuit să înceteze orice relaţie cu femeile cu care erau *prieteni* pentru că ele deveniseră unicul scop al vieţii lor. Ele erau soarele universului lor, în jurul căruia orbitau. Un bărbat are nevoie de o orbită mult mai mare decât o femeie, are nevoie de o misiune în viaţă, de un scop precis; un bărbat trebuie să îşi cunoască numele. Numai când este pregătit pentru o femeie, numai în acel moment are ceva, o viaţă la care să o invite şi pe ea. Un prieten îmi povestea că în tribul Masai din Africa un tânăr nu poate să îi facă curte unei femei până când nu a ucis un leu. Acesta este modul lor de a spune că nu poate să intre în acţiune până când nu a fost iniţiat. Am cunoscut mult prea mulţi tineri care treceau printr-un fel de promiscuitate emoţională cu femeile pe care le curtau. Nu le căutau pentru a le oferi putere, ci pentru că doreau să se hrănească din

frumusețea lor, să primească recunoaștere prin ele și să se simtă niște bărbați adevărați. Aveau lungi conversații adânci și intime. Dar fără a se implica; *nu erau în stare* să își asume responsabilitățile ce decurgeau de aici. Este o situație nedreaptă pentru orice femeie. După un an în care a avut o asemenea relație, o foarte bună prietenă mi-a spus: „Niciodată nu am fost sigură ce însemnam pentru el".

Când ne simțim atrași de Cosânzeana cu părul de aur, trebuie să recunoaștem că se întâmplă ceva mult mai profund. După cum spune Bly:

> *Ce înseamnă când un bărbat se îndrăgostește de o fată strălucitoare pe care o vede în celălalt capăt al unei încăperi? S-ar putea ca sufletul lui să aibă nevoie de activitate. Sufletul reprezintă cheia problemei. În loc să încerce să ajungă la femeie și să se străduiască să fie singur cu ea... poate că trebuie să rămână singur cu el însuși, probabil într-o cabană de la munte, timp de trei luni, să scrie poezii, să coboare cu barca pe un râu înspumat și să viseze. În felul acesta, multe femei ar fi scutite de foarte multe necazuri.*

Iarăși, nu este vorba de permisiunea de a divorța. Un bărbat căsătorit a depus un jurământ solemn - nu va putea să-și închidă propria rană provocând o altă rană celei căreia i-a promis iubire. Uneori, femeile își părăsesc bărbații; dar aceasta este o altă poveste. Prea mulți aleargă după femei, implorându-le să nu îi părăsească. Dacă ele simt că trebuie să plece, acest lucru se întâmplă cel mai probabil din cauza faptului că bărbații au probleme sufletești nerezolvate. Vreau să spun că drumul spre sufletul masculin îi *îndepărtează* întotdeauna de femeie, tocmai pentru a se putea întoarce, pentru a reveni având un răspuns la întrebare. Bărbatul nu are nevoie de femeie pentru a-și găsi puterile; el *oferă* această putere. Pentru a deveni un bărbat de seamă nu este neapărată nevoie de femeie, iar o dată ajuns un bărbat de seamă din nou nu este nevoie de femeie. După cum spunea Augustin: „Fie ca sufletul meu să te slăvească pentru toate aceste frumuseți, dar fie ca el să nu se alipească de ele prin capcana iubirii", capcana dependenței din cauza faptului că sufletul bărbătesc a fost condus la femeie pentru a dobândi recunoaștere.

Însă există o dimensiune și mai sumbră în problema pe care o discutăm. Ce altceva urmărim să obținem de la *Femeia cu părul de aur*? După ce tânjim atunci când încercăm să fim în preajma ei? Bunătate, bunăstare, frumusețe, extaz - într-un cuvânt, *Dumnezeu*. Vorbesc foarte serios. Eu cred că, de fapt, îl căutăm pe Dumnezeu.

A fost o vreme când Adam a sorbit adânc din sursa întregii iubiri. El - primul nostru părinte și arhetipul nostru - a viețuit într-o comuniune neîntreruptă cu cea mai atrăgătoare, captivantă și răpitoare Sursă de viață a universului. Adam îl avea pe Dumnezeu. Este adevărat că nu era bine pentru om să fie singur, iar Dumnezeu în smerenia Lui ne-a dat-o pe Eva, îngăduindu-ne să avem nevoie și de ajutorul ei. Dar ceva s-a petrecut în momentul Căderii; ceva s-a *transformat*. Eva a luat locul lui Dumnezeu în viața bărbatului. Să vă explic raționamentul acesta.

Adam nu a fost înșelat de șarpe. Știați? Pavel o spune fără ocoliș în 1 Timotei 2:14 - Adam nu a căzut pentru că a fost înșelat. Păcatul lui avea o natură diferită; într-un fel, este mult mai serios ceea ce a făcut el pentru că a făcut-o în mod voit. Nu știm cât a durat, dar a fost un moment în grădina Edenului când Eva căzuse și Adam nu; ea mâncase din măr, dar el încă mai avea o alternativă. Cred că s-a întâmplat ceva în inima lui, ceva de genul: am pierdut-o pe *ezer kenegdo*, sufletul meu pereche, cel mai important însoțitor pe care l-am cunoscut vreodată. Nu știu cum va fi viața mea, dar știu că nu pot trăi fără ea.

În locul lui Dumnezeu, Adam a ales-o pe Eva.

Dacă credeți că exagerez, priviți în jur. Uitați-vă la toate operele de artă, la poezie, muzică, teatru, la cultura dedicată femeilor frumoase. Ascultați ce limbaj folosesc bărbații când descriu o femeie. Priviți cum funcționează o asemenea obsesie. Cum ar putea fi definită altfel decât ca o formă de *închinare*? Bărbații ajung să trăiască pe lume fără Dumnezeu, cea mai profundă bucurie a noastră, sursa extazului nostru. Tânjind după ceva necunoscut, le întâlnim pe fiicele Evei și destinul nostru este terminat. Ele ne sunt cel mai aproape, apogeul creației, întruchipări ale frumuseții și tainei și tandreții și atracției divine. Iar noi nu le oferim doar dorința pentru Eva, dar și dorința pentru Dumnezeu. Un bărbat lipsit de adevărata sa iubire, lipsit de viața sa, de Dumnezeul său, va găsi alte resurse. Și ce alt substitut ar putea să fie mai bun decât fiicele Evei? Nimic din întreaga creație nu se compară cu ele!

Unui tânăr care nu mai fusese singur din clasa a opta i-am spus că ar trebui să se desprindă de prietena lui și să renunțe la orice relații cu fetele timp de un an. De pe fața lui puteam citi că era ca și când i-aș fi cerut să își taie o mână... sau chiar mai rău. Înțelegeți care sunt mecanismele care se pun în mișcare? Este de remarcat faptul că lupta cu pornografia sau masturbarea este mai cumplită atunci când bărbatul rămâne singur, ori este trist, sau tânjește după o formă oarecare de atenție. Senzația se va intensifica pe măsură ce ne apropiem de rana noastră. Faptul că ne dorim cu putere ca pofta să dispară va face ca presiunea căutării altor surse de plăcere să crească.

Am văzut cum se întâmplă acest lucru cu mulți bărbați. Știam că se întâmplă și cu mine. Dar dacă aceasta este apa după care tânjim cu adevărat, atunci de ce rămânem mereu însetați după ce bem din ea? Poate că fântâna din care bem nu este fântâna potrivită.

Trebuie să răsturnăm opțiunea lui Adam; trebuie să îl alegem pe Dumnezeu în detrimentul Evei. Trebuie să ne orientăm dorințele spre El, pentru că numai la Dumnezeu vom găsi adevărata vindecare a rănii noastre.

CAPITOLUL ȘAPTE

VINDECAREA RĂNII

Desperado, de ce nu-ți vii în fire
Ai stat pe drumuri mult prea mult
Te crezi greu de înfrânt, dar eu știu
Că ai motivele tale...
Mai bine te-ai lăsa iubit
Până nu e prea târziu

- The Eagles
„Desperado“ (© 1973 de Glenn Fry și Don Henley)

Scopul vindecării nu este altceva decât respectul pentru propria persoană în ipostaza noastră de ființă creată.

- Wendell Berry

Cea mai profundă dorință din inimile noastre este aceea de a forma o uniune cu Dumnezeu. Dumnezeu ne creează pentru uniunea cu El Însuși. Acesta este scopul inițial al vieților noastre.

- Brennan Manning

Cred că am creionat o imagine greșită despre viața împreună cu băieții noștri. Cățărări, aventuri pe canoe, lupte libere, călătorii în căutarea primejdiilor și a distrugerii – ați putea rămâne cu impresia că suntem un fel de academie militară, trăind undeva prin păduri mărginașe sau undeva în culturile paramilitare. Aș vrea să vă descriu unul dintre evenimentele mele preferate. El se produce seara târziu, la culcare, după ce băieții și-au spălat dinții și ne-am rostit rugăciunile împreună cu toată familia. După ce îi bag sub pătură, unul dintre băieți mă întreabă: „Tată, ne-am putea culcuși împreună seara asta?" Ora culcușelilor este momentul când stăm împreună într-un pătuț în care abia dacă încăpem – și tocmai acesta este ideea, de a fi cât mai aproape – și acolo în întuneric pur și simplu stăm de vorbă. De obicei începem să râdem și apoi continuăm în șoaptă pentru că ceilalți ne cer să „mai tăcem din gură". Uneori ajungem să ne gâdilăm, alteori e pur și simplu o ocazie pentru ca ei să îmi pună întrebări serioase despre viață. Dar orice ar fi, ceea ce contează cel mai mult este ceea ce se întâmplă în profunzime: intimitate, apropiere, legătură.

Da, băieții mei vor să îi conduc spre aventură, plăcându-le să își încerce puterile cu mine. Dar toate acestea au loc în contextul unei legături intime de iubire care este cu mult mai profundă decât se poate spune în cuvinte. Ceea ce își doresc mai mult decât orice, ceea ce îmi place cel mai mult să le ofer, este unitatea dintre sufletele noastre. Așa cum zicea Tom Wolfe:

> *Mi se pare că cea mai profundă căutare a vieții, lucrul după care, într-un fel sau altul, tânjesc toate ființele constă în aflarea unui tată; nu neapărat aflarea unui tată biologic, nu a unui tată care a fost pierdut în anii tulburi ai tinereții, ci descoperirea unei anumite forțe și înțelepciuni exterioare ce transcend o nevoie biologică, regăsirea acelui ceva care se află mai presus de foamea fizică, ceva care să se unească cu puterea și credința celui ce o caută.*

ADEVĂRATA SURSĂ A PUTERII

Băieții sunt rușinați de obicei de natura lor lipsită de cuvinte și aparenta goliciune interioară; pentru majoritatea băieților aceasta reprezintă o sursă îngrozitoare de rușine, după cum am mai spus. Dar nu trebuie să fie așa. De la bun început, încă înaintea Căderii și a atacului malefic, menirea noastră era să ducem o existență marcată de o cumplită dependență. Este aidoma unui copac cu crengile lui, ne explică Hristos. Voi sunteți crengile, eu sunt trunchiul. De la Mine vă extrageți viața; lucrurile au fost menite să fie astfel. De fapt, El spune

și mai mult „despărțiți de Mine nu puteți face nimic" (Ioan 15:5). El nu ne înjosește și nici nu ne ironizează, nici măcar nu o spune cu un oftat, gândindu-se simultan: *Aș vrea să îi văd că își revin odată și că nu vor avea nevoie de mine atâta de mult*. Dimpotrivă. Suntem *făcuți* să depindem de Dumnezeu, suntem făcuți pentru uniunea cu El și nimic din ceea ce suntem nu funcționează fără El. Așa cum scria C. S. Lewis: „Dacă o mașină este făcută să meargă cu benzină, ea nu poate să funcționeze cum trebuie cu nimic altceva. La rândul Său, Dumnezeu a creat mașinăria umană ca să funcționeze cu El Însuși. Cel mai presus de toate este combustibilul cu care duhurile noastre au fost făcute să ardă, sau alimentul cu care spiritul nostru este făcut să se hrănească. Nu există altceva."

Aici păcatul nostru și cultura noastră s-au întâlnit pentru a ne ține în captivitate și în distrugere, tocmai ca să împiedice vindecarea rănii. Păcatul nostru reprezintă partea de încăpățânare din noi care vrea, mai mult decât orice, independență. Există o parte în noi care vrea cu ardoare o viață în care să nu fim dependenți de nimeni – cu atât mai puțin de Dumnezeu. Apoi vine influența culturală a unor figuri asemenea lui John Wayne sau James Bond ori a altor „bărbați adevărați". Dar singurul lucru pe care îl au în comun este acela că sunt niște *singuratici*. Ei nu au nevoie de nimeni. Am ajuns să credem în adâncul inimii noastre că a avea nevoie de cineva pentru orice motiv constituie o formă de slăbiciune, un handicap. Iată de ce un bărbat nu poate niciodată să se oprească și să ceară sfaturi privind direcția în care merge. Eu sunt celebru în această privință. Eu știu întotdeauna cum să ajung unde merg, pot să îmi găsesc drumul și singur, lăsați-mă în pace. Numai după ce m-am pierdut complet și definitiv îmi revin și cer ajutor, și mă simt ca un papagal făcând acest lucru.

Isus nu s-a comportat niciodată așa. Omul care nu a clipit niciodată în înfruntarea directă cu ipocriții, Acela care a condus „sute de oameni cu mână ușoară", Stăpânul mărilor și al apelor, a dus o viață de o disperată dependență față de Tatăl Său. „Adevărat, adevărat vă spun că Fiul nu poate să facă nimic de la Sine, ci numai ce vede pe Tatăl făcând"; „După cum Tatăl, care este viu, M-a trimis pe Mine și Eu trăiesc prin Tatăl"; „Cuvintele pe care vi le spun Eu, nu le spun de la Mine, ci Tatăl care locuiește în Mine, El face aceste lucrări". Aceasta nu este o sursă de rușine pentru Hristos, ci dimpotrivă. El se laudă cu relația Sa cu Tatăl, este bucuros să le spună aceasta tuturor celor care îl ascultă: *„Eu și Tatăl una suntem"* (Ioan 5:19; 6:57; 14:10; 10:30).

De ce este important acest lucru? Pentru că mulți oameni pe care îi cunosc trăiesc cu o profundă neînțelegere a creștinismului. Mulți îl văd ca pe o „a doua șansă" de a-și reface existența. Au fost iertați,

acum consideră că meseria lor este să se integreze în program, încearcă să își încheie maratonul chiar dacă au un picior rupt. Dar ar trebui să avem mare grijă cu concluziile: vă amintiți că masculinitatea este o esență care trece de la tată la fiu. Aceasta este o imagine, după cum sunt multe lucruri în viață, a unei realități mult mai profunde. *Adevărata* esență a puterii vine de la Dumnezeu *prin uniunea pe care o avem cu El*. Remarcați cum o mare parte din viața Regelui David conține în sens profund acest element. Să ne amintim că el este un bărbat printre bărbați, este fără îndoială un mare războinic, dar să ascultăm cum își descrie relația cu Dumnezeu în Psalmi:

> *Te iubesc, DOAMNE, tăria mea!* (18:1)
>
> *Dar Tu, DOAMNE, nu te depărta,*
> *Tu, Tăria mea, grăbește-Te să-mi ajuți!* (22:19)
>
> *Tu ești puterea mea, în tine nădăjduiesc,*
> *Căci Dumnezeu este turnul meu de scăpare.* (59:9).

Îndrăznesc să spun că David poate să îi depășească pe John Wayne sau pe James Bond la orice oră din zi; totuși acestui bărbat adevărat nu îi este rușine să-și recunoască dependența față de Dumnezeu. Știm că suntem meniți să preluăm puterea în noi înșine, știm când nu suntem ceea ce am fost meniți a fi, astfel încât simțim că neîmplinirea noastră este o sursă de rușine. Când am analizat modul cum a știut că trebuie să înceapă procesul de vindecare, discutând despre rana lui, Dave a protestat: „Nici măcar nu vreau să ne punem problema aceasta. Totul este prea real". Bărbații sunt de obicei foarte duri în privința locurilor distruse dinlăuntrul lor. Mulți spun că se simt de parcă ar avea un băiețel înlăuntru, disprețuind această situație. *Nu te mai purta ca un copil*, își poruncesc. Dar nu acesta este modul în care se raportează Dumnezeu la noi. El este mâniat din pricina celor ce ni se întâmplă. „Ar fi mai de folos pentru el să i se lege o piatră de moară de gât și să fie aruncat în mare decât să facă pe unul din acești micuți să se poticnească" (Luca 17:2). Cum v-ați simți dacă rana care vi s-a făcut, loviturile pe care le-ați primit, ar fi fost aduse unui copil la care țineți – poate chiar fiului vostru? Ați simți vreo urmă de rușine? Ați simți dispreț pentru că nu reușește să se ridice deasupra problemelor? Nu. Nu ați simți decât compasiune. Așa cum scria Gerard Manley Hopkins: *Lasă-mă, inimă, să simt mai multă milă / lasă-mă să trăiesc după sinele meu întristat.*

În filmul *Good Will Hunting* există o imagine foarte frumoasă care descrie ceea ce se poate întâmpla când un bărbat își dă seama că rana sa este „moștenită", descoperind că nu trebuie să și-o asume.

Will Hunting (pus în scenă de Matt Damon) este un tânăr extraordinar, un băiat genial, care lucrează pe post de îngrijitor la MIT și locuiește într-un cartier rău famat. Nimeni nu îi cunoaște harul, pentru că tânărul se ascunde sub o falsă personalitate a durului cu origine nesănătoasă". Este un mare bătăuș și un om violent. Personalitatea pe care o afișează este rezultatul unei vechi răni produse de tată; nu își cunoaște tatăl biologic, iar bărbatul care îl crescuse îl bătea fără milă de câte ori se întorcea beat acasă. După ce este arestat pentru că se bătuse a nu știu câta oară, lui Will i se impune consultarea periodică a unui psiholog, pe nume Sean (interpretat de Robin Williams). Între ei se creează o legătură; pentru prima dată în viața lui, Will simte că unui bărbat, care i-ar putea fi tată, îi pasă de el. Astfel începe inițierea. Spre sfârșitul uneia dintre ultimele lor ședințe, Sean și Will vorbesc despre bătăile pe care acesta din urmă le îndurase, consemnate acum în dosarul său de caz.

Will: Deci, ăăă... va să zică toate chestiile alea de genul „Will suferă de o tulburare legată de atașament" sunt adevărate? „Frica de abandonare"? De asta m-am despărțit de Skyler (prietena lui)?
Sean: Nu știam că v-ați despărțit.
Will: Ne-am despărțit.
Sean: Vrei să vorbești despre asta?
Will (cu ochii la podea): Nu.
Sean: Uite ce e, Will... nu te cunosc prea bine, dar vezi, astea (îi arată dosarul lui)... astea nu sunt din vina ta.
Will (prefăcându-se plictisit): Da, da, bine, știu asta.
Sean: Uită-te la mine, fiule. Nu e vina ta.
Will: Știu.
Sean: Nu e vina ta.
Will (din ce în ce mai agitat): Știu.
Sean: Nu, nu, nu știi. Nu e vina ta.
Will (în culmea agitației): Știu.
Sean: Nu e vina ta.
Will (încercând să pună capăt conversației): Bine.
Sean: Nu e vina ta... nu e vina ta.
Will (furios): Nu mă enerva, Sean, nu și tu.
Sean: Nu e vina ta... nu e vina ta... nu e vina ta.
Will (i se prăbușește în brațe, plângând): Îmi pare rău, îmi pare așa de rău.

Nu este nici o rușine să ai nevoie de vindecare, nu este nimic rușinos să te simți tânăr și speriat. Nu e vina ta.

CUM SĂ PĂTRUNZI ÎN RANĂ

Tatăl lui Frederick Buechner s-a sinucis când fiul lui avea zece ani. A lăsat un bilet de justificare adresat mamei lui Frederick. „Te iubesc și te ador, dar nu sunt bun de nimic... Dă-i lui Freddie ceasul meu. Dă-i lui Jaime acul meu cu perlă. Îți dăruiesc toată dragostea mea." După ce l-a scris a stat în garaj așteptând ca mașina cu motorul pornit să umple spațiul cu monoxid de carbon. În ziua respectivă trebuia să îi ducă pe Frederick și pe fratele său la un meci de fotbal. În loc de asta, a plecat definitiv din viețile lor. Ce poate să înțeleagă un băiețel de zece ani dintr-un asemenea eveniment?

> *„Un băiețel ia viața așa cum este pentru că nu are nici o altă soluție. Lumea se sfârșise în acea dimineață de sâmbătă, dar de câte ori ne mutaserăm dintr-un loc în altul văzusem cum o lume se sfârșește și o alta îi ia locul. Mark Twain spune că atunci când moare cineva la care ții, te simți ca și când ți-ar fi ars casa, abia după ani de zile îți dai seama cu adevărat ce ai pierdut. Pentru mine a durat mai mult decât pentru alții, asta în cazul în care am ajuns măcar acum să îmi dau seama ce s-a întâmplat, iar între timp pierderea mea s-a îngropat atât de adânc în mine, încât după o vreme abia dacă o scoteam la lumină să mă gândesc la ea, cu atât mai puțin să vorbesc despre ea."* (The Sacred Journey)

Așa se întâmplă cu rănile noastre, mai ales în cazul bărbaților. Ne îngropăm traumele cât mai adânc și nu mai vorbim despre ele. Numai că trebuie să facem exact pe dos, adică să vorbim despre ele sau, mai exact, să pătrundem în ele. Eu unul am pătruns în rană prin poarta deschisă pe neașteptate de furia mea. După ce ne-am mutat în Colorado, cu unsprezece ani în urmă, mi-am dat seama că începusem să mă răstesc la copiii mei pentru tot felul de prostioare. Vărsarea unui pahar cu lapte isca izbucniri de furie. *Stai un pic, John,* mi-am spus, *se întâmplă ceva cu tine, ai face bine să te analizezi în profunzime.* Concentrându-mă asupra furiei mele, cu ajutorul dragului meu prieten Brent, mi-am dat seama că ea venea din sentimentul că sunt singur într-o lume care cerea în mod constant mai mult de la mine decât mă simțeam în stare să ofer. Ceva din mine era asemenea unui băiețel de zece ani aflat în lumea bărbaților maturi, lipsit de puterea acestora de a se descurca. Dincolo de aparențe se ascundea multă teamă, teamă că voi rata, teamă că voi fi descoperit și, în cele din urmă, teamă că eram, în final, singur. *De unde a venit toată această frică?* m-am întrebat. *De ce mă simt atât de singur pe lume... și atât de infantil pe dinăuntru? De ce mă simt adesea ca un orfan?*

Răspunsul mi-a venit după vizionarea câtorva filme. După cum am mai scris, am fost cutremurat de *A River Runs Through It* (Pe-acolo trecea un râu) deoarece, în povestea băieților care nu aveau parte de tatăl lor decât pe parcursul partidelor de pescuit, pierzându-le în cele din urmă și pe acestea, mi-am recunoscut propria poveste: cum mi-am pierdut tatăl și cum, asemenea lui Buechener, am îngropat această pierdere atât de adânc în mine, încât după o vreme abia dacă o mai scoteam la lumină. Am fost pătruns și de vizionarea filmului *A Perfect World* (O lume perfectă) pentru că acolo am văzut cât de mult contează pentru un băiat tatăl lui și cât de mult îmi doream acea intimitate cu sursa puterii și a iubirii, cu acela care îmi dăduse numele lui. Așa m-am identificat cu Will Hunting deoarece și eu am fost bătăuș și mă consideram mereu singur împotriva lumii întregi, și eu îmi acceptasem trauma, fără să o deplâng vreodată. Credeam că fusese vina mea.

Într-un anumit mod, Dumnezeu a trebuit să mă surprindă prin aceste întâmplări pentru că eu însumi nu eram dornic să pornesc vesel pe drumul pe care mi-l pregătise spre cea mai adâncă durere a inimii mele. Împotrivirea are loc în această parte a călătoriei. Tot sinele nostru fals, „modul de viață" pe care l-am adoptat, reprezintă un complex mecanism de apărare care se împiedică în interiorul inimii noastre rănite. Este o formă de orbire voluntară. „Sinele nostru fals ne orbește cu încăpățânare atunci când vede lumina și adevărul propriei goliciuni și inconsistențe", spune Manning. Sunt cititori care nici acum nu au habar de natura rănii lor, nici măcar de faptul că falsul lor sine a izvorât de aici. Ah, cât de mult ne convine această orbire. Fericită ignoranță! Dar o rană care nu este simțită este o rană nevindecată. Trebuie să mergem înainte. Poarta de intrare poate fi mânia; sau poate fi respingerea pe care am trăit-o, poate din partea unei fete; poate fi un eșec, pierderea trofeului celui mare constituie modul în care Dumnezeu contorsionează falsul nostru sine. Poate fi pur și simplu rugăciunea: Isuse, du-mă spre rana de care sufăr.

„Iată, Eu stau la ușă și bat", spune El.

VINDECAREA RĂNII

Dacă ați vrut să aflați mai multe despre modul în care puteți să vă vindecați orbirea și dacă ați crezut că a-l urma pe Hristos și a-l urmări în toate acțiunile Lui va transforma totul într-o acțiune simplă, veți sfârși prin a fi foarte frustrați. Hristos nu face de două ori același lucru. Pe unii îi scuipă, dar în cazul altora scuipă pe pământ și din noroiul acela face o substanță vindecătoare pentru ochi. Unui al treilea pur și simplu îi vorbește, pe un al patrulea îl atinge, iar din al cincilea dă afară un demon. Dumnezeu nu are formule prestabilite.

Modul în care Dumnezeu ne vindecă rănile este conceput ca un proces extrem de personal. El este o persoană și de aceea insistă asupra relației personale. Pentru unii, momentul se produce atunci când simt atingerea divină. Pentru alții, acesta are loc în timp și prin ajutorul altora, poate chiar al mai multora. Așa cum spune Agnes Sanford: „În mulți dintre noi sunt răni atât de adânci, că se produce vindecarea numai prin intermediul altcuiva cu care putem 'purta povara durerii'".

O mare parte a vindecării s-a produs în viața mea prin prietenia cu Brent. Eram parteneri de lucru, dar mai mult decât atât, eram buni prieteni. Petreceam ore în șir pescuind, călătorind, stând de povești prin restaurante. Vremea petrecută alături de cineva pe care îl respectam, un bărbat adevărat care mă iubea și mă respecta – nu se poate compara cu nimic ca sursă de vindecare. La început m-am temut că îl amăgesc și că el își va da seama într-o bună zi, lăsându-mă baltă. Dar nu a făcut-o, dimpotrivă, în loc de ceea ce mă temeam s-a produs vindecarea. Inima mea știa că dacă un bărbat pe care *îl cunosc* va crede despre mine că sunt și eu bărbat, la rândul meu, ei bine atunci poate că la urma urmelor e chiar așa. Să nu uităm – masculinitatea este conferită prin masculinitate. Dar atunci s-au mai întâmplat și alte lucruri importante, toate făcând parte din lucrarea lui Dumnezeu – momente de rugăciune vindecătoare, în care mi-am plâns rănile și apoi mi-am iertat tatăl. Dar cel mai important a fost momentul de profundă comuniune cu Dumnezeu. Argumentul meu principal este următorul: vindecarea nu se produce niciodată în afara intimității cu Hristos. Vindecarea rănii izvorăște din uniunea noastră cu El.

Însă există câteva teme comune pe care le putem împărtăși atunci când este vorba de refacerea inimilor noastre. Primul pas pare simplu și este aproape incredibil că a fost ignorat, nimeni nu îl invocă și atunci când acest lucru se întâmplă, uneori ne luptăm zile în șir pentru a-l putea exprima.

Totul începe prin predarea de sine. După cum spune Lewis: „Până când nu ne lăsăm pe mâinile Lui nu vom avea un sine adevărat". Trebuie să readucem mlădița la viță, trebuie să ne oferim viețile Aceluia care este Viața noastră. Și apoi trebuie să *îl chemăm pe Isus în rana noastră*, să îi cerem să vină și să ne întâmpine acolo, să intre în ceea ce a fost stricat și în locurile nevindecate ale inimii. Când Biblia ne spune că Hristos a venit să răscumpere omenirea se referă la ceva cu mult mai mult decât iertarea. Pur și simplu a ierta un om distrus este ca și cum am spune unui maratonist: „Nu-i nimic că ți-ai rupt piciorul. Nu voi lua în considerare acest lucru. Acum cursa s-a încheiat." Este cumplit, înseamnă că rămâne neputincios. Nu,

răscumpărarea noastră presupune mult mai multe. Esența rolului lui Hristos ne este dezvăluită în Isaia 61:

> *Duhul Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M-a uns să aduc vești bune celor nenorociți: El M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc robilor slobozenia, și prinșilor de război izbăvirea* (v. 1).

Mesia va veni, ni se spune, pentru a lega și a vindeca rănile, pentru a elibera și a sfărâma lanțurile robiei. Care răni? Din *inimile* noastre. Hristos vine să elibereze și să refacă sufletul nostru și adevăratul eu. Acesta este pasajul *central* al întregii Scripturi despre Isus, cel pe care El Însuși alege să îl citeze despre Sine atunci când este cercetat în Luca 4 și când își anunță sosirea. Trebuie să îl credem pe cuvânt – să îi cerem să vindece toate părțile care sunt afectate unindu-le într-un tot stăpânit de o inimă vindecată. Să îi cerem să ne elibereze din robie și din orice formă de captivitate, așa cum a promis. După cum se ruga MacDonald: „Adună bucățelele din mine într-un tot... Fă-mi o inimă veselă, atotprimitoare, dar fă să fie întreagă, luminată pe de-a-ntregul". Însă acest lucru nu se poate produce de la distanță; nu îi putem cere lui Hristos să pătrundă în rănile noastre atâta timp cât noi rămânem îndepărtați de ele. Trebuie să intrăm înlăuntrul lor împreună cu El.

Iată de ce trebuie să deplângem rănile primite. Nu a fost vina noastră, dar trebuie să recunoaștem că ceea ce ni s-a întâmplat a fost important. O, ce zi importantă a fost aceasta pentru mine, ziua când pur și simplu mi-am îngăduit să recunosc că pierderea tatălui meu *a contat* foarte mult. Lacrimile care îmi curgeau erau primele pe care le-am dăruit rănii mele, iar acestea erau pe deplin vindecătoare. Toți anii în care am încercat să o ascund s-au topit în durerea mea. Este foarte important să ne plângem durerile; este cel mai onest lucru pe care îl putem face. Pentru că plângând recunoaștem adevărul – faptul că am fost răniți de o persoană pe care o iubeam, că am pierdut ceva foarte drag și că aceasta ne provoacă o imensă durere. Lacrimile sunt vindecătoare. Ele ne ajută să ne deschidem și să ne curățăm rana. Așa cum scria Sfântul Augustin în *Confesiunile* sale: „Lacrimile... curgeau, iar eu le lăsam să curgă așa cum doreau să vină, făcând din ele o pernă pentru inima mea. Pe ele ea s-a odihnit". Durerea este o formă de confirmare, prin ea recunoaștem că rana noastră are *relevanță*.

Trebuie să îi îngăduim lui Dumnezeu să ne iubească, să îi permitem să se apropie foarte mult de noi. Știu, pare un lucru dureros de evident, dar credeți-mă că puțini bărbați sunt suficient de sensibili încât să își permită să fie iubiți de Dumnezeu. După ce Brad și-a

abandonat planurile pentru mântuire, l-am întrebat: „Brad, de ce nu îi dai pur și simplu voie lui Dumnezeu să te iubească?" S-a chircit pe scaun. „Mi-e mult prea greu să accept lucrul acesta, să primesc să fiu iubit. Mă simt atât de gol. Prefer să fiu eu cel care controlează totul, să fiu admirat pentru ceea ce eu le ofer celorlalți". Mai târziu mi-a scris următoarea scrisoare:

> *După ce totul s-a prăbușit în jurul meu, am fost copleșit de tristețe și durere. Suferința era incredibilă. În mijlocul tuturor problemelor Dumnezeu m-a întrebat: „Brad, îmi dai voie să te iubesc?" De fapt știu ce mă întreba. Mă temeam că va trebui să merg să îmi caut viitorul. Dar am obosit să tot fug. Vreau să mă întorc acasă. Mi-am deschis Biblia și am dat de Ioan 15, „Așa cum Tatăl v-a iubit, tot așa v-am iubit și eu, rămâneți în dragostea mea". Bătălia este crâncenă. Uneori totul pare foarte simplu. Alteori totul este cuprins de ceață. În acest moment tot ce reușesc să fac este să mă agăț de Isus așa cum pot cu mai bine și să nu fug de toate cele ce sunt în inima mea.*

A rămâne în dragostea lui Dumnezeu este singura noastră șansă, singurul lăcaș posibil al inimilor noastre. Nu faptul că acceptăm în mod rațional iubirea lui Dumnezeu este important, cât faptul că îngăduim inimilor noastre să se întoarcă acasă la El, să își găsească loc în dragostea Sa. MacDonald exprimă aceasta în felul următor:

> *Când inimile noastre se întorc spre El aceasta înseamnă și deschiderea ușii pentru a-l primi... apoi intră, nu doar prin mintea noastră, nu pătrunde doar în gândurile noastre ascunse, ci intră El Însuși, din propria Lui voință. Astfel Domnul, Duhul, devin sufletul sufletelor noastre... Abia atunci* **suntem**; *abia atunci dobândim viață, când viața lui Isus devine... ajunge să fie viață înlăuntrul nostru... suntem una cu Dumnezeu pentru totdeauna.*

Sau după cum spune Sfântul Ioan al Crucii: „O, cât de blând și plin de iubire te-ai așezat în miezul și în mijlocul sufletului meu, acolo Tu singur stai în taină și în tăcere, ca unic Stăpân adăști, nu numai ca și când ai fi în locuința Ta sau în încăperea Ta, ci ca și când ai fi la pieptul meu, într-o strânsă și intimă uniune". Această legătură personală și profundă cu Isus și cu Tatăl Său reprezintă sursa tuturor vindecărilor și a tuturor puterilor noastre. Ea este, cum se exprimă Leanne Payne, „adevărul central și unic al creștinătății". După o excursie în care am expus în fața unui mic grup de bărbați ideile mele despre traseul masculinității, am primit acest e-mail:

„Tatăl meu nu m-a părăsit, ci pur și simplu nu a avut niciodată timp pentru mine sau pentru vorbe de încurajare. Și-a petrecut întreaga viață așezându-se mereu în centrul atenției. Pentru prima dată în viață înțeleg și eu de ce sunt atât de întărâtat – de ce nu las pe nimeni să se apropie de mine, nici măcar pe soția mea – și de ce le par tuturor un impostor. Am izbucnit în plâns. Simt prezența lui Dumnezeu în inima mea așa cum nu am mai simțit-o vreodată... ca și când ar începe să crească în mine o inimă nouă."

A venit vremea să le acordăm taților noștri iertarea de care au nevoie. Pavel ne spune că resentimentele și amărăciunea pot distruge viața noastră, precum și viețile altora (Efeseni 4:31, Evrei 12:15). Îmi pare rău când îmi aduc aminte de toți anii în care soția mea a trebuit să suporte furia și amărăciunea pe care le redirecționam dinspre tatăl meu înspre ea. Cum spune cineva, când ierți este ca și când ai elibera un prizonier care este, îți dai seama mai apoi, propriul sine. Mi-a fost de ajutor felul în care Bly și-a iertat tatăl și a putut să spună „am început să nu îl mai privesc ca pe cel care mă văduvise de dragoste sau de atenție sau de compania paternă, ci drept acela care fusese la rândul lui văduvit de tatăl și de mama sa, prin viața pe care a dus-o". Tatăl meu avea și el propria traumă, pe care nimeni nu se oferise vreodată să i-o vindece. Și tatăl lui fusese alcoolic o vreme, așa că tinerețea lui nu a fost deloc ușoară, la fel cum a fost și a mea.

Prin urmare, trebuie să ne înțelegem: iertarea este o alegere. Nu este un sentiment, ci un act de voință. Cum scrie Neil Anderson: „Nu întârziați momentul de acordare al iertării până veți simți că vă vine ușor s-o faceți, pentru că nu se va întâmpla niciodată. Este nevoie de foarte mult timp *după* ce ne hotărâm să iertăm pe cineva pentru ca sentimentele rănite să se vindece și ele." Îl lăsăm pe Dumnezeu să ne aducă vechea rană la lumină deoarece, „dacă iertarea nu ajunge la sâmburele emoțional al vieții voastre, ea nu va fi niciodată întreagă". Trebuie să recunoaștem că ne-a durut, că această durere a fost profundă și alegem să le acordăm taților noștri iertarea. Aceasta *nu* înseamnă să spunem „nu a avut prea mare importanță", *nu* înseamnă să spunem „probabil că am meritat o mare parte din ce am pățit, oricum". Iertarea spune „a fost rău, m-a afectat, dar te eliberez".

Iar apoi îl rugăm pe Dumnezeu să ne fie Tată și să ne dea numele Lui.

NUMELE PREGĂTIT DE DUMNEZEU

Cu câțiva ani în urmă mi-am dat seama, începând propria călătorie a masculinității, că nu-mi era greu să mă raportez la Isus și

la Dumnezeu, dar nu reușeam să mă raportez prea bine la Dumnezeu *Tatăl*. Explicația nu este greu de imaginat. Pentru mine, tata fusese o sursă de dezamăgire și de durere... la fel ca pentru mulți alții. Apoi am citit următoarele în cartea lui MacDonald:

> *„În copilărie și adolescență, tata a fost refugiul din fața tuturor relelor vieții, chiar din fața durerii celei mai acute. De aceea, le spun fiului sau fiicei cărora nu le place numele de Tată, că trebuie să interpreteze acest cuvânt gândindu-se la toate lucrurile cărora le-au dus dorul în viață. Tot ceea ce poate oferi sau dori tandrețea umană în apropierea și prin trăirea iubirii, toate acestea și încă infinit mai multe trebuie să fie adevărate în privința Tatălui perfect – a celui care a definit relația Tată-fiu."*

Darul a venit la timp, pentru că știam deja că era vremea să îl las pe Dumnezeu să îmi fie Tată. (De-a lungul inițierii mele, Dumnezeu mi-a oferit astfel de cuvinte, mesaje, oameni, daruri pe care să le deschid pentru următoarea parte a călătoriei.) Masculinitatea trece de la tată la fiu, și apoi de la Tată la fiu. Adam, Avraam, Iacov, David, Isus – cu toții au învățat cine erau ei înșiși din relația personală avută cu Dumnezeu, cu Tatăl. La urma urmelor, cine îi poate oferi unui bărbat propriul nume? Numai Dumnezeu. Pentru că nimeni în afară de Dumnezeu nu vede ce anume este acel bărbat. De obicei, ne gândim la aceste lucruri cu un sentiment de vinovăției – *da, Dumnezeu mă vede... și ceea ce vede este păcatul meu.* Ceea ce este greșit, din două motive.

În primul rând că păcatul nostru a fost deja ridicat. Tatăl l-a îndepărtat „cât este de departe răsăritul de apus" (Psalm 103:12). Păcatele ne-au fost spălate (1 Corinteni 6:11). Când Dumnezeu ne privește, nu ne vede păcatul, nu nutrește gânduri prin care să ne condamne (Romani 8:1). Dar asta nu este tot. Noi înșine avem o inimă nouă. Aceasta este făgăduința Noului Legământ: „Vă voi da o inimă nouă și voi pune în voi un duh nou; voi scoate din trupul vostru inima de piatră și vă voi da o inimă de carne. Voi pune Duhul Meu în voi și vă voi face să umblați în poruncile Mele și să păziți și să împliniți rânduielile Mele" (Ezechiel 36:26-27). Există un motiv pentru care vorbisem despre Vestea cea bună.

Prea mulți creștini de astăzi trăiesc încă sub legea cea veche. Ei și-au încrustat în inimă Ieremia 17:9 și de aceea umblă prin lume convinși că *inima este înșelătoare și rea*. Nu, acest lucru nu mai este valabil. Citiți continuarea cărții lui Ieremia. Dumnezeu anunță în Ieremia 31:33 vindecarea tuturor acestor probleme: „Voi pune Legea Mea înlăuntrul lor, o voi scrie în inima lor; și Eu voi fi Dumnezeul lor, iar ei vor fi poporul Meu". Vă voi da o inimă nouă. Iată de ce Pavel

scrie în Romani 2:29: „Ci iudeu este acela care este iudeu înăuntru; și tăiere împrejur este aceea a inimii, în duh, nu în slovă". Nu păcatul este cel mai profund lucru care se petrece înlăuntrul nostru, ci faptul de a avea o inimă nouă care este în mod fundamental *bună*.

Ceea ce vede Dumnezeu atunci când se uită la voi este adevărata voastră natură, adevăratul vostru sine, ființa la care se gândea atunci când v-a creat. De ce altceva v-ar da piatra cea albă înscrisă cu numele vostru? V-am povestit pățaniile lui Dave – despre felul în care se purta tatăl lui rănindu-l prin cuvintele jignitoare: „băiatul mamii", cum și-a căutat masculinitatea prin intermediul femeilor, cum și-a asumat rana și mesajul acesteia ca și când ar fi fost de neschimbat și adevărate. Într-o zi, în cabinetul meu, am încercat să analizăm împreună, în detaliu, ceea ce se întâmplase până atunci, ca și când am fi desfăcut un cufăr cu secrete și le-am fi așezat pe toate în lumina zilei. Ce altceva ar mai fi de spus? „Ai o singură speranță, Dave... aceea ca tatăl tău să fi greșit în privința ta".

Trebuie să îl întrebați pe Dumnezeu ce crede despre voi, și această întrebare trebuie să vă fie aproape până când veți primi un răspuns. Bătălia va deveni crâncenă în acest moment. Acesta este *ultimul* lucru pe care Cel rău v-ar lăsa să îl aflați; se va preface într-un ventriloc, vă va șopti la ureche de parcă ar fi vocea lui Dumnezeu. Nu uitați, el este acuzatorul fraților (Apocalipsa 12:10). După ce am văzut *Gladiator* mi-am dorit foarte mult să fiu un bărbat ca Maximus. El îmi amintea de Henric al V-lea, din piesa lui Shakespeare – un bărbat curajos și nobil. Maximus este puternic și curajos și se luptă bine; cu toate acestea, inima lui este ațintită spre veșnicie. El tânjește după Împărăția cerurilor, dar rămâne să lupte pentru ca alții să fie liberi. Spre sfârșit am lăcrimat, străpuns de o dorință de a fi asemenea lui. Satana era și el acolo, spunându-mi că nu, că nu eram decât Commodus – ticălosul uneltitor întruchipat de rolul personajului negativ din film. Ceea ce făcea ca lovitura să fie atât de puternică era faptul că eu am fost cândva Commodus; am fost un om egoist, uneltitor care manipula totul înspre propriul beneficiu. Deși aceasta s-a întâmplat cu mult timp în urmă, acuza era dureroasă.

Am mers într-o excursie în Anglia unde am ținut patru conferințe în cinci zile. A fost o călătorie destul de grea și mă aflam într-o teribilă încercare spirituală. Ce ușurare a fost să mă scufund în scaunul avionului și să mă întorc acasă. Eram groaznic de obosit, terminat și golit de putere, simțeam nevoia să aud cuvintele Tatălui meu. Așa că am început să îmi dezgolesc inima în fața Lui prin intermediul jurnalului meu intim.

Ce va fi cu mine, Doamne? Ești mulțumit de mine? Cum mă vezi? Îmi pare rău că trebuie să te întreb, aș vrea să știu fără să

întreb. Mi se pare că frica este cea care mă face să mă îndoiesc. Cu toate acestea, tânjesc să te aud – un cuvânt, o imagine, un nume sau măcar o simplă privire din partea ta.

Și iată ce am auzit:

Ești ca Henric al V-lea după bătălia de la Agincourt... bărbatul din arenă, a cărui față este acoperită de sânge și sudoare și praf, care a stat demn... un mare războinic... da, întocmai ca Maximus.

Și apoi,

Ești prietenul meu.

Nu vă pot reda ce mare importanță au avut acele cuvinte pentru mine. De fapt, mi-e rușine să vă spun toate acestea, pentru a nu vă părea arogant. Dar vi le împărtășesc cu speranța că ele vă vor ajuta să descoperiți propriile răspunsuri. Ele sunt cuvintele vieții, cuvinte care vindecă rănile și care distrug acuzațiile Dușmanului. Sunt recunoscător pentru ele, sunt profund recunoscător! Ce povești minunate aș putea să vă spun despre nenumăratele împrejurări în care Dumnezeu mi-a vorbit, mie și altora, de când îmi pun această întrebare. Prietenul meu, Aron, a mers într-un parc în apropiere de casa noastră și a găsit acolo un loc de solitudine. Acolo a așteptat vocea Tatălui. Prima oară a auzit: „Adevărata masculinitate este spirituală". Aron a simțit mult timp că spiritualitatea era feminină, iar aceasta îl punea într-o postură nefericită pentru că el este un om de o mare spiritualitate și pe de altă parte își dorea să fie un bărbat autentic. Dumnezeu i-a vorbit exact atunci când avea nevoie să îl audă – masculinitatea este spirituală. Apoi a auzit: „Adevărata spiritualitate este bună". Și mai departe, „Ești bărbat. Ești bărbat. Ești bărbat".

Bătălia constă tocmai în a ajunge până în acest loc, iar din momentul în care vorbe ca acestea au fost rostite, Dușmanul se năpustește asupră-ne pentru a ni le fura. Vă mai amintiți cum s-a năpustit asupra lui Hristos în pustie, imediat după ce s-au făcut auzite cuvintele Tatălui. Stăteam de vorbă cu un alt prieten despre toate aceste experiențe și altele asemenea. A oftat din greu și mi-a spus: „Da, îmi amintesc cum la biserică l-am auzit pe Dumnezeu vorbindu-mi așa: 'Te descurci foarte bine. Sunt mândru de tine, chiar așa cum ești'. Dar nu îmi venea să cred. Nu părea să fie adevărat". Iată de ce trebuie să ne bazăm întotdeauna pe adevărul consemnat. Ne bazăm pe ceea ce ne spune Scriptura despre noi. Suntem iertați. Inimile noastre sunt bune. Vocea Tatălui nu ne condamnă *niciodată*.

De acolo trebuie să îl rugăm pe Dumnezeu să ne vorbească în chip personal, să rupă puterea minciunii care ne-a fost dată împreună cu rana adâncă de care suferim.

El ne cunoaște după nume.

DIN RANĂ IZVORĂȘTE SLAVA NOASTRĂ

Am în biroul meu un tablou care mi-e foarte drag, o reproducere după Charlie Schreyvogel, *My Bunkie* (Camaradul). Este o scenă cu patru soldați de cavalerie, realizată în stilul Western al lui Remington. Acțiunea descrie o operațiune de salvare; unul dintre călăreți pare a fi fost împușcat și aruncat de pe cal, iar ceilalți trei bărbați se apropie în galop pentru a-l lua cu ei. În fundal, soldatul rămas singur este ridicat pe crupa calului unui camarad, în timp ce alții doi își protejează colegii cu focuri de pușcă. Îmi place scena deoarece și mie mi-ar plăcea să fac astfel de fapte și să fiu ca ei. Aș vrea să vin în galop spre salvarea celor care au fost doborâți în luptă. Dar, stând în cabinetul meu, într-o zi Dumnezeu a început să îmi vorbească despre tablou și rolul meu în el. *Înainte să fii bărbatul care îi salvează pe alții, John, trebuie să fii cel rămas fără cal, bărbatul disperat care trebuie salvat.*

Da. Adevărata forță nu provine din actele de bravură. Până nu suntem dărâmați, viețile noastre vor rămâne auto-centrate, auto-suficiente, puterea noastră va veni din noi. Atâta timp cât credem că suntem ceva în și prin noi înșine, pentru ce am avea nevoie de Dumnezeu? Nu am încredere într-un bărbat care nu a suferit, nu vreau să am în preajma mea o persoană care nu și-a asumat propria rană. Gândiți-vă la toți prefăcuții pe care îi cunoașteți – sunt aceștia niște oameni pe care să îndrăzniți să-i sunați la două noaptea, în cazul în care toată viața s-ar nărui în jurul vostru? Nu cred. Nu vreau să văd clișee; vreau adevăruri profunde, din adâncul sufletului, iar acestea izvorăsc numai dintr-un bărbat care a călătorit pe drumul despre care vă vorbeam. Așa cum zice Buechner:

> *„A face pentru tine însuți tot ce poți mai bine din cele ce izvorăsc dinlăuntrul tău – a strânge din dinți și a-ți încleșta pumnii pentru a putea supraviețui într-o lume dură și rea – aceasta presupune, prin acțiunea în sine, a nu fi în stare să accepți că cineva dorește să facă ceva minunat pentru tine și mai ales în tine. Problema oțelirii de sine față de duritatea realității stă în faptul că oțelul care permite protejarea propriei vieți față de distrugere este deopotrivă același cu cel care vă împiedică să ajungeți la deschidere și transformare."*

Numai când pătrundem în rana noastră vom descoperi adevărata slavă. Așa cum zice Bly: „Acolo unde se găsește rana unui bărbat, acolo se va afla și darul lui cel nepreţuit". Această realitate are două explicații. Mai întâi, ea se datorează faptului că rana a fost pusă în locul adevăratei noastre tării, într-un efort de a ni se lua această putere. Situația va înceta atunci când ajungem unde continuă prefăcătoria, unde suntem lipsiți de consistență și substanță. Prin urmare, a doua explicație, constă în faptul că din suferința noastră înțelegem ce avem de oferit celorlalți. Sinele fals nu este întotdeauna cu totul fals. Darurile pe care le-am folosit sunt adesecori adevărate, dar de multe ori le folosim pentru a ne ascunde în spatele lor. Credem că puterea vieții noastre constă în aprecierile pe care le primim, când de fapt puterea se află *în noi*. Când începem să oferim nu doar darurile, ci și adevăratul nostru sine, acesta este momentul când devenim cu adevărat puternici.

Abia atunci suntem pregătiți de bătălie.

CAPITOLUL OPT

CHEMAREA LA LUPTĂ

Teritorii ocupate de inamic – iată lumea în care trăim.

- C. S. Lewis

Nu suntem decât războinicii zilei
Veselia și podoabele ne sunt umbrite
De marșul prin mâzga bătăliei...
Dar, la-nchinare, inimile ni-s reînviate.
- Henric al V-lea (W. Shakespeare)

Dacă ne vom căzni, aidoma celor bravi, să rămânem în picioare în miezul bătăliei, sigur vom simți susținerea lui Dumnezeu din Cer. Pentru că Cel care creează împrejurarea în care ne luptăm, spre finalul căreia am putea obține biruința, este gata să vină în ajutorul acelora care s-au luptat cu bărbăție, și care se încred în harul Lui.

- Toma din Kempis

„Tati, mai există castele?“ Stăteam împreună cu Luke la micul dejun; de fapt, el era așezat și eu o slujeam pe Alteța Sa Regală, făcându-i pâine prăjită cu gem de caise. De îndată ce am auzit întrebarea am știut că inima sa tânără își punea probleme. Mai există mari aventuri în ziua de astăzi? Mai există mari bătălii de dus? Am vrut să îi explic că mai existau lupte de dus, dar înainte de a-i putea răspunde i-am văzut strălucirea din ochi și m-a întrebat, „Dar mai există dragoni?“ Cât de adânc este înscris acest lucru în sufletul masculin. Băiatul este un războinic, acesta este numele lui. Un bărbat trebuie să intre în luptă; are nevoie de un loc în care războinicul din el să prindă viață și să fie călit, pregătit, antrenat. Dacă Bly are dreptate (și eu cred că are) atunci „moartea timpurie a războinicici din bărbat îi împiedică pe băieți să se maturizeze“ și prin urmare formula opusă este valabilă – dacă am putea să trezim la viață această calitate neînfricată dintr-un bărbat, dacă am conecta-o unui scop superior, dacă am elibera războinicul din interior, atunci orice băiat ar putea să crească și să cunoască adevărata masculinitate.

Deunăzi, pe când lucram la această carte, Blaine a coborât pe scări și fără să spună un cuvânt mi-a strecurat în față un desen pe care îl făcuse. Este o schiță în creion a unui înger cu umeri largi și cu păr lung; aripile lui sunt larg deschise ca și când tocmai ar fi dezvăluit faptul că avea o sabie imensă cu două mânere, similară armelor pe care le aveau scoțienii. Își ține sabia dreaptă, gata de a intra în acțiune, cu o privire fermă și neînfricată. Sub desen se află câteva cuvinte, scrise de mâna unui băiețel de nouă ani: „Înlăuntrul fiecărui om se găsește un războinic. Dar decizia de a lupta aparține fiecăruia“. Iar oamenii vor fi conduși de un băiețel. Blaine știe mai bine decât orice că fiecare bărbat este un luptător, dar că fiecare om trebuie să aleagă dacă va intra în luptă sau dacă va rămâne pe dinafară. Războinicul nu este unicul rol al unui bărbat; există și altele despre care vom discuta mai încolo. Dar lupta este foarte importantă în drumul nostru spre integritatea masculină, fiind înscrisă în inima fiecărui bărbat.

INIMĂ DE RĂZBOINIC

În dosarele mele am o copie a unei scrisori redactată de Maiorul Sullivan Ballou, ofițer unionist din batalionul 2 Rhode Island. În ajunul bătăliei de la Bull Run îi scrie soției că simte că aceasta va fi ultima sa luptă. Îi vorbește cu tandrețe despre dragostea nepieritoare pe care i-o poartă, despre „amintirile acelor momente fericite pe care le-am petrecut împreună“. Ballou deplânge ideea că trebuie să renunțe la „speranța anilor ce vin, când, cu voia lui Dumnezeu, am fi

putut trăi și ne-am fi putut iubi, ne-am fi văzut băieții cum cresc în jurul nostru spre o maturitate plină de demnitate". Cu toate acestea, în pofida iubirii sale, primește chemarea la luptă și nu o poate refuza. „Nu am îndoieli și nici nu îmi lipsește încrederea față de cauza în care m-am implicat, iar curajul meu nu se oprește și nici nu scade... atât de mare ne este îndatorirea față de cei care ne-au fost înaintași prin sângele și suferințele Revoluției... Sarah, iubirea mea pentru tine este fără de moarte, îmi pare că ne leagă cu funii puternice pe care numai Atotputernicul le-ar putea rupe" și cu toate acestea există o cauză mai mare „care mă prinde ca un vânt puternic și care mă duce înainte fără putința de a mă opune, care mă leagă de câmpul de bătălie cu aceste lanțuri".

Un bărbat trebuie să își asume o bătălie, o mare misiune în viață în care să se implice, dar a cărei importanță să depășească până și casa și familia sa. El trebuie să aibă o cauză căreia să-i fie devotat chiar până la moarte, pentru că acest lucru este înscris în materia ființei sale. *Așa suntem făcuți.* De aceea ne-a creat Dumnezeu – să fim *aliații* Săi apropiați, să îl urmăm în Marea Bătălie. Avem fiecare un loc anume pe câmpul de luptă, o misiune pentru care Dumnezeu ne-a făcut. Iată de ce este atât de important să știm de la Dumnezeu care este adevăratul nostru nume, pentru că în acel nume este conținută misiunea vieții noastre. Churchill a fost chemat să îi conducă pe englezi în clipele disperate ale celui de-al doilea război mondial. El spunea: „Mă simțeam ca și când aș fi mers de mână cu destinul, ca și când toată viața mea anterioară fusese numai o pregătire pentru această clipă și această încercare". Același lucru este valabil și pentru noi; toată viața noastră a constituit o pregătire a acestui moment.

„Mi-ar plăcea să fiu William Wallace, să conduc atacul în bătălie având o sabie imensă în mână", a oftat un prieten. „Dar mă simt ca unul dintre cei care stau în spate, prin rândul patru, înarmat cu o toporișcă". Este minciuna Dușmanului – faptul că locul nostru ar fi nesemnificativ, că nu suntem oricum prea bine înarmați. În viață *suntem* William Wallace – cine altcineva am putea fi? Nimeni nu ne poate lua locul în propria viață, în arena în care am fost chemați. Dacă vă părăsiți locul în linia de luptă, el va rămâne gol. Nimeni nu mai poate fi ceea ce am fost meniți a fi. În istoria noastră personală *suntem* eroii principali. Nu doar un actor, sau un figurant, ci tocmai personajul central. Acesta este un alt pas important în călătoria inițiatică, în care Dumnezeu își cheamă bărbații în linia întâi. El vrea să dezvolte în noi și să elibereze din noi calitățile de care are nevoie orice războinic – inclusiv conștiința clară a inamicilor cu care ne vom confrunta.

Înainte de orice, un războinic are o *viziune*, el are o instanță transcedentală care îi guvernează viața, o cauză mai mare decât

auto-conservarea. Rădăcina tuturor relelor și a sinelui nostru fals este următoarea: încercăm să ne salvăm viețile, când de fapt ni le-am pierdut. Hristos îl cheamă pe om la mai mult: *oricine își va pierde viața pentru Mine și pentru Evanghelie, o va salva* (Marcu 8:35). Iarăși, aici nu este vorba doar despre disponibilitatea de a muri pentru Hristos; mai mult decât orice, este un efort zilnic. Ani de zile mi-am cheltuit energiile cotidiene încercând să înfrâng greutățile vieții și să fac puțin loc pentru câteva mici plăceri. Îmi pierdeam săptămâni la rând fie făcând exces de zel, fie în delăsare absolută. Eram un mercenar. Un mercenar se luptă pentru a fi plătit, pentru propriile avantaje; viața îi este devotată lui însuși. „Calitatea unui adevărat războinic", spune Bly, „este aceea că se află în slujba unui scop mai mare decât el însuși; adică este dăruit unei cauze mai presus decât propriul sine". Aceasta este calitatea emoționantă din scrisoarea lui Ballou; acesta este secretul inimii războinice a lui Isus.

În al doilea rând, un războinic este *șiret*. El știe când trebuie să se lupte și când să fugă, simte o capcană și nu atacă orbește cu capul înainte, știe ce arme să poarte cu el și cum să le folosească. Oricare ar fi caracteristicile terenului pe care se dă lupta – acasă, la serviciu, în sfera artistică, economică sau a politicilor lumești, întotdeauna ne vom confrunta cu trei inamici: *lumea, propriul trup și diavolul*. Ei compun un fel de treime malefică. Pentru că ei conspiră mereu împreună este puțin cam greu să îi discutăm pe fiecare în parte; în orice bătălie apar cel puțin doi dintre ei, dar de obicei sunt prezenți toți trei. Cu toate acestea, pentru că fiecare are propria personalitate, îi voi lua pe rând și apoi voi încerca să vă arăt cum ni se împotrivesc. Să începem cu dușmanul imediat apropiat.

TRĂDĂTORUL LĂUNTRIC

> *„Oricât ar fi castelul de puternic, dacă există un trădător înlăuntru (gata să trădeze de îndată ce i se ivește ocazia), castelul nu mai poate fi menținut în siguranță în fața atacurilor inamicului. Trădătorii ne ocupă chiar inimile, gata să se alăture oricărei tentații și să se predea tuturor ispitirilor."* (John Owen, *Sin and Temptation, Păcat și ispitire*)

Încă din ziua nefastă în care Adam a renunțat la esența puterii sale, oamenii se confruntă cu o parte din ei înșiși care este gata cât ai clipi să facă același lucru. Nu vrem să ne exprimăm opiniile până când nu știm că totul va merge după cum vrem noi și nu vrem să facem nici o mișcare dacă nu ni se garantează succesul. Ceea ce Scriptura descrie sub termenul de carne, omul cel vechi, natura păcătoasă, reprezintă acea parte a lui Adam cel căzut din fiecare om,

parte care dorește întotdeauna să găsească o scăpare cât mai ușoară. Masturbarea este o cale mai ușoară decât dragostea cu propria soție, mai ales dacă lucrurile nu merg bine între voi și cu atât mai mult dacă inițierea actului sexual pare destul de riscantă. Este mai ușor să mergi la poligonul de tir și să ataci o găleată cu bile decât să te confrunți cu oamenii de la serviciu care sunt furioși pe tine. Este mai ușor să faci curat în garaj, să îți organizezi fișierele, să aranjezi gazonul, sau să lucrezi la mașină decât să ai o discuție cu fetița ta proaspăt ajunsă la pubertate.

Trebuie să spunem lucrurilor pe nume: carnea, trupul reprezintă o trădare, un fals, care este de un egoism dezgustător. Dar trupul în sine *nu suntem noi*. Carnea nu este adevărata noastră natură. Pavel în celebrul pasaj asupra a ceea ce înseamnă să te lupți cu păcatul (Romani 7) ne spune o poveste pe care o știm prea bine. Iată-o pusă într-un limbaj contemporan:

> *M-am hotărât să fac binele, dar nu pot să îl fac cu adevărat. M-am hotărât să nu fac nici un rău, dar apoi l-am făcut totuși. Hotărârile mele, așa cum sunt ele, nu se concretizează în acțiuni. Ceva nu este bine în adâncul meu și situația devine tot mai gravă pe zi ce trece. Se întâmplă cu atâta regularitate încât totul este previzibil. În clipa în care mă hotărăsc să fac binele, păcatul apare pentru a mă înșela. Îmi găsesc cu adevărat desfătarea în poruncile lui Dumnezeu, dar este destul de evident faptul că nu toate mecanismele dinlăuntrul meu mă urmează în această plăcere. Unele părți din mine se răzvrătesc în taină, și atunci când mă aștept mai puțin, ele preiau inițiativa.*

Ei bine, cu toții am trecut pe acest drum de prea multe ori. Dar concluzia lui Pavel este uluitoare: „Nu mai sunt eu cel care face lucrul acesta, ci păcatul care locuiește în mine" (Romani 7:20). Ați remarcat distincția pe care o operează? Pavel spune: „Știu că te lupți cu păcatul. Dar de asemenea știu că *păcatul meu nu sunt eu* - nu aceasta este adevărata mea inimă". Voi nu sunteți păcatul vostru; păcatul nu mai este lucrul cel mai autentic despre voi, cei care ați intrat în părtășie cu Isus. Inima voastră este bună. „Vă voi da o inimă nouă și voi pune în voi un duh nou..." (Ezechiel 36:26) Marea Minciună din bisericile de astăzi este aceea că nu suntem nimic altceva decât niște „păcătoși mântuiți prin har". Suntem cu mult mai mult decât atât. Suntem o nouă creație în Hristos. Noul Testament ne cheamă să fim sfinți, să ne sfințim ca fii ai lui Dumnezeu. În adâncul ființei noastre suntem creaturi bune. Da, în noi se dă o bătălie, dar este un *război civil*. Bătălia nu se duce între noi și Dumnezeu; nu, există un trădător înlăuntrul nostru care se luptă cu adevărata noastră inimă, care la

rândul ei luptă alături de Duhul lui Dumnezeu din noi. Din nou parafrazez Scriptura:

> *„O nouă forță este la lucru. Duhul vieții în Hristos, aidoma unui vânt puternic, a curățat aerul într-un mod minunat, eliberându-ne din viața condamnată la o tiranie cumplită în mâinile păcatului și ale morții..., binețeles, cei care nu l-au primit pe Dumnezeul acesta nevăzut, dar prezent în mod vădit, Duhul lui Hristos, nu vor înțelege despre ce e vorba. Dacă Dumnezeul cel însuflețit și atotprezent care l-a ridicat din morți pe Isus se va pune în mișcare în viețile voastre, va face și pentru voi același lucru pe care l-a făcut pentru Isus... când Dumnezeu este viu și însuflețit în voi, veți fi mântuiți de acea viață neînsuflețită."* (Romani 8:2-3; 9-11)

Adevărata noastră natură se află de partea lui Dumnezeu împotriva eului fals. Când știm acest lucru, toate cele ce ni se întâmplă se schimbă. Bărbatul care dorește să trăiască cu demnitate își va pierde inima curând dacă va crede că în inima lui nu este altceva decât păcat. De ce să luptăm? Bătălia pare pierdută încă înainte de a începe. Nu, carnea noastră este *eul fals* – prefăcătoria, manifestată în lașitate și auto-conservare – și singurul mod în care putem să scăpăm de el este să îl țintuim pe cruce. Aici urmați-mi argumentele îndeaproape: nu ni se spune niciunde, niciodată să ne crucificăm inimile. Nu ni se spune să ucidem ființa adevărată din noi, nu ni se spune să ne eliberăm de acele dorințe profunde care ne îndeamnă la luptă, aventuri și frumusețe. Ni se spune să îl împușcăm pe trădător. Cum? Alegeți să fiți împotriva lui de fiecare dată când își scoate la iveală chipul dezgustător. Când apare o situație de care în mod normal ați fugi, implicați-vă direct în ea. Vorbiți fără înconjur despre lucrurile asupra cărora de obicei păstrați tăcerea. Daca vreți să creșteți în tăria caracteristică masculinității, atunci trebuie să încetați să vă mai sabotați propria putere.

SUBMINAREA PUTERII

Rich este un bărbat plin de pasiune și care încearcă din greu să învețe ce înseamnă să fii bărbat. Cu câteva săptămâni în urmă plănuia să iasă cu prietenii, ei i-au promis că îl vor suna înainte de plecare și că apoi vor veni să îl ia, dar nu au mai sunat și au plecat fără el. După câteva zile, când unul dintre ei a deschis discuția pe această temă, Rich a zis: „Mda, nu-i nimic. Nu e nici o problemă". Dar în sinea lui era *furios*. Aceasta este subminarea puterii. În mod intenționat a ales să își limiteze propria putere și să trăiască o falsă identitate. Dacă

facem acest lucru de prea multe ori, vom ajunge să credem că nu avem nici un fel de putere. Am remarcat că, atunci când respingeam furia pe care o resimțeam, ea se transforma în frică. Dacă nu vom îngădui să se declanșeze ceea ce Sam Keen numea „focul din pântec", vom deveni tot mai neputincioși. Cu câțiva ani în urmă am avut ocazia să îi spun șefului meu ce credeam despre el cu adevărat; nu printr-o mânie păcătoasă (există o diferență aici), nu pentru a-l răni, ci pentru a-l ajuta. El mă întrebase, de fapt mă sunase să vadă dacă aveam puțin timp pentru o discuție relaxată. Știam de ce mă chema și am dat bir cu fugiții, am ajuns până acolo încât i-am spus că eram ocupat. Zile întregi m-am simțit ca un slăbănog, m-am simțit ca un impostor. Îmi sabotasem puterea refuzând să o pun în practică printr-o confruntare directă.

Subminarea se produce și atunci când renunțăm la puterea noastră. Dacă acceptăm să fim mituiți, dacă ne lăsăm cumpărați, dacă acceptăm lingușelile în schimbul unei forme de loialitate, și acestea sunt forme ale sabotajului. A refuza confruntarea într-o ipostază în care, dacă ne-am ține gura, am obține o promovare sau am obține o poziție mai bună sau ne-am păstra slujba ne corupe până în profunzime. Masturbarea este o formă de subminare, este o acțiune egoistă prin excelență, care ne distruge. Am vorbit cu mulți bărbați a căror obsesie pentru masturbare le erodase sentimentul tăriei. Același lucru se produce și prin implicarea într-o relație sexuală cu o altă femeie decât soția. Carl este un tânăr pe care doamnele îl găsesc deosebit de atrăgător. Sunt uimit întotdeauna de ce sunt gata femeile mai ales atunci când sunt însetate de iubirea și confirmarea de care nu au avut parte de la tații lor. Ele se vor arunca în brațele unui bărbat numai pentru a avea sentimentul că sunt dorite, necesare. Carl a venit la mine pentru că activitatea lui sexuală o luase razna. Zeci și zeci de femei i se dăruiau și de fiecare dată el se simțea tot mai neputincios; cu fiecare relație hotărârea lui de a rezista ispitei era tot mai slabă.

Lucrurile au început să se schimbe în viața lui Carl atunci când nu a mai perceput toată zbaterea sexuală ca pe un păcat, ci ca pe *o bătălie pentru puterea lui*. El vroia să fie puternic, vroia acest lucru cu ardoare, iar astfel i s-a întărit hotărârea de a alege să reziste tentației. Așa cum spunea Toma de Kempis: *„Un bărbat trebuie să se lupte mult timp și cu mare putere împotriva lui însuși, înainte de a putea învăța pe deplin să se stăpânească pe sine"*. Am petrecut împreună cu Carl ore lungi de rugăciune pentru fiecare din relațiile lui, mărturisind păcatul, rupând legăturile relațiilor sexuale dintre două suflete, curățindu-i puterile, cerându-i lui Dumnezeu să îl refacă. Acest lucru s-a produs, iar eu sunt recunoscător atunci când spun că zilele de tulburare ale lui

Carl au luat sfârșit. Nu a fost ușor, dar a fost o transformare autentică și, drept urmare, astăzi el are o căsnicie fericită.

CEVA ADEVĂRAT

Trebuie să începem să optăm pentru o viață plină de putere și vom descoperi că aceasta crește mereu. Rich căuta frâne noi pentru mașină, a sunat la magazinul de piese de schimb unde i s-a comunicat un preț de 50$ pentru o pereche. Însă, când a ajuns acolo, vânzătorul i-a zis că de fapt îl vor costa 90$. Îl lua pe Rich de fraier și ceva din el a început să se revolte. În mod normal ar fi spus: „Bine. Nu e mare lucru", și ar fi plătit un preț mai mare, dar nu și acum. I-a spus tipului care era prețul corect și și-a menținut poziția asupra celor 50 de dolari. Vânzătorul a dat înapoi și a renunțat să îl mai păcălească. „A fost o senzație grozavă", mi-a spus Rich mai târziu. „Am simțit că m-am purtat ca un bărbat". Poate că vi se pare doar o poveste simplă, însă acesta este locul în care vă veți descoperi tăria, în detaliile zilnice ale vieții. Începeți să gustați adevărata putere și veți dori să aveți *mai multă*. Ceva în coșul pieptului devine deodată greu, substanțial.

Trebuie să ne facem vizibilă puterea. Pare foarte ciudat, la urma urmelor, ca un bărbat să nu permită puterii lui să se manifeste, dar mulți dintre noi suntem lipsiți de putere chiar prin masculinitatea noastră. Ce se va întâmpla dacă o vom lăsa cu adevărat să se exprime? În *Healing the Masculine Soul* (Vindecarea sufletului masculin), Gordon Dalby ne spune o poveste impresionantă despre un bărbat ce suferea din pricina unui vis repetat, un coșmar „în care un leu feroce îl urmărea până când el cădea rupt de oboseală și se trezea strigând". Bărbatul era uimit, nu știa ce înseamnă visul lui. Era leul un simbol al fricii? Îl copleșea ceva din viața de zi cu zi? Într-o zi, a fost sfătuit de pastorul lui (un prieten de-al lui Dalby) să își reanalizeze visul prin rugăciune:

> *„Rugându-se, [pastorul] sub impulsul momentului i-a cerut bărbatului să își amintească visul, cu toată spaima provenind din acesta. Ezitând, omul a fost de acord, și imediat a început să relateze că, într-adevăr, leul apărea și se îndrepta spre el. Pastorul apoi l-a îndemnat pe bărbat: „Când se apropie leul de tine, încearcă să nu mai fugi, în schimb să stai locului și să îl întrebi cine sau ce este, și ce caută în viața ta... poți încerca acest lucru?" Agitându-se în scaunul lui, omul a fost de acord, iar mai târziu i-a povestit: „Leul mârâie și își scutură capul, stând chiar în fața mea... îl întreb cine este... și nu-mi vine să cred ce îmi spune! Îmi zice: Eu sunt curajul tău și puterea ta. De ce fugi de mine?"*

În urmă cu câțiva ani am avut un vis similar, care îmi apărea mai ales în adolescență. Un armăsar mare și sălbatic stă pe marginea unui deal; simt primejdia, dar nu este o primejdie malefică, este doar ceva puternic, nobil și mai mare decât mine. Am obosit să mă tot furișez; armăsarul se întoarce întotdeauna la timp pentru a mă vedea și dă năvală în jos pe deal. Mă trezesc chiar în momentul când ajunge deasupra mea. Pare o nebunie ca un bărbat să fugă de propria lui putere, să se teamă să o arate, dar aceasta este esența subminării. Puterea noastră este sălbatică și aprigă, și ceea ce este și mai tulburător este gândul la ceea ce s-ar putea întâmpla dacă i-am permite să se declanșeze. Știm un singur lucru: nimic nu va mai fi la fel. Un client îmi spunea: „Mă tem că voi face ceva rău dacă voi lăsa să se vadă toate acestea". Nu, tocmai opusul este adevărat. Răul se produce atunci când *nu* permitem puterii noastre să se manifeste. Să nu uităm că dependența bărbaților este produsă de refuzul cu care este întâmpinată puterea lui.

Cu ani în urmă, Brent mi-a dat un sfat care mi-a schimbat viața: „Lasă-i pe oameni să simtă greutatea a ceea ce ești", mi-a spus, „lasă-i să se confrunte cu această greutate". Aici ajungem iarăși în arenă față în față cu următorul nostru inamic.

LUMEA

Cum poate fi identificat dușmanul căruia Scriptura îi spune „lumea"? Să fie consumul de băutură, fumatul sau dansul? Să fie mersul la cinema sau jocul de cărți? O asemenea abordare a sfințeniei rămâne superficială și, în plus, este ridicolă. Ea ne face insensibili la faptul că răul și binele sunt lucruri mult mai grave. Scripturile nu condamnă nicăieri consumul de alcool, ci beția, dansul constituie o parte importantă a vieții regelui David, iar existența unor filme artistice pline de substanță este la fel de adevărată ca și existența unor biserici cu totul lipsite de sfințenie. Nu, „lumea" nu este un loc sau o serie de comportamente – ea reprezintă orice sistem alcătuit prin păcatul nostru colectiv, orice întâlnire a falselor personalități pe care le afișăm pentru a ne răni între noi și pentru a ne distruge reciproc. Dacă am aduna toate aceste măști într-un birou sau un club, ori într-o biserică, am obține ceea ce Scripturile numesc „lumea".

Lumea reprezintă spectacolul farsorilor – false bătălii, false aventuri, frumuseți contrafăcute. Ar trebui să ne-o imaginăm ca pe un mod de a ne secătui de puteri. Dacă-ți faci loc cu coatele până în vârf, spune lumea, atunci te dovedești bărbat. Atunci cum se face că aceia care ajung în vârf sunt adesea cei mai goi, mai înfricoșați și mai infatuați ipocriți? Sunt un soi de mercenari, care luptă numai pentru a-și clădi propriile imperii. Nu există nimic transcendent în viețile lor.

La fel stau lucrurile și cu adepții aventurii cu orice preț, indiferent de costurile materiale sau de limitele extreme până la care își duc pasiunea, pentru care aventura rămâne doar atât – o pasiune. Cât despre frumusețile contrafăcute, lumea ne îndeamnă mereu să găsim și să seducem Femeia-cu-părul-de-aur.

Lumea le oferă bărbaților un fals sentiment de putere și un la fel de nefondat sentiment de siguranță. Încearcă să fii cu totul și cu totul sincer și să răspunzi la întrebarea de unde îți vine propriul sentiment de putere? Vine el din faptul că ți-ai ales o soție – sau o secretară – drăguță? Vine din numărul mare al oamenilor care frecventează biserica ta? Vine din *cunoștințele* tale – din faptul că ai o anumită specializare și că asta îi face pe ceilalți să îți ceară sfatul, să ți se închine? Vine din poziția, titlul sau gradul pe care le-ai dobândit? Un pardesiu alb, un doctorat, un microfon de la care să vorbească, sau poate un birou cu geamuri termopan pot să facă un bărbat să se simtă mare și tare. Ce se întâmplă înlăuntrul tău când ți se propune să renunți la acest mod de a privi lucrurile? Lasă deoparte cartea preț de o clipă și încearcă să-ți închipui cum te-ai simți dacă mâine ai pierde tot ceea ce ți-a dăruit lumea? „Fără Hristos, orice bărbat nu poate decât să se rateze“, spune MacDonald „sau să reușească într-un mod și mai jalnic“. Isus ne îndeamnă să nu ne lăsăm păcăliți de lucrurile care ne dau sentimentul puterii. Când mergi la un dineu oficial sau când îndeplinești o funcție bisericească, spunea el, ocupă locul din spate. Alege cărarea umilinței, nu te da în spectacol, nu căuta să fii în centrul atenției, nu poza drept altul decât ești. *Coboară* scara socială, invită-l la masă pe cel care lucrează pentru tine, poartă-te cu secretara ta de parcă ar fi mai importantă decât tine, încearcă să-i servești pe toți. *De unde capăt eu senzația de putere?* – este o întrebare bine de pus... cât mai des.

Dacă vrem să știm ce *simte* lumea despre noi, trebuie doar să începem să trăim așa cum ne îndeamnă adevărata noastră putere. Să spunem ce gândim, să îi apărăm pe cei năpăstuiți, să punem sub semnul îndoielii politicile prostești. Ceilalți se vor arunca asupra noastră ca niște rechini. Vă mai amintiți de filmul *Jerry McGuire*? Jerry este un impresar sportiv care se ocupă cu atleții profesioniști și care ajunge la un fel de epifanie în privința corupției din cadrul firmei sale. El redactează un memoriu, o declarație asupra viziunii sale îndemnându-i pe colegi la o abordare mult mai umană a meseriei lor. Să nu ne mai purtăm cu oamenii ca și când ar fi niște vite la abator, spune el, să nu mai căutăm doar profitul și să încercăm să îi slujim pe clienții noștri. Toți prietenii îl aclamă și îl aplaudă; dar când firma îl concediază (după cum se aștepta și el) toți se năpustesc să îi fure clienții. Am văzut acest lucru întâmplându-se de multe ori. Un prieten de-al meu s-a confruntat cu pastorul său în privința unor

afirmații false pe care pastorul le făcuse pentru a obține postul. Atunci acest păstor al turmei a început să răspândească zvonuri despre prietenul meu cum că ar fi homosexual; a încercat să îi distrugă reputația.

Ajunge un singur bărbat adevărat pentru ca lumea impostorilor să fie zguduită din temelii. Aceștia vor face orice pentru a-i coborî pe adevărații bărbați la standardele lor. Ar fi în stare să amenințe, să seducă,totul pentru a submina prestigiul bărbaților adevărați. Tot ei l-au crucificat pe Isus. Dar nu le-a reușit, nu-i așa? Trebuie să vă arătați puterea, cu orice risc. Vă amintiți ce a făcut Hristos în Grădină și de puterea izvorând din simpla Lui prezență? Mulți sunt de fapt speriați de posibilitatea de a-și arăta puterile pentru că lumea nu are loc pentru tăria lor. Nu-i nimic. Lumea este defectă. Arătați-le oamenilor greutatea a ceea ce sunteți și lăsați-i pe ei să se confrunte cu această tărie.

DIAVOLUL

Deunăzi mă întorceam acasă cu soția mea după o ieșire de după amiază și întârziam la ultimul meci de fotbal al fiului nostru în acel sezon. Eram pe scaunul șoferului și mă bucuram de o discuție calmă despre visele de viitor pe care ni le făcuserăm. După câteva minute ne-am dat seama că eram prinși în trafic și că nu mai avansam. Momente prețioase treceau, iar tensiunea din mașină creștea. Încercând să mă ajute, Stasi mi-a sugerat să o iau pe un alt drum: „Dacă o iei la dreapta aici și urci pe bulevardul central, putem să o luăm înaintea celorlalți și să câștigăm cel puțin cinci minute". Mă simțeam gata să divorțez de ea. Vorbesc serios. In aproximativ douăzeci de secunde am ajuns la limita separării. Dacă ar fi fost un judecător cu noi în mașină, aș fi semnat actele de divorț chiar atunci. Doamne ferește! Totul doar din cauza unui comentariu despre felul în care conduc cu mașina? Să fi fost doar atât în acel moment?

Stăteam tăcut la volan și simțeam că fierb. Afară totul părea calm; înăuntru, iată ce se întâmpla: *Băi, ea chiar crede că eu nu știu cum se ajunge acolo? O urăsc când face așa.* Apoi o altă voce îmi spunea: *Întotdeauna face așa.* Iar eu îmi spuneam (în sinea mea – tot dialogul are loc înlăuntrul meu, într-o clipită). *Da, așa face... întotdeauna spune chestii din astea. Asta nu-mi place la ea!* Un sentiment acuzator, plin de mânie și de auto-justificare mă cuprinde. Apoi vocea îmi spune: *John, asta n-o să se schimbe niciodată*, iar eu îi spun, *nu se va schimba niciodată*, apoi vocea zice, *știi, John, sunt o mulțime de femei pe lume care ar fi profund recunoscătoare să te aibă de bărbat*, iar eu mă gândesc, *chiar așa – există o grămadă de femei pe lume*... înțelegeți cum vine treaba. Schimbați personajele și contextul

și sunt sigur că același lucru vi s-a întâmplat și vouă. Numai că, probabil ați crezut că este vina voastră.

Diavolul are, fără îndoială, un loc bine definit în teologia noastră, dar este el o categorie la care să ne gândim în fiecare moment al vieții noastre? Experiența trăită atunci de mine în plin trafic se repetă mereu în majoritatea căsniciilor, în lucrare, în orice relații umane. Suntem mințiți în fiecare clipă. Cu toate acestea nu stăm să ne întrebăm: „Stai un pic... cine mai vorbește aici? De unde îmi vin aceste idei? De unde îmi vin aceste *sentimente*?" Dacă ați citit textele sfinților din cele mai vechi timpuri, înainte de epoca modernă – o eră a orgoliului rațiunii, a științelor și tehnologiei în care suntem cu toții instruiți să credem – veți descoperi că diavolul era luat foarte în serios. Așa cum spune Pavel: „căci nu suntem cu neștiință despre planurile lui" (2 Corinteni 2:11). Dar noi, ca oameni luminați, avem o abordare mult mai rațională a tuturor lucrurilor. Noi căutăm explicații psihologice, fizice sau chiar politice pentru orice problemă cu care ne confruntăm.

Ce i-a făcut pe caldeeni să fure turmele lui Iov și să îi ucidă slujitorii? Satana, fără îndoială (Iov 1:12, 17). Cu toate acestea îi acordăm fie și numai un gând trecător atunci când în zilele noastre auzim despre acțiuni teroriste? Cine a făcut-o pe sărmana femeie, cea pe care Isus a vindecat-o în ziua de Sabat, să rămână bolnavă timp de optsprezece ani? Evident, Satana (Luca 13:16). Dar oare îl băgăm noi în seamă atunci când ne creează probleme dacă vrem să ne rugăm sau să citim Scriptura? Cine i-a făcut pe Anania și pe Safira să îi mintă pe apostoli? Iarăși Satana (Fapte 5:3). Dar vedem noi oare că este de fapt mâna lui atunci când au loc căderi în cadrul lucrării bisericii? Cine a fost în spatele atacurilor cumplite lansate împotriva propriei voastre puteri, sursa rănilor de care ați suferit? Așa cum zicea William Gurnall: „Imaginea lui Dumnezeu reflectată în voi înfurie tot iadul; aceasta este ținta spre care se reped toți demonii cu armele lor cele mai puternice".

Se întâmplă mult mai multe în spatele scenei vieților noastre decât ne-am putea imagina. Să ne gândim la Crăciun, de exemplu.

ÎN SPATELE SCENEI

Cei mai mulți americani probabil că au pregătit un aranjament cu scena nașterii Mântuitorului pe care îl scot în fața casei pe perioada sărbătorilor, sau o scenetă pe care o așază deasupra șemineului, ori pe măsuța de cafea. Cele mai multe scene au un set de personaje similare, cu păstori, magi, poate câteva animale din iesle, Iosif, Maria și, bineînțeles, pruncul Isus. Evident, scena noastră de acasă conține și vreo doi îngeri, și îmi imaginez că și ale altora sunt la fel. Dar se

oprește la sugestia supranaturală. Care este *sentimentul* general pe care ni-l transmite această imagine? Nu-i așa că avem impresia unei atmosfere calde, pastorale, sentimentul liniștii, o senzație intimă similară cu cea pe care o avem când cântăm *O, brad frumos* sau alt cântec liniștit? Toate acestea sunt foarte adevărate, însă sunt și foarte *înșelătoare* pentru că nu constituie o imagine completă asupra a ceea ce se întâmplă de fapt. De aceea, trebuie să recurgem la textul din Apocalipsa 2:

> *„În cer s-a arătat un semn mare; o femeie învăluită în soare, cu luna sub picioare, și cu o cunună de douăsprezece stele pe cap. Ea era însărcinată, țipa în durerile nașterii, și avea un mare chin ca să nască. În cer s-a mai arătat un alt semn: iară, s-a văzut un mare balaur roșu, cu șapte capete, zece coarne, și șapte cununi împărătești pe capete. Cu coada trăgea după el a treia parte din stelele cerului și le arunca pe pământ. Balaurul a stătut înaintea femeii, care sta să nască, pentru ca să îi mănânce copilul, când îl va naște. Ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească. El are să cârmuiască toate neamurile cu un toiag de fier... și în cer s-a făcut un război. Mihail și îngerii lui s-au luptat cu balaurul. Și balaurul cu îngerii lui s-au luptat și ei... dar n-au putut birui; și locul lor nu li s-a mai găsit în cer. Și balaurul cel mare, șarpele cel vechi, numit Diavolul și Satana, acela care înșală întreaga lume a fost aruncat pe pământ; și împreună cu el au fost aruncați și îngerii lui."* (v. 1-5; 7-9)

După cum spune Philip Yancey, nu am văzut niciodată pe o felicitare de Crăciun această versiune a poveștii, deși aceasta este adevărata poveste, care întregește restul imaginii, conținând ceea ce s-a întâmplat în acea noapte minunată. Yancey numește nașterea lui Hristos, Marea Invazie: „Un raid curajos al Conducătorului forțelor binelui în scaunul de domnie al răului". În sens spiritual vorbind, aceasta nu este o noapte de vis. Este ziua Z. Și pentru mine totul este aproape dincolo de înțelegerea mea, dar în ciuda acestui fapt accept că aici se află cheia înțelegerii Crăciunului și aceasta este, în fond, piatra de temelie a credinței mele. Fiind creștin, eu cred că trăim în lumi paralele. O lume constă în dealuri și lacuri și peșteri, o lume a politicienilor și a păstorilor care își păzesc turmele noapte de noapte. Cealaltă lume constă din îngeri și forțe sinistre, întreaga sferă a spiritualului. Un copil se naște, o femeie este salvată și povestea continuă cam așa:

„Și balaurul mâniat pe femeie, s-a dus să facă război cu rămășițele seminței ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și țin mărturia lui Isus Hristos.“ (Apocalipsa 12:17)

În spatele lumii și al întrupării fizice există un inamic și mai primejdios... unul despre care vorbim de prea puține ori și în fața căruia suntem și mai puțin pregătiți să rezistăm. Cu toate acestea noi trăim aici – ne aflăm pe frontul unui cumplit război spiritual care este motivul apariției tuturor victimelor pe care le vedem în jurul nostru și care este cauza tuturor atacurilor îndreptate împotriva noastră. Este vremea să ne pregătim pentru această înfruntare. Da, dragul meu Luke, balaurul există. Iată cum poți să îl ucizi.

CAPITOLUL NOUĂ

O BĂTĂLIE NECESARĂ: STRATEGIA

Ea avea dreptate în privința faptului că realitatea poate fi crudă și că, dacă închidem ochii, aceasta se face numai cu prețul propriei vieți, pentru că, dacă nu ne înfruntăm inamicul și diavoleasca lui putere, atunci dușmanul ne va ataca pe la spate într-o zi întunecată și ne va distruge în timp ce noi ne uităm în altă parte.

- Frederick Buechner

Războinic viteaz, încinge-ți sabia, podoaba și slava. Da, slava ta! – Fii biruitor, suie-te în carul tău de luptă.

- Psalm 45:3-4

Făcând parte din armata lui Hristos, veți mărșălui alături de spirite nobile. Fiecare dintre camarazii voștri de arme este copilul unui Rege. Unii, ca și voi, sunt în miezul unei lupte, asediați din toate părțile de suferințe și ispite. Alții, după multe atacuri, respingeri și adunări ale credinței, sunt deja pe zidurile cerurilor ca niște biruitori. De acolo privesc în jos și vă îndeamnă pe voi, camarazii lor de pe pământ, să mărșăluiți în sus spre ei. Acesta este strigătul lor: „Luptați până la moarte și Cetatea va fi a voastră, așa cum acum este a noastră!"

- William Gurnall

Invazia Franței și sfârșitul celui de-al doilea război mondial a început de fapt în noaptea de dinaintea debarcării aliaților pe coastele Normandiei, când diviziile 82 și 101 aeropurtate au fost lansate în spatele liniilor inamice pentru a tăia liniile de aprovizionare naziste. Dacă ați văzut *Ziua cea mai lungă* și *Salvați soldatul Ryan* vă amintiți de pericolele cu care se confruntau. Singuri sau în grupuri mici, ei avansau în miez de noapte într-o țară necunoscută, luptându-se cu un inamic pe care nu îl puteau vedea sau a cărui prezență nu o puteau anticipa. Erau clipe de curaj inegalabil... dar și de lașitate. Pentru că nu fiecare parașutist s-a comportat ca un bărbat în seara aceea glorioasă. Sigur, toți au sărit din avion, dar după aceea, mulți s-au ascuns. Unul dintre grupurile de parașutiști au dus lașitatea pe culmi nebănuite.

> *„Mult prea mulți s-au pitit ca niște cârtițe așteptând să vină zorii; câțiva chiar au adormit. Soldatul Francis Palys din plutonul 506 a văzut ceva ce constituia probabil cea mai cumplită încălcare a datoriei. El a adunat o grupă de soldați lângă Vierville. Auzind „tot felul de zgomote și cântece din îndepărtare", el și oamenii lui s-au strecurat în apropierea unei ferme. Înăuntru era un grup amestecat, compus din soldați ce făceau parte din ambele divizii americane. Parașutiștii găsiseră de băut în pivniță... și erau mai beți ca niște țărănoi aflați la petrecerea de sâmbătă seara de la bodegă. Incredibil."* (D-Day, Ziua Z)

De necrezut, într-adevăr. Acești oameni *știau* că sunt la război, și cu toate acestea refuzau să se comporte ca atare. Se găseau într-o periculoasă stare de negare – refuzul realității nu îi punea în primejdie doar pe ei, dar și pe foarte mulți alții care se bazau pe ei, și care așteptau ca aceștia să își facă partea lor de datorie. Este o imagine *perfectă* a Bisericii creștine occidentale atunci când e vorba de războiul spiritual. La o întâlnire recentă cu membrii comunității bisericești, un prieten a sugerat faptul că unele dintre greutățile pe care le întâmpinam ar putea să fie rezultatul acțiunilor Dușmanului. „Ce credeți?", a întrebat. „Ei bine, presupun că astfel de chestii se mai întâmplă, prin lumea a treia, poate, sau poate pentru a împiedica o cruciadă importantă. Știți... în locuri unde are loc o lucrare de maximă importanță", a răspuns unul dintre pastori.

PRIMA FAZĂ: „EU DE FAPT NU SUNT AICI"

Incredibil cum se pot minți singuri unii oameni! „Aici nu se întâmplă nimic periculos." Cei care rostesc aceste cuvinte au fost deja

înlăturați pentru că au fost înghițiți de către prima linie de atac a Inamicului. „Eu nici nu sunt de fapt prezent, iar vina e în întregime a ta." O bătălie nu se poate desfășura până când nu știm că ea are loc. Este exact ca în povestea *The Screwtape Letters*, unde C.S. Lewis îl pune pe bătrânul diavol să își instruiască ucenicul astfel:

> *Dragul meu Wormwood, poate ar fi bine să mă întrebi dacă nu cumva este important să îl ținem pe pacient în deplină ignoranță cu privire la propria noastră existență. Această întrebare, cel puțin pentru faza aceasta a înfruntării, a fost rezolvată de către Marele Conducător. Politica noastră, momentan, este aceea de a ne ascunde existența.*

Iar pentru aceia care vor să aibă parte de primejdie (pericol extrem), citiți cu atenție 1 Petru 5:8-9: „Împotriviți-vă lui tari în credință, știind că și frații voștri, în lume, trec prin aceleași suferințe ca voi". Ce presupune Duhul Sfânt, după spusele lui Petru, că se întâmplă în viețile voastre? *Faptul că vă aflați sub un asediu spiritual.* Acesta nu este un pasaj despre necredincioși, el ne vorbește despre „frații noștri". Petru consideră că este incontestabil faptul că fiecare credincios se află sub o formă oarecare de atac nevăzut. Și asupra cărui aspect insistă el? Să rezistăm, să ne luptăm împotriva dușmanului.

Un anume parteneriat în lucrarea de slujire creștină, în care erau implicați foarte profund câțiva prieteni care îmi erau dragi, s-a destrămat săptămâna aceasta, iar eu sunt foarte trist să recunosc aceasta. Ei s-au asociat cu o altă organizație pentru a duce evanghelia în câteva din marile orașe ale Statelor Unite. Aceste conferințe aveau o putere deosebită, de fapt eu nu am mai văzut niciodată ceva asemănător din punct de vedere al impactului. Printre lacrimi pline de recunoștință, participanții stăteau de vorbă despre vindecarea și eliberarea profundă care se sălășluiau în inimile lor. Își regăseau astfel inimile pierdute și erau atrași spre o relație profundă cu Dumnezeu, una pe care mulți nu o trăiseră niciodată în viața lor. Era un lucru frumos și inspira uimire. Prin urmare, credeți că Dușmanul pur și simplu era dispus să lase ca un asemenea lucru să se întâmple fără probleme, fără să intervină într-un fel sau altul?

Parteneriatul lor a dat de greu, niște nimicuri în fond, cu nimic mai presus decât mici tensiuni caracteristice oricăror relații umane, dar cu toate acestea unul din membrii grupului s-a decis să pună capăt coaliției și să îi părăsească în timpul turneului. Apăruseră probleme personale? Evident; întotdeauna apar asemenea probleme. Dar ele erau nesemnificative. Erau simple neînțelegeri și orgolii rănite. Nimeni nu a spus măcar un cuvânt, nici măcar nu s-au gândit

la Dușman și la ce era el în stare să facă pentru a strica o asociere de o importanță strategică. Când le-am spus despre faptul că ar face bine să interpreteze lucrurile cu ochii larg deschiși, să se gândească la atacurile dezlănțuite de Dușman, mi-au râs în nas. Acești oameni de treabă, cu inimi bune voiau să își explice totul la nivel „uman" și, vă rog să mă credeți – atunci când Dușmanul este ignorat, câștigă întotdeauna. Lui îi place să pună vina pe noi pentru toate, să ne facă să ne simțim răniți, neînțeleși, suspicioși și plini de resentimente unii față de alții.

Înainte de a se produce o lovitură militară eficientă, trebuie să distrugi liniile de comunicare ale inamicului. Cel rău face aceasta tot timpul – atât în orice lucrare cu caracter creștin, cât mai ales în sânul familiei. Căsnicia reprezintă o imagine impresionantă a ceea ce Dumnezeu oferă poporului Său. Scriptura ne spune aceasta utilizând o metaforă, o parabolă vie, o pictură rembrandtiană a evangheliei. Dușmanul știe acestea și *urăște să vadă așa ceva* din toată inima sa plină de venin. El nu vrea să lase acest minunat portret să se manifeste în fața lui și să exercite o atracție atât de puternică asupra lumii, încât nimeni să nu reziste ofertei lui Dumnezeu. Așa cum s-a întâmplat în Paradis, Satana vine să aducă discordia pentru a putea să câștige. Adeseori, simt că sunt acuzat de soția mea. Este greu să vă descriu sentimentul și de cele mai multe ori nici nu poate fi exprimat în cuvinte, însă mesajul pe care îl primesc în mod constant este acela că *nu fac bine*. I-am spus în cele din urmă toate acestea lui Stasi și ei i-au dat lacrimile. „Glumești", mi-a zis. „Și eu simt exact același lucru. Credeam că ești dezamăgit de *mine*." Stai puțin, m-am gândit. Dacă eu nu transmit acest mesaj și ea nu îmi transmite nimic de genul ăsta, atunci...

Cel mai des, Dușmanul va încerca să ne blocheze canalele de comunicare cu Centrul de comandă. Fiți fideli rugăciunii zilnice de dimineață timp de două săptămâni și urmăriți ce se va întâmpla. Nu veți mai vrea să vă treziți; tocmai atunci va apărea un mesaj important care să vă împiedice; veți fi răcit sau, dacă veți reuși să vă spuneți rugăciunile, mintea va hoinări spre meniul de la micul dejun sau la cheltuielile pe care le aveți cu reparațiile la sistemul de încălzire, sau la ce culoare de șosete s-ar potrivi mai bine cu sacoul gri pe care îl veți purta. De multe ori, de prea multe ori, am fost eu însumi ascuns sub masca unei *confuzii* atât de profunde încât dintr-o dată m-am pomenit întrebându-mă de ce am ajuns să cred în Isus. Acea comuniune dulce pe care o am cu Dumnezeu este uneori ruptă, dispare, se ascunde ca soarele în spatele unui nor. Dacă nu aș ști ce se întâmplă aș putea crede că mi-am pierdut credința sau că am fost abandonat de Dumnezeu sau orice altceva ar încerca Dușmanul să mă convingă. Oswald Chambers ne avertizează: „Uneori nu trebuie

să ne supunem nici unei ascultări, singurul lucru pe care îl avem de făcut este să păstrăm o legătură vitală cu Isus Hristos, pentru a ne asigura că nimic nu interferează între noi și El".

Urmează propaganda. Ca în timpul războiului, Dușmanul transmite în mod constant mesaje prin care să ne demoralizeze. Ca și în cazul incidentului petrecut între mine și soția mea în mașină, el *încearcă să strecoare propria lui interpretare* asupra tuturor lucrurilor care ni se întâmplă. La urma urmelor, Scriptura îl descrie drept „acuzatorul fraților noștri" (Apocalipsa 12:10). Gândiți-vă doar ce se întâmplă – la ceea ce auziți și ceea ce simțiți – când nu reușiți cu nici un chip în ceea ce faceți. *Sunt un idiot, întotdeauna mi se întâmplă așa, niciodată nu reușesc nimic.* Mie acestea îmi par niște acuzații serioase. Dar ce se întâmplă atunci când încercați să puneți piciorul în prag ca un bărbat adevărat? Pot să anticipez ce urmează să se întâmple când țin o prelegere. M-am dus la aeroport pentru o călătorie pe coasta de vest a Statelor Unite, urmând a susține o prezentare despre cartea pe care o aveți în față unui grup de bărbați. Tot drumul am fost parcă sub povara unei greutăți necunoscute, eram aproape depășit de un sentiment acut care îmi spunea: *John, ești un prefăcut. Nu ai nimic de spus. Întoarce mașina și du-te acasă, spune-le că nu poți să mai faci lucrul ăsta.* În momentele mele de luciditate știu când este vorba de un atac, dar trebuie să înțelegeți că toate acestea se produceau cu atâta subtilitate, încât totul părea a fi adevărat în acel moment. Aproape că am dat bir cu fugiții și era să mă întorc acasă.

Atunci când Hristos a fost atacat de cel rău în pustie, atacul se dezlănțuise de fapt asupra identității Sale: *„Dacă* ești Fiul lui Dumnezeu", Satana îl provoacă de trei ori, apoi îi cere să își dovedească puterile (Luca 4:1-13). Anul trecut, Brad a revenit dintr-o acțiune misionară pentru un concediu de un an. După mai mulți ani petrecuți în străinătate, timp în care a fost de cele mai multe ori singur, era destul de obosit, simțea că eșuase în mare parte din activitatea lui. Mi-a spus că se trezea dimineața și „auzea" o voce care îi spunea : *„Bună dimineața... ratatule"*. Prea mulți bărbați trăiesc cu același sentiment de vinovăție. Craig intrase în bătălie și se luptase cu mare curaj timp de câteva luni bune. Apoi a avut un coșmar, un vis foarte însuflețit, foarte cumplit, în care molesta o fetiță. S-a trezit simțindu-se mizerabil și vrednic de a fi condamnat. În aceeași săptămână eu visasem că eram acuzat de adulter; nu făcusem nimic, dar în vis nimeni nu mă credea. Să ne gândim, cât timp omul nu reprezintă un pericol real pentru Dușman, mesajul lui Satana pentru el este acela că: *Totul e bine*. De îndată ce optăm pentru o parte sau alta, mesajul devine: *Ai o inimă rea și știi prea bine lucrul acesta.*

În cele din urmă, ne dă târcoale pentru a ne pune la încercare împrejurimile, căutând o slăbiciune. Iată cum operează: Satana va

lansa un gând sau o ispită în speranța că noi o vom înghiți. Ne cunoaște povestea prea bine, știe ce funcționează și ce nu, așadar mesajul lui este special conceput și adaptat pentru situația fiecăruia dintre noi. Azi dimineață, pe când mă rugam, a venit mândria, apoi îngrijorarea, după aceea adulterul, apoi lăcomia și în cele din urmă pofta. Dacă m-aș fi gândit că eu sau inima mea sunt de vină pentru gândurile acestea, aș fi fost foarte descurajat. Conștiința faptului că inima mea era bună mi-a permis să le împiedic să își facă loc, chiar în clipa aceea. Când Satana testează terenul, nu faceți nici un fel de înțelegeri. Dacă ajungem la o înțelegere, dacă ceva din inima noastră spune: *Da, ai dreptate*, atunci, ca la un semn, el dă drumul tuturor răutăților asupră-ne. Vedeți pe stradă o femeie frumoasă și ziceți: *O doresc*. Acesta este cel rău apelând la trădătorul dinlăuntru. Dacă trădătorul va spune: *Da, o vreau*, atunci pofta începe cu adevărat să își facă loc. Dacă lucrul acesta se întâmplă prea mult timp, atunci îi veți fi creat deja o cazemată de unde să vă atace. Aceasta poate face ca un bărbat bun să se simtă cumplit pentru că va crede că este o ființă păcătoasă atunci când, de fapt, nu este așa; este de la început până la sfârșit un atac al celui rău.

Vă rog să nu mă înțelegeți greșit. Nu pun vina pe diavol pentru tot ce ni se întâmplă. În aproape orice situație există și probleme umane. Fiecare bărbat are lupta lui, fiecare căsnicie are momentele ei de cumpănă, fiecare lucrare produce conflictele ei personale. Dar acele probleme sunt ca un foc de paie peste care Dușmanul aruncă benzină și îl transformă într-un foc de tabără. Flăcările devin un infern imposibil de oprit și noi suntem dintr-o dată copleșiți de sentimentele care ne încearcă. Simple neînțelegeri devin motive de divorț. În timp ce noi considerăm că e vina noastră, că nu reușim să facem nimic, că suntem culpabili, Dușmanul râde pentru că i-am înghițit minciuna. „Nu sunt aici, tu ești cel care face totul". Trebuie să fim mult mai vicleni decât el.

ȚINÂND CU TĂRIE LA ADEVĂR

În orice confruntare față în față există un schimb constant de lovituri reciproce, evitări, blocări, contraatacuri și altele asemenea. Exact același lucru se întâmplă în mod nevăzut în jurul nostru. Inițial totul are loc la nivelul gândurilor. Când ne aflăm sub presiunea atacului, trebuie să ținem cu tărie la adevăr. Evităm loviturile, le blocăm printr-un refuz încăpățânat, atacăm la rândul nostru cu ceea ce este adevărat. Iată cum i-a răspuns Hristos lui Satana – nu a intrat în discuții interminabile, încercând să îl convingă cu argumente raționale, ci i-a răspuns prin intermediul Scripturii, iar noi trebuie să facem același lucru. Nu va fi ușor, mai ales atunci când iadul pare să

se fi dezlănțuit în viața noastră. Sentimentul este similar cu a rămâne agățat de o frânghie în timp ce ești tras de un camion, ca și când ai vrea să îți menții echilibrul în mijlocul unui taifun. Satana nu numai că ne înfruntă cu gânduri, el ne confruntă și cu *sentimente*. Intrând într-o casă întunecată noaptea simțim dintr-o dată cum ne cuprinde frica; ori atunci când stăm la rând la supermarket și vedem zecile de reviste care strigă către noi „Sex!" avem sentimentul acut că suntem fundamental corupți.

Dar acesta este momentul când tăria din noi se descoperă și chiar sporește – prin exercițiu. Să rămânem în adevăr și să nu renunțăm. Trădătorul din interiorul castelului va încerca să ne facă să coborâm podul peste parapet, dar nu trebuie să îl lăsăm. Când la Proverbe 4:23 ni se spune să ne păzim inimile, nu înseamnă de fapt „să le închidem în închisoare pentru că ar avea o natură cu adevărat criminală în profunzime". Mai curând ni se spune „să le păzim ca pe un castel, ca pe sălașul puterii noastre la care nu vrem să renunțăm". După spusele lui Toma de Kempis: *„Cu toate acestea, trebuie să fim cu mare grijă, mai ales la începutul ispitirii; pentru că atunci dușmanul este mai ușor de biruit, dacă nu i se îngăduie să intre pe ușa inimilor noastre, ci este întâmpinat de o rezistență încrâncenată de îndată ce bate la ușă"*.

Vă mai amintiți de scena din *Braveheart*, în care tatăl malefic al lui Robert the Bruce îi șoptește la ureche minciuni despre trădare și compromisuri? El îi zice lui Robert exact ce ne spune și nouă Dușmanul într-o mie de moduri: „Toți trădează; toți își pierd inimile". Cum răspunde Robert? Îi strigă următorul răspuns: „Nu vreau să îmi pierd curajul! Vreau să cred așa cum crede Wallace. Nu voi mai fi niciodată de partea celor ce răi".

Acesta este momentul de cumpănă al vieților noastre... și al nostru personal. Bătălia trece la un nou nivel.

STADIUL AL DOILEA: INTIMIDAREA

Stasi a fost cuprinsă, mai mulți ani la rând, de un val de deprimare. A găsit puțină vindecare prin consiliere, dar totuși depresia nu dispărea. Am tratat problemele fizice pe care le puteam aborda medicamentos, și cu toate acestea boala nu trecea. *Bine*, mi-am spus în sinea mea, *Biblia îmi spune că avem un corp, un suflet și un duh. Am tratat problemele legate de trup și de suflet... ceea ce rămâne este nivelul spiritual.* Împreună am început să citim unele lucruri legate de Dușman. Pe parcursul studiilor am dat peste un pasaj care se referea la diferitele simptome asociate uneori cu deprimarea; una dintre acestea era senzația de amețeală. Citind pasajul acela cu voce tare soția mea a părut surprinsă: „Ce e așa de uimitor?", am întrebat-o. „Ei bine... eu am adeseori amețeli de acest fel". „Serios?

Cât de des?" „O, aproape zilnic." „Zilnic??!!" Eram căsătoriți deja de zece ani și ea nu-mi spusese niciodată acest lucru. Sărmana, pur și simplu credea că era ceva normal din moment ce i se întâmpla ei.

„Stasi, eu nu am avut în viața mea senzații de amețeală similară. Cred că am descoperit ceva." Am început să ne rugăm împotriva acestor amețeli, cerând puterea de a opri aceste atacuri în numele lui Isus. Știți ce s-a întâmplat? A fost *mai rău*! Dușmanul, o dată descoperit, de obicei nu se dă bătut pur și simplu și nu pleacă fără să se lupte. Important este că, uneori, Isus ceartă duhurile rele cu „o voce fermă" (vezi Luca 4:35). De fapt, atunci când este întâmpinat de omul care locuia printre mormintele din Gherghеseni, chinuit de o legiune de demoni, prima alungare a lui Isus nu dă roade. El trebuie să afle mai multe despre om, să se înfrunte cu demonii în mod real (Luca 8:26-33). Așadar, dacă Isus a trebuit să fie dur cu aceste creaturi, nu credeți că și noi trebuie să facem același lucru? Am rezistat cu Stasi și ne-am opus atacurilor dezlănțuite, rămânând „neclintiți în credință", cum spune Petru. Știți ce s-a întâmplat? După o vreme, senzațiile de amețeală au încetat. Ele sunt uitate acum, iar Stasi nu a mai avut nici măcar o dată în ultimii șapte ani asemenea senzații.

Acesta este următorul nivel al strategiei Dușmanului nostru. Când începem să punem întrebări, să rezistăm minciunilor sale, să vedem mâna lui în „încercările obișnuite" ale vieții noastre, atunci el crește intensitatea atacului, recurgând la intimidare și la frică. De fapt, la un moment dat, când citeați aceste pagini, probabil că ați simțit ceva de genul: *Chiar vreau să am de a face cu astfel de discuții super-spirituale și abracadabrante? Oricum, e destul de ciudat.* Satana va încerca să vă convingă prin intimidare *pentru că se teme de voi*. Pentru el reprezentați o imensă amenințare. El nu vrea să vă ridicați la luptă și să îi răspundeți la atacuri pentru că atunci când procedați așa, pierde întotdeauna. „Împotriviți-vă diavolului", ne sugerează Iacov, „*și el va fugi de la voi*" (Iacov 4:7, sublinierea autorului). Așadar el va încerca să vă împiedice să vă împotriviți și va trece de la seducția cea mai subtilă la atacurile pe față. Gânduri de tot felul dau năvală, în viețile voastre tot soiul de chestii încep să fie distruse, credința ni se pare mai subțire ca o foiță de hârtie.

De ce atât de mulți copii de pastori ajung în situații dificile? Credeți că e o coincidență? Atât de multe biserici încep pline de viață și de vitalitate numai pentru a sfârși în disensiuni, sau pur și simplu se împuținează și dispar. Cum se face că lucrurile stau așa? De ce credeți că una dintre prietenele noastre aproape că și-a pierdut cunoștința atunci când a încercat să rostească o simplă mărturie la o întâlnire spirituală? De ce adeseori când pornesc în călătorie cu avionul acțiunile mele sunt puse sub semnul îndoielii atunci când încerc să

duc evanghelia într-un alt loc? De ce totul la serviciu pare să se ducă de râpă atunci când lucrurile merg bine acasă, și invers? Pentru că ne aflăm în război cu cel rău, iar acesta își pune în aplicare cea mai veche tactică – lovește primul și se gândește că adversarul va face drumul înapoi și va fugi. Dar el nu poate câștiga decât dacă îi dăm voie – știm prea bine. După cum spunea Franklin Roosevelt: „Nu avem de ce să ne temem decât de frica însăși".

CU NOI ESTE DUMNEZEU

> *„Întărește-te și fii curajos, căci tu vei da în stăpânire poporului acestuia țara pe care am jurat părinților lor că le-o voi da. Numai întărește-te și fii foarte curajos... nu ți-am dat Eu oare porunca aceasta: Fii puternic și curajos? Nu te înspăimânta și nu te îngrozi, căci Domnul Dumnezeul tău este cu tine oriunde vei merge"* (Iosua 1:6-7, 9).

Iosua știa ce înseamnă frica. Ani de-a rândul fusese al doilea la conducerea poporului, mâna dreaptă a lui Moise. Dar acum era rândul lui să preia comanda. Copiii lui Israel nu numai că nu aveau în față un traseu ușor în efortul lor de a prelua țara făgăduinței ca și când ar fi fost ceva simplu de obținut, dar trebuiau să se lupte pentru această promisiune. Iar Moise nu mai era cu ei. Dacă Iosua ar fi fost foarte sigur pe situație, atunci de ce Dumnezeu trebuie să îi spună iar și iar să nu se teamă? De fapt, Dumnezeu îi dă un cuvânt ales de încurajare: Așa cum „am fost cu Moise, nu te voi lăsa, nici nu te voi părăsi" (Iosua 1:5). Cum a fost Dumnezeu „cu Moise"? Ca un războinic puternic. Vă amintiți de năpasta asupra Egiptului? Vă amintiți de acei soldați egipteni care s-au înecat în Marea Roșie la un loc cu caii și carele lor? Numai după această manifestare a puterii lui Dumnezeu poporul lui Israel a început să cânte: „Domnul este un războinic viteaz; Numele lui este Domnul" (Exod 15:3). Dumnezeu s-a luptat pentru Moise și pentru Israel; apoi a făcut legământ cu Iosua că va face la fel și așa au pornit împotriva Ierihonului și a tuturor celorlalți dușmani.

Ieremia știa ce înseamnă să îl ai pe Dumnezeu „alături". „Dar Domnul este cu mine ca un viteaz puternic", cânta el, „de aceea, prigonitorii mei se vor poticni și nu vor birui" (Ieremia 20:11). Chiar și Isus a pornit în direcția respectării acestei promisiuni atunci când s-a luptat pentru noi pe pământ:

> *„Știți mărturia care s-a răspândit prin toată Iudeea, începând din Galileea, în urma botezului vestit de Ioan: cum Dumnezeu a uns cu Duh Sfânt și putere pe Isus din Nazaret,*

care umbla din loc în loc, făcând bine și vindecând pe toți cei care erau înrobiți puterii Diavolului; căci Dumnezeu era cu El" (Fapte 10:37-38).

Cum a câștigat Isus bătălia împotriva lui Satana? Dumnezeu *era cu El*. Aici se deschide o comoară de promisiuni pe care Isus ni le face atunci când ne făgăduiește: „Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului" și „Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi" (Matei 28:20; Evrei 13:5). Aceasta nu înseamnă doar că va fi pe-aproape și nici măcar nu presupune faptul că ne va da alinare în momentele grele. Aceasta înseamnă că *se va lupta pentru noi*, cu noi, așa cum s-a luptat alături de toți cei care au fost ai Lui dintotdeauna. Atâta timp când vom umbla alături de Hristos, vom rămâne în El, nu vom avea de ce să ne temem.

Atunci când utilizează frica și intimidarea, Satana încearcă să recurgă la hotărârea trădătorului de a-și păstra intactă propria persoană. Atâta timp cât suntem preocupați de vechea poveste ce ține de salvarea propriei persoane, câtă vreme vom avea grijă numai de pielea noastră, aceste tactici vor da roade. Când un bărbat decide că vrea să fie războinic, când își pune viața în slujba unei cauze mai înalte, atunci nu mai poate să se sperie de amenințările Lupului celui Rău care va sufla și îi va dărâma căsuța. După ce Apocalipsa descrie războiul din cer între îngeri și după căderea lui Satana pe pământ, ni se spune cum au biruit sfinții asupra acestuia: *„Ei l-au biruit prin sângele Mielului și prin cuvântul mărturisirii lor și nu și-au iubit viața chiar până la moarte"* (Apocalipsa 12:11).

Cel mai periculos om de pe pământ este acela care s-a împăcat cu propria moarte. Toți oamenii mor, însă prea puțini *trăiesc* cu adevărat. Evident, putem să ne construim o viață stabilă... și să ne sfârșim zilele pe pământ bolborosind despre averi pierdute. Eu prefer să ies din viață fără să duc nimic cu mine. În plus, cu cât încercăm mai puțin să „ne salvăm", cu atât vom fi mai eficienți ca războinici. Ascultați ce spune G. K. Chesterton despre curaj:

„Curajul este aproape o contradicție în termeni. El presupune o dorință puternică de a trăi manifestată sub forma pregătirii pentru moarte. „Acela care își va pierde viața, acela și-o va câștiga", nu este doar o expresie a misticismului sfinților și al eroilor. Este un sfat pe care marinarii și alpiniștii îl primesc zilnic. Ar putea să apară tipărit într-un ghid alpin sau într-un manual de antrenament. Paradoxal, este întreg principiul curajului, chiar și atunci când vorbim despre curajul cel mai teluric și mai brutal. Un om îndepărtat de țărm pe mare își poate salva viața doar dacă va risca să se aventureze în larg. El poate să scape de moarte

numai pășind cu grijă centimetru cu centimetru mai aproape de moarte. Un soldat înconjurat de inamici, dacă îi este blocată ieșirea, trebuie să găsească amestecul potrivit între dorința puternică de a trăi și o ciudată nepăsare față de moarte. Nu trebuie pur și simplu să se agațe de viață, pentru că atunci va fi un laș, și nu va scăpa. Nu trebuie doar să își aștepte moartea, pentru că atunci va fi un sinucigaș, și nu va scăpa. El trebuie să își caute viața cu o indiferență furibundă față de ea, trebuie să vrea să trăiască cum își dorește apa și cu toate acestea să bea moartea ca și când ar fi vin.

STADIUL AL TREILEA: TÂRGUIALA

Al treilea atac preferat al Celui Rău, după ce am rezistat înșelăciunii și intimidării, este pur și simplu acela de a ne convinge să ajungem la o înțelegere. Mulți bărbați au sfârșit „cumpărați" într-un fel sau altul. Tocmai a sunat telefonul; un prieten mă căuta să îmi spună că un alt lider creștin a căzut pradă imoralității sexuale. Biserica dă din cap și spune: „Vedeți? Nu a fost în stare să rămână curat". Este o naivitate. Credeți că acest om, urmaș al lui Hristos, în profunzimea inimii lui *a vrut* să cadă? Ce bărbat visează oare să își înceapă drumul pornind de la deviza: „Într-o zi, după vreo douăzeci de ani de lucrare în Biserica lui Hristos, cred că o să trag un șut la tot ce am făcut, asumându-mi o aventură amoroasă cu vecina de peste drum" Mai degrabă am putea spune că acest bărbat a fost *selectat,* totul a fost bine pus la cale. În acest caz particular a fost vorba de o îndelungată și subtilă hotărâre de a-i distruge sistemul de apărare nu atât prin luptă, cât prin *plictiseală*. Îl cunoșteam pe omul acela, nu avea nici o cauză măreață pentru care să lupte, numai monotonia „lucrării creștine ca profesie" pe care ajunsese să o urască, dar la care nu putea să renunțe pentru că era mult prea bine plătit. Era programat pentru cădere. Dacă nu sunteți conștienți că lucrurile stau chiar așa, atunci în curând va fi rândul vostru să vă mușcați pumnii.

Să ne gândim – când a avut loc căderea regelui David? Care au fost împrejurările în care a început relația lui cu Batșeba? „La începutul anului, pe vremea când împărații ieșeau la război, David a trimis pe Ioab, cu slujitorii lui și cu tot Israelul" (2 Samuel 11:1). David nu mai era luptător; el îi trimitea pe alții să lupte pentru el. Plictisit, sătul și gras, se plimba pe sub acoperișul palatului căutând ceva care să îl amuze. Cel rău i-o arată pe Batșeba și restul este acum istorie – iar istoria, după cum știm, se repetă. William Gurnall ne avertizează:

Hotărârea de a îndura până la sfârșit, bătătorește spinarea calului sub șa – vă adâncește spinul din carne - atunci când drumul pare aproape fără sfârșit, sufletul se milogește să fie eliberat cât mai curând. Decizia apasă asupra tuturor problemelor legate de menirea voastră. Am cunoscut mulți oameni care au intrat în armata lui Hristos și care au acceptat să fie războinici pentru o bătălie sau două, dar care în curând s-au săturat și au sfârșit prin a da bir cu fugiții. Ei s-au înscris pe lista cu obligațiile lui Hristos dintr-o pornire impulsivă… dar tot la fel de ușor sunt convinși să renunțe. Ca orice lună nouă, ei strălucesc puțin pe firmament în prima parte a nopții, dar apoi apun înainte ca noaptea să se sfârșească.

ARMELE DE LUPTĂ

Împotriva trupului, a trădătorului lăuntric, războinicii folosesc disciplina. În zilele de astăzi avem o perspectivă bi-dimensională despre acest lucru, când vorbim despre „clipele de liniște". Dar pentru majoritatea oamenilor o viață devoțională este greu de menținut pentru că aceasta este lipsită de orice legătură vitală cu recuperarea și protejarea puterii fiecăruia, având cam aceeași importanță ca și exercițiul spălatului zilnic pe dinți. Dar când considerăm că viața noastră este o mare bătălie și când *știm* că trebuie să petrecem de o perioadă de timp împreună cu Dumnezeu pentru a supraviețui, vom reuși. Poate nu va fi perfect – nimeni nu reușește să fie perfect și oricum chiar de aici începe totul – dar trebuie să fim puternic motivați pentru a-l căuta pe Dumnezeu. Încercările noastre de a ajunge la disciplina spirituală sunt jalnice atunci când nu avem altă motivație decât că „așa trebuie". Vom reuși atunci când vom ajunge la convingerea că nu mai avem nici o șansă dacă nu facem astfel.

A petrece un timp cu Dumnezeu în fiecare zi nu reprezintă doar un subiect pentru studii academice și nici nu presupune a consuma o anumită cantitate de Scriptură. Este vorba de legătura noastră cu Dumnezeu, trebuie să ne menținem deschise liniile de comunicare, utilizând orice ne poate fi de ajutor. De pildă eu uneori ascult muzică; alteori citesc din Scriptură sau un pasaj dintr-o carte; adeseori scriu în jurnal; poate ies să alerg puțin; mai sunt și zile în care am nevoie de singurătate și de liniște și de răsărituri de soare. Nu vreau să spun decât că trebuie să facem *orice ne aduce înapoi la inima noastră și la inima lui Dumnezeu*. Dumnezeu m-a scăpat de prea multe ori din ambuscade despre care habar nu aveam că există; m-a avertizat atunci când stăteam de vorbă cu El dimineața despre ceea ce urma să mi se întâmple în timpul zilei. Deunăzi am citit un pasaj dintr-o carte

despre iertare, și am simțit că îmi spunea ceva în mod personal. *Doamne, oare nu știu să iert?* Nu, mi-a spus. O oră mai târziu am primit un telefon care m-a îndurerat – cineva m-a trădat. *O, îmi spuneai să fiu gata să iert, nu-i așa? Da...*

Disciplina, fiindcă veni vorba, nu este niciodată o finalitate în sine. Scopul „vieții devoționale" este *conexiunea cu Dumnezeu*. Acesta este antidotul principal de care dispunem împotriva falsurilor pe care lumea ni le pune în față. Dacă nu îl avem pe Dumnezeu și încă în mod profund, vom avea nevoie de altcineva căruia să îi dăm iubirea noastră. Așa cum spunea Maurice Roberts:

> *„Extazul și plăcerea sunt fundamentale pentru sufletul credinciosului și ele promovează sfințenia. Nu suntem meniți să trăim fără a simți înălțarea spirituală... Credinciosul se află în primejdie spirituală dacă își îngăduie să lase timpul să treacă fără a gusta din dragostea lui Hristos... când Hristos nu ne mai umple inimile cu împlinire, sufletele noastre vor trece la o tăcută căutare de alte surse de iubire."*

Omul petrece mult timp punându-și ordine în documentele financiare dacă se gândește să se pensioneze mai repede; îndură un antrenament foarte riguros dacă își propune să alerge o cursă de zece mii de metri sau chiar un maraton. Capacitatea de auto-disciplină este prezentă, dar în mulți dintre noi ea există în stare latentă. „Când însă, un războinic este la datorie în slujba unui Rege Adevărat – adică în serviciul unei cauze înalte", spune Bly, „el o duce bine, iar corpul lui devine un servitor harnic, care poate să suporte frigul, căldura, durerea, rănile, spaimele, foamea, privarea de somn, greutățile de tot felul, va face orice este necesar".

Împotriva celui rău noi purtăm armura lui Dumnezeu. Faptul că Dumnezeu ne-a oferit armele necesare în război devine inteligibil dacă ne gândim la viețile noastre ca la o scenă din *Salvați soldatul Ryan*. Câți creștini de astăzi au insistat asupra pasajelor care vorbesc despre scutul credinței și despre coiful mântuirii, câți s-au gândit ce înseamnă și ce finalitate au ele asupra vieților lor? *Ce imagine poetică frumoasă, mă întreb ce înseamnă.* Toate acestea metafore conțin ideea că Dumnezeu ne-a pregătit o armură și că ar fi bine să o purtăm. În fiecare zi. Acest echipament există în plan spiritual, în chip nevăzut. Noi nu îl vedem, dar îngerii și dușmanii noștri îl văd. Începeți printr-o rugăciune ce trece prin pasajul din Efeseni 6: 13-18 ca și când ați trece prin tunelul ce duce în arenă:

> „De aceea luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea și să rămâneți în picioare,

după ce veți fi biruit totul. Stați deci tari, având mijlocul încins cu adevărul ..." *Doamne, îmi pun centura adevărului! Vreau să aleg un mod de viață plin de onestitate și integritate. Arată-mi adevărurile de care am nevoie cu disperare acum. Scoate la iveală minciunile despre care nici măcar nu știu că le cred...* „fiind îmbrăcați cu platoșa dreptății..." *Și da, Doamne, port însemnele dreptății Tale împotriva oricăror condamnări și încercări de corupție. Umple-mă cu sfințenia și puritatea Ta – apără-mă de atacurile duse împotriva inimii mele.* „...având picioarele încălțate cu râvna Evangheliei păcii..." *Aleg să trăiesc cu adevărat pentru Evanghelie în orice clipă. Arată-mi încotro mă îndrept de fapt și nu mă lăsa să fiu atât de superficial încât să cred că cel mai important lucru pe ziua de astăzi sunt melodramele lumii.*

„Pe lângă toate acestea, luați scutul credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile arzătoare ale celui rău..." *Isuse, mă ridic împotriva oricăror minciuni și a oricăror atacuri asupra încrederii în bunătatea Ta, și în bunătatea pe care o pregătești pentru mine. Nimic nu mi se poate întâmpla astăzi să nu pot birui pentru că Tu ești în mine...* „Luați și coiful mântuirii"... *Îți mulțumesc Doamne, pentru mântuirea mea. O primesc într-un mod nou și proaspăt de la Tine și declar că nimic nu mă mai poate separa acum de iubirea lui Hristos și de locul pe care îl voi avea pe veci în împărăția Ta...* „și sabia duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu"... *Duhule Sfinte, arată-mi astăzi în mod concret adevărurile Cuvântului lui Dumnezeu de care am nevoie pentru a întâmpina atacurile și provocările Dușmanului. Adu-mi-le aminte pe tot parcursul zilei...* „Faceți tot timpul, prin Duhul, tot felul de rugăciuni și cereri. Vegheați la aceasta cu toată stăruința și cu rugăciune pentru toți sfinții". *Acum la sfârșit, Duhule Sfinte, sunt de acord să călătoresc împreună cu Tine la fiecare pas al meu – cu toată rugăciunea de care este în stare duhul, împărtășită cu tine pe parcursul zilei.*

Suntem purtătorii autorității lui Hristos. Nu vă lăsați mânați de furie și nu vă repeziți purtați de mândrie. Așa veți sfârși prin a fi înfrânți. Îmi place foarte mult scena din filmul *Masca lui Zorro* când bătrânul maestru spadasin își cruță tânărul ucenic – care în momentul acela era amețit de băutură – de confruntarea cu dușmanul său. „Te-ai fi luptat plin de curaj" – spune el – „și ai fi murit repede". Întreaga autoritate în ceruri și pe pământ îi aparține lui Isus Hristos (Matei 28-18). El ne spune acest lucru înainte să ne dea Marea

Poruncă, aceea de a intra în împărăția Sa. De ce? Uităm să facem legătura. Motivul este acela că, dacă avem de gând să-i slujim Împăratului Celui adevărat, atunci avem nevoie de autoritatea Lui. Nu vom îndrăzni să ne măsurăm puterile singuri cu vreun înger, cu atât mai puțin cu unul căzut. De aceea Hristos își împărtășește autoritatea cu noi „Voi aveți totul deplin în El, care este Capul oricărei domnii și stăpâniri" (Coloseni 2:10). Dacă alungăm dușmanul în numele nostru, el râde de noi, dar dacă îl alungăm în numele lui Hristos, el fuge de îndată.

Încă ceva: nici să nu vă treacă prin cap să porniți singuri în bătălie. Nici să nu vă treacă prin cap să faceți călătoria bărbăției singuri, fără să aveți cel puțin un tovarăș alături. Da, există momente în care bărbații trebuie să înfrunte de unii singuri bătălia, în ceasurile de mare cumpănă, când trebuie să lupte cu tot ce au mai bun. Dar această izolare nu trebuie să se transforme într-un stil de viață. Și astfel atingem probabil cel mai sensibil punct, după cum ne arată David Smith în *The Friendless American Male* (Americanul fără prieteni): „O problemă foarte serioasă o reprezintă faptul că bărbatul american obișnuit se confruntă cu lipsa prieteniei. Bărbaților le vine greu să accepte faptul că au nevoie de tovărășia altor bărbați". Datorită noilor curente ce au loc mai recent printre bărbații creștini americani, Biserica înțelege acum faptul că bărbații au nevoie de compania altor bărbați, dar nu le oferă decât o altă soluție ambivalentă: grupuri și parteneri „responsabili". Mersi frumos! Sună de parcă ar fi o realitate din vremea Vechiului Testament: „Ești un tâmpit care abia așteaptă să se arunce în păcat, așa că ar fi bine să îți găsești un paznic care să stea lângă tine și să te mențină pe linia de plutire".

Nu avem nevoie de grupuri de „responsabili", avem nevoie de tovarăși de luptă, de cineva care să ne însoțească în bătălie, cineva care să ne apere flancurile. Un tânăr m-a oprit o dată pe stradă și mi-a spus: „Mă simt înconjurat pretutindeni de dușmani și sunt singur". Întreaga criză a masculinității contemporane se datorează faptului că nu mai avem o cultură războinică, un loc în care bărbații să învețe să lupte ca niște adevărați bărbați. Nu avem nevoie de reuniunile Asociației Bărbaților Foarte Drăguți, ci ne trebuie adunarea Bărbaților cu Adevărat Primejdioși. *Acesta* este lucrul care ne lipsește. Mă gândesc la Henric al V-lea la Azincourt. Armata lui fusese redusă la o mică adunătură de oameni obosiți și storși de vlagă; mulți dintre ei sunt răniți. Sunt copleșiți de o armată de cinci ori mai numeroasă. Dar Henric întărește moralul oamenilor lui atunci când le reamintește că ei nu sunt mercenari, ci sunt „o trupă de confrați".

„Puțini și norocoși, legați ca frații
Că toți ce-și varsă sângele cu mine

Sunt frații mei...
Iar nobilii Angliei ce dorm acum în țară
Blestem numi-vor lipsă lor de-aici;
Și-a lor noblețe lucru de nimic
Când le vor spune unii c-au luptat
Alăturea de noi, de Sân Crispian." (trad. Ion Vinea)

Da, avem nevoie de oameni înaintea cărora să ne deschidem sufletele. Însă lucrul acesta nu se va întâmpla dacă suntem înconjurați de indivizi în care nu avem încredere, care de fapt nu sunt dispuși să intre în luptă alături de noi. Este un adevăr etern valabil faptul că nu există un grup cu o mai mare loialitate decât bărbații care au luptat alături, cot la cot, decât colegii de pluton, băieții din tranșee. Nu va fi niciodată un grup foarte mare, dar nu avem nevoie de grupuri mari de oameni. Avem nevoie de o trupă de confrați dispuși „să-și verse sângele" împreună cu noi.

RĂNILE ONOAREI

Trebuie să vă avertizez înainte de a încheia capitolul acesta: este sigur faptul că veți fi răniți. Numai pentru că această bătălie este spirituală nu înseamnă că ea nu este reală. Este foarte reală, iar rănile pe care le putem primi sunt, într-un fel, cu mult mai oribile decât acelea produse într-un schimb de focuri. A-ți pierde un picior este o nimica toată față de pierderea inimii; a fi schilodit de un șrapnel nu înseamnă și schimonosirea sufletească, însă aceasta apare datorită rănilor produse de rușine și vinovăție. Veți fi răniți de către Dușman. El vă cunoaște rănile din trecut, de aceea va încerca să vă rănească iar și iar în același loc. Dar aceste răni sunt diferite, sunt răni ale onoarei. Așa cum spunea Rick Joyner: „Este o cinste să fii rănit în slujba Domnului".

Într-una din serile trecute, în timp ce stăteam la masă, Blaine mi-a arătat rănile lui. „Pe asta o am de când a aruncat Samuel cu o piatră și m-a lovit în frunte. Asta este de la Tetoni când am căzut peste creanga aceea ascuțită. Pe asta nu-mi amintesc de unde o am; a, uite una grozavă – pe asta am primit-o când mi-am ars piciorul de grătar în excursie". Blaine este mândru de rănile lui; ele reprezintă medaliile de onoare ale unui băiat... și ale unui bărbat. Deocamdată nu există un echivalent pentru Crucea Purpurie a războiului spiritual, dar îl vom avea cândva. Unul dintre cele mai înălțătoare momente care ne așteaptă se va produce la Sărbătorirea Nunții Mielului. Domnul Însuși se va ridica și îi va striga pe toți aceia care au fost răniți în bătălia pentru numele Lui să iasă în față și ei vor fi cinstiți, iar

curajul lor va fi răsplătit. Îmi amintesc de spusele lui Henric către oamenii lui:

„Cel care-o trăi și-ajunge-acasă
Când i s-o pomeni de-această zi
Va crește parcă, și se va-nălța
L-auzul numelui de Sân Crispian.
Cel care ziua aceasta a trăit-o
Și-ajunge om bătrân, el, an de an
Va ospăta-n ajun pe-ai săi vecini spunându-le
E mâini Sân Crispian și mâneca-și sumete-arată
Și-adaugă: 'Acestea-s răni pe care
Le-am căpătat în zi de Sân Crispian!'
Bătrânii uită. Totu-i dat uitării
Dar el își amintește cu mândrie
Isprăvile făcute-n ziua asta
Și-n gura lui va fi și-al nostru nume...
Viu pomenit la-nspumate cupe. (trad. Ion Vinea)

„Împărăția cerurilor se ia cu năvală", a spus Isus, „și cei ce dau năvală pun mâna pe ea" (Mat. 11:12). Este bine sau este rău să procedăm astfel? Sper că vă dați seama deja cât de profundă și de plină de bunătate divină este agresivitatea masculină și că acest lucru vă va ajuta să înțelegeți ce vrea să spună Hristos. Comparați aceste spuse cu următoarele: „Împărăția cerurilor aparține celor pasivi, oamenilor slabi care intră în ea doar stând tolăniți pe canapea și uitându-se la televizor". Dacă vreți să trăiți în Împărăția lui Dumnezeu, ne spune Isus, va fi nevoie până și de ultimul gram de pasiune și de tărie de care dispuneți. Lucrurile vor deveni înspăimântătoare; iată de ce trebuie să aveți o inimă neînfricată. Îmi place imaginea pe care ne-o transmite interpretarea dată de John Bunyan acestui verset în *Pilgrim's Progress* (Călătoria pelerinului*).

Tălmăcire-justă îl conduse pe urmă către poarta palatului și, iată, acolo stăteau o sumedenie de oameni doritori să intre, dar care nu îndrăzneau. Nu departe de poartă își avea locul un om ce ședea la o măsuță pe care se aflau o carte și o călimară de corn și aștepta să treacă în carte numele celor ce aveau să intre. Mai văzu că în dreptul porții se aflau unii îmbrăcați în zale care păzeau intrarea, fiind foarte hotărâți să li se împotrivească cu orice preț tuturor celor ce se încumetau să intre, chiar vătămându-i. Christian era oarecum uimit de toate acestea. În cele din urmă, când toți cei de acolo deteră înapoi

de frica ostașilor înarmați, văzu un om cu o înfățișare plină de cutezanță apropiindu-se de masa scribului și poruncindu-i: „Domnule, scrie-mi numele în carte". După aceea, îl văzu pe om trăgându-și sabia din teacă, punându-și coiful și repezindu-se înainte, drept către păzitorii porții care nu pregetară să se arunce asupra sa cu toată vitejia, gata să-l piardă, însă omul nu se lăsă bătut și tăie în carne vie în dreapta și-n stânga cu mare dârzenie. Astfel că, după ce pricinui, dar și căpătă câteva răni din apriga luptă, reuși să-și croiască loc printre toți către poarta neasemuitului palat.

*Trad. Voicu Bojan și Anton Horvath, carte apărută la Editura Koinonia, Cluj - www.koinonia.ro

CAPITOLUL ZECE

O FRUMOASĂ CE TREBUIE SALVATĂ

Frumusețea nu este numai un lucru cumplit, ea este și un lucru misterios. Acolo Dumnezeu și Diavolul se luptă pentru stăpânire, iar câmpul de luptă îl reprezintă inima omului.

- Feodor Dostoievski

Noapte de noapte vei fi răsplătit
Pentru că de ea te-ai îngrijit.

- George Thorogood
„Ai grijă de inima ei".
de Roy Head și Gene Kurtz

Du-mă departe, cowboy,
Mai aproape de cer și mai aproape de tine.

- Dixie Chicks
„Du-mă departe, cowboy"
(© 1999 Martie Seidel și Marcus Hummon)

A fost odată ca niciodată (așa începe orice poveste care se respectă), a fost o frumoasă domniță, cu totul și cu totul încântătoare. Nu știm exact dacă era fiică de împărat sau doar o simplă slujnicuță, dar știm că în adâncul inimii ei era o prințesă. Este tânără, cu o tinerețe care pare veșnică. Părul îi flutură, are ochi tainici, buzele strălucitoare, o înfățișare desăvârșită – trandafirii roșesc de rușine când trece ea; soarele pălește când este asemănat strălucirii ei. Inima ei este aurită, iubirea ei este adevărată ca o săgeată. Dar această frumoasă domniță este inabordabilă, este prizoniera unei puteri malefice neștiute care o ține închisă într-un turn întunecat. Numai un erou o poate cuceri; numai cel mai curajos, mai îndrăzneț și mai vrednic luptător va avea șansa să o elibereze. În pofida tuturor piedicilor, în cele din urmă apare; cu un curaj plin de istețime și tărie el asediază turnul și atacă sinistra creatură care o ține închisă. Se varsă mult sânge de ambele părți; de trei ori cavalerul este alungat, dar de trei ori se ridică iar la luptă. În cele din urmă vrăjitoarea este biruită; balaurul este ucis, uriașul este doborât. Domnița îi aparține; prin vrednicia lui, el i-a câștigat inima. Vor merge călare până la căsuța lui aflată undeva într-o pădure, lângă un izvor, pentru o întâlnire ce va da pasiunii și romantismului noi semnificații.

De ce este această poveste atât de adânc înrădăcinată în mintea noastră? Fiecare fetiță știe povestea înainte chiar de a-i fi fost spusă. Visează că într-o zi prințul ei va veni. Băieții își exersează rolurile lor cu săbii de lemn și cu scuturi de carton. Iar într-o zi băiatul, acum un tânăr bărbat, va înțelege că vrea să fie acela care va cuceri frumusețea. Frumoasa Adormită, Cenușăreasa, Elena din Troia, Romeo și Julieta, Antoniu și Cleopatra, Arthur și Ginevra, Tristan și Isolda. De la poveștile din antichitate și până la ultimele filme de succes, tema bărbatului puternic care vine să salveze o femeie frumoasă este universală naturii umane. Ea este înscrisă în inimile noastre, reprezintă una din dorințele profunde ale fiecărui bărbat și ale fiecărei femei.

O știam pe Stasi din liceu, dar amorul nostru a început numai în ultimii ani de facultate. Până atunci nu fuseserăm decât simpli prieteni. Când unul dintre noi venea acasă la sfârșit de săptămână, îl suna pe celălalt numai pentru a „pierde timpul împreună" – vedeam câte un film, mergeam la vreo petrecere. Până când, într-o seară de vară, ceva s-a schimbat. Am trecut să o văd pe Stasi, ea a coborât în sufragerie desculță, într-o pereche de blugi și o bluză albă cu dantelă la gât și cu nasturii de sus descheiați. Soarele asfințitului îi lumina părul și îi întuneca pielea și atunci m-am întrebat cum de nu îmi dădusem niciodată seama că ea era domnița cea frumoasă? În seara aceea ne-am sărutat și, deși mai sărutasem câteva fete la viața mea,

niciodată nu mai simțisem gustul unui asemenea sărut. Nu mai trebuie să vă spun, eram topit. Prietenia noastră se transformase în iubire fără să îmi dau seama de ce și cum, nu știam decât că vreau să fiu alături de această femeie pentru tot restul vieții mele. Iar pentru Stasi, eu eram cavalerul ei.

Cum se face atunci că zece ani mai târziu începusem să mă gândesc dacă mai vreau să fiu căsătorit cu ea? Divorțul părea o opțiune destul de bună pentru amândoi. Foarte multe cupluri se trezesc într-o bună zi și descoperă că nu se mai iubesc. De ce mulți dintre noi ne pierdem undeva între „a fost odată ca niciodată" și „fericiți până la adânci bătrânețe"? Cele mai pasionate povești de dragoste par a se sfârși în fața televizorului. De ce pare visul atât de greu de atins, dispărându-ne din cale pe măsură ce îl descoperim? Don Henley spune: „Am fost otrăviți cu basmele acestea". Există o mulțime de cărți care desființează mitul, cărți cum ar fi Beyond Cinderella (Dincolo de Cenușăreasa) și The Death of Cinderella (Moartea Cenușăresei).

Nu, nu am fost otrăviți de poveștile pentru copii și acestea nici nu sunt simple „mituri". Adevărul este că nu le-am luat destul de tare în serios. După spusele lui Richard Hein: „Miturile sunt povești care ne pun în fața a ceva transcedent și veșnic". În cazul frumoasei domnițe, am ignorat două aspecte ale acestui mit. Pe de o parte, nici unul dintre noi nu am crezut că vrăjitoarea era reală. Am crezut că putem să obținem prințesa fără să ne luptăm. Pe bune, mulți bărbați cred că partea cea mai dificilă a bătăliei este momentul când îi cer mâna viitoarei soții. Pe de altă parte, nu am înțeles ce reprezintă turnul și nici relația cu rana ei; prințesa este în pericol. Dacă masculinitatea a ajuns să fie atacată, atunci feminitatea a fost brutalizată. Eva este încununarea creației, vă mai amintiți? Ea întruchipează frumusețea deosebită și misterul exotic al divinității într-un mod neegalat de nimic altceva în creație. Tocmai de aceea constituie o țintă specială pentru Cel Rău, care îndreaptă cele mai cumplite răutăți împotriva ei. Dacă poate să o distrugă sau să o țină în captivitate, atunci întreaga poveste poate fi compromisă.

RANA EVEI

Fiecare femeie are rănile ei; unele au avut parte de violență, altele au fost neglijate. Tot așa cum fiecare băiețel își pune o singură întrebare, la fel, fiecare fetiță poartă cu sine o întrebare. Dar întrebarea ei nu se referă atâta la puterea de care dispune. Nu, strigătul profund al inimii unei fetițe este *oare sunt frumoasă*? Fiecare femeie vrea să știe dacă este cu adevărat deosebită și exotică și *aleasă*. Aceasta constituie identitatea sa profundă, modul în care poartă

imaginea lui Dumnezeu. *Mă vei căuta? Vei găsi plăcere în mine? Te vei lupta pentru mine?* Aidoma fiecărui băiețel, fiecare fetiță poartă o rană. Rana atinge profunzimile frumuseții din inima ei și lasă un mesaj distructiv în interior: *Nu. Nu ești frumoasă și nimeni nu va dori să se lupte pentru tine.* Ca și rănile noastre, rănile femeilor provin mai întotdeauna de la tați.

O fetiță privește spre tatăl ei pentru a vedea dacă este frumoasă. Puterea pe care el o are de a schilodi sau de a binecuvânta este la fel de importantă pentru o fetiță ca și pentru un băiat. Dacă este un tată violent poate să o înjosească verbal sau fizic. Poveștile pe care le-am auzit de la femeile care au fost agresate v-ar sfâșia inimile. Janet a fost agresată sexual de tatăl ei încă de când avea trei ani; pe la șapte ani le-a arătat fraților ei cum se procedează. Atacurile au continuat până a plecat la facultate. Ce poate să creadă despre frumusețea ei o femeie violată? Sunt frumoasă? Mesajul este: *Nu... ești murdară. Orice ar fi atractiv la tine este întunecat și malefic.* Atacurile continuă pe măsură ce crește, prin intermediul unor bărbați violenți sau pasivi. Fie că este hărțuită, fie că este ignorată. Oricum ar fi, inima ei este violată și mesajul pătrunde și mai adânc: *Nu te vrea nimeni, nu vei fi protejată, nimeni nu se va lupta pentru tine.* Turnul se înalță cărămidă cu cărămidă, iar când va ajunge o femeie matură, turnul va deveni o fortăreață.

Dacă tatăl este pasiv, o fetiță va suferi din pricina abandonării tacite. Stasi își amintește cum se juca de-a v-ați ascunselea prin casă atunci când avea cinci sau șase ani. Descoperise un loc perfect în care se putea furișa, plină de încântarea unei căutări ce urma să se producă. Nimeni nu a venit, nici măcar după ce ea dispăruse deja de mai bine de o oră. Imaginea aceasta a devenit definitorie pentru viața ei. Nimeni nu o băga în seamă cu adevărat, nimeni nu o căuta. Cea mai mică din familie, Stasi părea să se piardă în mulțime. Tatăl ei călătorea mult, iar când era acasă își petrecea cea mai mare parte a timpului în fața televizorului. Avea un frate mai mare și o soră adolescentă aflați într-o perioadă turbulentă; Stasi a înțeles mesajul: „Nu ne fă probleme; avem deja prea multe pe cap". Așa că a făcut mai mult decât atât – și-a ascuns dorințele, și-a ascuns visele, și-a ascuns inima. Uneori se prefăcea bolnavă, ca să primească măcar un pic de atenție.

Aidoma altor adolescente care nu sunt iubite, Stasi a căutat să audă de la băieți ceea ce nu auzise niciodată de la tatăl ei. Prietenul ei din liceu a înșelat-o în noaptea balului de absolvire, când i-a spus că de fapt, s-a folosit doar de ea, dar că iubea pe altcineva. Bărbatul cu care se întâlnea în timpul facultății a abuzat-o verbal. Dar atunci când o femeie nu a auzit niciodată că merită să fie obiectul unei bătălii, atunci ajunge să creadă că acesta este genul de comportament

pe care îl merită. Este o formă de atenție, într-un mod oricât de ciudat; poate că e mai bine decât nimic. Apoi ne-am îndrăgostit în acea seară magică de vară. Dar Stasi s-a măritat cu un bărbat speriat, îndârjit, care își iubea serviciul prea mult, fiindcă îi era frică să se implice emoțional în relația cu o femeie pe care simțea că nu o merită. Nu eram meschin; nu eram malefic. Eram de treabă. Dar trebuie să recunosc că un bărbat ezitant este ultimul lucru pe care și-l dorește o femeie. Ea are nevoie de un iubit și de un războinic, nu de *Tipul-de-treabă*. Teama ei cea mai mare a devenit realitate – nu voi fi niciodată iubită cu adevărat, niciodată nimeni nu se va lupta pentru mine. Așa că s-a ascuns și mai tare.

Ani mai târziu, după ce ne-am căsătorit, m-am pomenit orbit de toate acestea. Unde era frumusețea pe care o văzusem cândva? Ce s-a întâmplat cu femeia de care mă îndrăgostisem? De fapt, nu așteptam un răspuns la aceste întrebări; era mai mult un strigăt de furie decât o implorare disperată. Dar Isus mi-a răspuns pe loc. *Ea este tot acolo, dar este prizonieră. Ești pregătit să pornești în căutarea ei?* Am înțeles că – asemenea multor bărbați – mă căsătorisem pentru certitudinea oferită de căsnicie. Mă căsătorisem cu o femeie despre care credeam că nu o să îmi pună la îndoială bărbăția. Stasi mă adora; ce îmi trebuia mai mult? Voiam să arăt ca un cavaler, dar nu voiam să primesc rănile unui războinic. Mă înșelasem în privința întregului aranjament. Nu știam nimic despre turn, despre balaurul cu șapte capete, sau despre scopul puterii care sălășluia în mine. Problema cea mai importantă între bărbați și soțiile lor este aceea că bărbații, când li se cere să se lupte cu adevărat pentru ele... ezită. Încercăm în continuare să ne salvăm pe noi înșine; am uitat plăcerea profundă ce vine din sacrificiul propriei vieți pentru viața altora.

CUM SĂ NE DĂRUIM PUTEREA?

Trei lucruri sunt prea minunate pentru mine
Și chiar patru pe care nu le pot pricepe:
Calea vulturului pe cer,
Calea șarpelui pe stâncă,
Calea corăbiei în mijlocul mării
Și calea unui bărbat cu o fată. (Proverbe 30:18-19)

Agur, fiul lui Iache a înțeles ceva. Există ceva mitic în modul în care un bărbat este cu o femeie. Sexualitatea reprezintă o parabolă de o profunzime copleșitoare atunci când este vorba despre masculinitate și feminitate. Bărbatul vine să își ofere puterea și femeia îl primește înlăuntrul ei, un act ce necesită curaj, vulnerabilitate și tandrețe din partea amândurora. Remarcabil este

faptul că, dacă bărbatul nu se ridică la înălţimea momentului, nu se întâmplă nimic. El trebuie să facă prima mişcare; tăria lui trebuie să se manifeste pentru a-şi putea face loc înăuntru. Dar nici iubirea nu poate să se consume dacă femeia nu se deschide printr-o uluitoare vulnerabilitate. Când amândoi trăiesc aşa cum ar trebui să trăiască, bărbatul pătrunde în interiorul femeii şi îi oferă acesteia toată puterea lui. *El se goleşte pe sine* acolo, în ea, pentru ea; ea îl cheamă înăuntru, îl îmbrăţişează şi îl cuprinde. Când totul se sfârşeşte el este terminat; dar vai, ce dulce moarte este aceasta.

Aşa a fost creată viaţa. Frumuseţea unei femei îl stârneşte pe bărbat să îşi joace rolul de bărbat; puterea unui bărbat, oferită cu tandreţe femeii sale, îi îngăduie să fie frumoasă; îi aduce viaţă ei şi altora. Vorbim aici despre lucruri mult mai subtile decât actul sexual în sine sau despre orgasm. Este o realitate care se manifestă în toate aspectele vieţilor noastre. Când un bărbat se ascunde de femeia lui, o lasă fără acea viaţă ce nu poate veni decât de la el. Lucrul acesta nu este mai puţin adevărat în privinţa modului în care bărbatul oferă – sau nu – vorbele de care are ea nevoie. Viaţa şi moartea stau în puterea limbii, ni se spune în Proverbe (18:21). Ea este făcută pentru cuvintele lui şi tânjeşte după acestea. Tocmai m-am dus sus să îmi iau un pahar cu apă din bucătărie; Stasi era acolo făcând prăjituri de Crăciun. Locul arăta cumplit; sincer să fiu, nici ea nu arăta prea bine, acoperită cu făină şi încălţată cu o pereche de papuci de casă vechi. Dar era ceva în ochii ei, ceva moale şi tandru, aşa că i-am spus: „Eşti foarte drăguţă". Tensiunea din umerii ei a scăzut; ceva a prins strălucire în spiritul ei, a suspinat şi a zâmbit: „Mulţumesc", mi-a spus aproape ruşinată.

Dacă bărbatul nu vrea să se dăruiască, atunci soţia lui va rămâne goală şi nerodnică. Un bărbat violent poate distruge o femeie cu vorbele lui; un bărbat taciturn va face ca soţia lui să flămânzească după cuvintele sale. „Se ofileşte", mi-a mărturisit un prieten despre proaspăta lui soţie. „Dacă ea se ofileşte, înseamnă că tu nu îi oferi ceva", i-am spus. De fapt, lipseau mai multe lucruri – cuvintele lui, atingerea lui, dar mai cu seamă *plăcerea* pe care nu o găsea. Există multe alte moduri în care lucrurile acestea se desfăşoară în viaţă. Un bărbat îşi părăseşte soţia şi copiii cu datoriile pe cap şi îşi caută o altă viaţă, mai uşoară, refuzându-le puterea care se ascunde într-însul. I-a sacrificat pe ei când, de fapt, ar fi trebuit să se sacrifice pe sine *pentru* ei. Ceea ce îi face pe Maximus sau pe William Wallace să fie eroi este pur şi simplu faptul că sunt dispuşi să moară pentru a-i elibera pe ceilalţi.

Acest gen de eroism poate fi văzut şi în viaţa lui Iosif, soţul Mariei şi tatăl vitreg al lui Isus Hristos. Nu cred că apreciem destul de mult ceea ce a făcut Iosif pentru ei. Maria, o tânără logodnică, aproape o

fetiță, se dovedește a fi gravidă și spune o poveste destul de stranie: „Port în pântece copilul lui Dumnezeu". Situația este scandaloasă. Ce poate să creadă Iosif, ce poate el să simtă? Fără îndoială că se simte rănit, derutat și confuz, trădat. Dar este un om bun; nu va lăsa ca ea să fie ucisă cu pietre, ci pur și simplu o va „lăsa pe ascuns" (Matei 1:19).

În vis îi apare un înger (ceea ce ne spune că uneori este nevoie de ceva supranatural pentru a-l lămuri până și pe un om bun să facă ceea ce trebuie) ca să îl convingă că Maria spune adevărul și că el trebuie să ducă nunta la bun sfârșit. Lucrul acesta îl va costa foarte scump. Știți ce va trebui să rabde dacă se va căsători cu o femeie despre care toată comunitatea crede că este adulterină? Va fi respins de colaboratorii lui profesionali și își va pierde majoritatea clienților; cu siguranță că își va pierde poziția în societate și poate chiar și locul în sinagogă. Pentru a înțelege suferința lui, trebuie să remarcăm insultele aduse mai târziu de mulțime lui Isus: „Nu este acesta fiul lui Iosif și al Mariei?" vor spune rânjind, dând din cap și trăgând cu ochiul. Cu alte cuvinte, știm noi cine ești – copilul nelegitim al acelei neisprăvite și al tâmplarului cel nătărău. Iosif va plăti cu vârf și îndesat mișcarea pe care o face. Se oprește? Nu, îi oferă Mariei tăria lui; el se așază drept între ea și toate cele întâmplate luând o lovitură în plină figură. Renunță la el însuși pentru ea.

„Să fie numiți terebinți ai dreptății" (Isaia 61:3). Iată, în umbra ca de stejar a tăriei unui bărbat, o femeie își poate găsi odihnă. Călătoria bărbăției îl duce departe de femeie *pentru a se putea întoarce la ea*. El pornește în căutarea tăriei lui; apoi se întoarce pentru a i-o oferi ei. Prin cuvintele și acțiunile lui distruge zidurile turnului care o țineau închisă. Astfel, bărbatul afirmă în mii de feluri una din cele mai profunde realități din inima ei: *Da, ești frumoasă. Da, există cineva care se va lupta pentru tine*. Însă pentru că majoritatea bărbaților nu au dat încă această bătălie, majoritatea femeilor se mai află încă închise în turn.

EXPLOATAREA FEMEII

Cei mai mulți bărbați doresc să cucerească o domniță fără să fie obligați să plătească. Vor toate bucuriile frumuseții, însă fără pericolele bătăliei. Aceasta este natura sinistră a pornografiei – a te bucura de femeie pe seama ei. Pornografia ne arată ceea ce se întâmplă atunci când un bărbat insistă să fie energizat de o femeie; el *se folosește* de ea pentru a dobândi sentimentul că este bărbat. Este o falsă tărie, după cum am mai spus, pentru că depinde de o sursă exterioară, mai degrabă decât să emane din profunzimile sinelui său. Este manifestarea maximă a egoismului. Nu oferă nimic și primește

totul. Am fost avertizați în privința acestui tip de bărbat în povestea lui Iuda și a Tamarei, o poveste care, dacă nu ar fi pomenită în Biblie, ați putea crede că am scos-o direct din serialele de televiziune.

Iuda este al patrulea fiu al lui Iacob. Poate că vă amintiți de el ca despre acela care a avut ideea vinderii fratelui său, Iosif, în robie. Iuda va avea el însuși trei fii. Când cel mai în vârstă va ajunge bărbat, Iuda îi găsește o soție pe care o cheamă Tamar. Din motive care nu ne sunt cu totul explicate, căsătoria acestora este de scurtă durată. „Er, întâiul-născut al lui Iuda era rău înaintea Domnului; și Domnul l-a omorât" (Geneza 38:7). Iuda i-l dă pe al doilea fiu al său Tamarei, așa cum cerea legea și obiceiurile timpului. Este responsabilitatea lui Onan să facă prunci în numele fratelui său; dar el refuză. Este un bărbat mândru și egoist care îl mânie pe Dumnezeu, iar Dumnezeu „l-a omorât și pe el" (38:10). Începem să înțelegem mesajul: bărbați egoiști, femei rănite și mânia stârnită a lui Dumnezeu.

Iuda mai are un singur fiu – Șela. Băiatul este ultima rămășiță a puterii sale, iar Iuda nu intenționează să o risipească de dragul lui Tamar. Rețin cum i-a spus Tamarei să se întoarcă acasă, iar atunci când Șela va fi suficient de mare, o să i-l dea de bărbat. Dar nu se ține de cuvântul dat. Ceea ce urmează pare incredibil, mai ales când ne gândim la Tamar ca la o femeie dreaptă. Ea se preface prostituată și se așază pe drumul pe care știa că va merge Iuda. El face dragoste cu ea (o folosește), dar nu poate să plătească. Tamar îi ia inelul, lanțul și toiagul. Mai târziu se află că Tamar este însărcinată; Iuda se umple de ceea ce el insistă că este o indignare îndreptățită. Cere să fie arsă de vie, moment în care Tamar aduce dovezi împotriva lui. „Vezi, te rog, ale cui sunt inelul acesta, lanțurile acestea și toiagul acesta". Iuda încremenește. Nu numai că le recunoaște, își dă seama că a greșit. „Ea este mai dreaptă decât mine, fiindcă n-am dat-o de soție fiului meu, Șela" (38:25-26).

Este o poveste relevantă pentru ceea ce se întâmplă când bărbații refuză cu egoism să își consume puterile în beneficiul soțiilor lor. Dar același lucru se întâmplă în multe alte feluri. Femeile frumoase suferă astfel de abuzuri tot timpul. Ele sunt urmărite, dar fără finalitate, sunt dorite, dar numai superficial. Ele învață să își ofere trupurile, dar niciodată, niciodată sufletele. Majoritatea bărbaților, vă dați seama, se căsătoresc pentru siguranța lor; își aleg o femeie care să îi facă să se simtă ca niște bărbați adevărați, dar care să nu le pună niciodată la încercare bărbăția. Un tânăr pe care îl admir duce o luptă tăcută între femeia căreia îi face curte acum și o femeie pe care o cunoscuse cu ani în urmă, dar pe care nu a putut cu nici un chip să o cucerească. Rachel, femeia cu care este prieten acum, îl solicită foarte mult; adevărul este că se simte puțin copleșit. Julie, femeia pe care nu a urmărit-o, pare mai idilică; în imaginația lui, ea ar fi perechea ideală.

Viața cu Rachel este tumultuoasă; viața cu Julie pare calmă și pașnică. „Tu vrei insulele Bahamas", i-am spus, „Rachel este Atlanticul de Nord. Care din cele două au nevoie de un bărbat adevărat?" Printr-o magnifică răsturnare de situații Dumnezeu întoarce împotrivă-ne planurile noastre ferme, cerându-ne să ne asumăm rolul de bărbați.

De ce bărbații nu le oferă femeilor ceea ce au? Pentru că în adâncul inimilor noastre știm că nu va fi îndeajuns. Există o goliciune a Evei încă de la Cădere, și indiferent cât de multe am turna în acel gol el tot nu se va umple. Iată de ce mulți bărbați ezită. Fie că refuză să dea tot ce pot, fie că toarnă și tot toarnă acolo, dar între timp se simt ca niște ratați pentru că li se cere tot mai mult. „Trei lucruri sunt nesățioase", ne avertizează Agur, fiul lui Iache, „patru lucruri nu zic niciodată „Destul!": Locuința Morților, un pântece care nu poate purta copii, pământul care nu este sătul de apă, și focul, care nu zice niciodată „Destul!". Nu putem spera niciodată că goliciunea Evei va fi umplută. Femeia are nevoie de Dumnezeu mai mult decât are nevoie de noi, bărbații, la fel cum noi avem nevoie de El mai mult decât de ele.

Deci, ce putem face? Să oferim ceea ce avem. „Mă tem că nu va funcționa", mi-a spus un client atunci când i-am sugerat să se mute înapoi cu soția lui. „A renunțat să mai creadă că voi fi suficient de bun pentru ea", mi-a mărturisit, „și așa e bine". „Nu este", i-am zis. „Este groaznic". Mergea la o reuniune de familie în estul Statelor Unite și i-am sugerat să o ducă pe soția lui cu el, să facă o mică vacanță numai ei doi. „Trebuie să faci câteva gesturi de apropiere". „Dar dacă nu va merge?" m-a întrebat. Prea mulți bărbați își pun aceeași întrebare. Ce să nu meargă? Să nu reușească să vi se confirme bărbăția? Să îi înviați inima într-o singură zi? Înțelegeți acum că întrebarea nu își găsește răspuns la Eva? Indiferent cât de bun bărbat ai fi, nu va fi niciodată îndeajuns. Dacă femeia reprezintă fișa de evaluare a puterii voastre, atunci la sfârșit veți primi nota 4. Dar nu de aceea o iubim – pentru ca să ne dea o notă bună. O iubim pentru că așa suntem făcuți; asta face un bărbat adevărat.

EVA PENTRU ADAM

Prietena mea, Jan, spune că o femeie care își trăiește cu adevărat menirea trebuie să fie „curajoasă, vulnerabilă și scandaloasă". Este o descriere destul de îndepărtată de „femeile bisericoase" pe care le considerăm drept modele ale feminității creștine, acele femei ocupate, obosite și rigide care și-au redus inimile la câteva dorințe nevinovate și se prefac că totul este foarte bine. Să comparăm această feminitate cu cea a femeilor numite în genealogia lui Isus. Într-o listă

care conține aproape în exclusivitate bărbați, Matei menționează patru femei: Tamar, Rahav, Rut și „fosta soție a lui Urie" (1:3, 5-6). Faptul că Batșeba nu este menționată cu numele arată o numită rezervă a lui Dumnezeu față de ea, și plăcerea pe care și-a găsit-o în acestea pe care le găsește merituoase pentru a le numi într-o listă altfel plină cu nume de bărbați. Tamar, Rahav și Rut... vai! Această înșiruire vă va deschide noi orizonturi de înțelegere a „feminității biblice".

Pe Tamar o știm deja. Rahav se găsește în „galeria celebrităților credinței" la Evrei 11 pentru trădare. Nu e nici o problemă – i-a ascuns pe spionii care veneau să studieze terenul în Ierihon înainte de bătălie. Nu am auzit nici un grup de studiu al femeilor care să se ocupe de Tamar sau de Rahav. Dar cum rămâne cu Rut? Adeseori este prezentată ca un model la conferințele și seminariile adresate femeilor – dar nu se spune nimic despre modul în care Dumnezeu o prezintă. Cartea lui Rut este dedicată unei singure întrebări. Cum poate o femeie bună să își ajute bărbatul să intre în rolul de bărbat? Răspunsul: îl seduce. Ea se folosește de toate calitățile sale de femeie pentru a-l provoca să devină bărbat. Rut, după cum vă amintiți, este nora unei evreice numite Naomi. Ambele și-au pierdut bărbații și sunt într-o condiție destul de proastă; nu există nici un bărbat care să aibă grijă de ele, situația lor financiară este sub nivelul de sărăcie, iar ele sunt vulnerabile în multe alte feluri. Totul pare să se schimbe atunci când Rut atrage atenția unui bogătan necăsătorit pe care îl chema Boaz. Știm că Boaz era un om bun. El îi oferă o oarecare protecție și ceva mâncare. Dar Boaz nu îi oferă ceea ce lui Rut îi trebuie de fapt – un inel de nuntă.

Oare ce face Rut? Îl va seduce. Iată scena: bărbații au lucrat până la apus pentru a pune recolta în hambar; tocmai au terminat și se pregătesc să petreacă. Rut face o baie aromată și își pune o rochie mortală; apoi așteaptă momentul potrivit. Acel moment se va produce târziu în noapte, după ce Boaz a băut prea mult. „Boaz a mâncat și a băut și inima-i era veselă... (Rut 3:7). „Inima îi era veselă" este o formulă menită cititorilor mai conservatori. Omul este beat criță, lucru evident din ceea ce i se întâmplă imediat după aceea: pierde firul evenimentelor. „...S-a dus și s-a culcat la marginea unui stog" (3:7). Ceea ce se întâmplă ulterior este de-a dreptul scandalos; versetul continuă: „Rut a venit atunci încet de tot, i-a descoperit picioarele și s-a culcat".

Indiferent ce interpretare am da acestui pasaj, aceasta nu poate fi „drăguță" sau „la locul ei". Este pur și simplu vorba despre seducție – iar Dumnezeu o arată tuturor femeilor, ca să poată să învețe ceva și doar de aceea îi oferă lui Rut o carte întreagă în Biblie, și ne-o prezintă nominal în propria Lui genealogie. Da, există oameni care

vor încerca să vă spună că era un lucru obișnuit pentru o femeie singură și frumoasă „în acea cultură" să abordeze un bărbat (care a băut prea mult) la miez de noapte când nu e nimeni în preajmă (la marginea unui stog) și să se bage sub pătura lui. Sunt aceiași indivizi care vă spun despre Cântarea Cântărilor a lui Solomon că nu este altceva decât o „metaforă teologică referitoare la Hristos și mireasa lui". Întrebați-i dacă au citit pasaje ca: „Statura ta este ca un palmier și sânii tăi ca niște ciorchini de struguri. Îmi zic: „Mă voi sui în palmier și-i voi apuca ramurile" (Cântarea 7:7-8). Ce ziceți, pare subiect de studiu biblic?

Nu, nu cred că Rut și Boaz au făcut dragoste în seara aceea; și nici nu cred că s-a întâmplat ceva nepotrivit. Dar nici nu putem să considerăm că a fost un fel de masă festivă, perfect la locul ei. Părerea mea este că Biserica a nenorocit multe femei atunci când le-a spus că frumusețea lor ține de vanitate și că feminitatea lor se manifestă cel mai bine atunci când „este pusă în slujba slujirii semenilor". O femeie se manifestă la potențial maxim atunci când se comportă ca o femeie. Boaz avea nevoie de puțin sprijin pentru a porni, iar Rut avea câteva opțiuni la îndemână. Putea să îl bată la cap: *Tot timpul lucrezi, numai la lucru te gândești. De ce nu iei atitudine și nu te comporți ca un bărbat?* Ar fi putut să se plângă: *Boaz, te rog grăbește-te și căsătorește-te cu mine*. Putea să îl castreze: *Credeam că ești un bărbat adevărat, bănuiesc că m-am înșelat*. Sau ar fi putut să folosească toate calitățile sale de femeie pentru a-l face să își folosească toate calitățile de bărbat. Putea să îl stârnească, să îl inspire, să îl energizeze... să îl seducă. Doamnelor, întrebați-i pe bărbații alături de care trăiți ce variantă preferă.

ESTE O BĂTĂLIE ADEVĂRATĂ

Te vei lupta pentru ea? Aceasta este întrebarea pe care mi-a pus-o Hristos cu mulți ani în urmă, chiar înainte de cea de-a zecea aniversare a căsătoriei noastre, chiar în momentul când mă gândeam ce s-a întâmplat cu femeia cu care mă însurasem. *Te afli într-un moment de cumpănă, John*, mi-a spus. *Trebuie să alegi*. Știam care era mesajul Său pentru mine – încetează să mai fii băiat de treabă și poartă-te ca un războinic. Asumă-ți rolul de bărbat. Am cumpărat flori, am invitat-o la masă, și am început să îmi croiesc iarăși drum spre ea în adâncul inimii mele. Dar știam că era nevoie de mai mult. În noaptea aceea, înainte de a merge la culcare, m-am rugat pentru Stasi într-un mod în care nu mă mai rugasem niciodată înainte. Cu glas tare, înaintea tuturor oștilor cerești, am pășit între ea și forțele întunericului care se năpustiseră asupra ei. Vă spun sincer că nu prea știam ce fac, dar înțelesesem că trebuia să mă înfrunt cu balaurul. Tot

iadul se dezlănțuise asupră-ne. Toate lucrurile pe care le învățasem despre războiul spiritual s-au manifestat în noaptea aceea. Și știți ce s-a întâmplat? Stasi a fost eliberată; turnul deprimării în care fusese închisă s-a năruit pe măsură ce am început cu adevărat să mă lupt pentru ea.

Și nu doar o dată, ci iarăși și iarăși. Aici este momentul în care mitul își arată adevărata semnificație. Unii bărbați sunt gata să intre în luptă o dată, de două ori, chiar și de trei ori. Dar un războinic este implicat pentru totdeauna. Oswald Chambers se întreba: „Dumnezeu a vărsat sângele Fiului Său astfel încât lumea să fie mântuită; suntem noi pregătiți să ne jertfim propriile vieți?" Daniel se află în miezul unei lupte dificile și lipsită de șansă pentru soția lui. Au trecut câtiva ani buni fără nici un fel de progrese și care îl lăsau fără prea multe speranțe. Stând zilele trecute la masă într-un restaurant, cu lacrimi în ochi, iată ce mi-a spus: „Drumul acesta nu duce nicăieri. Acesta este locul meu în luptă. Acesta este dealul pe care voi muri". Ajunsese la un punct în care cu toții trebuie să ajungem mai devreme sau mai târziu, momentul când nu se mai pune problema biruinței sau a înfrângerii. Soția lui putea sau nu să reacționeze pozitiv. Dar nu așa se pun problemele în această fază. Întrebarea este pur și simplu următoarea: Ce fel de bărbat dorești să fii? Ca Maximus? Ca Wallace? Sau ca Iuda? Un tânăr pilot din aviația britanică scria cu câtva timp înainte de a fi doborât în 1940: „Universul este atât de vast și de vechi încât viața unui singur om poate fi justificată numai prin măsura sacrificiului său".

M-am așezat să scriu acest capitol după ce, împreună cu Stasi, abia ne-am întors de la nunta unui prieten. Au fost cele mai frumoase ceremonii nupțiale pe care le-am văzut vreodată; un eveniment minunat, romantic și sfânt. Mirele era tânăr, puternic și curajos; mireasa era de o frumusețe seducătoare. Ceea ce făcea ca totul să fie și mai cumplit pentru mine. O, de-aș putea să încep de la capăt, să fac totul așa cum trebuie, să mă căsătoresc de tânăr știind ceea ce știu acum. Aș fi putut să o iubesc pe Stasi mult mai bine; și ea la rândul ei ar fi putut să mă iubească mai bine. Ne-am învățat lecția cu mari sacrificii în ultimii optsprezece ani. Orice fărâmă de omenească înțelepciune pe care v-o împărtășesc în aceste pagini este plătită... cu un preț greu. Peste toate acestea, în acel sfârșit de săptămână eu și Stasi am trecut printr-un moment dificil. Din ceva care se iscase ca un mic foc de tabără, Satana a prins momentul potrivit și l-a transformat într-un incendiu - *nici măcar nu ne mai vorbeam*. În clipa când am ajuns la recepție, nici măcar nu voiam să dansez cu ea. Nu voiam nici măcar să fim împreună în aceeași încăpere. Toată suferința și dezamăgirea adunate în toți anii – ale amândurora – păreau în acel moment singurul lucru relevant despre căsnicia noastră.

Abia mai târziu am aflat versiunea lui Stasi despre această poveste, așa că vă înfățișez amândouă versiunile puse cap la cap. Stasi: *E dezamăgit de mine. Nici nu e de mirare. Uite câte femei frumoase. Mă simt grasă și urâtă.* Eu: *Am obosit să mă lupt pentru căsnicia mea. Îmi doresc să o pot lua de la capăt. Nici nu ar fi prea greu. Există și alte opțiuni. Uite câte femei frumoase.* Gândurile veneau năvală, ca un val imens care se năpustește asupra malurilor. Stând la masă cu un grup de prieteni, simțeam că mă voi sufoca; trebuia să ies, să respir aer curat. Adevărul era că atunci când am plecat de la recepție nu mai aveam de gând să mă întorc. Urma să sfârșesc pe undeva printr-un bar sau înapoi acasă în fața televizorului. Din fericire, am găsit o mică bibliotecă într-un colț al sălii de recepție; timp de aproape o oră, stând singur în acel sanctuar, m-am luptat cu toate sentimentele ce mă copleșeau (ceea ce mie mi se păruse o oră nu fuseseră mai mult de douăzeci de minute). Am luat o carte, dar nu am putut să citesc; am încercat să mă rog, dar nu îmi venea să mă rog. În cele din urmă, câteva cuvinte au țâșnit din inima mea:

> *„Isuse Hristoase, vino și salvează-mă. Știu ce se întâmplă, știu că este vorba despre un atac al răului. Dar în acest moment totul mi se pare foarte real. Isuse, te rog scapă-mă. Smulge-mă din această cascadă. Vorbește-mi, salvează-mi inima înainte de a face o prostie. Mântuiește-mă, Doamne!“*

Încet, aproape imperceptibil, valul a început să slăbească în intensitate. Gândurile și emoțiile mele au început să se liniștească ajungând la dimensiunea obișnuită. Limpezimea în gânduri mi-a revenit. Focul de tabără a redevenit un foc de paie. *Isuse, tu cunoști durerea și dezamăgirea din inima mea. Ce dorești să fac?* Am auzit o vocea aproape imperceptibilă care îmi șoptea: *Vreau să intri înapoi în sala de petrecere și să o inviți pe soția ta la dans.* Știam că avea dreptate; știam undeva în adâncul inimii mele că acesta era lucrul pe care inima mea și-l dorea cu adevărat. Dar dorința încă părea destul de îndepărtată. Am mai stat acolo timp de cinci minute, sperând că va exista și o altă opțiune. Dar vocea a rămas tăcută, iar atacul se terminase, și flăcările deveniseră jăratec. Am știut o dată mai mult ce fel de bărbat îmi doream să fiu.

M-am întors la recepție și am invitat-o pe Stasi la dans; următoarele două ore ne-am simțit mai bine ca niciodată în ultimul timp. Aproape că pierduserăm lupta cu cel rău; în schimb, acest moment va rămâne ca o amintire pe care o vom împărtăși prietenilor noștri mult, mult timp de-acum înainte.

ÎNCHEIEREA

Stasi mi-a oferit de-a lungul timpului o serie de cadouri minunate, dar Crăciunul trecut a fost de neuitat. Tocmai terminaserăm cu nebunia fără de sfârșit pe care băieții noștri o numesc deschiderea cadourilor. Stasi a ieșit din încăpere spunându-mi doar: „Închide ochii... am o surpriză pentru tine". După câteva momente de șușoteli și agitație, mi-a spus că puteam să mă uit. Înaintea mea se afla o cutie dreptunghiulară așezată pe covor. „Deschide-o", mi-a spus. Am scos fundița și am ridicat capacul cutiei. Înăuntru se afla o spadă în mărime naturală, o sabie scoțiană identică celei pe care o întrebuințase cândva William Wallace. Căutasem o asemenea spadă luni în șir, dar Stasi nu știa asta. Nu era pe lista mea de posibile cadouri de Crăciun. Făcuse gestul acesta din viziunea propriei inimi, ca un mod de a-mi mulțumi pentru faptul că mă luptasem pentru ea.

Iată ce scria pe bilețelul de pe cadou: *Pentru că ai o Inimă Neînfricată, care se luptă pentru inimile atâtor oameni... și mai ales pentru inima mea. Mulțumită ție cunosc o libertate pe care nu o crezusem posibilă vreodată. Crăciun fericit!*

CAPITOLUL UNSPREZECE

O AVENTURĂ CARE MERITĂ TRĂITĂ

Poate că e întuneric și rece, dar acum
Nu e iarnă. Tristețea înghețată
De secole se crapă, se desface, se pune în mișcare,
Fulgerul e fulgerul izvoarelor,
Vine din râuri, din potop, din Primăvara ce începe
Și slavă Domnului că-n vremurile noastre
Răul ne-nfruntă pretutindeni,
Și nu ne lasă până nu pornim
Pe drumul cel mai lung al sufletului nost'.

- Christopher Fry

Dumnezeu ne cheamă în locul unde se întâlnesc fericirea noastră cea mai adâncă cu foamea cea mai adâncă a lumii.

- Frederick Buechner

Există un râu care își face loc prin sudul statului Oregon, coborând dinspre munți spre ocean, care și-a făcut loc și prin copilăria mea, tăindu-și cale prin canioanele amintirii mele. Băiețel fiind, am petrecut multe zile de vară pe râul Rogue (Nelegiuitul) pescuind, înotând sau culegând mure; dar de cele mai multe ori pescuiam. Îmi plăcea numele dat râului de către vânătorii francezi: râul Scoundrel (Șmecherul). El dădea o binecuvântare neserioasă aventurilor mele de-acolo – eram un șmecher aflat pe râul Nelegiuirii. Acele zile aurite ale copilăriei sunt uneori cele mai neprețuite amintiri, așa că vara trecută i-am dus pe Stasi și pe băieți acolo, pentru a le împărtăși bucuriile râului și un anumit capitol al vieții mele. Partea de jos a râului trece printr-un ținut fierbinte și uscat, mai ales în lunile de vară, în mod special în iulie, iar noi abia așteptam să mergem cu caiacul, pretext destul de bun pentru a ne uda din cap până în picioare și pentru a ne desfăta cu niște aventuri care să ne priască.

Acolo există o stâncă ce țâșnește peste râu, undeva între Morrison Lodge și Foster Bar. Canionul se îngustează în acel loc, iar râul se adâncește și încetinește puțin în goana lui spre mare. Ziduri de stânci înalte se ridică pe ambele maluri, iar dinspre nord – partea pe care poți ajunge doar cu barca – se află Jumping Rock (Stânca Săltăreață). Săritul de pe stâncă este un sport favorit în familia noastră, mai ales când aerul este cald și uscat, iar săritura este suficient de înaltă pentru a-ți tăia respirația în căderea dinspre apa caldă de la suprafață spre apa rece și întunecată din adânc, o apă atât de rece, încât te trimite imediat în căutarea soarelui. Jumping Rock se avântă peste râu cam la înălțimea unei case de două etaje și ceva, suficient de înaltă pentru a număra încet până la cinci înainte de a ajunge la nivelul apei (la trambulina cea mai înaltă de la ștrand poți să numeri abia până la doi). Există o predispoziție inclusă în mintea umană care ne face să vedem fiecare stâncă de două ori mai mare dacă o privești de sus în jos, iar uitându-te dinspre vârful ei tot ce îți vine să spui este: *nici nu-mi trece prin cap.*

Așa că nici măcar nu te gândești, pur și simplu te arunci de pe stâncă în mijlocul canionului, apoi urmează o căzătură liberă ce pare atât de lungă încât ai putea să rostești discursul lui Lincoln de la Gettysburg și toate simțurile ți se ascut la maximum pe măsură ce te apropii de apa rece. Când revii la suprafață mulțimea aplaudă și ceva din tine aplaudă la rândul său pentru că *ai făcut-o și pe asta*. Am sărit cu toții în ziua aceea, eu primul, apoi Stasi, Blaine, Sam și chiar și Luke. Apoi un individ enorm care era gata să renunțe văzând priveliștea ce se arăta de sus a fost obligat să sară când Luke și-a dat

drumul în gol, pentru că nu cred că ar mai fi putut să fie împăcat cu sine știind că a fost mai laș decât un băiețel de șase ani. După acea primă săritură îți vine să o iei de la capăt, pe de-o parte pentru că nu îți vine să crezi că ai reușit și pe de altă parte pentru că frica a făcut loc unei plăceri generate de libertatea dată de salt. Lăsăm soarele să ne încălzească iarăși și apoi... să pice bombele!

Aș vrea să trăiesc toată viața așa. Vreau să pot iubi cu mai multă putere, de a mă abandona și de a nu aștepta ca alții să mă iubească mai întâi. Vreau să mă arunc într-o lucrare creativă demnă de Dumnezeu. Vreau să dau năvală pe câmpiile din Banockburn, să îl urmez pe Petru când a pășit alături de Hristos pe mare, să mă rog din adâncul *dorințelor* inimii mele.

Viața nu e o ecuație care se cuvine rezolvată; este o aventură care trebuie trăită. Aceasta este natura profundă a vieții și așa a fost de la bun început când Dumnezeu a creat condițiile pline de primejdii ale acestei piese foarte importante și când a spus că toată această încercare periculoasă este *bună*. El a conceput lumea în așa fel încât aceasta să funcționeze numai când ne asumăm *riscul* drept principiu de bază al vieții noastre, înțelegând prin aceasta a trăi o viață prin credință. Nici un om nu va fi vreodată fericit dacă nu va avea parte de aventură în ceea ce face, în viața lui spirituală, sau în marea lui iubire.

A PUNE ÎNTREBAREA POTRIVITĂ

În urmă cu mai mulți ani, răsfoiam introducerea unei cărți, când dintr-o dată am descoperit o frază care mi-a schimbat viața. Dumnezeu se manifestă în mod personal și intim și ne vorbește în chipuri care sunt specifice ciudățeniei din propriile noastre inimi – nu numai prin Scriptură, ci și prin întreaga creație. Lui Stasi i-a vorbit prin intermediul filmelor. Lui Craig îi vorbește prin intermediul muzicii rock and roll (tocmai m-a chemat deunăzi după ce a ascultat „Running Through the Jungle" pentru a-mi spune că a fost îndemnat să studieze Biblia). Cuvintele lui Dumnezeu ajung la mine în multe feluri – prin apusuri de soare și prieteni și filme și muzică și sălbăticie și prin cărți. Uneori răsfoiesc cărți în câte un anticariat și dintr-o dată un volum din miile de cărți de acolo îmi atrage atenția și îmi spune: „Ia-mă și citește-mă" – la fel ca și în cazul Sfântului Augustin amintit în *Confesiuni*: *Tolle lege* – ia și citește. Ca un maestru pescar, Dumnezeu își aruncă mreaja spre noi. În introducerea cărții pe care o citesc acum, autorul (Gil Bailie) ne dă un sfat pe care el însuși îl primise în urmă cu mai mulți ani de la un mentor spiritual:

„Nu te gândi la nevoile lumii. Întreabă-te ce te însuflețește pe tine și fă exact acest lucru, pentru că lumea are nevoie de oameni care să prindă viață."

Am rămas mut. Puteam să fiu măgarul lui Balaam, la urma urmei. Dintr-o dată viața mea de până atunci a început să capete semnificație într-un fel care mă înnebunea; am înțeles că trăiam un scenariu scris pentru mine de către altcineva. Toată viața mea pusesem întrebări lumii dorind să aflu de la aceasta ce să fac cu mine însumi. Nu e același lucru cu a căuta consiliere sau sfaturi; ce doream eu era eliberarea de responsabilități și mai ales, eliberarea de orice riscuri. Voiam ca altcineva să îmi spună cine să fiu. Slavă Domnului că nu a fost așa. Scenariile pe care le primeam pur și simplu nu puteau să mă convingă să îmi joc rolul prea mult timp. Aidoma armurii lui Saul, nu se potriveau niciodată. Poate oare o lume de fățarnici să îți dea alt sfat decât acela că la rândul tău trebuie să te prefaci aidoma lor? După cum spune Buechner, suntem mereu în primejdie nu pentru că suntem actori în drama vieții noastre, ci pentru că suntem „*reactori*" – „cei care merg acolo unde îi duce lumea, care hălăduiesc pe unde îi ia vreun curent ce trece mai puternic". Citind sfaturile lui Bailie știam că Dumnezeu mi se adresa în mod direct. Era o chemare de a ieși din țara mea confortabilă, aidoma celei primite de Avraam. Am pus cartea jos fără să mai întorc vreo pagină și am ieșit din librărie hotărât să îmi găsesc o viață care merita să fie trăită.

Am candidat la studii aprofundate și am fost acceptat. Programul s-a dovedit a fi mai mult decât o mișcare bună pentru cariera mea și, ca urmare a transformărilor care s-au produs atunci am devenit scriitor, consilier și lector. Întreaga traiectorie a vieții mele s-a modificat și împreună cu ea s-a schimbat și viața multor, multor oameni. Dar aproape că nu am urmat acest drum. Vă dați seama, atunci când am candidat nu aveam nici un ban pentru a-mi plăti studiile. Eram căsătorit, aveam trei copii și o ipotecă, eram într-o perioadă în care majoritatea bărbaților își abandonează complet idealurile și renunță la orice tentativă de a se arunca în necunoscut. Riscul părea mult prea mare. Mai mult decât atât, am primit un telefon cam în aceeași perioadă de la o firmă din Washington, D. C., care îmi oferea o slujbă bună la un salariu incredibil. Aș fi fost într-o firmă de prestigiu, învârtindu-mă în cercuri extrem de puternice, făcând o grămadă de bani. Dumnezeu îmi îngreuna încercarea, supunându-mă la probe tot mai grele. Pe un drum se aflau visele și dorințele mele, pentru care nu aveam bani, iar după aceea urma un viitor absolut nesigur; pe cealaltă cale era un pas confortabil pe scara succesului, o promițătoare carieră viitoare și o pierdere totală a sufletului.

Am mers la munte în acel sfârșit de săptămână pentru a-mi limpezi gândurile. Viața are mai multă semnificație dacă stai singur lângă un lac aflat la mare înălțime, cu o undiță în mână. Tentaculele lumii și falsul meu sine păreau să câștige teren pe măsură ce urcam Sfânta Cruce a Sălbăticiei. În a doua zi Dumnezeu mi-a vorbit: *John, poți să alegi oferta de la firmă dacă vrei. Nu este un păcat. Dar o să te ucidă și tu știi asta.* Avea dreptate; însemnele Falsului Sine erau evidente pretutindeni. *Dacă vrei să mă urmezi*, a continuat, *uite, Eu mă duc în direcția aceasta.* Știam exact ce voia să spună – „direcția" aceea ducea spre sălbăticie, spre ținuturile neîmblânzite. Săptămâna următoare am primit trei apeluri telefonice într-o uimitoare succesiune. Primul a venit din partea firmei din Washington; le-am spus că nu eram omul potrivit pentru acea slujbă, să-și caute pe altcineva. După ce am închis, falsul eu a început să strige la mine: *ce faci?!* Ziua următoare a sunat iar telefonul; era soția mea, spunându-mi că cei de la universitate au sunat și doreau să știe când voi plăti prima tranșă de bani. A treia zi a venit un telefon din partea unui prieten de o viață care se rugase pentru mine și pentru decizia mea. „Credem că trebuie să te duci la școală", mi-a spus. „Vrem să îți plătim studiile".

Erau două cărări acolo în pădure și eu am ales cel mai puțin bătut traseu, iar aceasta mi-a schimbat viața pentru totdeauna.

CE MAI AȘTEPȚI?

Unde am fi noi astăzi dacă Avraam ar fi cântărit cu grijă argumentele și contra-argumentele chemării lui Dumnezeu și ar fi hotărât că era mai bine să nu își piardă investițiile de viitor, cele trei săptămâni de concediu legal și planurile sale de pensionare în Ur? Ce s-ar fi întâmplat dacă Moise ar fi ascultat sfatul mamei sale de „a nu se juca cu chibriturile" și ar fi dus o viață liniștită și precaută ocolind toate rugurile aprinse din pustie? Nu am fi avut evanghelia dacă Pavel ar fi ajuns la concluzia că viața sa de fariseu, deși nu întotdeauna admirată și invidiată, prezintă cel puțin avantajul că este sigură și evident mult mai stabilă decât ascultarea unei voci auzite undeva aiurea pe drumul spre Damasc. La urma urmelor, oamenii aud tot timpul diverse voci, dar cine știe dacă o fi chiar Dumnezeu sau numai rodul imaginației lor? Unde am fi dacă Isus nu ar fi fost plin de curaj, sălbatic și totodată romantic în adâncul sufletului? Dacă stăm bine să ne gândim, nici unul dintre noi nu am *exista* dacă Dumnezeu nu și-ar fi asumat un risc enorm pentru noi de la bun început.

Majoritatea oamenilor își cheltuie energia vieții încercând să elimine riscurile, sau dorind să le reducă la o dimensiune mai ușor de controlat. Copiii lor aud spunându-li-se „nu" mai des decât „da";

angajații lor se simt înlănțuiți, iar soțiile lor se simt la fel de înrobite. Dacă omul își asigură viața împotriva tuturor riscurilor, va sfârși prin a fi prins într-o crisalidă de auto-protejare și se va mira în același timp de ce simte că se sufocă. Dacă nu va reuși, îl va acuza pe Dumnezeu, dublându-și eforturile și tensiunea arterială. Dacă urmărim structura falsului eu pe care tindem să îl construim, observăm că acesta se constituie întotdeauna în jurul a două teme: dobândirea unei forme oarecare de competență și respingerea a ceea ce nu poate fi controlat. După cum scria David Whyte: „Prețul vitalității noastre este suma tuturor spaimelor noastre".

Pentru uciderea fratelui său, Cain a fost condamnat de către Dumnezeu să ducă o viață de vagabond fără odihnă; cinci versete mai târziu, Cain își construiește o cetate (Geneza 4:12, 17). Acest tip de atitudine - refuzul de a ne încrede în Dumnezeu și încercarea de a obține controlul – există în profunzimile fiecărui om. Whyte vorbește despre diferența dintre dorința falsului eu „de a deține puterea *asupra* experienței, de a controla toate evenimentele cu consecințele lor și dorința sufletului de a deține putere *prin* experiență, *indiferent ce s-ar întâmpla*". Atunci când insistați să controlați lucrurile din jur, pur și simplu vă sacrificați sufletul și adevărata putere, aidoma acelui om despre care vorbea Isus, care atunci când a crezut că a reușit în cele din urmă, construindu-și câteva hambare frumușele, a murit în aceeași noapte, fără preaviz: „Și ce îi folosește unui om să câștige toată lumea, dacă își pierde sufletul?" (Marcu 8:36). Apropo de asta, ar fi bine să nu uităm că ne putem pierde sufletul cu mult înainte de a muri.

Biologul canadian Farley Mowat a visat să studieze lupii în habitatul lor natural, undeva în pustietățile din Alaska. Cartea sa intitulată *Never Cry Wolf* (Să nu strigi niciodată lupul) se bazează pe această expediție de cercetare solitară. În versiunea cinematografică, personajul lui Mowat este un șoarece de bibliotecă numit Tyler care nu a fost niciodată într-o călătorie, nici măcar în vreo excursie cu cortul. El angajează o călăuză zănatecă, un bătrân pilot din Alaska numit Rosie Little pentru a-l conduce, în toiul iernii, împreună cu tot echipamentul, până în îndepărtata vale Blackstone. Zburând cu micul Cessna unimotor al lui Little peste sălbăticia cea mai frumoasă, mai aspră și mai primejdioasă din lume, Little încearcă să afle de la Tyler secretul misiunii sale:

LITTLE: Spune-mi, Tyler... ce se află în această vale din Blackstone? Ce este acolo? Mangan? (Tăcere) Nu poate fi petrol. Să fie oare aur?
TYLER: Îmi vine destul de greu să vă spun.

LITTLE: Ești un om deștept, Tyler... îți păstrezi gândurile pentru tine. Suntem cu toții căutători de minerale pe-aici, nu-i așa, Tyler? Căutăm și noi... crăpătura aceea din scoarța terestră... pentru a nu mai fi nevoiți să căutăm vreodată. Hai să îți spun un secret, Tyler. Aurul nu se găsește în adâncuri. Aurul nu este nici pe-aici pe sus. Adevăratul aur se găsește la 150 de kilometri de aici, stând prin sufragerii, holbându-se la micul ecran, plictisit de moarte. Plictisit de moarte, Tyler.
Deodată motorul avionului tușește de câteva ori, scuipă, se îneacă... și apoi dintr-o dată își pierde suflarea. Singurul zgomot care se mai aude este vântul trecând peste aripile micului avion.
LITTLE: (Mormăind) O, Doamne...
TYLER: (Cuprins de panică) Ce s-a întâmplat?
LITTLE: Ține de maneta asta.

Little îi încredințează controlul avionului neputincios lui Tyler (care nu a zburat cu avionul în viața lui până atunci) și începe caute cu frenezie prin toate colțurile unei cutii învechită de scule ce se afla între scaune. Negăsind ceea ce căuta, Little își iese din sărite. Strigând din toți rărunchii, împrăștie conținutul cutiei de scule prin tot avionul. Apoi se oprește la fel de subit, frecându-și liniștit obrajii cu mâinile.

TYLER: (încă speriat și încercând să manevreze avionul) Ce s-a întâmplat?
LITTLE: Plictiseala, Tyler. Plictiseala... asta e problema. Cum învingem plictiseala, Tyler? Prin aventură. AVENTURI, Tyler!

Apoi Little deschide larg ușa avionului și aproape că dispare pe-afară, ciocănind în ceva – probabil o țeavă de aducție înghețată. Motorul își revine tocmai în momentul când începuseră să zboare de-a lungul versantului unui munte. Little apucă manșa și aduce avionul în ascensiune abruptă, periculos de aproape de stânci și coboară apoi lin într-o lungă și maiestuoasă vale aflată dincolo de creste.

Rosie Little ar putea fi considerat nebun, dar el este în același timp un geniu. Cunoaște secretul inimii bărbatului, vindecarea tuturor suferințelor acestuia. Prea mulți bărbați își abandonează visele pentru că nu sunt dispuși să riște, sau se tem că nu sunt pregătiți pentru confruntare, sau pentru că nu li s-a spus niciodată că dorințele înrădăcinate adânc în inima lor sunt *bune*. Însă sufletul bărbatului, adevăratul aur la care se referea Little, nu a fost făcut pentru a controla lucrurile din jur; a fost creat pentru aventură. Ceva din noi ne reamintește, aproape imperceptibil, că atunci când Dumnezeu a creat omul pe pământ, ne-a încredințat o misiune incredibilă – ne-a

poruncit să explorăm, să construim, să cucerim și să avem grijă de întreaga creație. Era o pagină albă care aștepta să fie scrisă; o pânză curată gata să fie pictată. Ei bine, domnilor, Dumnezeu nu a anulat niciodată acest contract. El este încă actual, pregătit pentru ca noi să ni-l asumăm.

Dacă ați avea permisiunea de a face ceea ce vă doriți cu adevărat, ce ați face? Nu vă puneți problema *cum* veți face ceea ce vă propuneți, asta v-ar reteza din start toate visurile. *Cum?* nu este niciodată o întrebare potrivită, *cum* este o întrebare a necredinței. Ea înseamnă „dacă nu pot să văd finalitatea în mod clar nu voi crede, nu mă voi aventura". Când îngerul i-a spus lui Zaharia că bătrâna lui soție îi va naște un fiu pe care îl va chema Ioan, Zaharia s-a întrebat cum era posibil și a rămas înmărmurit. *Cum* aparține domeniului lui Dumnezeu. El întreabă numai *Ce? Ce* stă scris în inimile noastre? *Ce* ne face să ne însuflețim? Dacă ați putea să faceți ceea ce v-ați dorit dintotdeauna, care ar fi acest lucru? Înțelegeți, destinul unui om este înscris în adevărata lui inimă, iar el este descoperit atunci când ajungem la limitele dorințelor celor mai adânci. Pentru a-l parafraza pe Bailie, nu vă puneți problema care sunt nevoile lumii, întrebați-vă ce vă face să prindeți viață pentru că lumea are nevoie de *bărbați* care s-au trezit la viață.

Chemarea din acea librărie, trebuie să spun, mi-a fost dată în viața de creștin cu câțiva ani în urmă, pe când transformarea caracterului meu se găsea într-o etapă în care puteam să o ascult și să o urmez fără să îmi iau câmpii sau să fac stupizenii. Am întâlnit oameni care au folosit astfel de sfaturi interpretându-le, de pildă, ca pe un drept de a-și părăsi familia, fugind în lume cu secretarele de la birou. Aceștia se lăsau *înșelați* cu privire la ceea ce își doresc de fapt, cu privire la scopul lor în viață. Există un scop pe care Dumnezeu l-a inclus în materialul din care este făcută lumea, iar dacă noi încălcăm această finalitate nu putem spera să găsim viața. Pentru că inimile noastre s-au îndepărtat atât de mult de casă, Cel Atotputernic ne-a dat Legea ca pe un fel de ghid care să ne ajute să nu ajungem în prăpastie. Dar scopul uceniciei creștine este transformarea inimii; ne transformăm din niște băiețandri care au nevoie de Lege în niște bărbați care sunt în stare să trăiască prin Duhul legii. „Zic dar: umblați cârmuiți de Duhul, și nu împliniți poftele firii pământești... blândețea, înfrânarea poftelor. Împotriva acestor lucruri nu este lege" (Galateni 5:16, 23).

Viața unui om devine o aventură, iar totul începe să aibă o finalitate transcendentă atunci când renunțăm la dorința de a deține controlul absolut, în schimbul recuperării viselor din adâncul inimii. Uneori acele vise sunt îngropate undeva în adânc și este nevoie de săpături pentru a ajunge la ele. Acordăm o mare atenție dorințelor

noastre. Adeseori, indiciile se găsesc ascunse în trecutul nostru, în acele clipe când ne dădeam seama cât ne plăcea ceea ce făceam în momentul respectiv. Detaliile și împrejurările se modifică pe măsură ce creștem, dar temele rămân aceleași. Dale a fost întotdeauna primul la jocurile copiilor din cartier; la facultate a devenit căpitanul echipei de tenis a universității. Ceea ce îl face să prindă viață este capacitatea de a-i conduce pe ceilalți. Pentru Charles, acest lucru îl reprezintă arta; în copilărie desena tot timpul. La liceu îi plăcea cel mai mult la orele de ceramică. A renunțat la pictat după facultate și în cele din urmă și-a redescoperit viața la cincizeci și unu de ani, când a început iarăși să picteze.

Pentru a-și regăsi dorințele din inimă, un om trebuie să se îndepărteze de zgomotele și tentațiile vieții de zi cu zi, găsindu-și timp numai pentru propriul suflet. Trebuie să se îndrepte spre sălbăticie, să găsească liniște și însingurare. Doar singur cu sine însuși, el îngăduie nevoilor ascunse să iasă la suprafață, deși uneori resimte durerea de a fi risipit aiurea un timp atât de prețios. Acolo, dincolo de durere, se găsesc dorințele uitate de mult. Alteori, regăsirea poate să înceapă printr-o ispitire, când omul crede că ceea ce îl însuflețește este lipsit de sfințenie. În acel moment trebuie să își pună întrebarea: „Care este *dorința* aflată dedesubtul acestei dorințe? Ce mă aștept să găsesc din ceea ce cred că este acolo?" Oricum ar începe să iasă la suprafață dorințele noastre, trebuie să urmăm acea cale pentru a permite strigătului din adâncul sufletului, un strigăt, așa cum spunea Whyte „după un fel de curaj uitat, unul dificil de ascultat, care nu cere o sporire salarială, ci o nouă viață".

CĂTRE NECUNOSCUT

„Viața spirituală nu poate fi trăită aidoma vieții într-un cartier rău famat", spunea Howard Macey. „Ea este întotdeauna undeva la graniță și cei care o trăim trebuie să acceptăm lucrul acesta și chiar să ne bucurăm atunci când ea rămâne sălbatică, nedomesticită de așa-zisa civilizație". Cea mai mare piedică în împlinirea viselor noastre este sinele fals care urăște tainele. Aceasta este problema, *taina este esențială pentru orice aventură*. Mai mult, taina constituie centrul universului și se află în miezul inimii lui Dumnezeu Creatorul. Cele mai importante aspecte ale oricărei din lumile noastre – relația noastră cu Dumnezeu și cu oamenii, chemarea, bătălia spirituală cu care ne confruntăm – toate sunt pline de taine. Iar acesta nu este un lucru negativ, ci reprezintă o parte a realității pline de bucurie și bogăție, o parte fundamentală a însetării sufletului nostru pentru aventură. După cum spunea Oswald Chambers:

„Evident, suntem predispuși să fim atât de calculați și de exacți încât privim nesiguranța ca pe un lucru rău... Eu cred că, mai degrabă, aceasta reprezintă semnul vieții de bun simț; nesiguranța care lasă loc voinței divine reprezintă marca distinctivă a vieții spirituale. A fi siguri de Dumnezeu înseamnă tocmai a fi nesiguri de opțiunile noastre, fiindcă nu știm ce ne poate aduce ziua de mâine. Lucrul acesta este acceptat cu un oftat de tristețe; ar trebui să fie mai degrabă o expresie a unei așteptări cu sufletul la gură."

Nu existe formule prestabilite atunci când vine vorba de Dumnezeu. Punct. Așa că nu există formule nici pentru omul care îl urmează. Dumnezeu este o Persoană, nu o doctrină. El nu acționează ca un sistem – nici măcar ca un sistem teologic – ci cu toată originalitatea unei persoane cu adevărat libere și însuflețite. „Sfera în care operează Dumnezeu este primejdioasă", spune arhiepiscopul Anthony Bloom. „Trebuie să intrați acolo și nu doar să căutați informații despre ea". Să luăm ca exemplu bătălia împotriva Ierihonului și pe Iosua. Israeliții se aflau în fața primei lor lovituri militare în Țara făgăduinței și foarte multe depind de acest moment – moralul trupelor, încrederea lor în Iosua, ca să nu menționăm reputația lor, care îi va urma pretutindeni. Aceasta era ziua lor „Z", ca să zicem așa, iar vestea se duce. Cum va reuși Dumnezeu să pună totul pe o direcție bună? El îi face să mărșăluiască în jurul orașului, suflând din trâmbițe timp de o săptămână; în cea de-a șaptea zi, îi pune să facă acest lucru de șapte ori și apoi să dea un ultim trâmbițat. Totul funcționează perfect, desigur. Și știți ce? Acest lucru nu se va mai întâmpla niciodată, iar Israel nu va mai folosi niciodată această tactică.

Mai există și Ghedeon și armata lui care este redusă de la treizeci și două de mii de luptători la trei sute. Care este planul lor de luptă? Torțe și oale de lut. Strategia funcționează de asemenea de minune fără să se mai întâmple vreodată. Vă amintiți cum a vindecat Isus orbul – nu a făcut niciodată același lucru la fel. Sper că ați înțeles ideea, pentru că bisericile de azi au fost cu totul copleșite de lume în această privință. Epoca modernă urăște taina, misterul; ne-am dorit cu ardoare o metodă de control asupra propriilor vieți și am crezut că am găsit Turnul Babel perfect în aplicarea metodei științifice. Să nu mă înțelegeți greșit – știința ne-a oferit multe lucruri minunate în privința igienei, medicinei sau a transportului. Însă, am încercat să utilizăm aceste metode pentru a domestici sălbăticia frontierelor spirituale. Am preluat ultimele metode din marketing, cele mai noi principii de management și le-am aplicat lucrării spirituale din Biserică. Problema obsesiei pe care creștinismul modern o manifestă

pentru principii reprezintă îndepărtarea oricărei conversații autentice cu Dumnezeu. Dacă identificăm principiul și îl aplicăm – pentru ce mai avem nevoie de Dumnezeu? Astfel că Oswald Chambers ne avertizează: „Niciodată nu trebuie să transformăm în principiu o experiență de viață; să îl lăsăm pe Dumnezeu să fie la fel de original pentru alții cum s-a dovedit și pentru noi".

Originalitatea și creativitatea sunt fundamentale pentru dezvoltarea personalității și pentru tăria masculină. Aventura începe și *adevărata* noastră putere este eliberată atunci când nu ne mai bazăm pe formule prestabilite. Dumnezeu este o Persoană extraordinar de creativă, care dorește ca fiii Săi să trăiască la fel. Există o imagine excelentă în acest sens, unde altundeva decât în filmul *Căutătorii arcei pierdute*. Evident că Indiana Jones este un erou ieșit din comun, care nu are nici o problemă când vine vorba de istoria antică, de femei frumoase sau, la fel de bine, de pistoale de diverse calibre. În cele din urmă, descoperă faimoasa arcă, însă germanii i-o fură și o încarcă pe un camion. Este gata să piardă orice speranță și toate visele sale intră pe mâna naziștilor. Jones și cei doi tovarăși ai săi urmăresc neputincioși cum victoria le scapă printre degete. Dar Indiana nu este terminat, ci jocul abia acum începe. El le spune prietenilor săi:

> *JONES: Să ne întoarcem la Cairo. Să găsim un mijloc de transport spre Anglia... o barcă, un avion, orice. Ne vedem la Omar. Așteptați-mă acolo. Eu mă duc după camionul ăsta.*
> *SAULACH: Cum?*
> *JONES: Nu știu... o să fac un plan din mers.*

Când e vorba despre viață și despre iubire, ceea ce ni se cere este predispoziția de a ne arunca înainte fără șovăire și de a fi cât de creativi putem. Iată doar un exemplu: cu câțiva ani în urmă, m-am întors acasă într-o duminică după amiază dintr-o călătorie și i-am găsit pe băieți jucându-se în fața casei: era o zi rece de noiembrie, prea rece pentru ca ei să rămână afară, așa că i-am întrebat ce se întâmplă. „Mama ne-a dat afară". Știind că adeseori există motive întemeiate pentru ca Stasi să îi pedepsească am insistat să primesc o explicație, dar ei continuau să își afirme nevinovăția. Așa că m-am îndreptat spre ușă pentru a obține și cealaltă parte a poveștii. „Dacă aș fi în locul tău, eu n-aș intra acolo", m-a avertizat Sam. „E într-o dispoziție foarte proastă". Știam exact ce vrea să spună. Casa era încuiată; înăuntru era liniște și totul era cuprins de întuneric.

Acum, aș vrea să îi întreb pe bărbații care citesc acest pasaj, ce credeți că îmi spunea fiecare părticică din mine să fac? *Să fug. Să renunț la gândul de a intra. Să rămân afară.* Dar știți ce? Puteam să

rămân afară și să par un tată grozav, jucându-mă cu fiii mei. Dar am obosit să mai fiu un astfel de bărbat; am fugit ani de zile. De prea multe ori am jucat rolul lașului și m-am săturat. Am descuiat ușa, am intrat înăuntru, am urcat pe scări, am intrat în dormitorul nostru, m-am așezat pe pat și i-am pus soției mele cea mai înfricoșătoare întrebare pe care o poate pune un bărbat femeii lui: *„Care-i problema?"* Ce urmează după aceea este o taină. O femeie nu vrea să fie descrisă prin formule, și desigur că nu vrea să fie tratată ca un proiect la care s-au găsit toate răspunsurile, nu vrea să fie explicată, ci vrea să fie *cunoscută*. Mason are perfectă dreptate atunci când numește căsnicia „granița sălbatică".

Același lucru este valabil și pentru bătăliile spirituale cu care ne confruntăm. După ce aliații au intrat în Franța, s-au confruntat cu ceva ce nimeni nu anticipase și nici nu îi pregătise: terenul. De-a lungul falezei, de la ocean și până la Verdun, era un zid de pământ, tufișuri și copaci. Fotografiile aeriene au dezvăluit existența acestor ridicături de teren, dar aliații au bănuit că ele erau aidoma celor din Anglia, care au cam un metru înălțime. Movilele din Normandia aveau cinci metri în înălțime și erau aproape de netrecut, adevărate fortărețe. Dacă aliații ar fi folosit drumurile de acces din fiecare câmp, ar fi fost secerați de către mitralierele germane. Dacă ar fi încercat să treacă peste ele cu tancurile, burțile acestora ar fi fost expuse atacurilor cu arme antitanc. Erau nevoiți să improvizeze. Astfel stând lucrurile, soldații americani au conceput tot felul de mecanisme așezate în fața tancurilor Sherman, care le permiteau să creeze găuri pentru explozibile sau care le deschideau drumul printre movile. Mecanicii aduși din Statele Unite reparau tancurile peste noapte. După spusele unui căpitan:

> *„Am început să înțeleg ceva despre armata americană, ceva ce n-aș fi crezut niciodată că este posibil. Deși era extrem de înregimentată și birocratizată în condiții de garnizoană, când armata ajunge pe câmpul de luptă, regulile se relaxează și inițiativa individuală câștigă teren și ceea ce trebuie făcut se face imediat. Acest gen de flexibilitate a constituit unul din punctele forte ale armatei americane în timpul celui de-al doilea război mondial."*

Ingeniozitatea cea mai pură a yankeilor a dus la câștigarea războiului. Și acum suntem în aceeași ipostază – în mijlocul unei bătălii, lipsiți de pregătirea necesară, fără să existe în jurul nostru mai mult de câțiva oameni care să ne arate cum trebuie să procedăm. Trebuie să ne dăm seama de multe lucruri singuri. Știm cum să mergem la biserică; am fost învățați să nu înjurăm, să nu fumăm și să

nu bem. Știm cum să fim drăguți. Dar ce nu știm de fapt este cum să ne luptăm. Va trebui să învățăm pe măsură ce înaintăm. Aici se va cristaliza, se va aprofunda și în cele din urmă se va *dezvălui* tăria noastră. Un bărbat nu își manifestă bărbăția mai mult decât atunci când își asumă o aventură ce trece dincolo de puterea lui de control, sau atunci când intră într-o bătălie pe care nu știe dacă o va câștiga. Așa cum scria Antonio Machado: *„Omenirea are patru lucruri / Care nu sunt bune pe mare / Catargul, ancora, vâslele / Și spaima de scufundare"*.

DE LA FORMULE PRESTABILITE LA RELAȚII

Nu vreau să spun că viața creștină este haotică sau că oamenii adevărați ar trebui să fie iresponsabili dincolo de orice limite. Impostorii care își risipesc chenzina la pariuri sau la jocurile mecanice nu sunt nici pe departe niște bărbați adevărați. Leneșii care își abandonează slujbele și își trimit soțiile la lucru numai pentru ca ei să își exerseze mișcările de golf, crezând că vor ajunge în campionatul profesionist sunt „mai răi decât necredincioșii" (1 Timotei 5:8). Ceea ce *vreau* să spun este faptul că falsul sine are nevoie de o formulă înainte de a se implica; el vrea garanția succesului, or, domnii mei, așa ceva nu există. Vine o vreme în viața unui bărbat când acesta trebuie să se îndepărteze de această postură și să se lanseze în necunoscut alături de Dumnezeu. Aceasta este o parte vitală a călătoriei noastre și dacă ne împiedicăm aici, călătoria se termină înainte de a începe.

Înainte de clipa celei mai grele încercări a lui Adam, Dumnezeu nu i-a dat un plan pe puncte, nu a conceput o formulă despre modul în care ar fi trebuit să fie dezlegată încurcătura. Nu este o formă de abandon; acesta a fost modul în care Dumnezeu l-a ținut la loc de *cinste* pe Adam. *Ești bărbat, nu ai nevoie de Mine ca să te țin de mână pe tot parcursul încercării.* Dumnezeu i-a *oferit* în schimb prietenia Lui. Adam nu a rămas singur să se confrunte cu viața, ci a intrat împreună cu Dumnezeu *în răcoarea zilei* și acolo au vorbit despre iubire, căsătorie și creativitate, despre lecțiile învățate și despre aventurile care vor urma. Iată ce ne oferă și nouă Dumnezeu. După cum spune Chambers:

> *„Și în viețile noastre, apare uimitoarea chemare a lui Dumnezeu, care nu poate fi exprimată niciodată în mod explicit; ea este implicită. Chemarea lui Dumnezeu este asemenea chemării mării, nimeni nu o aude, decât cel care poartă natura mării ascunsă în sufletul său. Nu putem spune în mod definitiv spre ce ne cheamă*

Dumnezeu, pentru că El ne cheamă la tovărășie din propriile Sale motive, iar testul constă în a crede că Dumnezeu știe ce urmărește."

Singura modalitate de a trăi această aventură – cu toate primejdiile, imprevizibilul și riscurile imense pe care le presupune – este relație personală și continuă cu Dumnezeu. Controlul de care avem nevoie cu atâta disperare este o iluzie. Este mai bine să renunțăm la acest control în schimbul tovărășiei lui Dumnezeu, să lăsăm la o parte formulele seci pentru a putea intra într-o prietenie neîngrădită. Avraam știa acest lucru și Moise îl știa la rândul său. Să citim câteva din primele capitole ale Exodului – ele sunt pline de schimburile de replici dintre Moise și Dumnezeu. „Apoi Domnul i-a spus lui Moise", „apoi Moise îi spune Domnului". Cei doi se comportă de parcă s-ar cunoaște, ca și când ar fi aliați foarte apropiați. David – un om după inima lui Dumnezeu – s-a mișcat, s-a luptat și a iubit în viață, aflându-se într-o apropiere de Dumnezeu care se vede din felul în care își vorbesc.

> *„Filistenii au aflat că David fusese uns împărat peste Israel, și s-au suit toți să-l caute. David, căruia i s-a dat de știre, s-a pogorât în cetățuie. Filistenii au venit, și s-au răspândit în valea Refaim. David a întrebat pe Domnul: „Să mă sui împotriva Filistenilor? Îi vei da în mâinile mele?" Și Domnul i-a zis lui David: „Suie-te, căci voi da pe Filisteni în mâinile tale." David a venit la Baal-Perațim, unde i-a bătut. Apoi a zis: „Domnul a risipit pe vrăjmașii mei dinaintea mea, ca niște ape care se rup." De aceea s-a dat locului aceluia numele Baal-Perațim (Șesul rupturii)... Filistenii s-au suit din nou, și s-au răspândit în valea Refaim. David a întrebat pe Domnul. Și Domnul a zis: „Să nu te sui; ci ia-i pe la spate, și mergi asupra lor în dreptul duzilor. Când vei auzi un vuiet de pași în vârfurile duzilor, atunci să te grăbești, căci Domnul merge înaintea ta ca să bată oștirea Filistenilor." David a făcut cum îi poruncise Domnul, și a bătut pe Filisteni de la Gheba până la Ghezer."* (2 Samuel 5:17-20, 22-25)

Aici iarăși nu există o formulă rigidă pentru David, ea se schimbă pe măsură ce el înaintează, bazându-se pe sfatul lui Dumnezeu. Acesta este modul în care trăiește orice tovarăș și însoțitor apropiat al lui Dumnezeu. Isus spunea: „Nu vă mai numesc robi, pentru că robul nu știe ce face stăpânul său; ci v-am numit prieteni, pentru că v-am făcut cunoscut tot ce am auzit de la Tatăl Meu" (Ioan 15:15). Dumnezeu ne cheamă să îi fim prieteni. El vrea să ne vorbească – în mod personal, cât mai des. După cum scrie Dallas Willard: „Idealul

pentru îndrumarea divină este... o relație ce se bazează pe conversația cu Dumnezeu: tipul de relație adecvat unor prieteni ce au personalități mature și activități comune." Întreaga noastră călătorie înspre adevărata bărbăție se întemeiază pe simple discuții pe care le purtăm cu Dumnezeu *în răcoarea zilei*. Întrebări simple transformă încurcături în aventuri; evenimentele din viețile noastre devin șanse pentru manifestarea inițiativei. „Care este lecția pe care mi-o dai acum, Doamne? Ce îmi ceri să fac... sau să nu fac? Cărei părți din inima mea îi vorbești?"

UN PAS MAI DEPARTE

Ani la rând, mi-am dorit să mă cațăr pe unul din marile vârfuri ale lumii – Denali, de pildă, și după aceea probabil Everestul. Ceva se mișcă în inima mea de fiecare dată când văd o fotografie sau citesc descrierea unei alte tentative de ascensiune. Aspectul locurilor sălbatice pe care le-am părăsit mă bântuie, dar există și o dorință de a găsi o provocare prin care să îmi fie solicitate toate calitățile. Da, chiar primejdia, poate că mai ales primejdia. Unii poate cred că sunt nebun, iar eu știu că acest vis poate nu se va împlini niciodată în viață, dar lucrul acesta nu mă descurajează; există ceva simbolic în această dorință și nu pot renunța la ea cu nici un chip. Este un lucru foarte important pe care trebuie să îl înțelegem. Avem în inimă dorințe care sunt fundamentale pentru cine și ceea ce suntem; ele sunt aproape mitice în semnificația lor, trezind în noi ceva transcedent și veșnic. Dar putem prea bine să ne înșelăm cu privire la modul în care aceste dorințe trebuie trăite, iar modul în care Dumnezeu împlinește o dorință poate să fie complet diferit de mecanismul care a declanșat inițial această dorință.

În ultimul an, am fost confruntat cu o serie de decizii care nu ar putea fi înțelese fără existența lui Dumnezeu și fără prietenia strânsă pe care o am cu El. Am renunțat la slujba mea bine plătită și am pornit-o pe cont propriu, urmând un vis de care mă temeam de mult timp. Am pus cap la cap bucățile sparte ale unei viziuni pe care o pierdusem când prietenul și partenerul meu, Brent, a murit într-un accident petrecut în timp ce se cățăra pe munte. Ceea ce pare o nebunie și mai mare, mi-am deschis iarăși inima spre prietenie și spre un nou partener, pornind tocmai din locul de unde am abandonat proiectul eu și Brent. Bătălia a fost foarte intensă; un urcuș abrupt care îmi cere tot ce am. Riscurile pe care mi le asum sunt imense – financiar, evident, dar mai ales spiritual, relațional; ele presupun o concentrare trupească, sufletească și spirituală pe care nu mi-am asumat-o niciodată până acum.

Poate că partea cea mai dificilă este neînțelegerea de care am parte în fiecare zi de la semenii mei. Uneori vântul suflă rece în jurul meu; alteori mă tem că voi cădea. Ieri mă simțeam la capătul puterilor, croindu-mi o cale direct în fața primejdiei, în vreme ce în inima mea se năștea o întrebare: *Quo vadis, Domine? Încotro, Doamne?*

Urcăm Everestul.

CAPITOLUL DOISPREZECE

SCRIEREA CAPITOLULUI URMĂTOR

Uneori sunt aproape îngrozit de dimensiunea a ceea ce se așteaptă de la mine, de perfecțiunea abandonării de sine care mi se cere, dar cu toate acestea, în afara unei asumări absolute, nu există salvare.

- George Macdonald

Libertatea este inutilă dacă nu o utilizăm ca niște persoane care își exprimă opțiunile... Suntem liberi să schimbăm poveștile pe care le trăim. Pentru că suntem personaje autentice și nu simple marionete, putem să ne alegem poveștile care ne definesc. Putem face acest lucru pentru că participăm în mod activ la crearea poveștii noastre. Suntem co-autori și în același timp suntem personaje. Puține lucruri sunt mai încurajatoare decât înțelegerea faptului că lucrurile pot fi diferite și că noi avem un rol esențial în această schimbare.

- Daniel Taylor

Ascultați-l pe Dumnezeu în acele lucruri pe care vi le descoperă și imediat veți vedea cum altceva vi se dezvăluie. El nu ne va descoperi mai mult adevăr despre Sine până când nu am urmat cu ascultare ceea ce știam deja... Acest capitol scoate la iveală plăcerea prieteniei adevărate cu Dumnezeu.

- Oswald Chambers

Îndată ei au lăsat mrejile și au mers după El.

- Matei 4:20

Acum, dragul meu cititor, este rândul tău să-ți scrii propriul capitol – să te aventurezi împreună cu Dumnezeu. Acest capitol rămâne deschis și nu uita, nu te întreba care sunt nevoile lumii, urmează-ți inima...